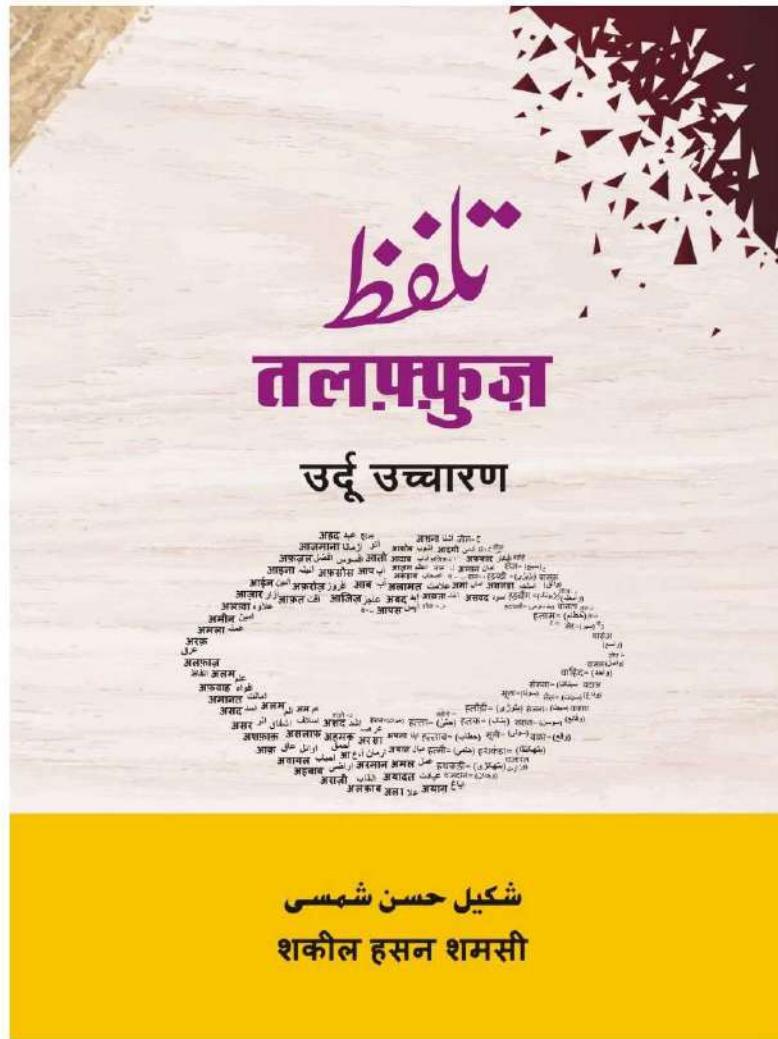

© قومی کوسل برائے فروغ اردو زبان، نئی دہلی

اس کتاب کے جملہ حقوق قومی کوسل برائے فروغ اردو زبان کے پاس محفوظ ہیں۔ اس ادارہ سے باقاعدہ تحریری اجازت کے بغیر اس کتاب کا کوئی حصہ کاروباری (کمرشیل) استعمال خصوصاً آڑیو، ویڈیو، انٹرنیٹ وغیرہ کے لیے کیا جانا منوع ہے۔ تبصروں یا مقالوں میں بطور حوالہ کتاب کے مختصر اقتباسات درج کئے جاسکتے ہیں۔

کتابی شکل میں اس کی پہلی اشاعت 2019 میں ہوتی ہے۔

| 'تلپٹکوچ' (ٺڻ) ڙدُو ڻچھارণ

॥ | 'تالپرپھُج' (تھج) ٽردُ ٽچھارَن

تلفظ

تالپرپھُج

ٽردُ ٽچھارَن

مؤلف

شکیل حسن شمسی

لेखک

شکیل حسن شمسی

قومی کونسل برائے فروغ اردو زبان، نئی دہلی

III | 'تالفظ' (لفظ) ہر دو ٹھہر

نام پustak :	تالفظ ہر دو ٹھہر
لेखک :	شکیل حسن شمسی
سਮ्पादन :	ا. رہمان (چیرمین اعلیٰ ہر دو ٹھہر) نیکونج میڈیا 'کیشوار' (سادسی، ہر دو ٹھہر اکادمی، کاری کارپی)
سازمان :	پریم
پ्रکاشن ورس :	ماہر 2019
پ्रکاشک :	NCPUL
مूल्य :	

نام کتاب :	تلخ (اردو اپنے)
مصنف :	شکیل حسن شمسی
ایڈیٹنگ :	اے رحمان (ایڈیشن عالمی اردو ٹھہر)
اول ایڈیشن :	کلیعہ مشرک شور (رکن مجلس عاملہ، اتر پردیش اردو اکادمی)
اشاعت کا سال :	ماہ جنور 2019
قیمت :	
ناشر :	تو می کو نسل برائے فروغ اردو زبان

پیش لفظ

افراد و اجماع کی ترقی آگھی اور معلومات سے مشروط ہے اور آگھی کے تمام دروازے کتابوں کے ذریعے ہی کھلتے ہیں۔ کتابیں ہمیں روشنی کی ایک نئی دنیا سے روشناس کرتی ہیں اور ہمارے احساس و اظہار کو تحریک عطا کرتی ہیں۔ مگر صارفی معاشرت نے ہماری ترجیحات بدل دی ہیں۔ کتابوں سے ڈھنوں کا رشتہ کمزور پڑتا جا رہا ہے۔ ڈیجیٹل ٹکنالوجی کی وجہ سے تبادل قرأت کی ایک نئی صورت جنم لے رہی ہے۔ اس کے باوجود حقیقت یہ ہے کہ مطبوعہ کتابوں کی معنویت کم نہیں ہوئی بلکہ کتابیں ہمیشہ زندہ رہیں گی کیونکہ مطبوعہ کتابوں کے لمس کی لذت ہی کچھ اور ہوتی ہے۔ ای بکس نے گو کہ قاری کا ایک نیا طبقہ پیدا کیا ہے مگر مطبوعہ کتابوں سے آج بھی دنیا کی بڑی آبادی کا رشتہ قائم ہے اور یہی وجہ ہے کہ دنیا کی مختلف زبانوں میں کتابوں کی اشاعت کا سلسلہ حسب سابق جاری و ساری ہے۔

علمی اور تہذیبی ورثے کا تحفظ ہمیشہ سے ایک اہم مسئلہ رہا ہے اور ہمارے ارباب نظر نے اس کے تحفظ کے لیے مختلف صورتیں بھی نکالی ہیں۔ قومی اردو کو نسل بھی ایک ایسا ادارہ ہے جس نے علمی اور

تہذیبی و راثت کے تحفظ کے لیے مختلف علوم و فنون کی نہ صرف کتابیں شائع کی ہیں بلکہ 'ای کتاب' کے ذریعے بھی اس کے تحفظ کی ایک نئی صورت نکالی ہے۔ قومی اردو کو نسل نے جہاں لسانیات، ادبیات، علمی و سائنسی علوم، ریاضیات، شماریات اور دیگر علوم کی فرہنگ و اصطلاحات، کلائیکی ادب پاروں، نادرو نیاب کتابوں کی اشاعت کا سلسہ قائم رکھا ہے وہیں "ای کتاب" اور "ای لابریری" کے ذریعے اہم کتابوں کے تحفظ کی بھی کوشش کی ہے۔ کو نسل نے ذو لسانی (اردو اور انگریزی) ایپ "ای کتاب" تیار کیا ہے جس میں گلوبل لینگوجن سپورٹ کے علاوہ انٹرکیبو فہرست کے ذریعے مطلوبہ باب تک رسائی اور الفاظ کے معانی دیکھنے کی سہولت بھی موجود ہے۔ کو نسل سے شائع شدہ اہم کتابیں اس کی ویب سائٹ (ای لابریری) پر موجود ہیں تاکہ زیادہ سے زیادہ لوگ کو نسل کی اہم مطبوعات سے استفادہ کر سکیں۔ قومی اردو کو نسل نے کم قیمت پر اردو زبان و ادب کا سرمایہ شائع ہونے تک پہنچانے کی کوشش کی ہے اور کو نسل اپنے اس مقصد میں کامیاب بھی ہے کہ اس کی کتابیں صرف بر صغیر ہی نہیں بلکہ بین الاقوامی سطح پر نہایت قدر کی نگاہ سے دیکھی جاتی ہیں۔ کو نسل ترجیحی طور پر ان کتابوں کی اشاعت کرتی ہے جس کے ذریعے ہم حیات و کائنات کے رموز و اسرار، آداب زندگی اور قرینہ اظہار سے اچھی طرح واقف ہو سکیں۔

یہ کتاب بھی اسی سلسلے کی ایک کڑی ہے۔ مجھے امید ہے کہ یہ کتاب اساتذہ اور طلباء کے علاوہ عام قارئین کے لیے بھی بے حد مفید ثابت ہوگی۔

شیخ عقیل احمد

ڈائرکٹر

ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਮੋਂ ਸ਼ਬਦ ਤਲਾਸ਼ ਕਰੋ

ਹਰੋਫ਼ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਤੇ ਅਨੇਕ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਅਕਸਰ / حرف	صھੋ / صھ	ਪ੍ਰਾਣ / پ੍ਰਾਣ	ਅਕਸਰ / حرف	صھੋ / صھ	ਪ੍ਰਾਣ / پ੍ਰਾਣ
ਅ	(ਾ, ਏ)	2	ਟ	(ਟ)	54
ਆ	(ਾਏ)	7	ਠ	(ਠ)	54
ਇ	(ਾਈ)	11	ਡ	(ਡ)	55
ਈ	(ਾਈ)	15	ਢ	(ਢ)	56
ਉ	(ਾਉ, ਏ)	16	ਤ	(ਤ)	57
ਊ	(ਾਉ, ਏ)	17	ਥ	(ਥ)	67
ਏ	(ਏ, ਏ)	17	ਦ	(ਦ)	68
ਏ	(ਏ, ਏ)	18	ਧ	(ਧ)	74
ਓ	(ਾਓ, ਏ)	18	ਨ	(ਨ)	75
ਐ	(ਾਓ, ਏ)	18	ਪ	(ਪ)	84
ਕ	(ਕ)	19	ਫ	(ਫ)	88
ਕਨ	(ਕਨ)	25	ਫ਼	(ਫ਼)	89
ਖ	(ਖ)	29	ਬ	(ਬ)	93
ਖ	(ਖ)	30	ਮਿ	(ਮਿ)	103
ਗ	(ਗ)	34	ਮ	(ਮ)	105
ਗ	(ਗ)	38	ਯ	(ਯ)	129
ਘ	(ਘ)	40	ਰ	(ਰ)	131
ਚ	(ਚ)	41	ਲ	(ਲ)	138
ਛ	(ਛ)	45	ਵ	(ਵ)	143
ਜ	(ਜ)	45	ਸ਼	(ਸ਼)	146
ਜ	(ਜ, ਜ, ਜ, ਜ, ਜ)	49	ਸ	(ਸ)	154
ਝ	(ਝ)	53	ਹ	(ਹ)	168

हिंदी के माध्यम से उर्दू का प्रसार

हिंदी और उर्दू दो सगी बहनों की तरह हैं। दोनों का बचपन एक साथ गुजरा है। इनके रूप रंग को भारत की महान सभ्यता और इंद्रधनुषी संस्कृति ने संवारा है। इसलिए बोल-चाल के समय कहीं-कहीं इन दोनों भाषाओं में यह पहचान करना मुश्किल हो जाता है कि बोलने वाला व्यक्ति हिंदी बोल रहा है या उर्दू। इतना कम फ़र्क होने के साथ-साथ दोनों भाषाओं की अपनी खूबियां हैं। जैसे हिंदी की विशेषता यह है कि इसमें जो लिखा जाता है, वही पढ़ा जाता है लेकिन उर्दू के साथ ऐसा नहीं है। कई शब्दों को अंदाजे से पढ़ना पड़ता है। इस वजह से हिंदी भाषा उर्दू शब्दों के सही उच्चारण में सहायक हो सकती है। इसे दैनिक इंकिलाब के संपादक शकील शमसी ने गहराई से समझा और एक ऐसी पुस्तक लिख डाली जिसमें न सिर्फ उर्दू के शब्दों का सही उच्चारण है बल्कि हर शब्द के अनेकानेक अर्थ भी लिखे हैं।

मुझे लगता है कि यह पुस्तक उन सभी लोगों के लिए उपयोगी सिद्ध होगी जो उर्दू से प्रेम तो करते हैं लेकिन उसकी लिपि पढ़ नहीं पाते हैं। इसके साथ यह पुस्तक उन तमाम पाठकों के लिए भी अपनी उपयोगिता साबित करेगी जो उर्दू के शब्दों से तो परिचित हैं लेकिन उनका सही अर्थ पता नहीं है।

VIII | 'तलफ़ुज' (फ़ॉन) उर्दू उच्चारण

इस कारण वे उर्दू के शब्दों का प्रयोग उचित जगह पर नहीं कर पाते हैं। हमारे देश के समाचार पत्रों में भाषा के स्तर को बनाए रखने के भरसक प्रयत्न किए जाते हैं। विशेष रूप से दैनिक जागरण में तो हम छान फटक कर ही एक-एक शब्द का प्रयोग करते हैं। मीडिया का प्रभाव समाज पर इतना अधिक हो गया है कि मीडिया में प्रयोग होने वाली भाषा ही आम जन की भाषा बनती जा रही है। मनुष्य प्राकृतिक रूप से ऐसा है कि जो सुनता है, वही बोलने लगता है। इसलिए मीडिया जगत में सही भाषा के लिए अधिक प्रयत्न किए जाने चाहिए।

मुझे लगता है कि श्री शकील शमसी की यह पुस्तक काफी पसंद की जाएगी क्योंकि सही उर्दू बोलने की तमन्ना रखने वाले लोगों को हिंदी के माध्यम से उर्दू के सही शब्द और उनका अर्थ जानने में सहूलियत हो जाएगी। मैं इस महत्वपूर्ण उपलब्धि के लिए श्री शमसी को बधाई देता हूँ।

संजय गुप्त

प्रधान संपादक एवं सीईओ, दैनिक जागरण

ہندی کے ذریعہ اردو کی نشر و اشاعت

ہندی اور اردو دو سُگی بہنوں کی طرح ہیں۔ دونوں کا مچپن ایک ساتھ گزر رہے۔ ان کے روپ رنگ کو بھارت کی عظیم تہذیب اور قوس قزح جیسی ثقافت نے سنوارا ہے۔ لہذا بول چال کے دوران دونوں زبانوں میں یہ فرق کرنا مشکل ہو جاتا ہے کہ گفتگو کرنے والا ہندی بول رہا ہے یا اردو۔ بہت کم فرق کے ساتھ ساتھ، دونوں زبانوں کی اپنی اپنی خوبیاں بھی ہیں۔ جیسے ہندی کی یہ خوبی ہے کہ اس میں جو لکھا جاتا ہے وہی پڑھا جاتا ہے، لیکن اردو کے ساتھ ایسا نہیں ہے، بہت سے الفاظ کو اندازے سے پڑھنا پڑتا ہے۔ اس وجہ سے، اردو الفاظ کے درست تلفظ میں ہندی زبان مددگار ثابت ہو سکتی ہے۔ اس بات کو روزنامہ انقلاب کے ایڈیٹر شکیل حسن شمسی نے گہرائی سے سمجھا اور ایک ایسی کتاب تحریر کر دی جس میں نہ صرف یہ کہ اردو کے الفاظ کا درست تلفظ ہے بلکہ ہر لفظ کے کئی کئی معنی بھی دیے گئے ہیں۔

مجھے یقین ہے کہ یہ کتاب ان سب ہی لوگوں کے لیے مفید ثابت ہو گی جو اردو سے محبت کرتے ہیں لیکن اس کی اسکرپٹ نہیں پڑھ سکتے۔ اس کے ساتھ ساتھ، یہ کتاب ان قارئین کے لیے بھی بہت

مفید ثابت ہو گی جو اردو کے الفاظ سے تواقف ہیں لیکن ان کے صحیح معنی نہیں جانتے۔ اسی سبب سے بہت سے لوگ اردو الفاظ کو مناسب جگہ پر استعمال نہیں کرپاتے۔

ہمارے ملک کے اخباروں میں زبان کے معیار کو برقرار رکھنے کی بھرپور کوشش کی جاتی ہے۔

خاص طور پر دینک جاگرن میں، ہم ایک ایک لفظ اچھی طرح چھان پھٹک کر استعمال کرتے ہیں۔ آج کل میڈیا کے اثرات سماج پر بہت مرتب ہو رہے ہیں یہاں تک کہ میڈیا میں استعمال ہونے والی زبان عام آدمی کی زبان بنتی جا رہی ہے۔ انسان فطری طور پر ایسا ہے کہ جو سنتا ہے، وہی بولتا ہے۔ لہذا میڈیا کی دنیا میں صحیح زبان کو رائج کرنے کے لیے مزید کوشش کی جانی چاہیے۔

مجھے اعتماد ہے کہ شری شکلیل حسن شمسی کی اس کتاب کو بہت پسند کیا جائے گا کیونکہ لوگ جو درست اردو بولنا چاہتے ہیں ان کے لیے ہندی کے ذریعے اردو کے صحیح الفاظ اور معنی کو سمجھنے میں بہت آسانی ہو جائے گی۔ میں اس کام کو انجام دینے کے لیے شکلیل حسن شمسی صاحب کو مبارکباد دیتا ہوں۔

سبخ گپت

مدیر اعلیٰ اور سی ای او، دینک جاگرن

उर्दू का परिचय

पहले उर्दू को हिन्दवी, हिंदी, हिन्दोस्तानी और रेख्ता कहा जाता था मगर वक्त के साथ-साथ इसका नाम उर्दू हो गया। असल में उर्दू तुर्की का शब्द है इस को वहाँ Ordu लिखा जाता है और इसका अर्थ होता है सेना। यह नाम पड़ने की वजह यह थी कि उस समय भारत में जो शासक थे उनकी सेना में अरबी तुर्की फ़ारसी और विभिन्न भारतीय भाषाएँ बोलने वाले सैनिक शामिल थे। वह सैनिक आपस में और नगर की जनता से बात करने के लिए अपनी-अपनी ज़बानों और बोलियों के जो शब्द प्रयोग करते थे उन्हीं से मिल कर एक नयी भाषा पैदा हुई और ज़बान ए उर्दू(सेना की भाषा) कहलाई।

उर्दू से देश के लोगों ने इस लिए प्यार किया कि इसमें सभी भारतीय भाषाओं की खुशबू शामिल थी। लेकिन उर्दू को लोकप्रिय बनाने में सबसे बड़ा हाथ उसकी शाएरी का है। उर्दू में शाएरी इतनी उच्च कोटि की हुई कि उर्दू मोहब्बत करने वालों की ज़बान बन गई। इसी मोहब्बत ने ऐसा रंग दिखाया

कि आज भारत में उर्दू के आधा दर्जन चैनल हैं, सैकड़ों साप्ताहिक और दैनिक पत्र निकलते हैं और फ़िल्मी गीतों ने लोकप्रियता की सारी हदें पार कर ली हैं।

आज़ादी से पहले तक हिंदी और उर्दू में फ़र्क़ करना मुमकिन नहीं था लेकिन 1947ई० में देश के विभाजन के समय जब उर्दू को पाकिस्तान की सरकारी ज़बान बना दिया गया तो उर्दू पर भी एक मज़हब की भाषा होने का ठप्पा लग गया हालाँकि पाकिस्तान में आज भी 70% लोग पंजाबी, सिंधी और पश्तो बोलते हैं और उर्दू केवल मुहाजिरों (भारतीय शरणार्थियों) की ज़बान बन कर रह गई है। विभाजन के बाद के कुछ वर्षों तक उर्दू को भारत में भी कठिनाई का सामना करना पड़ा मगर धीरे-धीरे लोगों की समझ में आ गया कि ज़बान का कोई मज़हब नहीं होता। जिस तरह हिंदी हिन्दुओं की भाषा नहीं है उसी प्रकार उर्दू मुसलमानों की भाषा नहीं है। खुशी की बात यह है कि जनता में जो ज़बान बोली जाती है वह न तो पूरी तरह से हिंदी है और न ही पूरी तरह से उर्दू इसको आप हिंदुस्तानी ज़बान कह सकते हैं।

उर्दू भाषा में जो कशिश है उसकी वजह से बहुत से लोग उर्दू अलफ़ाज़ का अर्थ या सही उच्चारण जाने बिना भी उन्हें अपनी रोज़मर्रा की भाषा में खूब बोलते हैं और कभी-कभी तो बिना समझे ही उर्दू भाषा के अलफ़ाज़ का आनंद लेते हैं। इसकी मिसाल देने के लिये मैं एक किस्सा बताता चलूँ। मेरे एक दोस्त गाना बहुत अच्छा गाते थे एक बार उन्होंने एक महफ़िल में फ़िल्म 'वक़त' का मशहूर गाना "ऐ मेरी ज़ोहरा जर्बीं तुझे मालूम नहीं" गाया और फिर जब वह वाह वाही लूट चुके और मेरे साथ खाना खाने बैठे तो मेरे कान में उन्होंने कहा "भाई शमसी ज़ोहरा जर्बीं का मतलब क्या होता है?" तो मुझे बहुत हँसी आई मैंने कहा "इतने बरस से गाना गा रहे हो और ज़ोहरा जर्बीं का मतलब नहीं मालूम?" तो उन्होंने बहुत सुंदर सा जवाब देते हुए कहा "उर्दू भाषा की यही तो ख़बरी है कि उसके शब्द समझ में नहीं आते लेकिन सुनने में भले लगते हैं।" फिर मैंने उनको बताया की वीनस नाम के उस तारे को उर्दू में ज़ोहरा कहते हैं जिसको रोम वाले मोहब्बत की देवी के रूप में पूजते थे और जर्बीं माथे को कहते हैं अतः ज़ोहरा जर्बीं का अर्थ यह हुआ कि मोहब्बत की देवी

जैसा चमकता हुआ माथा रखने वाली औरत। मुझे लगता है कि बहुत से पाठकों को ज़ोहरा जबीं का अर्थ इस पुस्तक से ही मालूम हुआ होगा जबकि वह पिछले कई दशकों से यह गाना सुनते रहे हैं।

इस किस्से से आपको पता चल गया होगा कि उर्दू के बहुत से शब्दों को भारतवासी रोज़ बोलते तो हैं लेकिन उनके सही अर्थ से परिचित न होने की वजह से उनका ग़लत इस्तेमाल करते हैं। बहुत दिन से मेरे दिल में यह ख़्याल बार-बार आ रहा था कि उर्दू के सही शब्द, उर्दू के अलफ़ाज़ का सही मतलब और उच्चारण उन लोगों तक पहँचाने की कोशिश करूँ जो उर्दू के स्क्रिप्ट को पढ़ नहीं पाते। इसी लिए मैंने यह छोटा सा प्रयास किया है। यहाँ पर कहता चलूँ कि किसी एक पुस्तक में उर्दू के सभी शब्दों को समेटना मुश्किल ही नहीं बल्कि नामुमकिन है। इस लिए मैं सिर्फ़ ऐसे अलफ़ाज़ को इस पुस्तक में शामिल कर रहा हूँ, जो रोज़मरा की बोलचाल में इस्तेमाल होते हैं। आगे बढ़ने से पहले मैं उर्दू शब्दों से जुड़ी कुछ अहम जानकारियाँ और अधिकतर ग़लत बोले जाने वाले शब्दों पर कुछ महत्व पूर्ण बातें अर्ज़ करना चाहता हूँ, साथ ही साथ उर्दू के कुछ ऐसे लफ़ज़ पेश कर रहा हूँ जिनके ग़लत उच्चारण (तलफ़ुज़) या ग़लत प्रयोग से उनका मतलब ही बदल जाता है।

अक्षरों की बात

मैं पहले बता चुका हूँ कि उर्दू विभिन्न भाषाओं से मिल कर बनी है। उर्दू में कई अक्षर ऐसे हैं जो उसने संस्कृत, अरबी, फ़ारसी, और तुर्की से लिए हैं, लेकिन आगे बात करने से पहले यह बताना ज़रूरी है कि हिंदी और अंग्रेजी पढ़ने वाले छात्रों को उर्दू के कुछ शब्दों को बोलने में इस लिए दिक्कत होती है कि उर्दू में अनेक ऐसे अक्षर भी इस्तेमाल होते हैं जो हिंदी की अक्षर माला और अंग्रेजी अल्फ़ाबेट में नहीं हैं। इन में क़ फ़ ज़ और ग़ शामिल हैं। हिंदी और उर्दू के प्रेमियों ने इस का हल यूँ निकाला कि इन अक्षरों के नीचे बिंदु लगाया जाने लगा जिस के कारण उर्दू के शब्दों को उच्चारित करना हिंदी भाषी लोगों के

ଲିଏ ଆସାନ ହୋ ଗ୍ୟା, ଲେକିନ ପିଛଲେ କୁଛ ବର୍ଷା ସେ ହିଂଦୀ କେ କୁଛ ନାମଚୀନ ଲୋଗୋ ନେ ହିଂଦୀ ଅକ୍ଷରାଙ୍କ କେ ନୀଚେ ସେ ବିଂଦୁ ଯା ନୁକ୍ତା ହଟାନା ଶୁରୁ କର ଦିଯା ଜିସକି ଵଜହ ସେ କୁଛ ଶବ୍ଦାଙ୍କ କା ନ କେଵଳ ଅର୍ଥ ବଦଳ ଗ୍ୟା ବଲ୍କି କିନ୍ତୁ ମାମଲୋମେ ତୋ ବିଲକୁଲ ଉଲ୍ଟା ହୋ ଗ୍ୟା ହୈ, ଜେସେ କି ଜଳୀଲ ଶବ୍ଦ କୋ ହମ ଯଦି ବିନା ନୁକ୍ତେ କେ ପଢ଼େ ତୋ ଜଳୀଲ ହୋଗା । ଜଳୀଲ କା ଅର୍ଥ ହୋତା ହୈ ଉଚ୍ଚ ଯା ବଡ଼ା ଓର ଜଳୀଲ କା ଅର୍ଥ ହୋତା ହୈ ତୁଚ୍ଛ ଯା ଗିରାହୁଆ । ଅବ ଆପ ଖୁଦ ସୋଚିଯେ କି ନୁକ୍ତା ହଟାଦେନେ ସେ ଏକ ତୁଚ୍ଛ ବ୍ୟକ୍ତି କିତନୀ ଆସାନୀ ସେ ଉଚ୍ଚ ବନ ଜାଯେଗା ।

ଇତନା ହି ନହିଁ ଉର୍ଦୂ ଭାଷା କି ଅପନୀ ଏକ ଖୂବି ଯହ ଭୀ ହୈ କି ଉତସମେ ଅ କି ଆଵାଜ ନିକାଲନେ ଵାଲେ ତୀନ ଅକ୍ଷର ହୁଁ ଅଲିଫ, ଅଲିଫମଦ ଓର ଏନ । ଇସି ପ୍ରକାର ହ କି ଆଵାଜ ଵାଲେ ତୀନ ଅକ୍ଷର ହୁଁ, ବଡ଼ା ହେ, ଛୋଟୀ ହେ ଓ ଦୋ ଚଶମୀ ହେ ତଥା ସ କି ଆଵାଜ ଵାଲେ ଭୀ ତୀନ ଅକ୍ଷର ହୁଁ ଯାନୀ ସେ, ସୁଆଦ ଓର ସୀନ । ଜ କି ଆଵାଜ ଵାଲେ ଚାର ଅକ୍ଷର ହୁଁ ଇନକେ ନାମ ଇସ ପ୍ରକାର ହୁଁ ଜେ, ଜାଲ, ଜୁଆଦ ଓର ଜୋଏ । ଖାସ ବାତ ଯହ ହୈ କି ହର ଅକ୍ଷର ସେ ଶୁରୁ ହୋନେ ଵାଲେ ଶବ୍ଦ କା ମତଲବ ଅଲଗ ହୋତା ହୈ । ଇସକେ ଅଲାଵା ଉର୍ଦୂ ଅକ୍ଷର ମାଲା ମେ ଏକ କମୀ ଯହ ହୈ କି ଇସ ମେ ତ ଓର ବଡ଼ା ଊ ନହିଁ ହୈ । ଇସ କାରଣ ଇନ କୋ ଅଲିଫ ଓର ଵାଓ ଅଥବା ଏନ ଓର ଵାଓ କୋ ମିଲା କର ଉଚ୍ଚାରିତ କିଯା ଜାତା ହୈ, ଲେକିନ ହମ ଆପ କୋ ଇସ ମେ ଉଲଙ୍ଘନା ନହିଁ ଚାହତେ ହମ ତୋ କେଵଳ ଉନ ଶବ୍ଦାଙ୍କ କା ସଟୀକ ଉଚ୍ଚାରଣ ପେଶ କରନେ କି କୋଶିଶ କର ରହେ ହୁଁ ଜୋ ହମ ଓର ଆପ ରୋଜ ବୋଲତେ ହୁଁ । ଉର୍ଦୂ ଲିଖି ତୋ ଜାତି ହୈ Perso-Arabic (ଅରବୀ/ଫାରସୀ) ସ୍କ୍ରିପ୍ଟ ମେ ଲେକିନ କୋଇ ଇଂସାନ ଅଗର କେଵଳ ଅରବୀ ଯା ଫାରସୀ ପଢ଼ ସକତା ହୈ ତୋ ଵହ ଉର୍ଦୂ ନହିଁ ପଢ଼ ସକେଗା କ୍ଯାହିକି ଉର୍ଦୂ ନେ ଅରବୀ କି ଅକ୍ଷରମାଲା ସେ 28 ଅକ୍ଷର ଲିଯେ ତୋ ଫାରସୀ ସେ ଚେ, ପେ, ଗାଫ, ଜେ, ଓର ଛୋଟୀ ଯେ ଜେସେ ଅକ୍ଷର ଲିଏ ଓର ସଂସ୍କୃତ ସେ ଟ, ଡ, ଢ, ଧ ଓର ଝ ଅପନୀ ଅକ୍ଷର ମାଲା ମେ ଜୋଡ଼େ । ଉର୍ଦୂ ମେ ଖ, ଘ, ଛ, ଝ, ଠ, ଡ, ଧ, ଫ ଓର ଭ ଭୀ ନହିଁ ହୈ । ଉନକି ଆଵାଜ କେ ଲିଏ ଦୋ ଅକ୍ଷରାଙ୍କ କୋ ଜୋଡ଼ା ଜାତା ହୈ ।

कुछ ग़लत बोले जाने वाले शब्द

खुलासा = उर्दू में इसका अर्थ होता है संक्षिप्त या संक्षेप परन्तु पत्रकार इसको भेद खुलने या विस्तार करने के अर्थ में प्रयोग करते हैं।

ज़ज़बातों = उर्दू में एक शब्द है ज़ज़बा उसी का बहुवचन है ज़ज़बात लेकिन बहुत से लोग ज़ज़बातों कह कर बहुवचन को डबल बहुवचन बना देते हैं जो ग़लत है।

एहसास = इसी प्रकर एहसास शब्द का बहुवचन एहसासात है मगर अनेक लोग उसको एहसासों कहते हैं जो ठीक नहीं है।

तमाम = इस शब्द का अर्थ होता है समस्त या सम्पूर्ण लेकिन आम तौर पर इसको लोग कुछ या अनेक के अर्थ में प्रयोग करने लगे हैं जो सही नहीं है।

लफ़ज़ = इस शब्द का बहुवचन अलफ़ाज़ है मगर हमारे कुछ दोस्त बहुवचन का भी बहुवचन 'अल्फ़ाज़ों' के रूप में बना देते हैं जो ग़लत है।

खुदकुशी या गौकुशी = उर्दू में कुश का अर्थ होता है हत्या करना और कश का मतलब होता है खींचना। इस लिए खुदकुशी या गौकुशी को खुदकशी या गौकशी कहना ग़लत है। जब कोई हुक्का पियेगा तो उसको हुक्का कशी कहेंगे या जब कोई रस्सा खींचने की प्रतियोगिता में भाग लेगा तो उस को रस्साकशी कहेंगे। लेकिन हत्या करने के लिए कुशी ही लिखेंगे।

जो लोग उर्दू शब्दों के नीचे बिन्दु लगाने को लेकर कुछ अधिक ही उत्साहित होते हैं वह कई बार शब्द को बिगाढ़ देते हैं।

फिर को फिर जावेद को ज़ावेद, खाने को खाने, फल को फ़ल, सांप के फन को फन, बेगम को बेग़म करीम को करीम और जनाब को ज़नाब करने वाले भी उर्दू प्रेमी यहाँ कम नहीं हैं, जबकि इस तरह के शब्दों में नुक़ता लगाना

ग़लत हैं। कमाल तो यह है कि कई लोग फूल को भी फूल कहते हैं जबकि सब जानते हैं कि फूल पुष्प को और फूल मूर्ख को कहते हैं।

बिंदु लगाते वक्त अगर सावधानी बरतने की ज़रूरत है तो वहीं बिंदी हटाते वक्त भी इस बात का ध्यान रखना ज़रूरी है कि बिंदु हटाने से भी शब्दों का अर्थ बिलकुल बदल जाता है। जैसे खान में बिंदु न लगी हो तो वह खान अर्थात् खदान में बदल जाएगा। बिंदु हटने से लोहे पर लगने वाले ज़ंग और मैदान में लड़ी जाने वाली ज़ंग अर्थात् युद्ध में कोई फ़र्क नहीं रह जाएगा।

इसी तरह भारत में विरोध करने के लिए एक शब्द खिलाफ़त बहुत प्रचलित हो गया है, क्योंकि लोग समझते हैं कि यह शब्द खिलाफ (विरुद्ध) से बना है, जबकि खिलाफ़त इस्लामी शासन प्रणाली के लिए प्रयोग होने वाला शब्द है। विरोध के लिए उचित शब्द है मुखालिफ़त। हमारे बहुत से राजनेता और लीडर ज़िम्मेदारी शब्द को ज़िम्मेवारी कहते हैं जो ग़लत है जिस प्रकार से चौकीदारी शब्द को हम चौकीवारी नहीं कह सकते उसी तरह ज़िम्मेदारी को ज़िम्मेवारी भी नहीं कह सकते।

उर्दू के अनेक शब्दों में ए लगाने का चलन है जैसे कि शहर-ए-दिल्ली, अहद-ए-कदीम, लज़्ज़त-ए-लखनऊ, उस्ताद-ए-फ़न और कलाम-ए-शाएर इत्यादि, लेकिन ए केवल उन्हीं दो शब्दों के बीच में लगाया जा सकता है जो फ़ारसी भाषा से लिये गए हों जैसे कि राह-ए-आम तो कह सकते हैं सङ्क-ए-आम नहीं कह सकते, बल्कि हम उसे आम सङ्क कहेंगे। इसी प्रकार फ़िल्म स्टार्स को सितारा-ए-फ़िल्म नहीं बल्कि फ़िल्मी सितारा कहना ही सही होगा। इसी तरह भारत सरकार को हुकूमत-ए-हिन्द तो कह सकते हैं हुकूमत-ए-भारत कहेंगे तो ग़लत होगा भारतीय हुकूमत अलबत्ता कहा जा सकता है।

एक और अहम बात की ओर आप का ध्यान हम आकर्षित करना चाहेंगे और वह है कि उर्दू में ई के लिए 'छोटी ये' नाम का अक्षर प्रयोग होता है

जिसको याये निस्बती (संबंध दर्शाने वाली 'ये') कहा जाता है। इसका प्रयोग करके हम लखनऊ वाले को लखनवी, गुजरात वाले को गुजराती, भोपाल वाले को भोपाली और पंजाब वालों को पंजाबी कहते हैं लेकिन किसी नगर या स्थान के नाम के अंत में अगर ई या अ लगा हो तो हमको संबंध जोड़ने के लिए व और ई दोनों का प्रयोग करना पड़ता है इसी कारण देहली वालों को हम देहलवी कहते हैं और हरियाणा वालों को हरयाणवी। थाना ज़िले के रहने वालों को थानवी और चंदौली वालों को चंदौलवी कहते हैं। इसी प्रकार के सैकड़ों शब्द हैं जिनको लोग ग़लत बोलते हैं या फिर उस का ग़लत अर्थ निकालते हैं।

कुछ शब्द ऐसे हैं कि जिनके दो उच्चारण प्रचलित हैं, जैसे लखनऊ वाले तट को किनारा बोलते हैं तो दिल्ली वाले कनारा बोलते हैं। प्यास के लिये लखनऊ वाले तशनगी बोलते हैं तो दिल्ली के उर्दू सहित्यकार तिशनगी बोलते हैं। इसी प्रकार भाषा या जीभ को भी कोई ज़बान और कोई ज़ुबान कहता है। मोहब्बत और मुहब्बत, मोहम्मद और मुहम्मद, मोहर्म और मुहर्म और चिराग तथा चराग जैसे शब्दों का दोनों प्रकार का उच्चारण ठीक माना गया है इसलिए इसमें उलझने की ज़रूरत नहीं है। एक बात और कह दूँ कि उर्दू में कवि को 'शाएर' कहा जाता है लेकिन हिंदी में लोग 'शायर' लिखने लगे हैं, इस शब्द को दोनों प्रकार से किखा जाना सही है।

आशा है आप इस किताब को पसंद करेंगे और इस में जो कमियां आप को नज़र आयें या कुछ अन्य अज्ञात शब्द आप के सामने आएं तो उनका अर्थ पूछने में संकोच नहीं करेंगे। आप ई मेल द्वारा मुझ से संपर्क कर सकते हैं।

धन्यवाद

शकील हसन शमसी

संपादक, दैनिक इन्किलाब

पूर्व रेज़िडेंट एडिटर रोज़नामा राष्ट्रीय सहारा

XVIII | 'तलफुज' (फ़िल्म) उद्योग उच्चारण

पूर्व कन्सल्टेंट लोक सभा टीवी
पूर्व समाचार प्रस्तुतकर्ता दूरदर्शन
पूर्व कमेट्री राईटर फिल्म्स डिवीजन ऑफ इण्डिया

shakeelhshamsi@gmail.com

اردو کا تعارف

پہلے زمانے میں اردو کو ہندوی، ہندی، ہندوستانی اور ہندی کہا جاتا تھا، لیکن وقت کے ساتھ ساتھ اس کا نام اردو ہو گیا۔ حقیقت یہ ہے کہ اردو ترکی کا لفظ ہے، اس لفظ کو وہاں Ordu لکھا جاتا ہے جس کا مطلب ہے فوج۔ یہ نام پڑنے کا سبب یہ تھا کہ اس وقت ہندوستان میں جو حکمران تھے ان کی فوج میں عربی، ترکی، فارسی اور مختلف ہندوستانی زبانیں بولنے والے فوجی شامل تھے۔ وہ لوگ آپس میں اور شہر کے عوام سے بات کرنے کے لیے اپنی اپنی زبانوں اور بولیوں کے جو الفاظ استعمال کرتے تھے ان سے مل کر یہاں ایک نئی زبان پیدا ہوئی جو زبان اردو کہلاتی۔

اس ملک کے لوگوں نے اردو سے اس لیے پیار کیا کہ اس میں کئی ہندوستانی زبانوں کی خوبصورتی تھی، مگر اردو کو مقبول بنانے میں سب سے بڑا ہاتھ اردو شاعری کا ہے۔ اردو میں اتنے اعلیٰ معیار کی شاعری ہوئی کہ اردو محبت کرنے والوں کی زبان بن گئی۔ اسی محبت نے ایسا نگد کھایا ہے کہ آج ہمارے ملک میں اردو کے نصف درجن چینز ہیں، سینکڑوں ہفت نامے اور روزنامے شائع ہوتے ہیں اور فلمی گیتوں نے تو مقبولیت کی ساری حدیں ہی پار کر لی ہیں۔

آزادی سے پہلے ہندی اور اردو میں فرق کرنا ممکن نہیں تھا، لیکن 1947ء میں ملک کی تقسیم کے وقت جب اردو کو پاکستان کی سرکاری زبان بنادیا گیا تو اردو پر بھی ایک مذہب کی زبان ہونے کا ٹھپپ لگ گیا حالانکہ پاکستان میں آج بھی 70 فیصد لوگ پنجابی، سندھی اور پشتو بولتے ہیں، اور اردو صرف مہاجرین کی زبان بن گئی ہے۔ ادھر ہندوستان میں بھی تقسیم کے بعد کئی سال تک اردو کو مشکلات کا سامنا کرنا پڑا مگر آہستہ آہستہ لوگوں کی سمجھ میں آگیا کہ زبان کا کوئی مذہب نہیں ہوتا۔ جیسے ہندی ہندوؤں کی زبان نہیں ہے، اسی طرح اردو مسلمانوں کی زبان نہیں ہے۔ خوشی کی بات یہ ہے کہ عوام میں جو زبان بولی جاتی ہے وہ پوری طرح سے نہ تو ہندی ہے نہ ہی اردو، آپ اسے ہندوستانی زبان کہہ سکتے ہیں۔

اردو زبان میں جو کشش ہے اس کی وجہ سے بہت سے لوگ اردو الفاظ کے معنی یا درست تلفظ جانے بغیر انھیں اپنی روزمرہ کی زبان میں خوب بولتے ہیں اور کبھی کبھی تو بغیر سمجھے ہی اردو زبان کے الفاظ کا لطف بھی لے لیتے ہیں۔ اس کی وضاحت کرنے کے لیے میں آپ کو ایک قصہ سناتا چلوں۔ میرے ایک دوست گانا بہت اچھا گاتے تھے ایک بار انھوں نے ایک محفل میں فلم ”وقت“ کا مشہور گانا ”اے میری زہرہ جبیں تجھے معلوم نہیں“ گایا اور پھر جب وہ داد حاصل کر چکے اور میرے ساتھ کھانا کھانے بیٹھے تو میرے کان میں انھوں نے کہا ”بھائی شمسی زہرہ جبیں کا مطلب کیا ہوتا ہے؟“ تو مجھے بہت ہنسی آئی میں نے کہا ”اتنے برس سے گانا گار ہے ہو اور زہرہ جبیں کا مطلب نہیں معلوم؟“ تو انھوں نے بہت خوبصورت جواب دیتے ہوئے کہا ”اردو زبان کی یہی توانوبی ہے کہ اس کے الفاظ سمجھ میں نہیں آتے لیکن سننے میں بھلے لگتے ہیں۔“ پھر میں نے ان کو بتایا کہ ویس نام کے اس ستارے کو اردو میں زہرہ کہتے ہیں جس کو روم والے محبت کی دیوی کے طور پر پوچھتے تھے اور جبیں پیشانی کو کہتے ہیں۔ زہرہ جبیں کا مطلب ہوا محبت کی دیوی جیسی چمکتی ہوئی پیشانی رکھنے والی حسینہ۔ میرا خیال ہے کہ بہت سے ہندی جانے والے حضرات کو زہرہ جبیں کا مطلب اس کتاب سے ہی معلوم ہوا ہو گا جبکہ وہ گز شتر کئی دہائیوں سے یہ گناہنے چلے آرہے ہیں۔

اس قصے سے آپ کی سمجھ میں آگیا ہو گا کہ اردو کے بہت سے الفاظ کو ہندوستانی روز بولتے تو ہیں لیکن ان کے حقیقی معنی سے واقف نہ ہونے کے باعث ان کا غلط استعمال کرتے ہیں۔ بہت دن سے میرے دل میں یہ خیال آرہا تھا کہ اردو کے صحیح الفاظ، ان کا صحیح مطلب اور تلفظ ان لوگوں تک پہنچانے کی کوشش کروں جو اردو رسم الخط کو پڑھ نہیں پاتے۔ ایسے ہی لوگوں کے لیے میں نے یہ چھوٹی سی

کو شش کی ہے۔ یہاں پر کہتا چلوں کہ کسی چھوٹی سی کتاب میں اردو کے ان تمام الفاظ کو سمیٹنا مشکل ہی نہیں بلکہ ناممکن ہے جن کا غلط تلفظ ادا کیا جاتا ہے یا جن کے صحیح معنی لوگوں کو معلوم نہیں ہیں۔ لہذا اس کتاب میں صرف وہی الفاظ شامل کیے گئے ہیں، جو روزمرہ کی بول چال میں استعمال ہوتے ہیں۔ آگے بڑھنے سے پہلے میں اردو الفاظ سے وابستہ کچھ اہم معلومات فراہم کرنے کے ساتھ ساتھ زیادہ تر غلط بولے جانے والے الفاظ پر کچھ اہم باتیں عرض کرنا چاہتا ہوں۔ اس کے علاوہ اردو کے کچھ ایسے الفاظ بھی پیش کر رہا ہوں جن کے غلط تلفظ یا غلط استعمال سے نہ صرف ان کا مطلب بدل جاتا ہے بلکہ بعض اوقات تو بالکل اثناء ہو جاتا ہے۔

حروف کی بات

میں پہلے ہی بتا پکھا ہوں کہ اردو کئی مختلف زبانوں سے مل کر بنی ہے۔ اردو میں بہت سے حروف ایسے ہیں جو اس نے سنکرت، عربی اور فارسی سے لیے ہیں، لیکن آگے بات کرنے سے پہلے یہ بتانا ضروری ہے کہ ہندی اور انگریزی پڑھنے والے طالب علموں کو اردو کے کچھ الفاظ بولنے میں اس لیے دقت ہوتی ہے کہ اردو میں بہت سارے ایسے حروف موجود ہیں جو ہندی اور انگریزی کے حروف تھیں میں نہیں ہیں۔ ان میں خصوصاً ذ، ڏ، ڙ، ض، ظ، ف، ق اور غ شامل ہیں۔ ہندی اور اردو سے محبت کرنے والوں نے اس کا یہ حل نکالا کہ ان حروف کے نیچے نقطہ لگایا جانے لگا جس کی وجہ سے اردو کے الفاظ کو صحیح طریقے سے ادا کرنا (ہندی بولنے والے لوگوں کے لیے) آسان ہو گیا، لیکن گزشتہ چند رسوم سے ہندی کے کچھ نامور لوگوں نے ہندی حروف کے نیچے سے نقطہ ہٹانا شروع کر دیا جس کی وجہ سے کچھ الفاظ کے نہ صرف معنی بدل جاتے ہیں بلکہ کئی معاملات میں تو بالکل اٹھ جاتے ہیں، جیسے ذلیل لفظ کو ہم اگر بغیر نقطے کے پڑھتے رہیں تو، اس کو جلیل پڑھنا پڑے گا۔ جبکہ جلیل کا مطلب بڑا یا اعلیٰ ہوتا ہے اور ذلیل کا مطلب ہے حقیر یا گراہوا، یعنی نقطے کو ہٹانے سے، ایک حقیر شخص فوراً ہی اعلیٰ ہو جائے گا۔

اردو زبان کی اپنی ایک خوبی یہ بھی ہے کہ اس میں آ ۳ کی آواز نکالنے والے تین حروف ہیں الف، الف مد ہمزہ اور عین۔ اسی طرح ح کی آواز والے تین حروف ہیں، بڑی ح، چھوٹی ح اور دو چشمی ھ۔ اسی طرح س کی آواز والے بھی تین حروف ہیں، س اور ص۔ ج کی آواز کے لیے چار حرف ہیں ذ، ز، ض اور ظ۔ خاص بات یہ ہے کہ ہر حرف سے شروع ہونے والے لفظ کے معنی مختلف ہوتے ہیں۔ خیال

رہے کہ اردو میں اک اور تر نہیں ہیں، ان دونوں حروف کی ادا بھی کے لیے الف اور واو یا عین اور واو اک کو ملا کر لکھا جاتا ہے، لیکن ہم اردو سم الخلط سے نابلد لوگوں کو اس میں الجھانا نہیں چاہتے اور ہم صرف ان الفاظ کا درست تلفظ پیش کرنے کی کوشش کر رہے ہیں جو ایک عام ہندوستانی روز بولتا ہے۔ اس بات کا ذکر بھی ضروری ہے کہ اردو لکھی تو جاتی ہے Persio-Arabic (عربی / فارسی) سکرپٹ میں لیکن کوئی شخص اگر صرف عربی یا فارسی پڑھ سکتا ہے تو وہ اردو پڑھ لے گا یہ ضروری نہیں کیونکہ اردو نے عربی سے 28 حروف لیے ہیں تو فارسی سے چ، پ، گ، ث، اوری جیسے حروف لیے ہیں اور سنگرت سے، ح، ڈ، ٹ، چ، جیسے حروف تجھی کو لے لیا ہے، مگر کچھ آوازیں ایسی تھیں کہ جن کے لیے نئے حروف بنانے کے بجائے اردو والوں نے دو حروف کو جوڑ کر لکھنے کا طریقہ ابیجاد کیا جیسے ۱۷ (ک+ھ=کھ) ۱۸ (ک+ھ=کھ) ۱۹ (چ+ھ=چھ) ۲۰ (ج+ھ=جھ) ۲۱ (ٹ+ھ=ٹھ) ۲۲ (ت+ھ=ٹھ) ۲۳ (گ+ھ=گھ) اور ۲۴ (ب+ھ=بھ)

کچھ غلط بولے جانے والے الفاظ

خلاصہ = اردو میں اس کا مطلب ہوتا ہے منتشر یا چھوٹا کرنا لیکن ہمارے صحافی عام طور پر اس لفظ کو اکٹشاف یا بھید کھلنے یا پھر توسعی کیے جانے کے معنی میں استعمال کرتے ہیں، جو غلط ہیں۔

جدبات = اردو لفظ جذب کی جمع ہے جذبات لیکن بہت سے لوگ 'جذباتوں' کہہ کر اس کی جمع اجھے بنادیتے ہیں جو غلط ہے۔

احساس = اسی طرح اردو میں ایک لفظ ہے احساس، جس کی جمع احساسات ہے لیکن بہت سے لوگ اس کو احساسوں کہتے ہیں جو صحیح نہیں ہے۔

تمام = اس لفظ کا مطلب ہوتا ہے پورا، مکمل یا سب کا سب، لیکن بہت سے لوگ اس کو کچھ یا کئی کے معنی میں استعمال کرنے لگے ہیں، جو غلط ہے

لفظ کی جمع الفاظ ہے مگر ہمارے کچھ دوست اس کو بھی جمع اجع بنا کر 'الفاظوں' کہتے ہیں جو غلط ہے۔

خود کشی یا گاؤکشی = اردو میں، کش کا مطلب ہوتا ہے مارنا یا قتل کرنا جبکہ کش کا مطلب ہوتا ہے کھینچنا، لہذا خود کشی یا گاؤکشی کہنا غلط ہے یعنی جب کوئی حلقے پی گا تو اس کو حلقہ کشی کہیں گے یا جب کوئی

رسہ کیچھے کے مقابلہ میں حصہ لے گا تو اس کو رسم کشی کہیں گے، لیکن قتل کرنے یا مارنے کے لیے کشی کا لفظ استعمال کریں گے جیسے خود کشی۔

ایک بات اور کہنا ضروری سمجھتا ہوں کہ جو لوگ اردو حروف کے نیچے نقطہ لگانے کو لے کر زیادہ پر جوش ہیں وہ کبھی کبھی لفظ کو بگاڑ دیتے ہیں، مثال کے طور پر پھر کو فریا جاوید کو زاوید، کھانے کو خانے، پھل کو فل، سانپ کے پھن کو فن، بیگم کو بیغم کو قریم کو قرمی اور جناب کو ذناب کرنے والے میبان اردو بھی یہاں کم نہیں ہیں کیونکہ ان کو معلوم نہیں ہے کہ ہر لفظ میں نقطہ لگانا ضروری نہیں ہوتا۔ کمال تو یہ ہے کہ بہت سے لوگ پھول کو بھی فول کہتے ہیں جبکہ سب جانتے ہیں کہ گل کو پھول اور بے وقوف کو فول کہتے ہیں۔

نقطہ لگاتے وقت اگر احتیاط برتنے کی ضرورت ہے تو وہیں نقطہ ہٹاتے وقت بھی اس بات کا نیال رکھنا ضروری ہے کیونکہ نقطہ ہٹ جانے سے بھی الفاظ کے معنی بالکل بدلا جاتے ہیں، اگر ہندی میں خانا لکھتے وقت نقطہ ہٹا دیا جائے تو وہ خانا نہ ہو کر کھانا ہو جائے گا۔ نقطہ ہٹنے سے لوہے پر لگنے والے زنگ اور میدان میں لڑی جانے والی جنگ میں امتیاز کرنا ممکن نہیں رہے گا۔

اسی طرح ہندوستان میں احتجاج کرنے کے لیے ایک لفظ خلافت، بہت زیادہ راجح ہو گیا ہے کیونکہ لوگ سمجھتے ہیں کہ یہ لفظ خلاف سے بنائے، جبکہ خلاف اسلامی نظام حکومت کے لیے استعمال ہونے والا لفظ ہے۔ کسی کے خلاف کوئی بات کہنے کو مخالفت کہا جانا چاہیے۔ ہمارے بہت سے سیاستدار اور قائد حضرات ذمہ داری کو ذمہ داری کہتے ہیں جو غلط ہے جس طرح چوکیداری لفظ کو ہم چوکیداری نہیں کہہ سکتے اسی طرح ذمہ داری کو بھی ذمہ داری نہیں کہہ سکتے۔

اردو کے کئی الفاظ میں اضافت لگانے کا چلن ہے جیسے کہ شہر دلی، عہدِ قدیم، لنت، لکھنو، استادِ فن اور کلام شاعر وغیرہ، لیکن اضافت صرف ان دو الفاظ کے درمیان لگائی جاسکتی ہے جو فارسی زبان سے لیے گئے ہوں مثال کے طور پر ہم راہِ عام تو کہہ سکتے ہیں سڑکِ عام نہیں کہہ سکتے، ہاں ہم اسے عام سڑک البتہ کہہ سکتے ہیں۔ اسی طرح فلم اسٹار کو فلمی ستارہ تو کہا جاسکتا ہے ستارہ فلم نہیں۔ اسی طرح اپنی حکومت کو ہم حکومت ہند تو کہہ سکتے ہیں مگر حکومتِ بھارت نہیں کہہ سکتے، بھارتی حکومت البتہ کہا جاسکتا ہے۔

ایک اور اہم بات کی طرف آپ کی توجہ مبذول کرنا ضروری ہے اور وہ یہ ہے کہ اردو میں ٹک کے لیے چھوٹی 'ی' کا حرف استعمال ہوتا ہے جس کو یا نسبتی بھی کہا جاتا ہے۔ اس کا استعمال کر کے ہم لکھنؤ

والے کو لکھنؤی، گجرات والے کو گجراتی، بھوپال والے کو بھوپالی اور پنجاب والوں کو پنجابی لکھتے ہیں لیکن کسی شہر یا مقام کے نام کے آخر میں اگر 'می' یا 'الف' لگا ہو تو ہمیں تعلق کا اظہار کرنے کے لیے 'و' اور 'می' دونوں کا استعمال کرنا پڑتا ہے۔ اسی سبب سے دہلی والوں کو ہم دہلی اور ہریانہ والوں کو ہریانوی، تھانے والے کو تھانوی اور چند ولی والے کو چند ولی کہتے ہیں۔ ایسے ہی سیکڑوں الفاظ ہیں جو لوگ غلط بولتے ہیں یا پھر ان کو غلط معنی میں استعمال کرتے ہیں۔ آخر میں ایک بات اور کہتا چلوں کہ کچھ الفاظ ایسے ہیں جن کے دو تلفظ رائج ہیں۔ جیسے لکھنؤ والے کنارہ کہتے ہیں تو دہلی والے کنارا، لکھنؤ والے تشنگی کہتے ہیں تو دہلی کے اسمانہ تشنگی بولتے ہیں۔ اسی طرح زبان کو زبان، محبت کو محبت، محمد کو محمد اور چراغ کو چراغ بھی کہا جاتا ہے ان معاملات میں دونوں قسم کے تلفظ کو صحیح مانا گیا ہے اس لیے اس میں ایجھنے کی ضرورت نہیں۔

امید ہے کہ اردو کے رسم الخط سے واقفیت نہ رکھنے والے ہندی داں حضرات اس کتاب سے مستفید بھی ہوں گے اور اس کو پسند بھی کریں گے۔ میری آپ تمام حضرات سے گزارش ہے کہ اس کتاب میں جو کمیاں اور خامیاں آپ کو نظر آئیں ان کے بارے میں اپنے خیالات کا اظہار کرتے وقت پچھاہٹ محسوس نہ کریں اور ای میل کے ذریعے مجھ سے رابطہ قائم کرنے کی زحمت گوارہ کریں۔

شکریہ

شکلیل حسن شمسی

ایڈیٹر (نارتھ) روزنامہ انقلاب

سابق ریزیڈنٹ ایڈیٹر روزنامہ راشٹریہ سہارا

سابق کنسائٹ پروڈیوسر لوک سجاہی وی

سابق پروڈیوسر دور درشن نیوز

سابق کمنٹری رائٹر فلمس ڈویژن آف انڈیا

shakeelhshamsi@gmail.com

उर्दू शब्दावली

अ (A)

अकेला = (اکلہ) बिना साथी, श्रेष्ठ,
बेमिसाल

अकासी = (اکاسی) चित्रण, फोटोग्राफी

अकड़ = (اکڈ) घमंड, गुरुर

अक्स = (اکس) प्रतिबिम्ब, छाया,
परछाई

अक्सर = (اکسرا) कई बार, अधिकतर,
बार बार

अक्सरीयत = (اکسرا) बहुसंख्यक

अकारिब = (اکاریب) रिश्तेदार, सगे
सम्बन्धी

अङ्गीक़ा = (اکنٹھ) बच्चे का मुँडन,
पहली बार बच्चे को गन्जा करना

अङ्गीदत = (اکنٹھ) श्रद्धा, भक्ति,
स्नेह, मन का भरोसा

अङ्गद = (اکنٹھ) विवाह, गठ बंधन,
वचन देना

अङ्गब = (اکنٹھ) पिछवाड़ा, पीठ
पीछे, परोक्ष

अङ्गल = (اکنٹھ) बुद्धि, समझ

अङ्गलमंदी = (اکنٹھ) समझदारी,
बुद्धिमानी

अङ्गबार = (اکنٹھ) समाचार पत्र,
खबर का बहुवचन

अङ्खतर = (اکنٹھ) तारा, सितारा

अगर = (اگر) यदि, खुशबूदार लकड़ी
जिससे अगरबत्ती बनती है

अगला = (اگلہ) गुज़रा हुआ, पहले
का, आने वाला

अचानक = (اچانک) बिना चेतावनी,
यक-ब-यक, एकाएक

अचूक = (اچوک) खाली न जाने
वाला, जिस में गड़बड़ी असम्भव
हो, सटीक

अचकन = (اچکن) शेरवानी जैसा
एक वस्त्र

अच्छा = (اچھا) सुशील, गुड, स्वस्थ, हां

अजब = (اچب) अनोखा, विचित्र, उम्दा

अजीब = (اچب) निराला, हैरान
करने वाला, अनोखा, आश्चर्यजनक

अजीरन = (اچیرن) कठिन, दूभर

अजदाद = (اچد) पुरखे, बाप दादा

अज़ज़ा = (اچڑا) भाग, अंग, हिस्से,
टुकड़े

अजल = (اچل) मौत, मृत्यु

अजमल = (اچملا) बहुत सुंदर, सब
से सुंदर, पवित्र

अज़ = (اچ) किसी चीज़ का फल,
नेक काम का सवाब

अज़ान = (اچا) बांग, नमाज़ के
लिए निमंत्रण देना

अज़ାବ = (بِاءُاَيْ) पाप की सज़ा,
दुःख, मुसीबत, यातना
अज़ीଜ़ = (عَزِيزٌ) नातेदार, सम्बन्धी,
प्यारा, दिल पसंद
अज़ीମ = (عَمِيمٌ) विशाल, महान,
बहुत बड़ा
अज़ीୟତ = (عَزِيزٌ) कष्ट, दुःख,
तकलीफ, यातना
अज़دହା = (عَذْهَا) अजगर, ड्रैगन,
एनाकोঁଡା ସାଂପ
अଜ़ମ = (عَزْمٌ) ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା, ସାହସ,
ସଂକଳପ, ନିଶ୍ଚୟ
अଜ़ରା = (عَزْرَى) କୁଵାରୀ ଲଙ୍ଘକୀ, ମୋତୀ
अଜ़ଲ = (عَزْلٌ) ଅନାଦିକାଳ, ସୃଷ୍ଟି
କେ ସମୟ ସେ
अଜହା = (عَزْحَى) କୁର୍ବାନୀ
अଜହର = (عَزْحَرٌ) ଅଚଛି ତରହ ଜାହିର
ହୋନେ ଵାଲା
अଟରୀ = (عَتَرَى) ଛତ କେ ଊପର ବନା କମରା
अଟାଲା = (عَطَالَى) ଢେର, ସାମାନ, ଅଂବାର
அட୍ଟଟ = (عَطَّلٌ) ମଜ଼ବୂତ, କମ୍ଭି ନ
ଟୁଟନେ ଵାଲା
அடକନା = (عَطَّكَنٌ) ରୁକାଵଟ
அடକଲ = (عَطَّكَلٌ) ଅଂଦାଜା, ତୁକକା
ମାରନା
அடଖେଲୀ = (عَطَّخَلَى) ଖିଲଂଦରା ପନ,
ଶରାରତ, ଶୋଖି

अଙ୍ଗନ = (عَنْجَن) ବାଧା, ରୁକାଵଟ,
କଠିନାଈ
अଙ୍ଗ = (عَنْجٌ) ବାଧା, ରୁକାଵଟ
अତା = (عَطَّا) ପ୍ରଦାନ କରନା, ଇନାମ,
ବାଖିଶଶ
अତୀୟା = (عَطِيَّة) ଦାନ, ଈନାମ,
ସହାୟତା ଦେନା
अତାର = (عَطَّار) ଇତ୍ର କା ବ୍ୟାପାରୀ, ଦଵା
ବେଚନେ ଵାଲା
अତଫାଲ = (عَطَّال) ବଚ୍ଚେ, (ଏକ
ବଚନ ହୈ ତିଫଳ)
अତଲସ = (عَطَّلَس) ଏକ ପ୍ରକାର କା
ରେଶମୀ କପଡା
अତଶ = (عَطَشٌ) ପ୍ର୍ୟାସ
अଦା = (عَادَ) ଢଂଗ, ଅଂଦାଜ, ନାଜ,
ଅଭିନ୍ୟ, ନିଭାନା, ଚୁକାନା,
ନମାଜ ପଢନା
अଦାକାର = (عَادَكَار) ଅଭିନେତା
अଦାଲତ = (عَدَالَات) ନ୍ୟାୟାଲ୍ୟ, କଚେହରୀ
अଦାଲତ ଏ ଉଜମା = (عَدَالَات عَظِيمٌ) (عଦାଲତ ଏ ଉଜମା)
ସୁପ୍ରୀମ କୋର୍ଟ, ସର୍ଵୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଲ୍ୟ
अଦାଲତ ଏ ଆଲିଆ = (عَدَالَات عَالِيَّة) (عଦାଲତ ଏ ଆଲିଆ)
ହାଈ କୋର୍ଟ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଲ୍ୟ
अଦାଵତ = (عَادَوَات) ଦୁଶମନୀ
அଦୂ = (عَدُو) ଦୁଶମନ, ଶତ୍ରୁ ବୁରା ଚାହନେ
ଵାଲେ, ପ୍ରତିଦଵନ୍ଦ୍ଵୀ (ଉଦୂ ପ୍ରଚଲିତ
ହୈ)

ਅਦਬ = (بِدَاب) ਸਮਮਾਨ, ਸ਼ੀ਷ਟਾਚਾਰ,	ਅਂਦਾਜ਼ = (انڈا) ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਨਾ,
ਸਾਹਿਤਿ	ਹਾਵ ਭਾਵ, ਅਦਾ
ਅਦਨਾ = (بُنْدَا) ਛੋਟੇ ਦਰ੍ਜੇ ਕਾ, ਨੀਚ,	ਅਂਦਾਜ਼ਾ = (انڈا) ਅਟਕਲ,
ਥੋੜਾ, ਕਮਤਰ	ਅਨੁਮਾਨ, ਨਮੂਨਾ
ਅਦਮ = (مُمَد) ਮੌਜੂਦ ਨ ਹੋਨਾ,	ਅਨਦਾਮ = (انਡਾ) ਬਦਨ, ਜਿਸਮ,
ਆਸ਼ਿਤਤਵ ਨ ਹੋਨਾ	ਅੰਗ, ਸ਼ਰੀਰ, ਕਾਧਾ
ਅਦਲ = (لِم) ਨਿਯਾਂ	ਅਂਦੇਸ਼ਾ = (انਡੀਸ਼ਾ) ਖਟਕਾ, ਫਿਕਰ,
ਅਨਾਜ = (غُلਾ) ਗਲਲਾ, ਅਨੰ	ਚਿੰਤਾ, ਭਯ
ਅਨਾਪ ਸ਼ਨਾਪ = (بُشْبُشَا) ਬੇ ਸਿਰ	ਅਂਦੋਹ = (انਡੋਹ) ਦੁਖ, ਗਮ, ਚਿੰਤਾ
ਪੈਰ ਕੀ, ਊਂਟ ਪਟਾਂਗ ਬਾਤ	ਅਂਦਰ = (انਡਾ) ਭੀਤਰ
ਅਨਾਸਿਰ = (سਿਰ) ਕਈ ਤਤਵ, ਪੱਚ	ਅਂਦੀਬ = (انਡੀਬ) ਬੁਲਬੁਲ
ਤਤਵ, (ਏਕ ਵਚਨ ਤੰਸੁਰ ਹੈ)	ਅਂਬਾ = (بُنْبَا) ਆਮ (ਫਲ) ਮੈਂਗੋ
ਅਨੋਖਾ = (کُوਂਝਾ) ਨਿਰਾਲਾ, ਅਨੂਠਾ	ਅਂਬਾਰ = (انਡਾ) ਫੇਰ
ਅੰਗਾਰਾ = (ਗੁਣਾ) ਜਲਤਾ ਹੁਆ	ਅਂਬਰ = (ਬੰਬ) ਸਮੁੰਦਰ ਮੈਂ ਪਾਈ ਜਾਨੇ
ਕੋਯਲਾ, ਦਹਕਤਾ ਟੁਕੁਡਾ	ਵਾਲੀ ਖੁਸ਼ਬੁਦਾਰ ਬੂਟੀ
ਅੰਗੁਸ਼ਤ = (گੁਸ਼ਤ) ਤੁਗਲੀ, ਅੰਗੁਲੀ	ਅਪਾਹਿਜ = (ਹੈਂਡੂ) ਅਪੰਗ, ਚਲਨੇ
ਅੰਗੁਸ਼ਤਰੀ = (ਗੁਸ਼ਤਰੀ) ਅੰਗੂਠੀ	ਫਿਰਨੇ ਕੀ ਤਾਕਤ ਨ ਰਖਨੇ ਵਾਲਾ
ਅੰਗੇੜ = (ਗੁੰਡਾ) ਭਡਕਾਊ, ਬਢਾਨੇ ਵਾਲਾ	ਅਪਨਾ = (ਹੈਂ) ਨਿਜੀ, ਮੇਰਾ, ਹਮਾਰਾ
ਅੰਜਾਮ = (جِام) ਅੰਤ, ਪਰਿਣਾਮ,	ਅਫਕਾਰ = (ਓਣਾ) ਵਿਚਾਰ, ਚਿੰਤਨ,
ਸਮਾਪਨ	ਕਾਵਿ
ਅੰਜੁਮ = (جِم) ਸਿਤਾਰਾ	ਅਫ਼ਜ਼ਾ = (ਓਫ਼) ਬਢਾਨੇ ਵਾਲਾ
ਅੰਜੁਮਨ = (جِم) ਸੰਗਠਨ, ਕਮੇਟੀ, ਸਭਾ	ਅਫ਼ਜ਼ਾਇਸ਼ = (ਓਫ਼ਜ਼ਾਇਸ਼) ਬਢੋਤਰੀ
ਅਨਜਾਨ = (انجਾਨ) ਅਪਰਿਚਿਤ,	ਅਫ਼ਜ਼ਲ = (ਓਫ਼ਜ਼ਲ) ਸ਼ਹੀਦ, ਅਚਛਾ,
ਅਜਨਬੀ, ਪਹਲੇ ਸੇ ਨ ਦੇਖਾ ਹੂਆ	ਬੇਹਤਰੀਨ
ਅਂਟਾਗਨਫੀਲ = (انਟਾਗਨਿਫਿਲ) ਗਹਰੀ ਨੰਦ	ਅਫ਼ਰਾਤਫ਼ਰੀ = (ਓਫ਼ਰਾਤਫ਼ਰੀ) ਖਲਬਲੀ,
ਮੌਨ, ਨਸ਼ੇ ਮੌਨ ਬੇਹੋਸ਼	ਘਬਰਾਹਟ, ਤਹਲਕਾ, ਕੋਲਾਹਲ

अଫରୋଜ = (اُفروز) ପ୍ରକାଶ ଦେନେ ଵାଲା,
ବଢାନେ ଵାଲା, ଫୈଲାନେ ଵାଲା
ଅଫରୋଜା = (اُଫରୋଜ) ଦୀପ ଯା ମୋମ
ବତୀ କା ଧାଗା
ଅଫଵାହ = (اُଫଵାହ) ଝୂଠୀ ଖବର, ବେ-
ବୁନିଆଦ ବାତ
ଅଫଶା = (اُଫଶା) ଭେଟ ଖୁଲ ଜାନା,
ସାମନେ ଆ ଜାନା
ଅଫଶାଂ = (اُଫଶାଂ) ସୋନେ ଯା ଚାଁଦୀ କା
ବୁରାଦା, ଛିଡ଼କନେ ଵାଲେ ଚମକତେ କଣ
ଅଫସାନା = (اُଫସାନା) କିସ୍ସା, କହାନୀ,
ଲମ୍ବୀ ବାତ, ଝୂଠୀ ଘଟନା, ବିଵରଣ
ଅଫସୁର୍ଦ୍ଧନୀ = (اُଫସୁର୍ଦ୍ଧନୀ) ଉଦାସୀ,
କୁମ୍ଳାହଟ, ଶୋଭା ହୀନତା
ଅଫସ୍ = (اُଫସ୍) ଧୋଖା, ଜାଦୁ, ମନ୍ତ୍ର
ଅଫସୋସ = (اُଫସୋସ) ପଛତାଵା, ଦୁଃଖ,
ଗମ
ଅବଦ = (اُବଦ) ଗୁଲାମ, ବନ୍ଦା, ନୌକର
ଅବଦ = (اُବଦ) ଅନନ୍ତ
ଅବାସ = (اُବାସ) ଶେର, ସିଂହ
ଅବ୍ର = (اُବ୍ର) ବାଦଲ, ଘଟା
ଅବରକ = (اُବରକ) ଅବରକ
ଅବରୁ = (اُବରୁ) ଭର୍ଵେ
ଅବସ = (اُବସ) ବେକାର, ଅକାରଣ
ଅମ = (اُମ) ଚାଚା
ଅମାନ = (اُମାନ) ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରନା
, ପନାହ ଦେନା

ଅମାଂ = (اُମାଂ) ସମ୍ବୋଧନ କେ ଲିଏ
ପ୍ର୍ୟୋଗ ହୋନେ ଵାଲା ଶବ୍ଦ(ଅରେ ମିଆଂ
କା ସଂକଷିପ୍ତ ରୂପ)
ଅମୀର = (اُମୀର) ଧନବାନ, ସରଦାର,
ଆଦେଶ ଦେନେ ଵାଲା
ଅମାନତ = (اُମାନତ) କିସି କେ ପାସ
କୋଈ ଚୀଜ ରଖିବାନା, ଧରୋହର
ଅମୀନ = (ଅମୀନ) ଭରୋସା କରନେ
ଲାଯକ, ଝମାନଦାର ବ୍ୟକ୍ତି
ଅନ୍ନ = (ଅନ୍ନ) ଶାଂତି, ସୁକୂନ
ଅମ୍ମାଂ = (ଅମ୍ମାଂ) ମାତା, ମା
ଅମ୍ର = (ଅମ୍ର) ହୃକମ, ଫରମାନ, ଆଦେଶ,
କାର୍ଯ୍ୟ, ବିଷ୍ୟ
ଅମଲ = (ଅମଲ) କାର୍ଯ୍ୟ, ଧଂଧା, ପାଲନ,
କାର୍ରିବାଇ
ଅମଲା = (ଅମଲା) କର୍ମଚାରିଯୁଙ୍କ କା
ସମ୍ମୂହ, ସ୍ଟାଫ
ଅୟାଗ୍ର = (ଅୟାଗ୍ର) ପିଯାଲା, ଜାମ,
ସାଗର
ଅୟାଦତ = (ଅୟାଦତ) ବୀମାର କୋ
ଦେଖନେ ଜାନା ଯା ହାଲ ଚାଲ ମାଲୁମ
କରନା
ଅୟାଲ = (ଅୟାଲ) ପରିଵାର, ବାଲ ବଚ୍ଚେ
ଅୟ୍ୟାର = (ଅୟ୍ୟାର) ମକକାର, ଠଗ,
ଚାଲବାଜ୍, ଧୋଖା ଦେନେ ଵାଲା
ଅୟ୍ୟାଶ = (ଅୟ୍ୟାଶ) ରଂଗୀନ ସ୍ଵଭାବ,
ଭୋଗ ବିଲାସ ମେଂ ଲିପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି

अराजी = (عِزَّة) जमीन, धरती, खेत
अरक = (عَرْق) निचोड़, रस, जूस
अर्ज = (عُرْج) निवेदन, याचना, चौडाई
अर्जी = (عِرْج) प्रार्थना पत्र, याचिका
अरमान = (اَرْمَان) दिल की तमन्ना, कुछ कर गुजरने का सपना, लालसा, कामना
अर्श = (عُرْش) आकाश, आसमान
अर्जानी = (سُرْجَانِي) सस्ता होना, मंटी, भाव गिर जाना
अरसा = (صَرْع) अवधि, समय, देर
अला = (الْ) ऊपर, ऊंचा, सम्मानित
अलामत = (اَلْامَة) चिन्ह, निशान
अलावा = (اَلَا) अलाव जलाने की जगह, (हैदरबाद में इमामबाड़े को आलावा कहते हैं)
अलावा = (اَلَا) अतिरिक्त, सिवा, फ़ालतू (सही शब्द इलावा है)
अलाहेदा = (اَلَاهِي) अलग, जुदा
अली = (الْ) ऊंचा, ऊच्च पद वाला, मुसलमानों के इमाम व खलीफ़ा का नाम
अलक़ाब = (بَلَقَب) कई उप नाम या उपाधियाँ (एक वचन है) लक्ब
अल्ज़ब्र = (بَلْجَر) बीज गणित

अलफ़ाज़ = (بَلْفَاجَ) शब्दों (लफ़ज़ का बहुवचन)
अलबेला = (بَلْبَلَة) बांका जवान, छैल छबीला
अलबता = (بَلْبَتَة) बेशक, ज़रूर, एक अन्य पहलू
अल्लाह = (الله) खुदा, ईश्वर
अलम = (الْ) झंडा, ध्वज, कर्बला के शहीदों की याद में उठने वाला परचम
अलम = (اَلْ) दुख, गम, रंज
अवायल = (اَلْوَيْل) प्रारम्भिक
अव्वल = (اَلْوَل) प्रथम, पहला
अवाम = (اَمَاء) जनता, आम लोग, (आम्मा का बहुवचन है)
अशाय्या = (اَشَيْيَا) रात्रि भोज, डिनर
अश्क = (اَشْك) आंसू
अशद = (اَشْد) बहुत अधिक
अशफ़ाक़ = (اَشْفَاق) नर्मा और प्रेम का व्यवहार, एक मुस्लिम नाम
अश्या = (اَشْيَا) वस्तुएं
अशरफ़ = (اَشْرَف) बहुत सज्जन, बहुत शरीफ़
अशरफ़ी = (اَشْرَفِي) सोने का सिक्का
असा = (اسَّ) लाठी, डंडा, लकड़ी
असअद = (اسَّ) सौभाग्य शाली
असामी = (اسَّ) ग्राहक, किसान,

पद, नौकरी, धनवान
असासा = (اسا) घर का सामान,
 परिसंपत्ति
असकरी = (اسکری) फौजी, सेना का
अस्तबल = (استبل) घोड़ों का तबेला
 (इस्तबल)
असद = (اسد) शेर, सिंह
अस्प = (اسپ) घोड़ा
असर = (اسر) प्रभाव, नतीजा
अس = (عس) समय, ज़माना, युग, तीसरा
 पहर, सूर्यास्त से पहले की नमाज़
असलाफ़ = (اسلاف) पूर्वज, पुरखे,
 पुराने युग के लोग
असलियत = (اصلیت) सच्चाई,
 सही विवरण
असली = (صلی) शुद्ध, वास्तविक,
 मिलावट रहित
असलहा = (صلہ) हथियार
असवद = (اسوا) काला पत्थर
असहाब = (صحابا) साथी, मित्र,
 (साहिब का बहुवचन है)
अहद = (عہد) युग, वचन, सौगंध
अहबाब = (احباب) बहुत से दोस्त,
 मित्र मंडली
अहमक़ = (عہمک) मूर्ख, बेवकूफ़,
 नासमझ (एहमक़)
अहल = (اہل) योग्य, पात्र, परिवार,

मालिक, रहने वाला

आ (ع، آ)

आइन्दा = (ايندا) फिर कभी,
 अगली बार, आने वाले समय में
आईन = (اين) संविधान
आइना = (اينا) दर्पण, शक्ल देखने
 का शीशा
आओ भगत = (آؤ بگت)
 खातिरदारी, बढ़िया सा स्वागत
आक़ = (اک) खराब चाल चलन
 वाले बेटे से बाप का समबन्ध
 तोड़ना
आक़ा = (اکا) मालिक, स्वामी,
 पूजनीय व्यक्तित्व
आकिबत = (عاقبت) भविष्य काल,
 अंजाम, अंत, आखिर, प्रलोक
आखता = (عختا) हिज़ा बनाना
आखिर = (آخر) अंत, खत्म, अंजाम
आखिरी = (آخری) अंतिम, जिस के
 बाद कुछ न हो
आखिरत = (آخریت) परलोक, मृत्यु
 के पश्चात रहने का स्थान
आखिरश = (آخریت) आखिर कार, अंततः
आगاه = (اگاہ) चेतावनी

आगା = (ଆଗ) ଶ୍ରୀମାନ, ଆକା,
ସ୍ଵାମୀ, ସାହିବ
ଆଗାଜ = (ଆଗାଜ) ଆରଂଭ, ଶୁରୁଆତ,
ପ୍ରସ୍ତାବନା
ଆଗୋଶ = (ଆଗୋଶ) ଗୋଟ, ବାହଁମେ ଭରନା
ଆଜିଜ = (ଆଜିଜ) କମଜୋର, ବେବସ,
ନିରାଶ, ମାୟୁସ, ପରେଶାନ, ହତାଶ
ଆଜିଲ = (ଆଜିଲ) ଜଲଦ ବାଜ,
ତ୍ଵରିତ, ବ୍ରେକିଂ ନ୍ୟୂଜ
ଆଜାୟବଘର = (ଆଜାୟବଘର) ସଂଗ୍ରାହଳ୍ୟ, ମ୍ୟୁଜିଯମ
ଆଜ = (ଆଜ) ଲାଲଚ
ଆଜା = (ଆଜା) ବଦନ କେ ହିସ୍ସେ, ହାଥ
ପାଂବ କେ ଜୋଙ୍ଗ
ଆଜାଦ = (ଆଜାଦ) ଅପନେ ନିର୍ଣ୍ୟ ଖୁଦ
ସେ ଲେନେ ବାଲା, ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର
ଆଜାଦୀ = (ଆଜାଦୀ) ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରତା
ଆଜାର = (ଆଜାର) ତକଳୀଫ, ଜଂଜାଲ,
ଦୁଃଖ, ବୀମାରୀ
ଆଜିମ = (ଆଜିମ) ଯାତ୍ରା କା ଇରାଦା
କରନେ ବାଲା
ଆଜୁର୍ଦୀ = (ଆଜୁର୍ଦୀ) ପରେଶାନ, ନାରାଜ,
ନାଖୁଶ
ଆଜମ = (ଆଜମ) ବହୁତ ବଡା, ମହାନ,
ବିଶାଲ
ଆଜମାନା = (ଆଜମାନା) ଜାଂଚନା,
ପରଖନା, ଇମ୍ରିଟିହାନ ଲେନା

ଆଜମାଇଶ = (ଆଜମାଇଶ) ପ୍ର୍ୟୋଗ,
ପରୀକ୍ଷା ଲେନା
ଆଜୁ-ବାଜୁ = (ଆଜୁ-ବାଜୁ) ଆସ-ପାସ,
ଇଧର-ଉଧର, ଆଜୁ-ବାଜୁ
ଆଡା = (ଆଡା) ତିରଛା, ଟେଡା, ଝୁକା ହୁଆ
ଆତିଶ = (ଆତିଶ) ଆଗ, ଜଲନ
ଆତିଶ ବାଜୀ = (ଆତିଶ ବାଜୀ) ପଟାଖେ
ଇତ୍ୟାଦି, ଆଗ କା ଖେଲ
ଆତିଶ ଫିଶା = (ଆତିଶ ଫିଶା) ଜ୍ଵାଲାମୁଖୀ
ଆତୋ = (ଆତୋ) ଲଡ଼କିଯୁଁ କୋ ପଢାନେ
ବାଲୀ ଶିକ୍ଷକା
ଆଦାବ = (ଆଦାବ) ନମସ୍କାର,
ସଂସ୍କାର, ଇଜ଼ଜତ କରନା
ଆଦିଲ = (ଆଦିଲ) ଜଜ, ନ୍ୟାୟ କରନେ
ବାଲା
ଆଦତ = (ଆଦତ) ସ୍ଵଭାଵ, ଚାଲ
ଚଲନ, ଚସକା
ଆଦମ = (ଆଦମ) ମନୁଷ୍ୟ ଔର ପ୍ରଥମ
ଅବତାର ଯା ପୈଗଂବର
ଆଦମୀ = (ଆଦମୀ) ଆଦମ କା ବଂଶଜ,
ପୁରୁଷ
ଆପ = (ଆପ) ଖୁଦ, ଅପନା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ,
ଆତ୍ମା, ଖୁଦା
ଆପା = (ଆପା) ଅପନୀ ଅସଲିଯତ, ସୁଧ-
ବୁଧ, ବଡ଼ି ବହନ
ଆପା-ଧାରୀ = (ଆପା-ଧାରୀ) ଅପନୀ
ଅପନୀ ଫିକ୍ର, ଖୁଦଗରଜୀ

आପସ = (اپس) ରିଶ୍ତା, ନଜଦୀକି,
ଏକ ଦୂସରେ ସେ ନାତା
ଆଫ୍ଟାତ = (اٹାଟ) ଆପଦା, ଦୁଃଖ,
ମୁସିବତ, ବଲା, ତୁଫାନ, ବାଢ
ଆଫ୍ରିଯତ = (اੱଫିଯତ) ସକୁଶଳ, ସହି
ସଲାମତ, ଖୈରିଯତ
ଆଫ୍ରତାବ = (اੱଫରାବ) ସୂରଜ, ସୂର୍ଯ୍ୟ
ଆଫ୍ରୀନ = (اੱଫରିନ) ପ୍ରଶଂସାତମକ
ଶବ୍ଦ ଜୈସେ ଵାହ ଵାହ
ଆବ = (اବ) ପାନୀ, ଜଲ
ଆବା = (اବା) ପୂର୍ବଜ
ଆବାଦ = (اବାଦ) ଆଦମିଯୋ ସେ ବସା
ହୁଆ, ଫଲା ଫୂଲା, ହରା ଭରା
ଆବାଦୀ = (اବାଦୀ) ଜନସଂଖ୍ୟା,
ବସ୍ତୀ, ରୌନକ, ଚହଲ ପହଲ
ଆବିଦ = (اବିଦ) ଇବାଦତ (ପୂଜା
ଅର୍ଚନା) କରନେ ଵାଲା ବ୍ୟକ୍ତି
ଆବରୁ = (اବରୁ) ଇଞ୍ଜନ୍ତ, ଶର୍ମ, ଲାଜ,
ସମ୍ମାନ
ଆବଲା = (اବଲା) ଛାଲା ଯା ଫଫୋଲା
ଆରା = (ରା) ସଜାନେ ଵାଲା,
ଆଯୋଜକ, ଲକଡୀ କାଟନେ କା ଯଂତ୍ର
ଆରାସ୍ତା = (ରାସ୍ତା) ସଜା ହୁଆ
ଆରାମ = (ରାମ) ସୁଖ, ଚୈନ, ଦର୍ଦ
ଅଥବା ପୀଡ଼ା ସେ ଛୁଟକାରା ମିଲନା
ଆରିଜ୍ଜା = (ରାରିଜା) ଗାଲ, ରୁଖସାର
ଆରିଜ୍ଜା = (ବିମାରୀ, ରୋଗ

ଆରିଫ୍ = (ارف) ଅଲ୍ଲାହ ବାଲା
ବ୍ୟକ୍ତି, ବ୍ରହ୍ମ ଜାନୀ, ଜିସନେ ଈଶ୍ଵର
କୋ ପହଚାନ ଲିଯା, ଧ୍ୟାନୀ
ଆରୀ = (اରୀ) ତଙ୍ଗ ହାଥ, ନିର୍ଧନ, ଖାଲୀ
ଆରୀ = (اରୀ) ଲକଡୀ କାଟନେ କା
ଛୋଟା ଯଂତ୍ର, ଚାଂଦୀ କେ ତାରୋ ସେ କଢ଼ାଈ
କା କାମ
ଆରଜ୍ = (اରଜ) ତମନ୍ନା, ଖବାହିଶ,
ପାନେ କୀ ତଲବ
ଆର-ପାର = (اର پار) ଯହ କିନାରା ଵହ
କିନାରା, ପାରଦର୍ଶି
ଆରସୀ = (اରସ) ଦର୍ପଣ, ଆଇନା,
ହାଥ ମେ ପହନା ଜାନେ ଵାଲା ଜେଵର
ଆଶ = (اଶ) ଦାଲ, ଦଲିଯା, ଖାନେ
କୀ ପତଲୀ ଵସ୍ତୁ
ଆଶିକ୍ର = (اଶିକ୍ର) ପ୍ରେମୀ, ବେଫିକରା,
ମଦହୋଶ, ମର ମିଟନେ କୋ ତୈୟାର
ଆଶୁଫ୍ତଗୀ = (اشفتگی) ପରେଶାନୀ,
ବଦହଵାସୀ
ଆଶୂର = (اଶୂର) ମୋହର୍ମ କି ଦସ
ତାରୀଖ, ଇମାମ ହୁସୈନ କି ଶହାଦତ
କା ଦିନ
ଆଶୋବ = (اଶୋବ) ଝାଗଙ୍ଗା ଫସାଦ,
ହଂଗାମା, ବଖେଡ଼ା, ବଲଵା

ଆଶକାର = (اଶକାର) ରାଜ ଖୁଲ ଜାନା,
ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋନା

आश्ती = (عُشْتٰ) संधि, दोस्ती, मेल
मिलाप, शांति

आशना = (عُشَنَّا) जान पहचान वाला,
दोस्त, बॉय फ्रैंड

आस = (عَسْ) आशा, उम्मीद,
आसरा

आसाब = (عَصَابَ) मस्तिष्क से
शरीर में जाने वाली नर्सें

आसार = (عَسَار) दीवार की चौड़ाई,
लच्छन, आधार शिला, तौर तरीके

आसान = (عَسَانَ) सहल, सहज,
बिना कठिनाई

आसिम = (عَسِيمَ) बचाने वाला,
निगाह रखने वाला

आसी = (عَسِيَّ) पापी, गुनाहगार

आसूदा = (عَسُودَ) संतुष्ट, खुशहाल,
सुखी, धनवान

आसेब = (عَسِيبَ) भूत प्रेत

आस्ताना = (عَسْتَانَ) चौखट,
दरवाज़ा, सूफी संतों की दरगाह

आस्तीन = (عَسْتَينَ) कमीज़,
शेरवानी कुर्ते या कोट की बांह

आसमान = (عَسَمَانَ) आकाश, गगन

आन-बान = (عَانِبَانَ) ठाठ बाट, शान

आँचल = (عَانِلَ) दुपट्टे का सिरा,
ओढ़नी का पल्लू

आंधी = (عَانِدَ) तेज़ हवा के झक्कड़

आँख = (عَيْنَ) नेत्र

आंगन = (عَانِجَنَ) अंगनाई

आंसू = (عَسْوَ) आँख से बहने वाला पानी

आम = (عَامَ) सार्वजनिक, जनता
के प्रयोग हेतु

आम = (عَامَ) आम का फल, मैंगो

आमाज = (عَامِزَ) निशाना

आमादा = (عَامِدَ) राज़ी होना, तैयार
होना

आमिर = (عَامِرَ) तानाशाह, डिक्टेटर

आमिर = (عَامِرَ) बसाने वाला,
आबाद करने वाला

आमेज़िश = (عَامِيزَ) मिलावट,
मिश्रण

आमोखता = (عَامِختَ) पिछला
सबक़, पढ़ा हुआ, याद किया हुआ

आमोज़िश = (عَامِيشَ) पढ़ाना,
सिखाना, शिक्षा देना

आमद = (عَامَ) आना या कोई नया
विषय या विचार मन में उठना

आमद ओ रफ्त = (عَامَ رَفَتَ) आना
जाना

आमदनी = (عَامِدَنَ) आय, लाभ

आल = (عَالَ) परिवार, औलाद

आला = (عَالِمَ) उच्च, बहुत बुलंद

आला = (عَالَمَ) उपकरण, यन्त्र,
डाक्टर का स्टेथोस्कोप

आलाम = (اُلام) दुःख दर्द (इसका एक वचन है अलम)

आलिम = (اُلم) बहुत शिक्षित, विद्वान्

आली = (اُلیٰ) ऊँचा, सम्मानीय, आदरणीय

आलम = (اُلم) विश्व, संसार, दुनिया, हालत, ढंग, दशा

आलमी = (اُلمی) अन्तर्राष्ट्रीय

आलमगीर = (اُلمگیر) विश्वव्यापी

आवा = (او) कुम्हार की भट्टी, ईंटों का भट्टा

आवारा = (او، او) परेशान हाल, मारा-मारा फिरने और खराब चाल-चलन वाला व्यक्ति

आवाज़ = (او، او) ध्वनि

आवेज़ां = (او، او) दीवार पर लटका हुआ या टंगा हुआ

आह = (او) दुःख व्यक्त करने वाला शब्द, हाय

आहिस्ता = (او، او) धीमे, धीरे, नर्मी

आहू = (او) हिरन, मृग

आहट = (او، او) किसी के आने का पता चलना क़दमों की चाप, हल्की सी ध्वनि

आहन = (او، او) लोह

आयद = (او، او) उल्ट पड़ना

आयत = (اے) निशान, कुरआन शरीफ का एक वाक्य

(۴)

इकराम = (اکرم) इनाम, पुरस्कार, सम्मान

इकलौता = (اکلہ) अपने माँ बाप का अकेला बेटा

इकामा = (اکامہ) निवास करने का अनुमति पत्र, निवास स्थान

इक़बाल = (اکبَر) भाग्य, दौलत, प्रताप

इक़बाल-ए-जुर्म = (اکبَرِ جُرم) अपना अपराध स्वीकार करना

इक्विटीबास = (اکوئیٹی) संकुचित, अंश, चुना हुआ कलाम

इक्विटीदार = (اکوئیٹر) सत्ता, अधिकार, शक्ति

इक्विटीसाद = (اکوئیٹر) अर्थ व्यवस्था

इकदाम = (اکڈم) क़दम उठाना, एक्शन

इखितताम = (اکھِتاتما) समापन

इखितलाज = (اکھِتلاج) दिल घबराना, तेज़ धड़कन की बीमारी

इखितलाफ़ = (اکھِتلاف) असहमत होना, विरोध, अनबन, अलग राय

इखितयार = (اکھیتیا ر) अधिकार, काबू
 , अनुमति, मर्जी
इखराजात = (اکھر اجات) खर्च, व्यय
इखलास = (اکھلائس) निष्ठा, वफ़ा,
 बिना गरज़ के मिलना मिलाना,
 खुलूस से मिलना
इखलाक = (اکھلائک) शिष्टाचार,
 अच्छा बर्ताव, आओ भगत, उम्दा
 आदत (अखलाक)
इखलाकियात = (اکھلائیت) नीति
 शास्त्र, नैतिकता, आचार विचार
इग़वा = (اگوا) अपहरण, उठा कर ले
 जाना, (अग़वा भी प्रचलित है)
इजाबत = (اے جاب) कुबूल होना,
 जवाब मिलना, मल मूत्र
इजारा = (اے جارا) कब्ज़ा, एकाधिकार,
 स्वामित्व
इजाज़त = (اے جازت) अनुमति, आज्ञा
इजितमा = (اے جنہیں) भीड़, बड़ा
 जलसा, मजमा
इजितनाब = (اے جنہیں) पहलू बचाना.
 किनारा करना, उपेक्षा
इजरा = (اے جرہ) जारी करना, विमोचन
इजलास = (اے جلاس) जलसा, आम
 सभा, दरबार, मीटिंग, सेशन
इजमा = (اے جما) सहमति, एक
 जुटता

इज़न = (انج) अनुमति
इज़ाफा = (امضا) वृद्धि, बढ़ोतरी
इज़ार = (اے زار) शलवार, पैजामा
इज़ार बंद = (امزاز) कमर बंद, डोरी,
 नाड़ा
इज़दिहाम = (اے دھام) बड़ी भीड़, बड़ा
 जन समूह
इज़दिवाज = (اے دھواج) शादी, निकाह
इजितराब = (امطراب) घबराहट,
 बेचैनी, बौखलाहट
इज़मिहलाल = (امحلاں) काहेली,
 सुस्ती, उदासी
इज़ज़त = (اے زت) सम्मान, आदर
इज़हार = (امہن) खोलना, ज़ाहिर
 करना, बयान देना
इताअत = (اے اٹا) आज्ञाकारिता, सेवा
इताब = (اے اب) क्रोध, कहर
इतिहाद = (اے اڈ) एकता
इतिलअ = (اے لال) सूचना
इत्तेफ़ाक = (اے پھ) अचानक, संजोग,
 एकता, विचारों का संगम
इतलाक़ = (اے لال) लागू होना
इत्मीनान = (اے مینان) संतोष, ढारस,
 चैन, दिलासा
इत्र = (اے) खुशबू, महक, फूलों का
 निचोड़
इदारत = (اے رات) सम्पादन

ଇନ୍ଦ୍ରାମ = (ମୁଣ୍ଡିଲ୍) ପୁରସ୍କାର, ଭୈଟ
ସମ୍ମାନ

ଇନାନ = (ହାନି) ଲଗାମ

ଇନାୟତ = (ଇନାୟତ) କୃପା

ଇଂକାର = (ଇଂକାର) ଖଂଡନ, ନକାରନା

ଇନିକିଶାଫ୍ = (ଇନିକିଶାଫ୍) ପର୍ଦା ହଟନା,
ଭେଦ ଖୁଲନା, ରାଜ ଆମ ହୋନା,
ରହସ୍ୟୋଦ୍ଘାଟନ, ଖୋଲନା

ଇଂକିଲାବ = (ଇଂକିଲାବ) କ୍ରାଂତି, ପରିଵର୍ତନ

ଇନିଜିମାମ = (ଇନିଜିମାମ) ବିଲଯ

ଇନ୍ତିବାହ = (ଇନ୍ତିବାହ) ଚେତାଵନୀ, ଵାର୍ଣ୍ଣିଗ

ଇନ୍ତିଖାବ = (ଇନ୍ତିଖାବ) ଚୁନାଵ, ପସଂଦ,
ଇଲେକ୍ଶନ

ଇନ୍ତିସାବ = (ଇନ୍ତିସାବ) କିସିକେ ନାମ
ସମର୍ପିତ କରନା

ଇନ୍ତିଜାମ = (ଇନ୍ତିଜାମ) ପ୍ରବଂଧ

ଇନ୍ତିଜାମିଆ = (ଇନ୍ତିଜାମିଆ) ପ୍ରଶାସନ,
ପ୍ରବଂଧନ ସମିତି

ଇଂତିକାଲ = (ଇଂତିକାଲ) ଦେହାଂତ, ଦୂସରୀ
ଜଗହ ପ୍ରସ୍ଥାନ କର ଜାନା

ଇନ୍ତିକାମ = (ଇନ୍ତିକାମ) ବଦଳା

ଇଂତିହା = (ଇଂତିହା) ଅତି, ଆଖରୀ, ଅଂତିମ

ଇଂସାନିୟତ = (ଇଂସାନିୟତ) ମାନବତା

ଇନ୍ସାଫ = (ଇନ୍ସାଫ) ନ୍ୟାୟ

ଇନିଫିରାଦୀ = (ଇନିଫିରାଦୀ) ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ଇନିହିଦାମ = (ଇନିହିଦାମ) ଢାନା, ଗିରନା,
ବରବାଦ କରନା

ଇଫ୍ତାର = (ଇଫ୍ତାର) ରୋଝା ଖୋଲନା

ଇଫିତିତାହ = (ଇଫିତିତାହ) ଉଦ୍ଘାଟନ, ଶୁରୁ
କରନା, ଶୁଭାରମ୍ଭ

ଇଫିତିଖାର = (ଇଫିତିଖାର) ଗୌରବ

ଇଫିତିରାତ = (ଇଫିତିରାତ) ତୋହମତ,
ବୋହତାନ, ଇଲଜାମ ଲଗାନା

ଇଫିତିରାଙ୍କ = (ଇଫିତିରାଙ୍କ) ଜୁଦାଈ, ଫୂଟ

ଇଫରାତ = (ଇଫରାତ) କିସି ଚୀଜ଼ କି
ମାତ୍ରା ଯା ସମ୍ମୁହ କି ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ ଜାନା

ଇଫରାତେ ଜର = (ଇଫରାତେ ଜର) ମୁଦ୍ରା ସ୍ଫୀତି

ଇଫରିତ = (ଇଫରିତ) ଭୂତ ପ୍ରେତ, ରାକ୍ଷସ

ଇଫଲାସ = (ଇଫଲାସ) ଗରୀବୀ, ନିର୍ଦ୍ଧନତା,
ଧନ କି ତାଂଗୀ

ଇବିତିଦା = (ଇବିତିଦା) ଶୁରୁଆତ, ପ୍ରଥମ

ଇବଲୀସ = (ଇବଲୀସ) ଶୈତାନ କା ଅସଲୀ ନାମ

ଇବାଦତ = (ଇବାଦତ) ପୂଜା, ଅର୍ଚନା,
ବନ୍ଦଗୀ, ନମାଜ୍ ପଢନା

ଇବାରତ = (ଇବାରତ) ଗଦ୍ୟାଂଶ, ଆଲେଖ,
ଦିଲ କି ବାତ

ଇବରତ = (ଇବରତ) କିସି କି ଦଶା ସେ
ସୀଖ ଲେନା, ଅପନେ ସାଥ ଵୈସା ହୋନେ
କି ଆଶଂକା

ଇମାରତ = (ଇମାରତ) ଧନଵାନ, ସରଦାରୀ,
ହୁକୁମତ

ଇମାରତ = (ଇମାରତ) ଭଵନ, ବିଲିଙ୍ଗ

ଇମାମ = (ଇମାମ) ପେଶଵା, ଧାର୍ମିକ ନେତା,
ନମାଜ୍ ପଢାନେ ଵାଲା

ଇମାମବାଡା = (ଇମାମବାଡା) ଇମାମ କେ
ରହନେ କି ଜଗହ, ଇମାମ ହୁସୈନ କି

याद में बने भवन

इमामिया = (إمامية) मुसलमानों का
वर्ग जिसको शिया (शिया) भी
कहते हैं

इमकान = (إمكان) सम्भावना,
मजाल, काबू

इम्तियाज़ = (إمتياز) तमीज़,
वरीयता, भेद-भाव, फर्क करना

इम्तिहान = (امتحان) परीक्षा

इमदाद = (إمداد) सहायता मदद

इमरान = (آل عمران) आबादी, हज़रत
मूसा के पिता का नाम

इमला = (إملاء) बोल कर लिखवाना

इम्लाक = (إملأ) जायदाद, प्राप्ती

इरादा = (إرادة) ठानना, मन में आई
इच्छा, भविष्य की कोई योजना

इर्तिकाब = (إرتکاب) कोई अच्छा या
बुरा काम करना

इर्दगिर्द = (إرگار) चारों ओर, आस-पास

इरशाद = (إرشاد) फरमाना, हुक्म
देना, किसी की बात सुनने की
फरमाइश

इलाक़ा = (إقليم) क्षेत्र

इलाज = (العلاج) उपचार, रोग का
निदान

इलाही = (إلهي) अल्लाह का, अल्लाह
को पुकारना

इलावा = (علاوة) अतिरिक्त, सिवा,

फालतू (अलावा भी प्रचलित है)

इलज़ाम = (الإلزام) आरोप

इल्लिज़ा = (إلزام) निवेदन, याचना,
गुज़ारिश

इल्लितमास = (الإلتامس) दरखास्त,
निवेदन, प्रार्थना

इल्लम = (إلمام) ज्ञान, शिक्षा, जानकारी,
मालूम होना

इशा = (إشارة) रात का अँधेरा, रात की
नमाज़

इशाअत = (اعتصام) प्रकाशन,
एडिशन

इशारा = (إشارة) आँख या हाथ से
किसी चीज़ को दिखाना या बताना

इशितबाह = (إشباع) शक होना

इशितहार = (إشباع) विज्ञापन

इशितयाक़ = (إشباع) शौक, तमन्ना, आरज़ू

इश्क = (إحشاق) प्रेम, मोहब्बत, चाहत

इशरत = (إشراف) खुशी, ऐश

इस्कात = (إسقاط) गिराना

इस्कात हमल = (إسقاط) गर्भ-
पात या पेट में शिशु का मर जाना

इस्तेहसाल = (استهلال) शोषण

इस्तेदलाल = (استدلال) दलील देना

इस्तेताअत = (استطاعت) शक्ति,
ताक्त, पहुँच

इस्तेमार = (استمار) साम्राज, किसी देश

को गुलाम बनाना
इस्तेगासा = (استغاش) फरयादी,
 इन्साफ चाहने वाला पक्ष, अभियोग
इस्तिकबाल = (استقبال) स्वागत,
 अगवानी
इस्तिलाह = (حصڑا) साहित्य या
 विज्ञान में प्रचलित कोई विशेष
 संज्ञा
इस्तरी = (یسری) कपड़ों पर प्रेस
 करना, प्रेस करने वाला यन्त्र
इस्तवार = (ہرستا) बराबरी, समतल
इस्बात = (بات) सुबूत, पुष्टि
 करना, साक्ष्य
इस्म = (اسم) नाम, वह शब्द जिससे
 किसी व्यक्ति, जगह या जानवर
 की पहचान हो
इसमत = (عصمت) आबरू, पवित्र,
 पाकदामन, पाप से दूर
इस्लाम = (اسلام) सर झुकाना,
 आजाकारिता, मुसलमानों का धर्म
इहाता = (ہاتھا) चार दीवारी, प्रांगण,
 कैंपस

ईज़ा = (ایڈ) दुःख पहुंचाना,
 तकलीफ देना, यातना
ईट = (ایٹ) मकान बनाने वाले
 मिट्टी के पक्के टुकड़े, सोने चाँदी
 के डले
ईद = (عید) खुशी का दिन
ईदु-उल-अज़हा = (عید الاضحیٰ) कुर्बानी
 वाली ईद (इसे ईदुज़ुहा भी कहते
 हैं)
ईद-उल-फ़ित्र = (عید الفطر) सदक़ा
 (भिक्षा) देने वाली ईद
ईफ़ा = (ۂفہ) पूरा करना
ईमान = (اندیش) विश्वास, धर्म
ईमानदार = (ارادی) धार्मिक, सत्य
 का साथ देने वाला, भरोसेमंद
 व्यक्ति
ईसाल = (عسال) पहुंचाना, वसूल
 करना

ई (اے)

ईजाब = (اباب) स्वीकार करना
ईजाद = (ابراہ) अन्वेषण, नई खोज

उ (او، ع)

- उक्साना** = (ع) भड़काना, गुस्सा
दिलाना
- उखड़ना** = (ع) जड़ से अलग होना, हड्डी टूट जाना, अंतिम सांस, मन न लगना
- उगाना** = (ع) खेती, किसानी
- उगालदान** = (ع) थूकने का बर्तन, पीकदान
- उगाही** = (ع) पैसा वसूली
- उचकना** = (ع) उछलना कूदना, खुश होना, धोखे से छीन कर ले जाना
- उचटता** = (ع) आधा अधूरा, निशाने से हटा हुआ
- उजागर** = (ع) स्पष्ट, साफ दिखने वाला
- उजाड़** = (ع) बरबाद, वीरान
- उजाला** = (ع) रौशनी, प्रकाश, सुबह की सफेदी
- उजरत** = (ع) मज़दूरी या परिश्रमिक
- उजला** = (ع) साफ सुथरा, धुले हुए कपड़े, बेदाग सफेदी
- उज्ज्** = (ع) शरीर का कोई भी अंग, उज्ज्व
- उज्ज्ञ** = (ع) बहाना, क्षमा याचना
- उठना** = (ع) चले जाना, खड़े हो

- जाना, जाग जाना
- उड़ना** = (ع) हवा में यात्रा, मन ही मन ऊँचाइयों को छूना
- उदास** = (ع) दुखी, सूना
- उधम** = (ع) हंगामा शोर गुल, हुल्लड़
- उन्वान** = (ع) शीर्षक
- उप** = (ع) चमक, धार
- उफ़क़** = (ع) क्षितिज, जहाँ आकाश व धरती मिलते से लगते हैं
- उबूर** = (ع) पार करना, किसी विषय की सम्पूर्ण जानकारी
- उबूरी** = (ع) अंतरिम, अस्थाई, हंगामी
- उम** = (ع) माँ
- उम्दा** = (ع) बढ़िया, प्रशंसनीय
- उमंग** = (ع) जोश, तरंग, शौक
- उम्मीद** = (ع) आशा, आस
- उम्मीदवार** = (ع) प्रत्याशी
- उम्र** = (ع) आयु
- उमर** = (ع) मुसलमानों के दूसरे खलीफा का नाम
- उर्लज** = (ع) बुलंदी, शीर्ष, ऊँचाई
- उर्लस** = (ع) दुल्हन
- उरियाँ** = (ع) नंगा
- उर्फ़** = (ع) उपनाम, पुकारने का नाम
- उर्स** = (ع) विवाह प्रतिभोज, किसी सूफी की पुण्य तिथि का

کار्यک्रम

تِلَّتا = (الْتَّلَّة) ٹپر سے نیچے، اੰਧا،
ویپریت، بایاں، ہاث
تِلِجَن = (تِلِجَن) چینا، پرےشانی،
घباراہٹ، کشمکش
تِلِجَنَا = (تِلِجَنَا) فنسنا، بھس
کرنا، گوتھی ڈالنا
تِلِفَت = (تِلِفَت) پرم، موهببत،
چاہت
تِسْلُل = (الْتِسْلُل) آدراش، جڈے، آدھار
تِسْتَاد = (الْتِسْتَاد) سیخاناے، واتا،
اکسپرت
تِسْتَانِي = (الْتِسْتَانِي) مہیلا شیکھ،
گورمیں، تِسْتَاد کی پتنی
تِسْتَوْهَان = (الْتِسْتَوْهَان) ہڈی، گوٹلی
تِسْمَان = (الْتِسْمَان) اجگر کا بچھا،
مُسالمانوں کے تیسرے خلیفہ کا
نام

لفنگا

تِلِ جَلَلُل = (الْتِلِ جَلَلُل) بے ڈنگی بات
تِلَا = (الْتِلَا) پھلما، پرتم

ए(ع، ا)

اکا = (اکا) اکتا
اچاڑ = (اچاڑ) کریشمما، چماتکار
اچڑا = (اچڑا) سممماں
اٹیکاڈ = (اٹیکاڈ) مانیتھا،
ধار্মیک ویشواس، یکین رخنا
اٹیداال = (اٹیداال) مادھیم، ن
ادھیکن کم
اٹیباار = (اٹیباار) بھروسما، ساخ،
ویشواس
اٹیراڙ = (اٹیراڙ) آلوچنا،
نوكتا چینی، ویرودھ
اٹیراف = (اٹیراف) سوکار کرنا،
مان لئنا
اٹیمااد = (اٹیمااد) ویشواس، بھروسما،
یکین
اٹلان = (اٹلان) گھوشنما
اٹلچی = (اٹلچی) دوت، ساندھ واهک
اٹوان = (اٹوان) ہاال، مہال، سدان
اٹوڙ = (اٹوڙ) بدلما، دند، اکسچئج
اھانت = (اھانت) اپماان
اھکام = (اھکام) آدھش هکم کا
بھوکھن

ऊ(او، ع)

اُنڈھنا = (اُنڈھنا) ڈھپکی آنا
اُنچا = (اُنچا) بڈی کاٹی، بولند، ہائے
اپر = (اپر) اُنچا، بڈا، تھچ، اپر
اُنک = (اُنک) دیل بھر جانا، ٹکتا
جانا
اُنکاش = (اُنکاش) بدقشلنا، لुچھا،

एहतिजाज = (عِتْجَاج) विरोध,
प्रोटेस्ट, प्रतिवाद, आन्दोलन
एहतिमाम = (عِتْمَام) आयोजित करना
एहतियाज = (عِتْيَاج) ज़रूरत,
आवश्यकता
एहतियात = (عِتْيَاط) सतर्कता,
बचाव, होशियारी
एहराम = (عِرَام) हाजियों का विशेष
वस्त्र
एहसास = (عِسَاس) भावनाएं, स्पर्श
एहसान = (عِسَان) अच्छा बर्ताव, बुरे
वक्त में मदद करना
एहवाल = (عِلَّا) हाल चाल,
परिस्थिति, हालत

ऐ (اے)

ऐब = (عِيْب) त्रुटि, बुरी आदतें, दागा,
खराबी, रोग
ऐन = (عِين) आँख, नेत्र,
वास्तविकता, गाय भैंस का थन
ऐनक = (عِينَك) चश्मा, गाँगल
ऐमन = (عِيمَان) अच्छा शगून, एक
राग का नाम, निडर
ऐश = (عِيْش) काम वासना, आराम,
चैन, सुख

ऐसे = (عِيْسَى) इस तरह से, इस ढंग से
ऐहराम = (عِيرَام) पिरामिड, मिस्र
की ऐतिहासिक धरोहर

ओ (او، ع)

ओढ़ना = (عِوْدَه) अंग ढंकना
ओहदा = (عِهْدَه) पद

औ (او، ع)

औक़ात = (عِقَاء) हैसियत, बिसात
और = (أَوْ) अन्य, अधिक, दो शब्दों
को जोड़ने वाला शब्द
औरंग = (أُورَڠ) आसन, शाही तख्त
औरत = (عِرَض) महिला
औलाद = (أَوْلَاد) बाल बच्चे
औल-फौल = (أَوْلَفُل) बेतुकी,
उल्टी सीधी बात
औसान = (أَوْسَان) होश, सुध बुध
औसत = (أَوْسَات) मध्य, बीच का,
साधारण

क (K)

कई = (ਕੁਝ) ਕੁਛ, ਦੋ ਚਾਰ, ਅਨੇਕ
ਕਗਾਰ = (ਕਿਨਾਰਾ) ਕਿਨਾਰਾ, ਹਾਸ਼ਿਯੇ ਪਰ
ਕਚੇਹਰੀ = (ਨਿਯਾਲਿਆ) ਨਿਯਾਲਿਆ, ਅਦਾਲਤ
ਕਚਚਾ = (ਅਧੂਰਾ) ਅਧੂਰਾ, ਆਧਾ ਪਕਾ
 ਹ੍ਰਾਂ
ਕਜ = (ਟੇਢਾ) ਪਨ, ਤਿਰਛਾ
ਕਜ਼ਾਬ = (ਮਹਾ ਝੂਠਾ, ਝੂਠੋਂ)
 ਕਾ ਰਾਜਾ
ਕਡਾ = (ਕਠਿਨ) ਕਠਿਨ, ਕਠੋਰ, ਹਾਥ ਮੋਹਨਨੇ ਵਾਲੀ ਮੌਟੀ ਚੂਡੀ
ਕਡਾਈ = (ਸਖ਼ਤੀ) ਸਖ਼ਤੀ, ਵਫ਼ਤਾ
ਕਡਾਹੀ = (ਲੋਹੇ) ਲੋਹੇ ਕਾ ਬਰਤਨ
ਕਡੀ = (ਜੱਜੀਰ) ਜੱਜੀਰ ਕਾ ਜੋੜ, ਕਠਿਨ
ਕਡਕ = (ਆਕਾਸ਼ੀਅ) ਬਿਜਲੀ ਕੀ
 ਆਵਾਜ਼, ਰੋਬ
ਕਪਕਪਾਨਾ = (ਕਮਾਂਨ) ਕਮਾਂਨ
ਕਪਡੇ = (ਵਸਤੂ) ਵਸਤੂ
ਕਦੂਰਤ = (ਕਪਟ) ਕਪਟ, ਮਨ ਮੋਹਨਨੀ ਰਖਨਾ
ਕਨੀਜ = (ਦਾਸੀ) ਦਾਸੀ
ਕੰਕ = (ਧਬਾ) ਧਬਾ, ਕਲਕ
ਕਨਕ = (ਗੇਹੂਂ) ਗੇਹੂਂ, ਸੋਨਾ, ਧਤੂਰਾ
ਕਨਕੀ = (ਚੂਰਾ) ਚਾਵਲ ਕਾ ਚੂਰਾ
ਕੰਕਰ = (ਈਂਟ) ਈਂਟ, ਪਤਥਰ ਕਾ ਛੋਟਾ
 ਸਾ ਅੰਸ਼

ਕਨਕਵਾ = (ਕੁਝ) ਬੜੀ ਪਤਾਂਗ
ਕੰਗਾਲ = (ਜਿਵੇਂ) ਨਿਰਧਨ
ਕੰਘਾ = (ਭੱਤਕ) ਬਾਲ ਸੁਲਝਾਨੇ ਕਾ ਯੰਤ੍ਰ
ਕੰਘੀ = (ਭੱਤਕ) ਬਾਲ ਸੰਵਾਰਨਾ, ਬਾਲ
 ਸੁਲਝਾਨੇ ਵਾਲਾ ਛੋਟਾ ਕੰਘਾ
ਕੰਟਕ = (ਕੱਟਕ) ਕੰਜੂਸ, ਸਿਧਾਨਾ,
 ਪੈਸੇ ਖਰੰਚ ਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ
ਕਫ਼ = (ਫ਼ਾਥ) ਹਾਥ, ਹਥੇਲੀ, ਪੰਜਾ,
 ਝਾਗ, ਫੇਨ, ਆਸ਼ਟੀਨ ਕਾ ਪਹਲਾ ਭਾਗ
ਕਫ਼ਸ਼ = (ਜੁਣੀ) ਜੂਤਾ, ਚਪੱਲ
ਕਫ਼ਨ = (ਫ਼ਨ) ਵਹਿਸ਼ੇਦ ਕਪਡਾ ਜੋ
 ਮੁੱਦ ਕੋ ਪਹਨਾਤੇ ਹੋਣੇ
ਕਬਾਡ = (ਪ੍ਰਯੋਗ) ਪ੍ਰਯੋਗ ਸੇ ਬਾਹਰ ਹੋਨੇ
 ਵਾਲੀ ਵਸਤੂਏਂ, ਕੂਡਾ ਕਰਕਟ
ਕਬਾਬ = (ਮੁੰਨ) ਮੁੰਨੇ ਯਾ ਤਲੇ ਹ੍ਰਾਂ
 ਮਾਂਸ ਕੀ ਬੋਟੀ ਯਾ ਟਿਕਿਆ ਅਥਵਾ
 ਸੰਖ ਪਰ ਸੌਂਕਾ ਗਿਆ ਮਾਂਸ
ਕਬਡਿਆ = (ਕੁਝ) ਸਭਜੀ ਤਰਕਾਰੀ
 ਬੇਚਨੇ ਵਾਲਾ
ਕਮ = (ਥੋੜਾ) ਥੋੜਾ, ਘਟਿਆ, ਜ਼ਰਾ ਸਾ,
 ਨ੍ਯੂਨ
ਕਮਾਨ = (ਕਮ) ਧਨੁ਷
ਕਮਾਨਾ = (ਕਮ) ਅੰਜਿਤ ਕਰਨਾ
ਕਮਾਲ = (ਕਮ) ਗੁਣ, ਕੌਈਲ, ਹੁਨਰ,
 ਅਚੰਭਾ, ਕਾਰੀਗਰੀ
ਕਮੀਨਾ = (ਕਮੀ) ਘਟਿਆ, ਛੁਪ ਕਰ
 ਵਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ, ਨੀਚ
ਕਮੇਲਾ = (ਕਮੀ) ਜਾਨਵਰ ਕਾਟਨੇ ਕੀ

जगह, स्लाटर हॉउस
कमँखवाब = (بِعْدُ) सोने के तार
 पिरोया रेशमी कपड़ा
कमज़ोर = (بَرْكَة) निर्बल, कम
 शक्ति रखने वाला, कच्चा
कमन्द = (بَرْكَة) फन्दा
कम्बल = (بَلْ) ऊनी लोई
 कमर = (بَرْكَة) नाभि से नीचे का हिस्सा
क्या = (بَرْكَة) कितना, किस मात्रा में,
 प्रश्न सूचक शब्द
करामत = (بَرْكَة) चमत्कार,
 अनोखा, करिश्मा
कराहत = (بَرْكَة) धिन, नफरत
करिश्मा = (بَرْكَة) अनोखी बात,
 जादू, नाज दिखाना
कर्तब = (بَرْكَة) जादू, सैन्य कौशल,
 हैरान करने वाली कला
कर्ब = (بَرْكَة) पीड़ा, दुःख, दर्द
कर्बला = (بَرْكَة) पीड़ास्थल, इमाम
 हुसैन को समर्पित स्थान, इराक
 का एक नगर
करगस = (سَرْجَة) गिर्दध
 करम = (بر) दया, कृपा, मेहरबानी,
 दान, पुण्य
करम कल्ला = (کارم) बंद गोभी
करवट = (کروٹ) एक तरफ मुँह कर
 के लेटना, परिवर्तन, क्रांति, ढंग

कल = (کل) गुज़रा हुआ दिन, आने
 वाला दिवस, घैन
कलाम = (کلام) बोलना, बातचीत,
 शाएरी
कली = (کل) बिन खिला पुष्प, कॉपल
कलीद = (کلید) कुंजी
कलीसा = (کلیسا) गिरजा घर, चर्च
कलेजा = (کلیج) जिगर, लीवर,
 हिम्मत
कलमा = (کلم) शब्द, बात, कौल,
 इस्लाम स्वीकार करने का वाक्य
कलां = (کلاں) बड़ा, लम्बा
कशी = (کشی) खींचना, दम भरना
कशीदगी = (کشیدگی) तनाव
कशीदाकारी = (کشیدگاہ) कपड़ों पर
 कढाई करना
कशिश = (کشش) आकर्षण
कश्कोल = (کشکول) कमंडल, फ़कीर
 का पियाला
कश्ती = (کشتی) नाव, थाली
कसाफ़त = (کسافت) गंदगी, प्रदूषण
कसीर = (کسیر) बहुसंख्या, बड़ी तादाद
कस = (کس) व्यक्ति, लोग, कोई,
 मज़बूत, ज़ोर
कसना = (کس) ज़ोर से बांधना,
 टाइट करना
कस्ब = (کسب) धंधा, प्राप्त करना

कस्बी = (کسی) वेश्या	काफी = (پنچ) संतोषजनक, बहुत,
कसर = (کسر) बचा रह जाना, टुकड़ा,	अच्छी संख्या, पेय पदार्थ
कमी, न्यूनता	काफूर = (پون्ह) खुशबु दार पाउडर,
कसरत = (کسرت) व्यायाम	कपूर
कसरत = (کسر) भीड़, बहुतायत,	काबीना = (پیٹ) मंत्री मण्डल
झुमरुट, अधिक संख्या में	काबा = (کب) चौकोर, वर्गाकार,
कहा = (کہ) बोला, वचन, कथन	मक्के में स्थित मुसलमानों का
कहाँ = (کہاں) किधर, किस जगह,	पवित्रतम धर्मस्थल
दूरी, नहीं, अलग, अंतर	कार = (کار) कार्य, धंधा
कहीं = (کہیں) किसी जगह, दूसरी	कारोबार = (کاروبار) व्यापार, पेशा
जगह, किसी तरफ, शायद	कारकुन = (کارکون) सदस्य, कर्मचारी
कहकशां = (کھکھ) आकाश गंगा	कारकर्दिंगी = (کرگری) दक्षता
काई = (کی) हरे रंग की फफूंदी जो	कारखाना = (کارخانہ) उद्दोग, फैक्ट्री
जल सोतों के किनारों पर जम	कारगाह = (کارگاہ) कर्म स्थली
जाती है	कारगर = (کارگر) प्रभावी, लाभप्रद,
काकुल = (ککل) सिर के बड़े बड़े	शीघ्र असर करने वाला
बाल आगे की तरफ लटके हुए	कारगुज़ारी = (کارگزازی) चलाकी,
काख = (کھ) महल, ऊँचा भवन	होशियारी, आदेश का पालन करना
काग़ज़ = (کاغذ) पत्र, पेपर, पर्चा, चिट्ठी	कारचोब = (کارچوب) कपड़े पर बेल
काज = (کا) काम, बटन लगाने	बूटे की कढ़ाई
वाला छेद	कारज़ार = (کارجڑا) युद्ध, जंग
काजल = (کال) चिराग की कालक,	कारबंद = (کاربند) आज्ञा कारी
आँख का सौंदर्य प्रसाधन	कारिस्तानी = (کاریستیا) शरारत,
काज़िम = (کاظم) गुस्सा पी जाने वाला	चालाकी, मक्कारी, किया धरा
कातिब = (کاتب) लिखने वाला	कार्रवाई = (کارروکا) काम काज,
काफ़िर = (کافر) नास्तिक, इन्कार	एकशन
करने वाला, अधर्मी	कारनामा = (کارنامہ) उपलब्धि,

मହତ୍ଵ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗଦାନ
କାରବାଂ = (କାରବାଂ) ଯାତ୍ରିଯୋଙ୍କ କା ସମ୍ମୁହ,
 କାଫିଲା
କାଶ = (କାଶ) କୋଇ କାମ ଅପନୀ
 ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାର ହୋନେ କି ଉତ୍ସମୀଦ
କାଶାନା = (କାଶାନା) ଛୋଟା ସା ଘର,
 ଘୋସଲା, ଝୋପଡ଼ୀ
କାଶିଫ = (କାଶିଫ) ଖୋଲନେ ଵାଲା,
 ବତାନେ ଵାଲା
କାଶତ = (କାଶତ) ଖେତୀ ବାଡ଼ୀ, ଖଡ଼ୀ
 ଫୁଲ, ଜୋତି ହୁଈ ଧରତି
କାସା = (କାସା) ପ୍ଯାଲା, କଟୋରା
କାସା-ଏ-ସର = (କାସା-ଏ-ସର) ଖୋପଡ଼ୀ
କାନ = (କାନ) ସୁନନେ ଵାଲା ଅଂଗ,
 ଖଦାନ
କାଁଟା = (କାଁଟା) ଶୂଲ, ତରାଜୁ, କୁଂଡା
କାଁଚ = (କାଁଚ) ଶିଶା
କାନ୍ଧା = (କାନ୍ଧା) କଂଧା, ଶୋଲଡର
କାଂପନା = (କାଂପନା) କମ୍ପନ୍ନ, ଥରଥରାନା
କାମ = (କାମ) ଧଂଧା, କାରୋବାର,
 ବ୍ୟବସାୟ, କୌଶଳ, କାରୀଗରୀ
କାମିଲ = (କାମିଲ) ପୂରା, ସମୁଚ୍ଚା,
 ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଗୁରୁ
କାହିଲ = (କାହିଲ) କାମ ଚୋର, ଆଲସୀ
କିଫାଲତ = (କିଫାଲତ) ଜିମ୍ମେଦାରୀ,
 ଲାଲନ ପାଲନ, ଖର୍ଚା ଦେନା,
 ଜମାନତ, (କଫାଲତ)

କିଫାୟତ = (କିଫାୟତ) ବଚତ, କମୀ
କିଜ୍ବ = (କିଜ୍ବ) ଝୂଠ
କିତାବ = (କିତାବ) ପୁସ୍ତକ, ପୋଥୀ
କିନାରା = (କିନାରା) ସାହିଲ, ଅଲଗ ହୋନା
କିନାଯା = (କିନାଯା) ଇଶାରା
କିବ୍ର = (କିବ୍ର) ବଡ଼ାଈ, ଘମଂଡ
କିଯା = (କିଯା) କରନା, କ୍ରିୟା
କିଯାରୀ = (କିଯାରୀ) ଖେତ, ଉପବନ ଯା
 ବାଗ ମେଂ ପେଡ ପୌଥେ ଲଗାନେ କେ କିଏ
 ବନାଯା ଗ୍ୟା ସ୍ଥାନ
କିରାୟା = (କିରାୟା) ଭାଡା, କିସି ଚିଜ୍ଜ
 କୋ ପ୍ରୟୋଗ କରନେ କା ଶୁଲ୍କ
କିରଦାର = (କିରଦାର) ଚରିତ୍ର, ନାଟକ କେ
 ପାତ୍ର
କିରଦିଗାର = (କିରଦିଗାର) ସଂସାର କା
 ରଚିଯତା, ପରମାତ୍ମା, ପରମେଶ୍ୱର
କିଵାଡ଼ = (କିଵାଡ଼) ଦ୍ଵାରା ପଟ
କିଶତ = (କିଶତ) ଖେତୀ
କିଶ୍ୱର = (କିଶ୍ୱର) ଦେଶ, ମୁଲ୍କ, ସତ୍ତା,
 ରାଜ୍ୟ
କିସ = (କିସ) କୌନ
କିଡା = (କିଡା) ରେଂଗନେ ଵାଲା ଜଂତୁ,
 ମକୋଡ଼ା
କିଫ = (କିଫ) ଝୋଲା, ବୈଗ, ବଟଵା
କିନା = (କିନା) କପଟ, ଈଷ୍ୟା, ଜଲନ
କିମିଯା = (କିମିଯା) ରସାଯନ ବିଜ୍ଞାନ,
 ଅଚ୍ୟକ ଔଷଧି, ରାମ ବାଣ

कीଲ = (କିଲ) ଲୋହେ କି ଛୋଟୀ ସରିଆ,
ସାଂପ ସେ ବଚନେ କା ଟୋଟକା
କୌଈ = (କୁଈ) ଅନଜାନ ଵ୍ୟକିତ, ଏକ
ଆଧ, ଲଗଭଗ, କୁଛ, କିସି
କୋକ = (କୁକ) ସିଲାଈ କା ଲମ୍ବା
ଟାଂକା
କୋଖ = (କୁଖ) ଗର୍ଭ
କୋଡ଼ା = (କୁଡା) ଚାବୁକ, ହଂଟର
କୋଫତ = (କଫତ) ମାନସିକ ପୀଡ଼ା,
କଠିନାଈ, କୁଟନା
କୋଠା = (କୁଠା) ଘର କା ଊପରୀ ଭାଗ,
ନର୍ତ୍ତକି କା ଠିକାନା, ଚକଲା
କୋଠରୀ = (କୁଠରୀ) ଛୋଟା ସା କକ୍ଷ
କୋଠୀ = (କୁଠୀ) ସେଠ କା ଘର
କୋତାହ = (କୁତାହ) ଛୋଟା, ଥୋଡ଼ା
କୋତଵାଲ = (କୁତଵାଲ) ପୁଲିସ ନଗର
ଅଧିକାରୀ
କୋତଵାଲୀ = (କୁତଵାଲୀ) ବଡ଼ା ଥାନା
କୋଦକ = (କୁଦକ) ଲଙ୍କା, ବଚ୍ଚା
କୋରା = (କୁରା) ବିନା ଇସ୍ତେମାଲ କିଯା,
ସାଦା, ସାଫ୍, ରୁଖା
କୋର୍ନିଶ = (କୁରନ୍ତିଶ) ଝୁକ କର ସମ୍ମାନ
କାଂପଲ = (କପଲ) କଲୀ, ପେଡ଼ ପର ଖିଲ
ରହି ପତ୍ତି
କୋଲ = (କୁଲ) ଖାଡ଼ି, ଛେଦ, ଲମ୍ବା
ରାସ୍ତା
କୋଶିଶ = (କୁଷିଶ) ପ୍ରୟତ୍ନ

କୋଶି = (କୁଶି) ଝୋଲନା
କୋସ = (କୁଶ) ରାସ୍ତା ନାପନେ କା
ମାନଦଂଡ, ଲଗଭଗ ତୀନ କିମୀ କା
ଫାସଲା
କୋହ = (କୁହ) ପହାଡ଼, ପର୍ଵତ
କୋହନ = (କୁହ) ପୁରାନା (କୁହନ)
କୋହରାମ = (କୁହରାମ) ଆଫତ, ବହୁତ ସେ
ଲୋଗୋ କା ରୋନା, ଶୋର ଶରାବା
କୌକବ = (କୁକବ) ଚମକତା ତାର
କୌଡ଼ି = (କୁଡ଼ି) ବୀସ, ଛୋଟା ସା ଶଂଖ,
ପୁରାନେ ଜ୍ଞାନାନେ କା ସବ ସେ ଛୋଟା
ସିକକା
କୌନ = (କୁନ) ଦୁନିୟା, ଜଗ, ସଂସାର,
କ୍ୟା ଚୀଜ୍, ପରିଚ୍ୟ ପୂଛନେ କା ଶବ୍ଦ
କୌନ୍ଦନା = (କୁନ୍ଦନା) ଆକାଶୀୟ
ବିଜଲୀ କି ଚମକ ବ କଙ୍କା
କୌସର = (କୁସର) ସ୍ଵର୍ଗ କେ ଏକ ତାଲାବ
କା ନାମ
କୁଜା = (କୁଜା) କହାଁ, କିସ ସ୍ଥାନ ପର
କୁତୁବ ଖାନା = (କୁତୁବ ଖାନା) ପୁସ୍ତକାଲୟ
କୁଦାଳ = (କୁଦାଳ) ଜମୀନ ଖୋଦନେ
ବାଲା ଔଜ୍ଜାର
କୁଂଜ = (କୁଂଜ) କୋନା, ଦରଖତାଙ୍କ କେ ସାଯ
ମେ ବୈଠନେ କି ଜଗହ
କୁଂଜୀ = (କୁଂଜୀ) ଚାବୀ, ତାଲୀ
କୁଂଡ଼ୀ = (କୁଂଡ଼ୀ) ଦ୍ଵାର କି ଜଂଜୀର
କୁଂଦ = (କୁଂଦ) ଧାର ରହିତ ହଥିଯାର, ଠସ

କୁନ୍ବା = (ନ୍ବ) ପରିଵାର, ଘରାନା, ବାଲ
ବଚ୍ଚେ

କୁନ୍ନିଯତ = (ନ୍ତି) ବହ ଉପ ନାମ
ଜିସମେ ଔଲାଦ କା ନାମ ଲଗା ହୋ

କୁନମୁନାନା = (ନ୍ମନ୍ତି) ନଖରେ ଦିଖାନା,
ବହାନା ବନାନା

କୁଫ୍ର = (ଫ୍ର) ଈଶ୍ଵର କୋ ନା ମାନନା,
ହଟ, ଜିଦ, ଇଂକାର

କୁମକ = (ମି) ସୈନ୍ୟ ସହାୟତା,
ମଦଦ

କୁମ୍ଲାନା = (ମ୍ଲମ୍ଲାନା)
କୁମ୍ହଲାନା

କୁର୍ସୀ = (ର୍କ) ଆସନ, ଗଦଦୀ, ଚୌକି

କୁର୍ରା = (ର୍ର) ଗେଂଟ, ଗୋଲା

କୁର୍ରା ଏ ଅର୍ଜୀ = (ର୍ରାର୍ଜି) ପୃଥ୍ବୀ, ଭୂ
ମଂଡଳ, ଗଲୋବ

କୁଲ = (ଲ) ସବ, ତମାମ, କେଵଳ,
ସିର୍ଫ୍

କୁଲଚା = (ଲ୍ଲ) ତନ୍ଦୂର ମେ ପକନେ ଵାଲୀ
ଏକ ବିଶେଷ ରୋଟି

କୁଶା = (ଶ୍ର) ଖୋଲନେ ଵାଲା

କୁଶାଦା = (ଶାଶ୍ର) ଖୁଲା ହୁଆ, ଫୈଲା
ହୁଆ

କୁଶୀ = (ଶିଂ) ମାରନା, ହତ୍ୟା କରନା

କୁଶତ = (ଶିତ) ହତ୍ୟା, ଖୂନ ବହାନା

କୁଶତୀ = (ଶିତ୍ତ) ଦଂଗଳ, ପହଲବାନୋଙ୍କି
ଲଡ଼ାଇ

କୁଂବାରା = (ନ୍ବାରା) ଜିସକି ଶାଦୀ ନ
ହୁଇ ହୋ

କୁଆଁ = (ନ୍ତୁଆଁ) ଜଲ ସୋତ, ଧରତୀ ସେ
ପାନୀ ନିକାଲନେ ଵାଲା ସ୍ଥାନ

କୂ = (ୱ) ସଙ୍କଳ

କୂକ = (କୁକ) କୋଯଳ କୀ କୂ କୂ କୀ
ଆବାଜ

କୂଡ଼ା = (କୁର୍କା) କଚରା

କୂଚ = (କୁର୍କା) ପ୍ରସ୍ଥାନ

କୂଚା = (କୁର୍କା) ଗଲୀ, ମୋହଲ୍ଲା,
ବାଜାର, ମୁହଲ୍ଲା

କୂଚକ = (କୁର୍କା) ନନ୍ହା, ଛୋଟା

କୂଜା = (କୁର୍କା) ପିଯାଳା, ଡାଙ୍ଗା, ପାନୀ
ପିନେ କା ବର୍ତନ

କୂଟନା = (କୁର୍କା) ପୀଟନା, ଟୁକଡ଼େ କରନା

କୂଡ଼ା = (କୁର୍କା) ଗହରେ ଥାଲ ଜୈସା
ମିଟ୍ଟି କା ବର୍ତନ

କୂଦ = (କୁର୍କା) ଛଲାଂଗ

କୂବ = (କୁର୍କା) ପୀଟନା

କୂର = (କୁର୍କା) ଦୃଷ୍ଟି ହୀନ

କୂଲ = (କୁର୍କା) ଢଲାନ

କେତଲୀ = (କୁର୍କା) ଚାଯ ବନାନେ କା ବର୍ତନ

କୈଫ = (କିଫ) ମସ୍ତୀ, ନଶା

କୈଫିଯତ = (କିଫିଯତ) ହାଲ ଚାଲ,
ବାସ୍ତଵିକତା, ରଂଗ ଢଂଗ

କୈକାଂ = (କିକାଂ) ଶନୀ ଦେବ, ସନୀଚର

କୈସା = (କିସ) କିସ ପ୍ରକାର କା

ਕੈਹੌਂ = (کے) ਯੁਗ, ਸੰਸਾਰ
 ਕੈਹਲ = (کی) ਜਾਬ ਬਹੁਤ ਗਰਮੀ ਹੋ,
 ਹਵਾ ਬੰਦ ਹੋ, ਹਬਸ

ਕ (ਕ)

ਕੜਾ = (ک) ਮੂਤਿਆਂ, ਭਾਗਯ
 ਕੜਿਆ = (ک) ਝਗੜਾ, ਮਾਮਲਾ,
 ਤਕਰਾਰ, ਬਖੇਡਾ
 ਕੜੜਾਕ = (ک) ਲੁਟੇਰਾ, ਡਾਕੂ
 ਕੱਤਆ = (ک) ਟੁਕੜਾ, ਪਚਾ, ਸ਼ਾਏਰੀ
 ਕਾ ਏਕ ਰੂਪ
 ਕੱਤਾ = (ک) ਕਾਟ, ਢੰਗ, ਤੌਰ
 ਕੱਤਾਰ = (ک) ਪਕਿਤ, ਲਾਇਨ
 ਕੱਤੀਲ = (ک) ਜਿਸਕੀ ਹਤਿਆ ਹੁੰਡ
 ਕੱਤਰਾ = (ک) ਬੱਦ
 ਕੱਤਲ = (ک) ਹਤਿਆ
 ਕੱਦ = (ک) ਬਦਨ ਕੀ ਲਮਭਾਈ
 ਕੱਦਗਨ = (ک) ਰੋਕ ਟੋਕ
 ਕੱਦਾਮਤ = (ک) ਪੁਰਾਨਾ ਹੋਨਾ,
 ਪਿਛਲਾ ਯੁਗ
 ਕੱਦੀਰ = (ک) ਨਿਧਾਨਿਤ ਰਖਨੇ ਵਾਲਾ
 ਕੱਦੀਮ = (ک) ਪ੍ਰਾਚੀਨ, ਪੁਰਾਨਾ
 ਕੱਦਮ = (ک) ਪਾਂਵ, ਪੈਰ, ਡਗ, ਰਫਤਾਰ,
 ਚਾਲ, ਪਗ, ਏਕਥਾਨ
 ਕੱਦਰ = (ک) ਸਮਮਾਨ, ਦਰਜਾ,

ਅਹਮਿਯਤ
 ਕੱਦਰ = (ک) ਮੂਤਿਆਂ, ਸੰਖਾ, ਮਾਤਰਾ
 ਕੱਦਹ = (ک) ਬੁਰਾਈ, ਆਲੋਚਨਾ,
 ਪਿਚਾਲਾ, ਜਾਮ
 ਕੱਨਾਤ = (ک) ਕਪਡੇ ਕੀ ਦੀਵਾਰ,
 ਮੋਟਾ ਪਦਾ
 ਕੱਨਾਅਤ = (ک) ਜੋ ਮਿਲ ਜਾਏ
 ਤਸੀ ਮੌਖਿਕ ਰਹਨਾ, ਸੰਤੁ਷ਟਿ
 ਕੱਨਦ = (ک) ਸ਼ਕਕਰ, ਖਾਂਡ, ਚੀਨੀ
 ਕੱਫਸ = (ک) ਪਿੰਜਰਾ, ਜਾਲ,
 ਫਨਦਾ, ਬੰਦੀ ਗੂਹ, ਜੇਲ
 ਕੱਬਾ = (ک) ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਕਾ ਜੈਸਾ ਪਹਨਾਵਾ
 ਕੱਬਾਲਾ = (ک) ਮਕਾਨ ਜਾਧਾਦ ਕੇ
 ਕਾਗਜ, ਬੈਨਾਮਾ
 ਕੱਬਾਹਤ = (ک) ਬੁਰਾਈ, ਐਬ, ਖੋਟ,
 ਕਠਿਨਾਈ
 ਕੱਬੀਲਾ = (ک) ਜਨਜਾਤਿ ਸਮੂਹ,
 ਏਕ ਹੀ ਵਂਸ਼ ਕੇ ਲੋਗ
 ਕੱਬ਼ = (ک) ਦਬੋਚਨਾ, ਪਕਡ ਲੇਨਾ,
 ਅਪਚ, ਮਲਨ ਹੋਨੇ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ
 ਕੱਬ਼ਾ = (ک) ਕਾਬੂ, ਨਿਯਨਤਰਣ,
 ਮੋਠ, ਦਸਤਾ, ਦਵਾਰ ਮੌਖਿਕ ਲਗਨੇ ਵਾਲਾ
 ਲੋਹੇ ਕਾ ਜੋੜ
 ਕੱਬ਼ = (ਕ) ਸਮਾਧਿ, ਮ੃ਤਕ ਕਾ
 ਅੰਤਿਮ ਪਡਾਵ, ਮ੃ਤ ਸ਼ਰੀਰ ਕੋ ਦਫਨ
 ਕਰਨੇ ਕਾ ਸਥਾਨ
 ਕੱਬਲ = (ਕ) ਪੂਰਵ, ਪਹਲੇ, ਆਗੇ

କରାବତ = (କରାବତ) ନିକଟତା,
ରିଶତେଦାରୀ

କଲଆ = (କଲା) ଵହ ସୁରକ୍ଷିତ ଔର
ଭବ୍ୟ ଭବନ ଜିସମେ ରାଜା ଯା ସେନା
ରହେ (କିଲା)

କଲଅଈ = (କଲାଇ) ବର୍ତନମେ ପର ପାଲିଶ,
ଘରୋ ପର ସଫେଦୀ ଯା ରଂଗ କରିବାନା

କଲା କମା = (କଲା କମା) ଗିରାନା, ତୋଡ଼
ଫୋଡ଼, ଦମନ

କଲିଲ = (କଲିଲ) କମ, ଥୋଡ଼ା, ତନିକ

କଲକ = (କଲକ) ପଛତାଵା, ବେଚୈନୀ,
ଚିନ୍ତା, ଶୋକ

କଲବ = (କଲବ) ହଦ୍ୟ, ଦିଲ, ମନ, କେନ୍ଦ୍ର

କଲମ = (କଲମ) ଲିଖିବାର ବାଲା ଯଂତ୍ର,
ବୁରଶ, ପେଡ଼ କି ଶାଖା

କଲନ୍ଦର = (କଲନ୍ଦର) ସାଂସାରିକ ବ
ଧାର୍ମିକ ବନ୍ଧନମେ ସେ ମୁକ୍ତ ଇଂସାନ

କଶକା = (କଶକା) ତିଲକ, ଟୀକା, ମାଥେ
କି ଭଭୂତ

କସମ = (କସମ) ସୌଗଂଧ, ଵଚନ, ଶପଥ

କସାଈ = (କସାଈ) ମାଂସ ବେଚିବାର ବାଲା

କମର = (କମର) ଚଂଦ୍ରମା, ଚାଁଦ

କମୀସ = (କମୀସ) ଶର୍ଟ, କାଲର ବାଲା
କୁର୍ତ୍ତା, କମୀଜ୍

କଲଲାଶ = (କଲଲାଶ) କଂଗାଲ, ନିର୍ଧନ

କାଵୀ = (କାଵୀ) ଜୋରଦାର, କଡ଼ା,
ମଜବୂତ, ଶକ୍ତିଶାଲୀ

କଵାଲ = (କଵାଲ) ବହୁତ ବୋଲନେ ବାଲା,
ସୁଫିଯାନା ଗୀତ ଗାନେ ବାଲେ ଗାୟକ

କ୍ୟାଦତ = (କ୍ୟାଦତ) ନେତୃତ୍ବ, ଲୀଡରୀ

କ୍ୟାଫ୍ରା = (କ୍ୟାଫ୍ରା) ଶକ୍ଲ ସୂରତ,
ପହଚାନ

କ୍ୟାମ = (କ୍ୟାମ) ଠହରନା, ନିଵାସ
କରନା, ଉଠ ଖଡ଼େ ହୋନା

କ୍ୟାମତ = (କ୍ୟାମତ) ପ୍ରଲୟ, ବଲା,
ଆଫତ

କ୍ୟାସ = (କ୍ୟାସ) ଅଂଦାଜା ଲଗାନା,
ତୁକକେ ବାଜୀ, ଜାଁଚ

କରାର = (କରାର) ଚୈନ, ଵିଶ୍ରାମ, ଧୈର୍ୟ,
ବଚନ, ଵାଦା, ସହମତି, ଅନୁବଂଧ,
ସମଝୌତା

କରୀବ = (କରୀବ) ପାସ, ନିକଟ

କରୀନା = (କରୀନା) ଢଂଗ, ତୌରତରୀକା

କରୌଲୀ = (କରୌଲୀ) ଏକ ପ୍ରକାର କା
ଚାକୁ, କଟାର

କର୍ଜ = (କର୍ଜ) ଉଧାର, ଋଣ

କହକହା = (କହକହା) ଠହାକା, ଆଵାଜ
ସେ ଯା ଖିଲ ଖିଲା କର ହଂସନା

କହତ = (କହତ) ସୁଖା, ଅକାଳ, କମୀ

କହବା = (କହବା) ବେଶ୍ୟା, ବଦଚଲନ
ମହିଳା

କହବାଖାନା = (କହବାଖାନା) ଚକଳା, ରେଡ
ଲାଇଟ ଏରିଆ କା ମକାନ

କହର = (କହର) କ୍ରୋଧ, ବଲା, ଆଫତ,

ग़ज़ब, अंधेर, अंन्याय, गुस्सा
 क़ाएद = (کاڈ) नेता, लीडर
 क़ाएदा = (کاڈا) मौलिक, संविधान, रस्म, क़ानून, उर्दू की पहली पुस्तक
 क़ाएल = (کال) अपनी ग़लती मानने वाला, आश्वस्त
 क़ाएम = (کام) स्थापित, अपनी जगह पर रहना
 क़ाज़ = (کاڙ) प्रवासी पक्षी, सारस, पेटेड स्ट्रोक इत्यादी
 क़ाज़ी = (کاڙي) न्यायाधीश, निकाह पढ़ाने वाला मौलवी
 क़ातिल = (کاتل) हत्यारा
 क़ादिर = (قادر) नियन्त्रण रखने वाला, माहिर
 क़ानून = (قانون) देश की न्याय प्रणाली
 क़ाफ़ = (کاف) एशिया से योरप को अलग करने वाली पर्वत श्रंखला, उर्दू का अक्षर
 क़ाफ़िला = (کافيل) यात्रियों का समूह, कारवां
 क़ाफ़िया = (کافيه) एक ही अक्षर पर खत्म होने वाले शब्द, तुकांत शब्द, पीछे चलने वाला
 क़ाब = (کاب) बड़ी थाली या प्लेट

क़ाबिज़ = (کبجہ) क़ब्ज़ा करने वाला, अधिकार जमाने वाला
 क़ाबिल = (کبلي) योग्य, ज्ञानी, शिक्षित
 क़ाبू = (کبو) नियन्त्रण, अधिकार, ज़ोर, शक्ति
 क़ाبूची = (کبوچي) कमीना, स्वार्थी
 क़ामत = (کمات) बदन, कद, डील डैल
 क़ारी = (کاري) पढ़ने वाला, पाठक
 क़ालिब = (کاليب) सांचा, आकार, रूप
 क़ालीन = (کلين) ग़ालीचा, ज़मीन या दीवार पर सजने वाली सुंदर दरी
 क़ाश = (کاش) फांक, फल का टुकड़ा
 क़ासिम = (کاسيم) वितरित या खंडित करने वाला, बांटने वाला
 क़ासिद = (کاسيد) संदेश वाहक
 क़ासिर = (کاسير) असमर्थ, लाचार
 क़िरअत = (قرآن) पढ़ना, उच्चारण, कुरआन का पाठ
 क़िरतास = (قرآن) काग़ज, कैन्वेस
 क़िन्दील = (کينديل) दीपक को हवा से बचाने का शीशे का कवर
 क़िवाम = (کيام) पान में खाई जाने वाली तरल तम्बाकू, शीरा, चाशनी
 क़िबला = (کبل) सामने की वस्तु, काबे की दिशा

କିମାର = (କିମାର) ଜୁଆ	ଗହଣ କରନା, ଅପନାନା
କିଲା = (କିଲା) ଦୁର୍ଗ, ରାଜା ଯା ସେନା କେ ରହନେ କା ସ୍ଥାନ, କଳଆ	କୁର୍ବାନ = (କୁର୍ବାନ) ନିକଟତା
କିସ୍ସା = (କିସ୍ସା) କହାନୀ, ଘଟନା କା ବିଵରଣ, କଥା, ବଖେଡା	କୁରବାନ = (କୁରବାନ) ବଲି, ଭେଟ, ବଲିହାରୀ, ଫିଦା, ନିଛାଵର
କିସ୍ତ = (କିସ୍ତ) ଟୁକଡ଼ୋ ମେ ଭୁଗତାନ, ଋଣ କା ଅଂଶ	କୁର୍ମ = (କୁର୍ମ) ଟିକିଯା, ଦଵା କି ଗୋଲୀ, ଗୋଲ ଚୀଜ୍, ଟେବଲେଟ
କୀମା = (କୀମା) ବାରୀକ କାଟା ଗ୍ୟା ମାଂସ	କୁଲ = (କୁଲ) ସୂଫି ବୁଜୁର୍ଗୀ କେ ମଜାର ପର ହୋନେ ଵାଲା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
କୀମତ = (କୀମତ) ମୂଲ୍ୟ, ଭାବ, ଦର, ଦାମ	କୁଲୀ = (କୁଲୀ) ସାମାନ ଉଠାନେ ଵାଲା ଶ୍ରମିକ
କୀମତୀ = (କୀମତୀ) ବହୁମୂଲ୍ୟ	କୁସୂର = (କୁସୂର) ଅପରାଧ, ଗ୍ରଲତୀ, ଭୂଲ, ଚୂକ
କୁରାଆ = (କୁରାଆ) ପର୍ଚୀ ଦ୍ୱାରା ନାମ ନିକଲନା, ପାଂସା ଫେକନା, ଲକୀ ଡ୍ରା	କୁଵ୍ୱତ = (କୁଵ୍ୱତ) ଶକ୍ତି, ଊର୍ଜା, ଜୋର
କୁରାଆନ = (କୁରାଆନ) ସବ ସେ ଜ୍ୟାଦା ପଢ଼ି ଜାନେ ଵାଲୀ ପୁସ୍ତକ, ମୁସଲମାନୋ କା ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥ	କେଂଚୀ = (କେଂଚୀ) କତରନୀ, କପଡ଼ା କାଟନେ କା ଯଂତ୍ର
କୁର୍କି = (କୁର୍କି) ଜବ୍ତି, ରୋକ, ବଂଦିଶ, ଅଧିଗ୍ରହିତ	କୈଦ = (କୈଦ) ଗିରଫ୍ତାରୀ, ବଂଦିଶ, ପାବଂଦୀ
କୁତୁବ = (କୁତୁବ) ଧୁଵ, ଧୁରୀ, ଧରତୀ କେ ଦୋନୋ ସିରେ, ପୋଲ	କୈସ = (କୈସ) ଲେଲା କେ ଆଶିକ ମଜନୂ କା ଅସଲୀ ନାମ
କୁଦରତ = (କୁଦରତ) ପ୍ରକୃତି, ନିଯନ୍ତ୍ରଣ, ଖୁଦା କି ଶକ୍ତି, ଜୋର, ହୌସଲା	କୌମ = (କୌମ) ରାଷ୍ଟ୍ର, ଏକ ଜାତି କେ ଲୋଗ, ନସ୍ଲ, ଜାତ, ଗୋତ୍ର
କୁଦ୍ସ = (କୁଦ୍ସ) ପବିତ୍ର, ଯରୋଶଲମ ନଗର କା ଅରବୀ ନାମ	କୌରମା = (କୌରମା) ଧୀ ମେ ଭୁନା ଗୋଶତ
କୁଫଲ = (କୁଫଲ) ତାଲା	କୌଲ = (କୌଲ) ଵଚନ, ବୋଲ, ସୌଗଂଧ, ଏକ ରାଗ କା ନାମ ଭୀ ହୈ
କୁବୂଳ = (କୁବୂଳ) ସ୍ଵୀକାର କରନା,	କୌସ = (କୌସ) ଧନୁଷ, କମାନ କୌସ ଏ କୁଜାହ = (କୌସ ଏ କୁଜାହ) ଇନ୍ଦ୍ର ଧନୁଷ

ଖ (ଖ)

ଖଡ଼ାବଂ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଚରଣ ପାଦୁକା
ଖଡ଼ୀ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଉଠି ହୁଇ, କଚଚୀ,
 ତୈୟାର, ତୈରନେ କି ଏକ କଲା
ଖଟାଇ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) କଚଚେ ଆମ କି
 ସୁଖୀ ଫାଂକେ
ଖଟକ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଚୁଭନ, ଟୀସ
ଖଟକା = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଆହଟ, ବିଜଲୀ କା
 ସିଂଚ, ଆଶଂକା
ଖଟାସ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଖଟଟା ପନ
ଖଡ଼ଖଡ଼ାହଟ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ସୁଖେ ପତ୍ତା
 କି ଚରମରାହଟ, ଦେଗୋ କା ଆପସ ମେ
 ଟକରାନା
ଖଦର = (ଖାନ୍ଦାବଂ) କରଧେ ପର ବୁନା ଗ୍ୟା
 ଦେସୀ କପଡ଼ା
ଖଂଡର = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଟୂଟେ ଫୁଟେ ଭଵନ, ବରବାଦ ହୋ
 ଚୁକେ ମହଲ ଯା ନଗର କେ ଅବଶେଷ
ଖନକନା = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଝାଙ୍କାର, ବଜନା,
 ସିକକୋ କି ଆଵାଜ
ଖରା = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଶୁଦ୍ଧ, ମିଲାଵଟ ରହିତ,
 ସାଫ୍, ଅଚଛା, ଝମାନଦାର
ଖାନ୍ଦ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ମୂତ୍ର କି ଦୁର୍ଗନ୍ଧ
ଖରିୟା = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ସଫେଦ ମିଟଟୀ, ଚାକ
ଖରୋଚନା = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ନୋଚନା, ପଂଜା
 ମାରନା

ଖରଲ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ପତ୍ଥର କା କୁଂଡା ଜୋ
 ଦଵା ପୀସନେ କେ କାମ ଆତା ହୈ
ଖଲବଲୀ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ହଲଚଲ,
 ଘବରାହଟ, ଭଗଦଙ୍ଗ, ଝଗଙ୍ଗ
ଖାଟ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଚାରପାଈ, ପଲଂଗ
ଖାନା = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଭୋଜନ, ଖାଦ୍ୟ
ଖାରୀ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ନମକିନ, କର୍ସୈଲା
ଖାଲ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଚମଡ଼ା, ଚର୍ମ, ଛିଲକା
ଖାଲା = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ବହ ଧରତି ଜହାଁ ନାଲେ
 ନାଲିଯାଂ ବହୁତ ହୋଇଥାଏ
ଖିଚଙ୍ଗୀ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଦାଲ ଚାଵଲ କା
 ଭୋଜନ, ମିଲି ଜୁଲି ବସ୍ତୁଏ, ଏକ
 ତ୍ୟାହାର
ଖିଚାଵଟ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) କସାଵ,
 ଆକର୍ଷଣ, ତନାତନୀ
ଖିଙ୍କି = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଝରୋକା, ଛୋଟା ଦ୍ୱାର
ଖିଲାଙ୍ଗୀ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) କିସି ଖେଲ ଦଲ
 କା ସଦସ୍ୟ, ବାଜୀଗର, ମଞ୍ଜା ହୁଆ
 ବ୍ୟକ୍ତି
ଖିଲୌନା = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ବଚଚୋ କୋ
 ବହଲାନେ ଵାଲୀ ବସ୍ତୁଏ
ଖିସକନା = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ହଟ ଜାନା,
 ସରକନା, ନିକଳ ଲେନା
ଖିସ୍ୟାହଟ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ଖୀଜ
 ମିଟାନେ କି କୋଶିଶ
ଖୀଚା ତାନୀ = (ଖାନ୍ଦାବଂ) ପଲଡ଼ା
 ଅପନୀ ତରଫ ଝୁକାନେ କି କୋଶିଶ,

ଲଡ଼ାଈ ଝଗଡ଼ା
ଖୀର = (ଖିର) ଚାଵଲ, ଆଲୂ
 ଶକରକନ୍ଦ, ସାବୁଦାନା ବିଶେଷ ଦୂଧ ଥିଲେ
 ବନୀ ମିଠାଈ
ଖୀଲ = (ଖିଲ) ଭୁନାହୁଆ ଚାଵଲ ଯା
 ଅନାଜ ଜୋ ଭୁନ କର ଫୂଲ ଗ୍ୟାନ୍ ହୋ,
 ପାଁପ କାର୍ଣ୍ଣ
ଖୁଡ଼ଡ଼ି = (ଖିଲ) ଟାଂ୍ୟଲେଟ କିମ୍ବା ସୀଟ
ଖୁଦାଈ = (ଖିଲ) ଖୋଦନେ କାମ
ଖୁଦରା = (ଖିଲ) ଊଚା ନୀଚା, ଖୁରଦରା
ଖୁରଚନ = (ଖିଲ) ପତୀଲୀ ମେଂ ଜ୍ୟାଦା
 ପକ କର ଚିପକନେ ଵାଲା ଭୋଜନ,
 ବଚା ଖୁଚା
ଖୁଲନା = (ଖିଲ) ବିଶେଷ କାମ କରିବା
 ଜାନା, ସାମନେ ଆ ଜାନା
ଖୁସୁର-ଫୁସୁର = (ଖିଲିପି) କାନା ଫୂସି,
 ଚୁପକେ-ଚୁପକେ ବାତ କରନା
ଖେତ = (ଖିଲ) ବୁଆଈ ଵାଲୀ ଧରତି
ଖେତୀ = (ଖିଲିପି) କୃଷି, ଫୁସି, ଅନାଜ,
 କିସାନୀ
ଖୋଜ = (ଖିଲିପି) ତଳାଶ, ଢୁଣନା, ଠିକାନା
ଖୋଟ = (ଖିଲିପି) ଖରାବୀ, ମିଲାଵଟ
ଖୋନା = (ଖିଲିପି) ଗୁମ କରନା, ଗଂବାନା,
 ଭଟକ ଜାନା, ଭୁଲାନା
ଖୋପଡ଼ି = (ଖିଲିପି) ସିର କିମ୍ବା ହଙ୍ଗିଯାଇଥିଲା
ଖୋପରା = (ଖିଲିପି) ସୁଖା ନାରିଯିଲ
ଖୋଯା = (ଖିଲିପି) ଦୂଧ ଥିଲେ ବନା ପଦାର୍ଥ,

ଗୁମ ହୁଆ, ବ୍ୟକ୍ତିକିମ୍ବା ଲାପତା ହୋନା
 ଯା ବସ୍ତୁ ଗୁମ ହୋନା

(ଖ)

ଖଜାଲତ = (ଖାଲିତ) ଶର୍ମିଦଗୀ,
 ପଛତାଵା
ଖଜାନା = (ଖାଜା) ଧନ କା ଭଂଡାର, ଵିତ
ଖତମ = (ଖାତମ) ସମାପ୍ତ, ଅଂଜାମ, ଅଂତ
ଖତ = (ଖାତ) ପତ୍ର, ସୁଲେଖ, ନିଶାନ,
 ଲକିର
ଖତା = (ଖାତ) ଚୂକ, ଗଲତୀ, ଜୁର୍ମ,
 ଅପରାଧ
ଖତାତ = (ଖାତାତ) ସୁନ୍ଦର ଲିଖାଈ କରନେ
 ବାଲା, ସୁଲେଖ କିମ୍ବା କଲା କା ବିଶେଷଜ୍ଞ
ଖତରା = (ଖାତରା) ଭୟ, ଡର, ଆଶଂକା
ଖଦ ଓ ଖାଲ = (ଖାଦାଲ) ଶକଳ
 ସୂରତ, ଚେହରା ମୋହରା, ସ୍ଵରୂପ
ଖନ୍ନାସ = (ଖନ୍ନାସ) ବହକାନେ ଵାଲା
ଖଂଜର = (ଖଂଜର) ଚାକୁ, ଛୁରୀ ଜେତା ହଥିଯାର
ଖନ୍ଦାଂ = (ଖନ୍ଦାଂ) ହଂସତା ହୁଆ, ଖିଲା
 ହୁଆ
ଖନ୍ଦକ = (ଖନ୍ଦକ) ଗଙ୍ଗାଦା, ଖାଈ
ଖଫିଫି = (ଖଫିଫି) ହଳକା, ଓଛା, ଛୋଟା
ଖବର = (ଖବର) ସମାଚାର, କୁଶଳ କ୍ଷେତ୍ର,
 ସଂଦେଶ, ସୂଚନା

खबત = (خ) ઉન્માદ, સનક,
જુનૂન, દીવાનગી

खમ = (خ) ઝુકા હુआ, તિરછા પન,
બલ પડના

खમસા = (خ) પાંચ સે સમ્બંધિત,
પાંચ દિન કા કાર્યક્રમ, પાંચ પક્તિયો
વાલા કાવ્ય

खમીર = (خ) ગુંધે આટે કો કિસી
ખટ્ટી ચીજ સે ફુલાના, સ્વભાવ,
કિણવિત

खમ્યાજા = (خ) સર્જા ભુગતના,
બદલા મિલના

ખયાત = (خ) દર્જી, ટેલર માસ્ટર

ખયાલ = (خ) વિચાર, સોચ

ખયામ = (خ) તમ્બૂ, ખેમા
અથવા ટૈટ બનાને વાલા

ખર = (خ) ગધા

ખરાજ = (خ) પેશ કરના, લગાન,
મહસૂલ, કર

ખરાબ = (خ) બરબાદ, ઉજાડ,
બેકાર, બુરા, મસ્ત

ખરાબાત = (خ) મધુશાલા,
જુઆ ઘર, બુરાઇયોं કા અડ્ડા

ખરીદારી = (خ) ક્રય, મોલ લેના

ખર્ચ = (خ) લાગત, વ્યય, ઉપભોગ

ખરતૂમ = (خ) હાથી કી સૂંડ,
સૂડાન દેશ કી રાજધાની કા નામ
યહી હૈ

खલા = (خ) અંતિરિક્ષ, ખાલી જગહ

ખલાસી = (خ) હાઈ, સ્વતંત્રતા,
છુટકારા, શ્રમિક, કુલી

ખલિશ = (خ) ખટક, ચુભન,
કલેશ, ઝગડા

ખલીજ = (خ) ખાડી

ખલીન = (خ) સચ્ચા દોસ્ત

ખલક = (خ) દુનિયા કે લોગ, જનતા

ખલફિશાર = (خ) ગડબડી,
ખલબલી

ખલલ = (خ) વ્યવધાન, બિગાડ,
ફુતૂર

ખલવત = (خ) એકાંત

ખવાન = (خ) બડા થાલ

ખવાંચા = (خ) છોટા થાલ, રેહડી
ફેરી લગાને વાલોં કા થાલ

ખવાંગી = (خ) સાક્ષરતા

ખવાની = (خ) પઢના

ખવાબ = (خ) સપના

ખવાર = (خ) અપમાનિત

ખવાસ્ત = (خ) ચાહ, વિનતી,
નિવેદન

ખવાહ = (خ) ચાહ, તલબ

ખવાહર = (خ) બહન

ખવાહિશ = (خ) ઇચ્છા, મર્જી

ખેશ/ખવેશ = (خ) દામાદ, જમાઈ

ખસ = (خ) સૂખી ઘાસ, એક

ଖୁଶବୂଦାର ଜଡ଼
ଖସାରା = (ଖସାରା) ଘାଟା, ହାନି,
 ନୁକସାନ, ଖିସାରା
ଖସୀସ = (ଖସୀସ) କଂଜୂସ, ଛୋଟେ ଦିଲ
 ଵାଲା
ଖସ୍ତା = (ଖସ୍ତା) ଘାୟଳ, ଖରାବ,
 ନିର୍ଧନ, ଆର୍ଥିକ ତଙ୍ଗୀ କା ଶିକାର,
 କୁରକୁରା
ଖସରା = (ଖସରା) ଗୁଁବ କେ ଖେତୋ କି
 ସୁଚୀ, ଛୋଟୀ ଚେଚକ
ଖସମ = (ଖସମ) ପତି, ଦୁଃମନ, ଵିରୋଧୀ
ଖାଇନ = (ଖାଇନ) ଭଷ୍ଟ, ବେଈମାନ
ଖାକ = (ଖାକ) ଧୂଳ, ମିଟଟୀ, ଜମୀନ
ଖାକା = (ଖାକା) ନକ୍ଷା, ଢାଂଚା
ଖାକିସ୍ତର = (ଖାକିସ୍ତର) ଜଲ କର
 ରାଖ ହୋନା
ଖାତିମ = (ଖାତିମ) ସମାପ୍ତ କରନେ ଵାଲା
ଖାତିମା = (ଖାତିମା) ଅଂତ, ସମାପନ
ଖାତିର = (ଖାତିର) ଆଓଁ ଭଗତ, କିସି
 କେ ଲିଏ
ଖାତୀ = (ଖାତୀ) ଅପରାଧୀ, ଗଲତୀ
 କରନେ ଵାଲା, ପାପୀ
ଖାତୂନ = (ଖାତୂନ) ମହିଳା, ଔରତ
ଖାଦିମ = (ଖାଦିମ) ନୌକର, ସେଵକ
ଖାନ = (ଖାନ) ସରଦାର, ରିସ୍, ପଠାନୋ
 କା ଉପନାମ
ଖାନା = (ଖାନା) ଘର, ନିଵାସ ସ୍ଥାନ,

ମକାନ, ଶତରଂଜ କେ ମୋହରୋ କା ସ୍ଥାନ
ଖାନଗୀ (ଖାନଗୀ) ଘରଲୁ, ଘରକା, ନିଜୀ,
 ଆପସୀ
ଖାନଦାନ = (ଖାନଦାନ) ପରିଵାର, ନସ୍ଲ,
 ଜାତି, ଫେମିଲୀ
ଖାନମା = (ଖାନମା) ଘର କା ସାମାନ,
 ଧନ, ଦୌଳତ, ମାଲ
ଖାନସାମାନ = (ଖାନସାମାନ) ରସୋଈୟା,
 ବାବର୍ଚୀ, ଶେଫ୍, ସାମାନ କା ମାଲିକ
 ଯା ରଖିବାଲା
ଖବାସତ = (ଖବାସତ) ଅପିଵିତ୍ରତା,
 ଗଂଦାପନ, ଦୁଷ୍କର୍ମ, ଶରାରତ ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଖବାଈସ = (ଖବାଈସ) ବୁରୀ ଵସ୍ତୁଏଂ, ବୁରେ
 କାମ
ଖାର = (ଖାର) କାଁଟା, ଶୂଲ
ଖାରିଜ = (ଖାରିଜ) ବାହର,
 ନିଷ୍କାସିତ, ଅଲଗ, ନିକଲା ହୁଆ
ଖାମ = (ଖାମ) କଚ୍ଚା, ହରା, ବୋଦା,
 କମଜୋର, ଅପ୍ରଶିକ୍ଷିତ
ଖାମୋଶ = (ଖାମୋଶ) ଚୁପ, ବୁଝା ହୁଆ,
 ଧ୍ୱନି ରହିତ
ଖାଲିଦ = (ଖାଲିଦ) ସଦା ଯୁଵା ରହନେ ଵାଲା
ଖାଲିସ = (ଖାଲିସ) ଶୁଦ୍ଧ, ଖରା,
 ମିଳାଵଟ ରହିତ
ଖାଲୀ = (ଖାଲୀ) ଖୋଖଲା, ଅକେଲା,
 ସିର୍ଫ୍, ବେକାର, ନିକମ୍ମା
ଖାଵିନ୍ଦ = (ଖାଵିନ୍ଦ) ପତି, ମିଯାଂ

खाशाक = (خاشاک) कूड़ा करकट
खास = (خاص) विशेष, करीबी,
 विश्वास पात्र
खिज़ाब = (حجاب) हेयर डाई, बाल
 रंगने वाला रसायन
खिज़ाँ = (خیج) पतझड़, खरीफ, उज़इना
खिज़ = (خیز) एक पैग़म्बर, जिनके
 बारे में प्रसिद्ध है कि उन्होंने
 अमृत पिया है
खिताब = (خطاب) उपाधि, सम्मान,
 सम्बोधन
खिता = (خط) धरती का टुकड़ा, क्षेत्र,
 देश
खिदमत = (خدمت) सेवा, नौकरी
खिरमन = (خیرمن) खलियान, चाँद
 का हाला
खिरक़ा = (خیرکار) फ़कीरों का
 लिबास, पेवंद लगा लिबास, गुदड़ी,
 झबला
खिलअत = (خلعت) शासक से
 मिलने वाला अंग वस्त्रम, भैंट
खिलक़त = (خلقت) जन्म, प्रकृति
खिलाफ = (خلاف) विरोध, उल्टा,
 शत्रु, झूठ
खिलाफ़त = (خلافت) उत्तराधिकार,
 खलीफा का पद
खिलाल = (لخت) दो वस्तुओं के

बीच का फासला, दांत कुरेदने
 वाली तीली
खिश्त = (خشش) ईंट, गुम्मा
खियाबान = (خیابان) बाग़ के बीच से
 जाने वाला रास्ता
खीरा = (خیار) धुंधला, चुंधियाना
खुत्बा = (خطبہ) भाषण, प्रस्तावना
खुद = (خود) स्वयं
खुदा = (الله) ईश्वर, पालन हार
खुदकार = (خودکار) स्वचालित
खुदकुशी = (خودکشی) आत्म हत्या
खुनकी = (خونکی) हल्की ठंडक, सर्दी,
 ठंड
खुफिया = (خوبی) छुपा हुआ, गुप्त
खुम = (خم) शराब का मटका, गुंबद
खुमार = (خمار) नशा उतरने का समय
खुरम = (خرم) प्रसन्न, हरा भरा
खुरमा = (خرم) खजूर, भारतीय
 हलवाइयों द्वारा बनाई जाने वाली
 एक मिठाई
खुरदा = (خوردا) टुकड़ा, रेज़गारी,
 फुटकर, ऐब
खुराफ़ات = (خرافات) बकवास,
 बेकार की बात, मिथक (खुराफ़त
 एक वचन है)
खुर्ज = (خرج) निकास, बाहर
 निकलना, उपद्रव, बग़ावत

ਖੁਸ਼ = (ਖੁੱਝ) ਪ੍ਰਸਨਨ, ਸਹਮਤ, ਚੰਗਾ,
ਭਲਾ, ਹਰਾ ਭਰਾ
ਖੁਸ਼ਕ = (ਖੁੱਖ) ਸੂਖਾ, ਰੁਖਾ ਫੀਕਾ,
ਬੇਮਜ਼ਾ
ਖੁਸ਼ਨਸੀਬ = (ਖੁੱਖਨਸੀਬ) ਭਾਗਯਸ਼ਾਲੀ,
ਸੌਭਾਗਯ
ਖੁਲਾਸਾ = (ਖਲਾਸ) ਕਿਸੀ ਘਟਨਾ, ਆਲੋਖ, ਧਾਰ
ਮਾਣ ਕਾ ਸੰਕਿਪਤ ਵਿਵਰਣ
ਖੁਲ੍ਹਸ = (ਖਲੁਸ) ਨਿਸ਼ਵਾਰਥ, ਬਿਨਾ
ਦਿਖਾਵੇ ਕਾ ਬਰਤਾਵ
ਖੁਲ੍ਕ = (ਖੁੱਲ੍ਕ) ਆਦਤ, ਆਚਾਰਣ,
ਸਦਾਚਾਰ
ਖੁਲਦ = (ਖਲੁਦ) ਸ਼ਵਰਗ, ਜਨਨਤ
ਖੁਸ = (ਖੁੱਖ) ਸਸੁਰ
ਖੁਸੂਸਿਧਤ = (ਖੁੱਖਸਿਧਤ) ਵਿਸ਼ੇ਷ਤਾ
ਖੂ = (ਖੁੱਝ) ਸ਼ਵਮਾਵ, ਆਦਤ, ਢੰਗ
ਖੂਨ = (ਖੁੱਝ) ਰਕਤ, ਲਹੂ
ਖੂਬੀ = (ਖੁੱਝ) ਅਚਾਈ, ਗੁਣ, ਸੁਨਦਰਤਾ
ਖੂਰਾਕ = (ਖੁਰਾਕ) ਖਾਦਿਆ, ਭੋਜਨ,
ਦਵਾ ਕੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ
ਖੇਮਾ = (ਖੈਮਾ) ਤਮਕੂ, ਡੇਰਾ, ਸ਼ਿਵਿਰ
ਖੈਰ = (ਖੈਂ) ਭਲਾਈ, ਨੇਕੀ, ਸਲਾਮਤੀ,
ਕੁਸ਼ਲ
ਖੈਰਾਤ = (ਖੈਰਾਤ) ਦਾਨ, ਪੁਣਿ,
ਭਲਾਈਆਂ, (ਏਕ ਵਚਨ ਹੈ ਖੈਰ)
ਖੈਰੀਯਤ = (ਖੈਰੀਯਤ) ਕੁਸ਼ਲ ਮੰਗਲ,
ਠੀਕ ਠਾਕ

ਖੋਦ = (ਖੁੱਝ) ਲੋਹੇ ਕੀ ਟੋਪੀ, ਹੇਲਮੇਟ
ਖੋਰ = (ਖੁੱਝ) ਭਕ਼ਕ, ਖਾ ਲੇਨੇ ਵਾਲਾ
ਖੌਫ = (ਖੁੱਫ) ਭਯ, ਆਸ਼ਕਾ, ਡਰ

ਗ (ਗ)

ਗਜਰਾ = (ਗੁੜ) ਫੂਲਾਂ ਕਾ ਜੇਵਰ
ਗਜਨੀ = (ਗੁੰਝ) ਜਮੀਨ, ਮਿਟੀ, ਫੇਲਾ
ਗਜ਼ਕ = (ਗੁੰਝ) ਸਥਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਖਾਨੇ
ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼, ਗੁਢ ਔਰ ਤਿਲ ਕੀ ਪਟਟੀ
ਗਜੀਦਾ = (ਗੁੰਝ) ਤਸਾ ਹੁਆ, ਕਾਟਾ ਹੁਆ
ਗਜ਼ਨਦ = (ਗੁੰਝ) ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਨਾ,
ਦੁਖ, ਪੀਡਾ, ਸਦਮਾ
ਗਡਮਡ = (ਗੁੰਝ) ਮਿਲਾ ਜੁਲਾ, ਗਡਬਡ
ਗਡਰਿਆ = (ਗੁੰਝ) ਚਰਵਾਹਾ, ਗਵਾਲਾ
ਗੜਡੀ = (ਗੁੰਝ) ਕਾਗ਼ਜ਼ ਕੀ ਤਹ, ਤਾਸ
ਕੇ ਪਤੌਂ ਕਾ ਪੈਕੇਟ, ਤਰਕਾਰੀ ਕਾ
ਛੋਟਾ ਫੇਰ
ਗੜਬਡ = (ਗੁੰਝ) ਖਲਬਲੀ,
ਅਵਧਵਸਥਾ, ਝਾਮੇਲਾ
ਗਪ = (ਗੁੰਝ) ਝੂਠੀ ਖਬਰ, ਡੀਂਗ,
ਬਕਵਾਸ, ਅਫਵਾਹ
ਗੁਪਚੁਪ = (ਗੁੰਝ) ਮੌਜ, ਚੁਪ ਚਾਪ,
ਚੁਪਕੇ ਸੇ
ਗਤ = (ਗੁੰਝ) ਹਾਲਤ
ਗਦਾ = (ਗੁੰਝ) ਭਿਕਾਰੀ, ਮਾਂਗਨੇ ਵਾਲਾ
ਗਦਦਾ = (ਗੁੰਝ) ਰੂਝ ਕਾ ਬਿਸ਼ਟਰ,

अटकल बाज़ी
 गद्दर = (गर्द) अध्यपका फल
 गद्दी = (गर्द) सत्ता, आसन, वाहनों की सीट
 गंज = (गंज) गोदाम, खजाना, बाजार, मंडी, ढेर, बाल गिर जाना
 गंजा = (गंज) वह व्यक्ति जिस के सिर पर बाल न हों
 गंदा = (गंद) दुर्गन्ध पूर्ण, अपवित्र, मैला कुचैला
 गँवर = (गँवर) देहाती, अनपढ़, ग्रामीण
 गंदुम = (गंदुम) गेहूं
 गबरू = (गबरू) नवयुवक, सजीला जवान
 गरज = (गर्ज) बादल की आवाज, बिजली कड़कने की आवाज
 गर्द = (गर्द) धूल, खाक, फिरने वाला, चक्कर लगाने वाला
 गर्दी = (गर्दी) परिवर्तन, दुर्भाग्य, गश्त, घूमना
 गरदूं = (गरदूं) आकाश आसमान
 गर्दन = (गर्दन) गला
 गरदान = (गरदान) दोहराना, बार बार पढ़ना
 गर्दिश = (गर्दिश) चक्कर, फेर, परिवर्तन, बदलाव
 गर्म = (गर्म) जलता हुआ, दहकता हुआ

गर्मा-गर्मी = (गर्मा) गुस्सा, तेज़ी, जोश
 गर्मी = (गर्मी) ग्रीष्म ऋतू, ताप, तेज़ी, जवानी, उमंग
 गरेबान = (गरेबान) वस्त्र का वह भाग जो गर्दन के नीचे होता है
 गला = (गला) गर्दन के नीचे का भाग, सुर, गरेबान, खूब पक्का हुआ, बोसीदा, कमज़ोर
 गल्ला = (गल्ला) झुण्ड, भेड़ बकरी, गाय भैंस का रेवड़, मवेशियों का समूह
 गश्त = (गश्त) चक्कर काटना, पहरा देना, दौरा
 गवाह = (गवाह) साक्षी, मौके पर मौजूद व्यक्ति
 गहमा-गहमी = (गहमा) चहल पहल, धूम-धाम, रौनक
 गहरा = (गहरा) अथाह, डुबाओ, बहुत, पक्का, गाढ़ा
 गहवारा = (गहवारा) झूला, पालना, हिंडोला
 गाऊ = (गाऊ) गाय, बैल
 गाऊकुशी = (गाऊकुशी) गौ हत्या
 गागर = (गागर) पानी रखने का बर्तन
 गाइना = (गाइना) जमीन में दबाना
 गाड़ी = (गाड़ी) यात्रा का माध्यम

गाढ़ा = (મુર્ગ) મોટા, પ્રદૂષિત, ગહરા
 गाना = (એ) ગીત, રાગ, સુર સે
 કાવ્ય પાઠ, આલાપ
 ગાঁઠ = (ঁঁ) জোড়, গঠরী, গিরহ, বৈর
 ગામ = (મુ) કદમ, ચલના
 ગાલી = (લુ) અપ શબ્દ
 ગાવ = (વુ) મોટા, બડા, જેસે ગાવ
 તકિયા
 ગાંબ = (વુલુ) ગ્રામ, દેહાત, કિસાનોં
 કી બસ્તી
 ગાહ = (હુ) સ્થાન, જગહ, સમય
 ગાહે = (હુલુ) કિસી સમય, કભી
 ગિઝિગિઝાના = (એઝર્ગર્) પ્રાર્થના,
 બિનતી, ખુશામદ, રહમ કી ભીખ
 માંગના
 ગિનતી = (ટું) ક્રમ, સંખ્યા, હાજરી
 ગિરના = (એર્) સ્તર સે નીચે આના,
 દીવાર યા છત કા બૈઠ જાના
 ગિરજા = (એર્) ઈસાઈયોં કા પ્રાર્થના
 સ્થલ, ચર્ચ
 ગિરાં = (એર્) મહંગા, અનમોલ,
 ભારી, કઠિન
 ગિરાની = (એર્) મહંગાઈ, ભાવ બઢ
 જાના
 ગિરામી = (એર્) વયોવૃદ્ધ,
 સમ્માનિત
 ગિરોહ = (એર્) ટોલી, મંડલી, ગુટ,
 ચોર/ડાકુઓં કા સમૂહ

ગિર્દ = (એર્) આસ પાસ, નિકટવર્તી
 ગિર્દાબ = (એર્) ભંવર
 ગિરફ્તાર = (એર્) પકડા હુઆ,
 બંદી, ફંસા હુઆ
 ગિરવી = (એર્) કિસી સે ઋણ લેને કે
 લિએ કિસી વસ્તુ કો રેહન રખના
 ગિરહ = (એર્) ગાঁઠ, જેબ, જોડ
 ગિરયા = (એર્) રોના પીટના
 ગિલ = (એર્) ગીતી મિટ્ટી, કીચડ, ગારા
 ગિલીમ = (એર્) કમ્બલ, ઊની કપડા
 ગોદી = (એર્) ગોદ, કિનારા,
 આંચલ, બન્દરગાહ કા એક ભાગ
 ગીલા = (એર્) ભીગા હુઆ
 ગુચ્છા = (એર્) સમૂહ, ઝુરમુટ, એક
 હી શાખા પર બહુત સે ફલ
 ગુજારના = (એરાર્) વ્યતીત કરના,
 સમય બિતાના
 ગુજારા = (એરાર્) નિબાહ, આર્થિક
 અંશ, પહુંચ
 ગુજારિશ = (એરાર્) નિવેદન,
 પ્રાર્થના, અર્જી
 ગુજીદા = (એરિન્) ચુના હુઆ, પસંદીદા
 ગુજાફ = (એરિન્) બકવાસ, ડોંગ
 ગુજશ્તા = (એરિન્) પિછલા, બીતા
 હુઆ
 ગુટકા = (એરી) બડી ગોલી, શતરંજ
 કા મોહરા, પાન મસાલા

गुठଲୀ = (ଗୁଠଲୀ) ବୀଜ, ଗିଲ୍ଟି	गୁରାଜ = (ଗୁରାଜ) ଶୂର ଵୀର
ଗୁତ୍ଥମ-ଗୁତ୍ଥା = (ଗୁତ୍ଥମ-ଗୁତ୍ଥା) ଭିଙ୍ଗିତ, ଲଡ଼ାଇ ମେଂ ଲିପଟ ଜାନା	ଗୁରେଜାଂ = (ଗୁରେଜାଂ) ଅନିଚ୍ଛୁକ, ଅଲଗ ରହନେ ବାଲା, ବଚତେ ହୁଏ
ଗୁତ୍ଥୀ = (ଗୁତ୍ଥୀ) ପେଂଚ ପଡ଼ନା, ଧାଗା ଯା ଡୋର ଉଲଙ୍ଘା ଜାନା, କଠିନାଈ ପୈଦା ହୋଇନା	ଗୁରସନଗୀ = (ଗୁରସନଗୀ) ଭୂଖ
ଗୁଦାଜା = (ଗୁଦାଜା) ପିଘଲାନେ ଵାଲା, ନର୍ମ, ମୁଲାୟମ	ଗୁଲ = (ଗୁଲ) ପୁଷ୍ପ, ଫୂଲ, ବୁଝନା, ଗାୟବ
ଗୁଦଙ୍ଗି = (ଗୁଦଙ୍ଗି) ବହୁତ ସେ ପେକଂଦୋ ଵାଲା ବସ୍ତ୍ର, ପୁରାନୀ ଚୀଜୋକା ବାଜାର	ଗୁଲିସ୍ତାନ = (ଗୁଲିସ୍ତାନ) ଫୂଲରେଣ୍ଟ ବାଗ, ପୁଷ୍ପ ସ୍ଥଳ, ଉପବନ
ଗୁଦଦୀ = (ଗୁଦଦୀ) ସିର କା ପିଛଲା ଭାଗ	ଗୁଲଶନ = (ଗୁଲଶନ) ଫୁଲବାରୀ, ବାଗ, ଚମନ
ଗୁନାହ = (ଗୁନାହ) ପାପ	ଗୁଲ୍ଲ = (ଗୁଲ୍ଲ) ହଲକ, ଆଵାଜ, ସୁର, ଗଲା
ଗୁଂବଦ = (ଗୁଂବଦ) ଭଵନ କି ଛତ ପର ବନା ଗୋଲାକାର ହିସ୍ସା	ଗୁଲକାର = (ଗୁଲକାର) ଗାୟକ
ଗୁଂଜାଈଶ = (ଗୁଂଜାଈଶ) ସମାଈ, କ୍ଷମତା, ବଚତ, ଠିକାନା, ସ୍ଥାନ	ଗୁସାର = (ଗୁସାର) ସାଥ ଦେନେ ଵାଲା
ଗୁଂଜଲକ = (ଗୁଂଜଲକ) ବିନା ପ୍ରେସ କିଯା ହୁଆ ବସ୍ତ୍ର, ସିଲକଟ, ଗାଁଠ, ଉଲଙ୍ଘନ	ଗୁସ୍ତାଖ = (ଗୁସ୍ତାଖ) ମୁହଫଟ, ବେଶର୍ମ, ଶୋଖ, ଅପମାନିତ କରନେ ଵାଲା
ଗୁଂଗ = (ଗୁଂଗ) ମୂଳ, ଜବାନ ସେନ ବୋଲ ସକନେ ଵାଲା	ଗୁଜନା = (ଗୁଜନା) ଧଵନି କା ଟକରା କର ଵାପସ ଆନା
ଗୁଫତାର = (ଗୁଫତାର) ବୋଲ ଚାଲ	ଗୁଂଗ = (ଗୁଂଗ) ମୂଳ
ଗୁଫତଗୁ = (ଗୁଫତଗୁ) ବାତ ଚିତ, ଵାର୍ତ୍ତା, ଭାଷଣ	ଗେତୀ = (ଗେତୀ) ସଂସାର, ଜଗ, ଦୁନିୟା, ଧରତୀ
ଗୁମ = (ଗୁମ) ଖୋଯା ହୁଆ, ଗାୟବ, ଛୁପା ହୁଆ	ଗେସୁ = (ଗେସୁ) ସିର କେ ବାଲ
ଗୁମରାହ = (ଗୁମରାହ) ଭଟକା ହୁଆ, ରାସ୍ତା ଭୂଲନେ ଵାଲା	ଗୋଈ = (ଗୋଈ) ବୋଲନା
ଗୁମାନ = (ଗୁମାନ) ଅଂଦାଜା, ଘମଂଡ, ଶକ	ଗୋଇନା = (ଗୋଇନା) ଖରାବ କରନା, ମିଟା ଦେନା, ହଲ ଚଲାନା
	ଗୋଯା = (ଗୋଯା) ବୋଲନେ ଵାଲା, ହୂବହୂ, କିସି କେ ଜୈସା
	ଗୋର = (ଗୋର) ସମାଧି, କବ୍ର, ମଜାର
	ଗୋରକନ = (ଗୋରକନ) କବ୍ର ଖୋଦନେ ଵାଲା

गोରା = (گور) सଫେଦ ରଂଗତ ଵାଲା, ଅଂଘେଜ

ଗୋଲ = (گول) ଚକକରଦାର, ଗେଂଦ ଓର
ହାକି କେ ଖେଲ କେ ଦୋ ଖମ୍ବେ ଜିନମେ
ଗେଂଦ ଫେକନା ହୋତୀ ହୈ

ଗୋଲୀ = (گولی) ଦଵା କି ଟିକିଯା,
ଶସ୍ତ୍ର ସେ ଚଲନେ ଵାଲା ଅସ୍ତ୍ର, ଗୋଲ
ରୋକନେ ଵାଲା ଖିଲାଡ଼ୀ

ଗୋଶ = (گوش) କାନ

ଗୋଶା = (گوش) କୋନା, ଏକାଂତ, ନୟା
ବିଂଦୁ ନିକଲନା

ଗୋଶତ = (گوشت) ମାଂସ

ଗୋଶବାରା = (گوشوارہ) ହିସାବ
କିତାବ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିଵରଣ, କାନ କା
ବାଲା, ଝୁମକା

ଗୋସାଲା = (گوسالا) ଗାୟ କା ବଛଡ଼ା

ଗୌହର = (گوہر) ମୋତୀ, ବହୁମୂଲ୍ୟ ପତଥର

ଲୋକପ୍ରିୟ ଶାୟରୀ

ଗନ୍ଧ = (گند) ବିଦ୍ରୋହ, ବଲବା, ହଙ୍ଗାମା

ଗଦଦାର = (گادار) ଦେଶ ଦ୍ରୋହୀ, ଶତ୍ରୁ ସେ
ମିଲ ଜାନେ ଵାଲା

ଗାଦୀର = (گارڈ) ତାଲାବ, ଝୀଲ

ଗଫଲତ = (غفلت) ଲାପରଵାଈ, ଭୂଲ
ଚୂକ, ଝେଂଘ, ନୀଂଦ

ଗବନ = (جبن) ଘପଲା, ଘୋଟାଲା, ଧନ
କି ହେରା-ଫେରି

ଗମ = (جم) ଦୁଃଖ, ଚିଂତା, ସଦମା, ମଲାଲ

ଗମଜା = (نماز) ^{نماز} ନାଜ୍, ନଖରା

ଗମମାଜ = (جسرا) ଇଶାରା କରନେ ଵାଲା,
ଚୁଗାଲ ଖୋର, ଜାସୂସ

ଗଲବା = (غلب) ହାଵି ହୋନା, ଜୀତନା,
ହମଲା

ଗଲତ = (غلط) ଜୋ ସହି ନ ହୋ

ଗ (گ)

ଗଜା = (جن) ଧର୍ମ ଯୁଦ୍ଧ, ଜିହାଦ

ଗଜାଲ = (جنال) ହିରନ, ମୁଗ

ଗଜବ = (جنب) ଅଭିଶାପ, ଆପଦା,
ଅଂଧେର, ଜ୍ବରଦସ୍ତୀ, ବଢ଼ ଚଢ଼ କର

ଗଜଲ = (جنل) ମହବୂବ ସେ ବାତ
କରନା, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କି ପ୍ରଶଂସା, ଉର୍ଦୂ କି

ଗଲତାନ = (غلتان) ଲୁଢ଼କତା ହୁଆ,
ଲୋଟତା ହୁଆ, ଗିରତା ପଡ଼ତା

ଗର୍ବ = (غرب) ପଶିଚମ

ଗନୀମ = (جنم) ଡାକ୍, ଲୁଟେରା, ଶତ୍ରୁ

ଗନୀମତ = (جنیت) ମୁଫ୍ତ କା ମାଲ, ଶତ୍ରୁ
କି ସେନା ସେ ମିଲା ସାମାନ, କାଫି,
ଉମ୍ଦା, କଦ୍ର କେ କାବିଲ

ଗଯ୍ୟୂର = (جیئر) ଲାଜ ଶର୍ମ ଔର ଆତମ
ସମ୍ମାନ ରଖନେ ଵାଲା ବ୍ୟକ୍ତି

गरज़ = (غُرچ) मतलब,	हक मार लेने वाला
आवश्यकता, बस, कथा सार	ग़ायब = (بَعْد) लुप्त होना, खो
गरकाब = (غُرتاب) पानी में डूबना	जाना, अनुपस्थित
गरारा = (غَارَة) पानी से गला साफ़ करना	ग़ायबाना = (بَعْدَ) पीठ पीछे, परोक्ष, अनुपस्थिति में बात करना
गरीब = (غُریب) निर्धन, यात्री, अनजान, परदेसी	ग़ार = (غَار) गड्ढा, गुफा
गरीबखाना = (غُریب خانہ) अपना घर, झोंपड़ी	ग़ारत = (پاک) लूट खसोट, बरबादी, तबाही
गश = (غُشْ) अचेत, बेहोश होना	गُन्चा = (گُنچ) कली, अधिखिला फूल
ग़स्ब = (غَصْب) ज़बरदस्ती हथिया लेना	गुनूदगी = (گُنڈوں) ऊँघ, कच्ची नींद, नशा
ग़ायत = (غَایت) मतलब, अंत, अंजाम	गुबार = (غُبار) धूल, गर्द, मिट्टी, दुःख, पीड़ा
ग़ाज़ी = (جَاهِی) बहादुर, शूर वीर, जिहादी	गُर्बत = (جَرْبَت) निर्धनता, गरीबी, परदेस यात्रा
ग़ाफ़िل = (جَافِل) लापरवाह, ध्यान न देने वाला, गहरी नींद सोने वाला	गुरुब = (سُورج) सूरज या चाँद का डूबना, पतन, अंत
ग़ालिब = (جَالِب) छा जाने वाला, विजेता, ज़बरदस्त	गुरुर = (گُرم) घमंड, अभिमान, अकड़
ग़ालिबन = (جَالِب) लगभग विश्वस्त, बहुत संभव होना, संभवता	गुल = (گل) शेर शराबा, हुल्लड़, चीखम धाइ
ग़ाली = (جَلی) बढ़ा चढ़ा कर बात करने वाला	गुलाम = (گلماں) दास, बंधुवा, खरीदा हुआ व्यक्ति
ग़ालीचा = (غَالیچہ) सुंदर कढ़ाई वाला बिछोना	गुलू = (گلہ) बढ़ा चढ़ा कर बताना
ग़ासिब = (غَاصِب) किसी को अधिकारों से वंचित करने वाला,	गुस्ल = (گسل) स्नान, नहाना
	गुस्सा = (غصہ) क्रोध
	ग़िज़ा = (غِزہ) भोजन, खाना, भोग
	ग़िना = (غِنی) राग रागनी, गाना,

गीत, ନଗମା

ଗିଲାଜତ = (ଗିଲାଜତ) ଗନ୍ଦଗୀ, କୂଡ଼ା କରକଟ, କଚରା, ଶୌଚ

ଗିଲାଫ = (ଗିଲାଫ) ଆଵରଣ, କିସି ଚୀଜି ପର ଚଢାଯା ଗ୍ୟାକର

ଗୀବତ = (ଗୀବତ) ପୀଠ ପୀଛେ ବୁରାଈ କରନା

ଗୈଜ = (ଗୈଜ) ତେଜ ଗୁସ୍ସା

ଗୈବ = (ଗୈବ) ଅଦ୍ଵିତୀୟ, ଅନୁପସଥିତ, ଦିଖାଇ ନ ଦେନେ ବାଲି ଚୀଜ

ଗୈର = (ଗୈର) ଅଜନବୀ, ଅନଜାନ, ବେଗାନା, ଦୂସରା, ଖାବ, ନାଜୁକ, ବିରୁଦ୍ଧ

ଗୈରତ = (ଗୈରତ) ଆତମ ସମ୍ମାନ, ଶର୍ମ, ଲଜ୍ଜା

ଗୋତା = (ଗୋତା) ଡୁବକି, ଊପର ସେ ନିଚେ ଆନା

ଗୌର = (ଗୌର) ଧ୍ୟାନ ଲଗାନା, ସୋଚନା, ବିଚାର କରନା

ଗୌଲ = (ଗୌଲ) ଟୋଲୀ, ଗିରୋହ, ଦଲ, ସମୂହ

ଘ (ଘ)

ଘଟା = (ଘଟା) ଗହରେ ବାଦଲ

ଘଟାନା = (ଘଟାନା) କମ କରନା, ଦାମ ଗିରାନା

ଘଟ୍ଟା = (ଘଟ୍ଟା) ସେଂଧ, ଛେଦ, ଦରାର, ମାଥେ ପର ପଡ଼ା ସଜଦେ କା ନିଶାନ

ଘଙ୍ଗି = (ଘଙ୍ଗି) ପଲ, ସମୟ ବତାନେ

ଵାଲା ଯଂତ୍ର

ଘଙ୍ଗିଆଲ = (ଘଙ୍ଗିଆଲ) ସମୟ ବତାନେ କେ ଲିଯେ ବଜନେ ଵାଲା ଘଂଟା, ମଗରମଚ୍ଛ କି ଏକ ପ୍ରଜାତି

ଘନ = (ଘନ) ଗହରେ ବାଦଲ, ବଡ଼ ହଥୋଡ଼ା, ଭରା ଭରା

ଘଂଟା = (ଘଂଟା) ସାଠ ମିନଟ କା ବକ୍ତା, ସ୍କୂଲୋଂ, ମନ୍ଦିରୋଂ ଗିରଜା ମେ ବଜନେ ବାଲି ବେଲ

ଘବରାହଟ = (ଘବରାହଟ) ବିଚଲିତ ହୋନା, ଜଳଦୀ

ଘର = (ଘର) ଗୃହ, ନିଵାସ ସ୍ଥଳ, ମକାନ, ସ୍ଵଦେଶ, ଠିକାନା

ଘାତ = (ଘାତ) ଧୋଖା, ଚାଲ

ଘାତା = (ଘାତା) ଖରିଦୀ ହୁଇ ଚୀଜ ପର କୁଛ ଅଧିକ ମିଲନା

ଘାଟ = (ଘାଟ) ନଦୀ ଯା ତାଲାବ କା କିନାରା, ଧୋବିଯୋଂ କେ କପଡ଼େ ଧୋନେ କା ସ୍ଥାନ

ଘାଟା = (ଘାଟା) ହାନି, ନୁକସାନ, କମୀ

ଘାଟୀ = (ଘାଟୀ) ପହାଡ଼ିଯୋଂ କେ ବୀଚ ଘିରା ସ୍ଥାନ

ଘିନୌନା = (ଘିନୌନା) ନଫରତ ଭରା, ଗନ୍ଦା

ଘିସନା = (ଘିସନା) ରଗଇନା, ପୁରାନା ହୋନା

ଘୁଟନ = (ଘୁଟନ) ହଵା ବଂଦ ହୋନେ କା ଏହସାସ, ଘୋର ବଂଦିଶ ମେ ରହନା

ଘୁପ = (ଘୁପ) ବହୁତ ଅଁଧେରା

घੁਨ = (ਹੁੰ) ਗੇਹੂਂ ਯਾ ਲਕਡੀ ਮੌਂ ਲਗਨੇ
ਵਾਲਾ ਕੀਡਾ
ਘੁੰਗਰਾਲੇ = (ਲੁੰਗ) ਬਲ ਖਾਏ ਹੁਏ ਕੇਸ਼
ਘੁਲਨਾ = (ਲੁੰਗ) ਪਿਘਲ ਜਾਨਾ, ਨਰਮ
ਪਡਨਾ, ਦ੍ਰਵਧ ਬਨਨਾ
ਘੂਰਨਾ = (ਲੁੰਗ) ਤਾਕਨਾ

ਚ (ੜ)

ਚਕਬੰਦੀ = (ਚੁੰਬੁੰਡੀ) ਭੂਮਿ ਕੀ ਹਦ ਬੰਦੀ
ਚਕਾਚੌਥ = (ਚੁੰਝੁੰਕੁੰ) ਤੇਜ਼ ਰੌਸ਼ਨੀ
ਸੇ ਆੱਖੋਂ ਚੁਨ੍ਦਧਿਆਨਾ, ਤਾਜ਼ਜੁਬ,
ਘਬਰਾਹਟ
ਚਟਾਖ = (ਚੁੰਫੁੰ) ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਕੇ ਟੂਟਨੇ
ਕੀ ਆਵਾਜ਼
ਚਟਾਈ = (ਚੁੰਫੁੰ) ਬੌਰਿਆ, ਘਾਸ, ਖਜੂਰ
ਕੇ ਪਤੋਂ ਯਾ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸੇ ਬਨਾ ਫ਼ਰੰਗ
ਚਟੋਰਾ = (ਚੁੰਫੁੰ) ਖਾਨਾਂ ਕਾ ਸ਼ੌਕੀਨ,
ਪੇਟੂ, ਖਾਊ ਤਡਾਊ
ਚਟਾਨਾ = (ਚੁੰਫੁੰ) ਬਚਚੇ ਕੋ ਊੱਗਲੀ ਸੇ
ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਖਿਲਾਨਾ
ਚਟਕਨਾ = (ਚੁੰਫੁੰ) ਕਲੀ ਕਾ ਖਿਲਨਾ,
ਬੰਤਨ ਮੌਂ ਦਰਾਰ ਆਨਾ, ਫਟਨਾ
ਚਟ੍ਟਾਨ = (ਚੁੰਫੁੰ) ਪਤਥਰ ਕੀ ਬਡੀ
ਸਿਲ
ਚਟਕੀਲਾ = (ਚੁੰਗੁੰਲਾ) ਮੜਕਦਾਰ,

ਸ਼ਵਾਦਿ਷ਟ, ਚੁਟ ਪੁਟਾ
ਚਟਯਲ = (ਚੁੰਮੁੰਲ) ਐਸਾ ਮੈਦਾਨ ਜਹਾਂ
ਕੋਈ ਛਾਯਾ ਦਾਰ ਵੁਕ਼ਨ ਹੋ
ਚਢਾਈ = (ਚੁੰਮੁੰਲ) ਊਪਰ ਕੀ ਤਰਫ
ਜਾਨਾ, ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ
ਚੰਗੁਲ = (ਚੁੰਲੁੰ) ਇੰਸਾਨਾਂ ਕੀ ਮੁਟਠੀ,
ਜਾਨਵਰ ਕਾ ਪੰਜਾ (ਚੁੰਗਲ)
ਚੰਚਲ = (ਚੁੰਚੁੰ) ਖਿਲੰਡਰਾ, ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ,
ਸ਼ੋਖ
ਚੰਡ੍ਹ = (ਚੁੰਡ੍ਹ) ਅਫ਼ੀਮ ਕੀ ਚਿਲਮ ਮੌਂ
ਜਲਾ ਕਰ ਪੀਨਾ
ਚੰਦਾ = (ਚੁੰਦੁੰ) ਯੋਗਦਾਨ ਰਾਸ਼ਿ
ਚੰਨਦਾ = (ਚੁੰਨੁੰ) ਚਨਦ੍ਰਮਾ
ਚੰਦਿਆ = (ਚੁੰਨੁੰ) ਖੋਪੜੀ
ਚੰਬਲ = (ਚੁੰਭੁੰ) ਭਿਖਾਰੀ ਕਾ ਪਾਲਾ,
ਮਈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੀ ਏਕ ਨਦੀ, ਏਕ ਡਾਕੂ
ਬਹੁਲ ਕਿੇਤੇ
ਚਪ = (ਚੁੰਪੁੰ) ਬਾਯੀਂ, ਪਾਂਵ ਕੀ ਆਵਾਜ਼,
ਚਾਪ
ਚਪਰਾਸੀ = (ਚੁੰਪੁੰ) ਅੰਦੰਲੀ, ਸਰਕਾਰੀ
ਅਫਸਰਾਂ ਕਾ ਸੇਵਕ
ਚਪਕਲਿਸ਼ = (ਚੁੰਚੁੰਲਿਸ਼) ਲਡਾਈ ਝਗੜਾ,
ਦੰਗਾ ਫਸਾਦ, ਭੀਡ ਭਾਡ
(ਚਿਪਕਲਿਸ਼)
ਚਪਨੀ = (ਚੁੰਫੁੰ) ਹਾਂਡੀ ਕੀ ਢਕਨੀ,
ਘੁਟਨੇ ਕੀ ਹੁੱਡੀ
ਚਬੂਤਰਾ = (ਚੁੰਫੁੰ) ਚੌਤਰਾ, ਬੈਠਨੇ ਕੇ

ଲିଏ ବନାଯା ଗ୍ୟା ସ୍ଥାନ
 ଚମକ = (ଚମକ୍) ପ୍ରକାଶ, ଆକାଶୀୟ
 ବିଜଲୀ କା ପ୍ରକାଶ, ଦର୍ଦ
 ଚମଙ୍ଗା = (ଚମଙ୍ଗା) ଚର୍ମ, ଖାଲ
 ଚମନ = (ଚମନ) ଫୁଲଵାରୀ
 ଚର୍ଖ = (ଚର୍ଖ) ଆସମାନ, ପହିୟା,
 ଚକକର
 ଚରଖା = (ଚରଖା) ସୂତ କାତନେ ଵାଲା ଯଂତ୍ର
 ଚରାଗାହ = (ଚରାଗାହ) ଘାସ କା ମୈଦାନ,
 ମରେଶିଯୋଂ କେ ଚରନେ କି ଜଗହ
 ଚର୍ବି = (ଚର୍ବି) ଚିକନାଈ, ମୋଟାପା, ଫୈଟ
 ଚରସ = (ଚରସ) ଏକ ପ୍ରକାର କା
 ନଶୀଲା ଦ୍ରବ୍ୟ, ଚମଙ୍ଗେ କା ବଙ୍ଗ ଡୋଲ
 ଚରସା = (ଚରସା) ମୋଟା ଚମଙ୍ଗା
 ଚଶମ = (ଚଶମ) ଆଁଖ, ନୈନ
 ଚଶମକ = (ଚଶମକ) ଆଁଖ ମାରନା,
 ବିରୋଧ, ରଂଜିଶ
 ଚଶମା = (ଚଶମା) ପାନୀ କା ସୋତ, ଧରତି ସେ
 ଫୁଟନେ ଵାଲି ଜଲ ଧାରା, ଐନକ
 ଚଶମିଦା = (ଚଶମିଦା) ଚକଖା ହୁଆ, ଅନୁଭବୀ
 ଚଲ ବସନା = (ଚଲ ବସନା) ମର ଜାନା
 ଚଲନ = (ଚଲନ) ଚାଲ, ସ୍ଵଭାବ, ରସମ,
 ପ୍ରଥା
 ଚବନ୍ନୀ = (ଚବନ୍ନୀ) ଚାର ଆନେ, ରୂପ୍ୟେ
 କା ଚୌଥା ଭାଗ
 ଚାକ = (ଚାକ) ଫଟା ହୁଆ, କଟା ହୁଆ
 ଚାକରୀ = (ଚାକରୀ) ନୌକରୀ, ସେଵା

ଚାକଚୌବଂଦ = (ଚାକଚୌବଂଦ) ସ୍ଵସ୍ଥ, ତେଜ
 ତର୍ରାର, ସ୍ଫୂର୍ତି ସେ ଭରା
 ଚାକୁ = (ଚାକୁ) ଛୁରୀ, ଚକକୁ
 ଚାପ = (ଚାପ) ଆହଟ, ପାଂଚ କି
 ଆଵାଜ, କମାନ
 ଚାଦର = (ଚାଦର) ଓଡ଼ନୀ, ବିଛାନେ କା
 କପଡ଼ା, ମଜାର ପର ଚଢନେ ଵାଲୀ ଫୁଲୋଂ
 କି ଲଙ୍ଘିଯୁ
 ଚାଁଦନୀ = (ଚାଁଦନୀ) ଚାଁଦ କି ରୌଶନୀ,
 ଏକ ପ୍ରକାର କା ସଫେଦ ଫୁଲ, ବଢ଼ି ସୀ
 ସଫେଦ ଚାଦର
 ଚାଂଦୀ = (ଚାଂଦୀ) ଜେଵର ବନାନେ କି
 ସଫେଦ ଧାତୁ
 ଚାରପାଈ = (ଚାରପାଈ) ଖାଟ, ପଲଂଗ
 ଚାରସ = (ଚାରସ) ଚାରୋ ଓର
 ଚାରୋଖାନେ = (ଚାରୋଖାନେ) ଅଖାଡ଼େ ମେଂ
 ଚିତ ହୋନା
 ଚାରା = (ଚାରା) ଉପଚାର, ଇଲାଜ,
 ମରେଶିଯୋଂ କା ଖାନା
 ଚାଶନୀ = (ଚାଶନୀ) ଶୀରା, ଖଟ୍ଟା ମୀଠା
 ଦ୍ରବ୍ୟ
 ଚାଲ = (ଚାଲ) ଗତି
 ଚାଲଚଲନ = (ଚାଲଚଲନ) ସ୍ଵଭାବ, ରଂଗ
 ଢଂଗ, ଆଦତ
 ଚାଲାକୀ = (ଚାଲାକୀ) ହୋଶିଯାରୀ, ଚୁସ୍ତି
 ଫୁର୍ତ୍ତି, ମକକାରୀ
 ଚାହ = (ଚାହ) କୁଆଁ, ଗଢହା, ଗାର, ପ୍ରେମ,

आरजू

चाहत = (چاہت) किसी को पाने की इच्छा, प्रेम, इश्क, आवश्यकता

चिकन = (چکن) कपड़ों पर कढ़ाई का काम

चिकनाई = (چیکن) तेल, धी, चर्बी, बेशर्मी

चिट्ठी = (چھڑی) पत्र, खत, पर्ची

चिंगारी = (چینگاڑی) आग से निकलने वाला चिंगा

चिमठना = (چمٹنا) पीछे पड़ना, चिपकना, लिपटना

चिमनी = (چمن) धुआं निकलने का रास्ता, लालटैन में लगा शीशा

चिराग = (چراغ) दीपक, मोम बत्ती, दिया, चराग

चिरकीन = (چیرکن) गन्दा, मैला, उर्दू के एक प्रसिद्ध हास्य कवि का उपनाम (तखल्लुस)

चिलचिलाती = (چیلچیل) बहुत गर्म, जलाने वाली

चिलम = (چل) हुक्का और गांजा पीने के लिए प्रयोग होने वाली वस्तु

चिलमन = (چل) तीलियों से बना पर्दा

चीख = (چیخ) शोर, डर जाने पर निकलने वाली आवाज

चीनी = (چین) चीन का नागरिक, सफेद खांड, शक्कर, चीन की मिट्टी के बने बर्तन

चीरना = (چیرن) किसी चीज़ को दो भागों में विभाजित करना

चुग्गी = (چھوٹी) सी

चुगलखोर = (چونگل) जासूस, इधर की बात उधर करने वाला

चुटकी = (چھٹی) ऊँगली (अंगुली) से पकड़ कर खाल दबाना, किसी पर तन्ज़ करना

चुटैल = (چھٹی) चोट खाया हुआ

चुप = (چپ) खामोश, ध्वनि रहित

चुभन = (چبھن) कसक, खटक, दिल पर लगना

चुनान्चे = (چونچ) जैसा कि, इस प्रकार से, इस लिए

चुनाई = (چیन) ईंटों को जोड़ कर भवन बनाना

चुंगी = (چھن) नगर कर, टोल टैक्स

चुंधा = (چند) वह व्यक्ति जो प्रकाश में न देख सके

चुनीदा = (چند) चुना हुआ

चुनौती = (چونتی) ललकारना, चैलेंज

चूक = (چک) भूल, गलती, निशाना न लगना

ਚੂਬ = (ਚੂਬ) ਲਕडੀ, ਲਾਠੀ, ਛੱਡੀ
ਚੇਹਰਾ = (ਚੇਹਰਾ) ਮੁਖਡਾ, ਮੁਹ
ਚੈਨ = (ਚੈਨ) ਸੁਖ, ਆਰਾਮ, ਰਾਹਤ
ਚੋਟ = (ਚੋਟ) ਮਾਰ, ਦੁਖ, ਧੋਖਾ, ਹਾਨਿ, ਦਾਵ, ਘਾਤ
ਚੋਟੀ = (ਚੋਟੀ) ਔਰਤ ਕੇ ਗੁੰਧੇ ਬਾਲ, ਸ਼ਿਖਰ, ਸਰੋਚਚ ਸਥਾਨ
ਚੋਲਾ = (ਚੋਲਾ) ਸ਼ਰੀਰ, ਦੇਹ, ਦੁਲਹਨ ਕੋ ਪਹਨਾਯਾ ਜਾਨੇ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਸਤੂ
ਚੌਲੀ = (ਚੌਲੀ) ਕਮਰ ਸੇ ਊਪਰ ਪਹਨਾ ਜਾਨੇ ਵਾਲਾ ਵਸਤੂ
ਚੌਂਚ = (ਚੌਂਚ) ਪਕਿਯੋਂ ਕਾ ਮੁਹ
ਚੌਕਾ = (ਚੌਕਾ) ਰਸੋਈ ਘਰ, ਚਾਰ ਰਨ, ਚਵਾ, ਚੌਕੋਰ ਪਤਥਰ ਯਾ ਟਾਇਲਸ
ਚੌਕੀ = (ਚੌਕੀ) ਬੈਠਨੇ ਕਾ ਆਸਨ, ਕੁਰੀ, ਪਹਰਾ, ਛੋਟਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ
ਚੌਕੜੀ = (ਚੌਕੜੀ) ਹਿਰਨ ਕੀ ਕੁਲਾਂਚੇ
ਚੌਕੜਾ = (ਚੌਕੜਾ) ਸਾਵਧਾਨ, ਸਤਰਕ, ਤੇਜ਼ ਬੁਦਧਿ ਵਾਲਾ
ਚੌਕਸ = (ਚੌਕਸ) ਸਾਵਧਾਨ, ਚੌਕੜਾ
ਚੌਖਟ = (ਚੌਖਟ) ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕਾ ਫ੍ਰੇਮ, ਘਰ ਕੀ ਦਹਲੀਜ਼
ਚੌਦਹਰੀਂ ਕਾ ਚਾਂਦ = (ਚੌਦਹਰੀਂ ਕਾ ਚਾਂਦ) ਪੂਰਿਮਾ ਕਾ ਚਨਦ੍ਰਮਾ
ਚੌਂਕਨਾ = (ਚੌਂਕਨਾ) ਨੀਂਦ ਮੈਂ ਵਾਵਧਾਨ ਆਨਾ, ਭਰ ਜਾਨਾ, ਬਿਦਕਨਾ

ਚੌਪਾਏ = (ਚੌਪਾਏ) ਮਵੇਂਹੀ
ਚੌਪਟ = (ਚੌਪਟ) ਖਰਾਬ, ਬਰਬਾਦ, ਬਿਗਡੇ ਜਾਨਾ, ਚਾਰੋਂ ਦਵਾਰ ਖੁਲ ਜਾਨਾ
ਚੌਪਹਲ = (ਚੌਪਹਲ) ਵਰਗਕਾਰ, ਚੌਕੋਰ
ਚੌਬਾਰਾ = (ਚੌਬਾਰਾ) ਘਰ ਕਾ ਊਪਰੀ ਕਮਰਾ ਜਿਸ ਮੈਂ ਚਾਰ ਦਵਾਰ ਹਨੋਂ
ਚੌਰਾਹਾ = (ਚੌਰਾਹਾ) ਚੌਕ, ਜਹਾਂ ਪਰ ਚਾਰ ਰਸ਼ਤੇ ਮਿਲਤੇ ਹਨੋਂ

ਛ (ਛੁ)

ਛਤ = (ਛਤ) ਕੋਠਾ, ਸਿਰ ਛੁਪਾਨੇ ਕੀ ਜਗਹ, ਘਰ ਕਾ ਊਪਰੀ ਭਾਗ
ਛਰੀ = (ਛਰੀ) ਛੋਟੀ ਛੋਟੀ ਗੋਲਿਆਂ ਜੋ ਬੰਦੂਕ ਮੈਂ ਭਰੀ ਜਾਤੀ ਹਨੋਂ
ਛਾਪ = (ਛਾਪ) ਠਾਪਾ, ਨਿਸ਼ਾਨ, ਮੋਹਰ, ਮੁਹਰ
ਛਾਪਾਖਾਨਾ = (ਛਾਪਾਖਾਨਾ) ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੇਸ, ਮੁਦਰਾ ਸਥਲ
ਛਾਤੀ = (ਛਾਤੀ) ਸੀਨਾ, ਸਤਨ, ਹੌਸਲਾ, ਹਿੰਮਤ
ਛਾਲਾ = (ਛਾਲਾ) ਜਲਨੇ ਸੇ ਬਨਾ ਫਕੋਲਾ

ଛାନ୍ତନା = (ଛାନ୍ତି) ଚୁନନା, ପସଂଦ
କରନା, କତରନା
ଛାନନା = (ଛାନ୍ତି) ଛନ୍ନି ସେ ଆଟା
ନିକାଲନା, ଜାଂଚନା, ଢୁଣନା
ଛାଵନୀ = (ଛାଵି) ସୈନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର, କେଂଠ
ଏରିଆ
ଛାୟା = (ଛାୟି) ଛାୟା, ଫୈଲାବ
ଛିଛୋରା = (ଛିଛୁରି) ଦିଖାଵା କରନେ
ବାଲା, ଘଟିଯା ଆଦମୀ, ପେଟ କା ହଳକା
ଛିଙ୍କାବ = (ଛିଙ୍କିବ) ସିଂଚାଈ, ପାନୀ
ଡାଲ କର ଜମୀନ ଗୀଳି କରନା
ଛିଂଟାକଶୀ = (ଛିଂଟିକିବ) କିସି ପର
ବ୍ୟର୍ଯ୍ୟ କରନା
ଛୁପା = (ଛୁପିବ) ଗୁପ୍ତ, ଅଜ୍ଞାତ
ଛୁଟକାରା = (ଛୁଟିବ) ପୀଛା ଛୁଟନା,
ଆଜାଦ ହୋନା
ଛୁଟ୍ଟି = (ଛୁଟିବ) ଅବକାଶ, ସ୍କୂଲ କା
ସମୟ ସମାପ୍ତ ହୋନା, ନୌକରୀ ଜାନା
ଛୁଟ = (ଛୁଟିବ) ମୁକିତ, ସଵତଂତ୍ରତା,
ରିୟାୟତ, କନ୍ସେଶନ
ଛେଡନା = (ଛେଡିବ) ହାଥ ଲଗାନା, ଗୁଦଗୁଦାନା,
ଭଙ୍ଗିବାନା, ବିଚିଲିତ କରନା
ଛୋଲଦାରୀ = (ଛୋଲାରି) ଶିଵିର, ଛୋଟା
ସା ଡେରା

ଜ (ଜ)

ଜଗମଗାହଟ = (ଜାଗମାହାଟ) ତେଜ ପ୍ରକାଶ,
ଚମକ ଦମକ
ଜଗହ = (ଜାହ) ସ୍ଥାନ, ଠିକାନା,
କ୍ଷମତା, କ୍ଷେତ୍ର, ରିକତ ପଦ
ଜଡ଼ = (ଜଡ଼) ପେଡ଼ କା ଧରତି କେ ଅଂଦର
ବାଲା ଅଂଶ, କାରଣ, ବୁନିଯାଦ
ଜଜୀରା = (ଜାଜିରା) ଟାପୁ, ଦ୍ରୀପ
ଜଜ୍ବା = (ଜଜିବ) ଦିଲ କା ଜୋଶ,
ଆକର୍ଷଣ, କୁଛ କର ଗୁଜରନେ କି
ତମନ୍ନା, ଭାବନା
ଜଜ୍ବାତ = (ଜଜିବାତ) ଜଜ୍ବା କା ବହୁ
ବଚନ ହୈ
ଜତ୍ଥା = (ଜାତ୍ଥା) ସମୂହ, ଗୁପ୍ତ, ଧଙ୍ଗା, ଟୋଲୀ
ଜଦ୍ଦ = (ଜଦିବ) ଦାଦା, ନାନା, ପୁରଖେ
ଜଦୀଦ = (ଜଦିବ) ନର, ନୟା, ତାଜା, ଇସ
ଯୁଗ କା
ଜନାଜା = (ଜାନାଜା) ଲାଶ, ଅର୍ଥୀ
ଜନୀନ = (ଜନିନ) ଭୂଣ
ଜଂଗ = (ଜଂଗ) ଯୁଦ୍ଧ, ଲଙ୍ଘାଇ
ଜଂଗଲ = (ଜଂଗଲ) ବନ
ଜନ୍ନତ = (ଜନନ୍ତ) ସ୍ଵର୍ଗ
ଜଂଜାଲ = (ଜଂଜାଲ) ବିପଦା, କଷ୍ଟ,
ସଂକଟ, ବବାଲ, ବଖେଡ଼ା
ଜବ୍ର = (ଜବ୍ର) ଅତ୍ୟାଚାର, ସୀନା ଜୋରୀ
ଜବଲ = (ଜବଲ) ପହାଡ଼
ଜବୀନ = (ଜବୀନ) ମାଥା

जमାଅତ = (جماٹ) ଦଲ, ସଂଘ, ଗୁପ୍ତ
ନମାଜିଯୋଙ୍କ କି କତାର, କକ୍ଷା
ଜମାଲ = (جمال) ସୁନ୍ଦରତା, ହୁସ୍ନ, ରୂପ, ଜୌବନ
ଜମାଓ = (جم) ଜମନେ କି କ୍ଷମତା, ଭୀଡ୍, ଜମଘଟା
ଜମା = (ڄم) ଇକଟ୍ଟା, ପୂଂଜୀ, ଯୋଗ୍ୟ,
ଜୋଡ୍, ଡିପାଜିଟ
ଜମୀଯତ = (جعیت) ଦଲ, ଗୁଟ, ଗିରୋହ,
ସମ୍ମୂହ, ସେନା, ଭୀଡ୍ ଭାଡ
ଜମ୍ହାରିୟତ = (جھریخ) ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର,
ଲୋକତନ୍ତ୍ର, ଗଣତନ୍ତ୍ର
ଜମୀଲ = (جیل) ସୁନ୍ଦର
ଜରାସିମ = (جیسم) କିଟାଣୁ
ଜର୍ରାହ = (حر) ଶଳ୍ୟ ଚିକିତ୍ସକ,
ସର୍ଜନ
ଜର୍ରାର = (حر) ବହୁତ ଭାରୀ,
ବହୁସଂଖ୍ୟକ (ସେନା) ଦିଲେର, ଶୂର ଵୀର
ଜରୀଦା = (جريدة) ପତ୍ରିକା, ମୈଗଜିନ
ଜଲନା = (حل) ଆଗ ସେ ପ୍ରଭାଵିତ,
ଝର୍ଣ୍ଣ୍ୟା କରନା
ଜଲାଵତନ = (حلواں) ନିର୍ଵାସିତ,
ଦେଶ ସେ ନିକାଲା ହୁଆ
ଜଲଲାଦ = (حل) ମୃତ୍ୟୁ ଦଂଡ କେ ପାତ୍ରୋ
କା ବଧ କରନେ ଵାଲା, କଠୋର, ନିର୍ଦ୍ଦିନ
ଜଲାଲ = (جلال) ଶାନ, ରୋବ, ଗୁସ୍ସା,
ତୈଶ, ପ୍ରତାପ

ଜଲଦ = (حل) ତୁରଂତ, ଝାଟପଟ
ଜଲବା = (جلوہ) ତେଜ, ନୂର, ମହବୂବ କୀ
ଝାଲକ, ଆନ ବାନ
ଜଲୀସ = (جلیس) ସାଥୀ, ମିତ୍ର,
ହମରାହୀ, ସାଥ ଉଠନେ ବୈଠନେ ଵାଲା
ଜଲୀଲ = (جلیل) ବଙ୍ଗ, ଉଚ୍ଚ, ଊଂଚେ ପଦ
ଵାଲା
ଜଶନ = (جشن) ଉତସବ, ସମାରୋହ,
ଖୁଶି କା ଦିନ
ଜସାରତ = (جارت) ମର୍ଦାନଗୀ,
ହୌସଲା, ଦିଲେରୀ, ହିମ୍ମତ
ଜସାମତ = (جامت) ଡୀଲ ଡୌଲ, ଭରୀ
ବଦନ
ଜସ୍ତ = (جست) ଛଲାଂଗ
ଜଵାବ = (جواب) ଉତ୍ତର
ଜଵାନ = (جوان) ଯୁଵକ, ସେନା ଯା
ପୁଲିସ କା ସଦସ୍ୟ
ଜଵାହର = (جواہر) ବହୁମୂଲ୍ୟ ପତ୍ୟର,
ମଣି
ଜହାଜ = (جہاڙ) ପୋତ, ବଢ଼ି ନାଵ,
ଜଲଯାନ, (ଵାୟୁଯାନ କୋ ହଵାଈ
ଜହାଜ କହତେ ହେଲେ)
ଜହେଜ = (جهے) ଦହେଜ, ଶାଦୀ କା
ସାମାନ
ଜହାଂ = (جهاڙ) ସଂସାର, ଲୋକ, ଖଂଡ,
ପୃଥ୍ବୀ, ସ୍ଥାନ
ଜାଏଜ = (جاڻ) ଉଚିତ, ସହୀ, ସଗା,

संवैधानिक

जाएज़ा = (جاء) सर्वेक्षण, समीक्षा, जाँच, पड़ताल, देख कर अनुमान लगाना

जाफ़री = (جائز) गेंदे का छोटा फूल, इमाम जाफ़र की नस्ल के लोग

जाली = (الجي) छेद दार कपड़ा, लकड़ी या लोहा

जाअली = (الجي) नक्ली, दग्गाबाज़ी, कृत्रिम

जाड़ा = (جاء) शीतकाल, ठंड का मौसम

जाज़िब = (جازب) आकर्षित करने वाला, सोखता, ब्लाटिंग पेपर

जादू = (جادو) चमत्कार, मन्त्र, आश्चर्य चकित करने वाला कर्तब

जादा = (جاده) सड़क, रास्ता, पगड़ंडी, तौर, तरीका, रस्म

जा बजा = (جاء) हर जगह, हर स्थान और हर अवसर पर

जाबिर = (جابر) निर्मम, क्रूर शासक

जान = (ان) प्राण, आत्मा, जीवन, शक्ति, प्रियतम, सजावट

जाना = (ان) विदाई, चलाना, टलना

जानिब = (باج) ओर, धड़ा, पहलू, दिशा

जानिबकार = (جاں ب) परिचित

व्यक्ति

जानिबदार = (جانبدر) पक्षपाती, साथ देने वाला, समर्थक, तरफदार

जांच = (چنڈ) परख, पड़ताल, अनुमान

जान पहचान = (ان پہچان) परिचय, जानना

जानां = (اناں) महबूब, प्रियतम, जीवन

जानशीन = (پیشہ) उत्तराधिकारी

जाम = (جام) पियाला, गिलास, शराब पीने का बर्तन, आइना, अमरुद

जामअ = (جائما) पूरा, मुकम्मल, इकट्ठा करने वाला, व्यापक

जामअ मस्जिद = (مسجد) वह बड़ी मस्जिद जहाँ शुक्रवार की नमाज़ होती है

जामेआ = (جام) विश्व विद्यालय, समाज

जामा = (جا) वस्त्र, कपड़े, पहनावा

जारी = (جاری) बहता हुआ, चालू, विमोचन, बढ़ता हुआ, प्रचलित

जारेह = (چارج) चढ़ाई में पहल करने वाला, हमलावर

जारोब = (جاروب) झाड़ू

जाल = (جل) फन्दा, किसी को

ਫਸਾਨੇ ਕਾ ਷ਡਿਧਾਰੀ, ਗਿਲ, ਛੇਦੋਂ ਵਾਲ
ਜਾਂਗਲਾ
ਜਾਵੇਦ = (جاوید) ਸਦਾ ਜੀਵਿਤ ਰਹਨੇ
ਵਾਲਾ
ਜਾਸੂਸ = (جاسوس) ਛੁਪ ਕਰ ਜਾਂਚ
ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ, ਵਿਰੋਧੀ ਖੇਮੇ ਕੀ
ਸੂਚਨਾਏਂ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ
ਜਾਹ = (جاہ) ਪਦ, ਸਮਮਾਨ, ਆਦਰ
ਜਾਹਿਲ = (جاحل) ਅਨਪਥ, ਅਨਜਾਨ,
ਤਜਡ, ਅਨਾਡੀ
ਯਾਹਦਾਦ = (جاہد) ਪ੍ਰੰਜੀ, ਘਰ ਮਕਾਨ
ਦੁਕਾਨ, ਖੱਡੀ ਫਸਲ
ਜਿਗਰ = (جگر) ਕਲੇਜਾ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ
ਮਿਤ੍ਰ, ਪ੍ਰੀਤਮ, ਮਹਬੂਬ
ਜਿਦਦ = (جذد) ਕੋਣਿਸ਼, ਦੌੜ-ਧੂਪ,
ਹਠ, ਅਕਡ
ਜਿਦਾਲ = (جذال) ਯੁਦਧ, ਲੜਾਈ,
ਬਹਸ, ਝਗੜਾ
ਜਿਨਨਾਤ = (جنات) ਅਦਿਸ਼ਿਵ ਸ਼ਕਿਤਿਆਂ,
ਮੂਤ ਪ੍ਰੇਤ, ਆਤਮਾ
ਜਿਨਸ = (جنس) ਲਿੰਗ, ਸੇਕਸ, ਮਾਲ,
ਸੌਦਾ
ਜਿਨਸ = (جنس) ਅਨਾਜ, ਦਲਹਨ
ਇਤਿਹਾਸ
ਜਿਲਾ = (جیل) ਸ਼ਨੀ, ਸਫ਼ਾਈ, ਚਮਕ
ਜਿਲਦ = (جیل) ਖਾਲ, ਕਵਰ, ਪੁਸ਼ਟਕ
ਕਾ ਅੰਕ, ਫਾਇਲ

ਜਿਸਮ = (ਜسم) ਸ਼ਰੀਰ, ਬਦਨ
ਜਿਹਾਦ = (جہاد) ਪ੍ਰਯਤਨ ਕਰਨਾ,
ਸੁਰਕਾਤਮਕ ਯੁਦਧ, ਝਾਨਦ੍ਰਿਆਂ ਕੋ
ਵਾਸ ਮੌਕਾ ਕਰਨਾ, ਧਰਮ-ਧੂਦਧ
ਜੀ = (جی) ਪ੍ਰਾਣ, ਆਤਮਾ, ਹੋਂਹਾਂ
ਜੀਤ = (جیت) ਵਿਜਿਤ, ਸਫਲਤਾ
ਜੀਤਾ = (جیت) ਜੀਵਿਤ, ਸਫਲ, ਵਿਜੀਤੀ
ਜੁਝਨਾ = (جھنڈا) ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਕੋ
ਚਿਪਕਾਨਾ, ਕਿਸੀ ਕਾਰ੍ਯ ਮੌਕਾ ਵਿੱਚ
ਹੋਨਾ
ਜੁੜਵ = (جڑ) ਹਿੱਸਾ, ਭਾਗ, ਪਾਰਟ,
ਬਾਗੈਰ, ਅਲਾਵਾ
ਜੁੜਦਾਨ = (جڑداں) ਕਿਤਾਬੋਂ ਰਖਨੇ
ਵਾਲਾ ਬਸਤਾ
ਜੁੰਬਿਥ = (جنبہ) ਹਿਲਨਾ ਜੁਲਨਾ,
ਹਿਲਨਾ ਝੁਲਨਾ
ਜੁਦਾ = (جدر) ਅਲਗ, ਬਿਛੜਾ ਹੁਆ,
ਅਨੋਖਾ
ਜੁਨੂੰ = (جمن) ਦੀਵਾਨਗੀ, ਪਾਗਲਪਨ,
ਬਾਵਲਾਪਨ (ਜੁਨੂਨ)
ਜੁਬਾ = (جب) ਏਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਢੀਲਾ
ਕੋਟ
ਜੁਰਮ = (جرم) ਅਪਰਾਧ, ਕਾਨੂਨ
ਵਿਰੋਧੀ ਗਤਿਵਿਧਿਆਂ
ਜੁਰਮਾਨਾ = (جرم) ਦੰਡ ਰਾਸ਼ਿ ਕਿਸੀ
ਅਪਰਾਧੀ ਸੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਰਕਮ
ਜੁਮਾਤਾ = (جم) ਸ਼ੁਕ੍ਰਵਾਰ

जुमला = (جم) वाक्य, बोल
 जुरआ = (مرج) एक धूट
 जुरीब = (برج) मोज़ा
 जुरअत = (ترج) दिलेरी, शौर्य,
 बेबाकी
 जुल = (جل) धोखा, चालबाज़ी, छल,
 झांसा
 जुलूस = (جلس) शोभा यात्रा, रैली, मार्च
 जुस्तजू = (جستجو) तलाश, खोज,
 जिजासा
 जूक = (چک) भीड़, आदमियों का
 जत्था, झुंड, टोली
 जेब = (بَنْد) पाकेट, वस्त्र में पैसा
 या काग़ज रखने की जगह
 जेलखाना = (جنگل خانہ) कारागार,
 बंदी गृह
 जोश = (چوش) उबलना, उफान,
 तरंग
 जोशांदा = (چشتیخ) काढ़ा, नज़ला
 खांसी की दवा
 जोलान = (چالاگ) बेड़ी, पाँव में डाली
 जाने वाली ज़ंजीर

ज (ڙ، ز، ڙ، ض، ظ)

ज़ईफ = (عین) دُربَل, نِيرَل, بُوڈَا,

कमज़ोर
 ج़ك = (چک) हानि, नुकसान,
 पराजय
 ج़خم = (چم) घाव
 ج़खीरा = (چھینگ) संग्रहण, गोदाम,
 खजाना, ढेर
 ج़ंग = (چنگ) लोहे का मैल
 ج़चा = (چچا) जननी, जच्चा, वह
 महिला जिसने अभी बच्चे को
 जन्म दिया हो
 ج़फ़ر = (چھپر) विजय, जीत
 ج़بْت = (چبڑا) अधिग्रहण
 ج़بْح = (چبھ) गला काटना
 ج़بَان = (چابن) जीभ, भाषा (जुबान)
 ج़بَر = (چبر) ऊपर, ॐ्चा, भारी
 ج़بَرَدَسْت = (چبردست) बलवान,
 बली, बहुत शक्ति शाली, बढ़त
 रखने वाला
 جَرَأ = (چرخ) थोड़ा, कम, भाग, ٹکड़ा
 جَرَافَت = (چرافت) हास्य- व्यंग्य,
 हंसी मज़ाक, ठिठोली
 جَرِيَّة = (چرخ) स्रोत, माध्यम,
 द्वारा
 جَرِيَّہ = (چرخ) कब्र पर रखी जाने
 वाली ताज़िये जैसी आकृति
 جَرَرَت = (چرار) आवश्यकता,
 इच्छा

ज़र्फ़ = (ظرف) बर्तन, समाई, सहन
शीलता
ज़र्ब = (مرب) वार, चोट, गुणा
ज़रर = (مرر) हानि, छति, चोट
ज़र्रा = (مرہ) कण, छोटा सा अंश
ज़र = (مر) सोना, धन, दौलत
ज़र्द = (مرہ) पीला, सुन्हैरा
ज़र्क बर्क = (مرق مرق) टीप टाप,
 भड़किला, चमकदार, रंग बिरंगे
ज़री = (مرر) सोने के तार से कपड़े
 पर फूल बूटे बनाने की कला
ज़र्री = (مریز) सुन्हैरी, स्वर्णिम
ज़लालत = (ملالت) भटकना,
 अपराध, कुसूर
ज़लील = (ملیل) गिरा हुआ, घटिया,
 नीच, बदनाम, अपमानित
ज़लज़ला = (ملل) भूकम्प, भूचाल
ज़म = (م) विलय, एकीकरण,
 मिलाना
ज़माना = (ماں) युग, समय, संसार,
 जगत
ज़मानत = (ماں) गारेंटी, जेल से
 छूट मिलना, छुड़ाने के लिए
 ज़िम्मेदारी लेना
ज़मीन = (من) धरती, भूमि
ज़र्मीदार = (مریدار) किसान,
 पट्टेदार, धरती पुत्र, जागीरदार

ज़ن = (عن) महिला, स्त्री
ज़नाना = (عنان) महिलाओं का
 स्थान/आवास (ज़नाना पार्क/
 अस्पताल) औरत जैसा व्यक्ति
ज़नानी = (عنانی) स्त्री, महिला,
 महिलाओं से जुड़ी चीज़ें
ज़ंजीर = (جین) कुंडी, लड़ी, बेड़ी,
 आपस में जुड़ी हुई लोहे की कड़ियाँ
ज़वाल = (علو) पतन, उतार, ढक्काव,
 घटाव
ज़हीن = (عین) बुद्धिमान, तेज़,
 समझदार, होशियार
ज़हर = (عہر) विष
ज़हमत = (عھمات) कष्ट, सख्ती,
 कठिनाई
ज़ाएचा = (چاہي) कुंडली, जन्म पत्री
ज़ाएदा = (چاہي) जन्मा हुआ
ज़ाएर = (چاہي) तीर्थ यात्री, दर्शनार्थी
 (इसका बहु वचन ज़ाएरीन है)
ज़ाएल = (چاہي) व्यर्थ जाने वाला,
 खत्म होने वाला
ज़ाकिर = (جکير) वक्ता, वाचक,
 ज़िक्र करने वाला
ज़ात = (ات) व्यक्तित्व, जाति,
 गोत्र, नस्ल
ज़ाती = (عناتي) निजी, व्यक्तिगत
ज़ाद = (عذ) सफर का सामान,

रास्ता खर्च

ज़ादा = (جڑا) जना हुआ, किसी का पुत्र, जैसे शाहज़ादा शाह का बेटा

ज़ाफ़रान = (جعفران) केसर

ज़ाबिता = (جابتہ) संविधान, कानून, नियम, आचार

ज़ार = (جار) स्थान, जगह जैसे गुलज़ार फूलों वाली जगह

ज़ारी = (جاری) रोना पीटना

ज़ानी = (جئی) दुराचारी, अनैतिक संभोग करने वाला, वेश्यावृति में लिप्त व्यक्ति

ज़ामिन = (جہاں) ज़मानत दार, गारेंटर, किसी की ज़िम्मेदारी लेने वाला

ज़ाया = (جیسا) व्यर्थ, बेकार जाना

ज़ाला = (جال) ओला

ज़ालिम = (جیل) क्रूर, निर्दयी, अन्यायी

ज़ाहिर = (جھیر) खुला हुआ, प्रदर्शित

ज़ाविया = (جاویہ) कोण, अन्य नज़रिया

ज़िक्र = (زکر) चर्चा, बयान, ईश्वर को याद करना

ज़िद = (زمد) अड़ियल, हट, विरुद्ध, एंटी

ज़िन्दा = (زمدز) जीवित

ज़िन्दां = (زمدز) बंदी गृह, जेल,

कारागार

ज़िन्दगानी = (زمدگانی) जीवन अवस्था, आयु

ज़िम्मेदारी = (زمہ داری) जवाबदेही, उत्तरदायित्व

ज़िला = (جیل) जनपद, डिस्ट्रिक्ट

ज़िल्ल = (جیل) साया, छांव, छाया

ज़िल्ले इलाही = (جیلیل) अल्लाह की छाया, बादशाह, शासक को कहा जाता था

ज़िल्लत = (جیلٹ) अपमान, अनादर, बेङ्ज़ुज़ती, गिरावट

ज़िराअत = (زیراعت) कृषि, खेती बाड़ी, खड़ी फसल

ज़िना = (زن) व्यभिचार, बिना विवाह संभोग, कुकर्म

ज़िना बिलज़ब्र = (جنیلے) बलात्कार

ज़ियादा = (زیادہ) अधिक, बढ़त, फ़ालतू

ज़ियारत = (زیارت) किसी पवित्र व्यक्ति या स्थान का दर्शन, तीर्थ यात्रा

ज़ीन = (جین) काठी

ज़ीना = (زینت) सीढ़ियाँ

ज़ीनत = (زینت) शोभा

ज़ीस्त = (زیست) जीवन, अवस्था, हस्ती, जीना

ଜୁଲ୍ଫ = (جلف) ବାଲୋରେ କି ଲଟ, ସୁନ୍ଦର
କେଶ

ଜୁଲମତ = (جلمات) ଅଂଧକାର, ସିଯାହି

ଜୁହୂର = (جھوڑ) ସାମନେ ଆନା, ପ୍ରକଟ
ହୋନା

ଜୁହଲ = (جھل) ଶାନୀ ଦେଵ, ସନୀଚର

ଜୂଦ = (جود) ଶୀଘ୍ର, ତୁରଂତ, ଜଳଦୀ

ଜୂମାନୀ = (جومانی) ଦ୍ୱିତୀୟ ଶବ୍ଦ

ଜେହନ = (جهن) ବୁଦ୍ଧୀ, ମନ, ବିଚାର
କି କ୍ଷମତା

ଜେବ = (جهب) ଶୋଭା, ଭଲା ଲଗନା,
ସଜନା

ଜେର = (جهر) ନୀଚେ, ପରାସ୍ତ ହୋନା

ଜେରୋ ଜବର = (جهر، جبار) ଉଲଟ ପୁଲଟ
ହୋନା ଊପର ନୀଚେ ହୋ ଜାନା, ବିଖର
ଜାନା

ଜୈଲ = (جيال) ନୀଚେ କା ହିସ୍ସା,
ଗିରୋହ, ମଂଡଲୀ

ଜୋଫ = (جوف) ନିର୍ବଲତା, କମଜୋରୀ

ଜୋର = (جور) ଶକ୍ତି, ତାକତ, ବଲ

ଜୋହରା = (جوارا) ଶୁକ୍ର, ଵୀନସ

ଜୌକ୍ର = (جوكر) ମଜା, ସ୍ଵାଦ, ରୁଚି

ଜୌଜା = (جوچا) ପତନୀ, ବୀଵୀ, ଘର
ଵାଲୀ, ଜିସସେ ବିଵାହ ହୁଆ ହୋ

झ (જ)

झगड़ा = (જીંગ) दंगा, रार, लड़ाई
झटका = (જીંગ) धक्का, सदमा, टक्कर
झड़प = (જીંગ) हल्की सी लड़ाई
झपट = (જોખ) तेज़ी से होने वाला
 हमला, छीनना
झपकना = (જીંગ) पलकों को आपस में
 टकराना, आँख बंद होना
झपकी = (જીંગ) हल्की सी नींद आ
 जाना
झंकार = (જીંગ) घुंघरू की आवाज़,
 काँच टूटने और तलवारें टकराने
 की आवाज़
झंडा = (જીંગ) दृवज
झंझट = (જીંગ) झगड़ा, उलझन,
 टंटा, बखेड़ा, तकरार
झमेला = (જીંગ) झगड़ा, बखेड़ा
झरना = (જીંગ) पानी की फूटती
 धारा, हलवाई का छेदों वाला बड़ा
 चम्मच
झरोका = (જીંગ) खिड़की (झरोखा)
झाग = (જીંગ) फेन
झाइ = (જીંગ) कांटे दार पेड़, रौशनियों से
 सजाया जाने वाला झूमर
झाई = (જીંગ) शीशे की चमक,
 चेहरे पर पड़ने वाले चट्ठे

झांकी = (જીંગ) स्वांग, लीला,
 प्रदर्शनी, झालक
झांझा = (જીંગ) क्रोध, गुस्सा, एक
 प्रकार का बड़ा मजीरा
झांप = (જીંગ) छत में लगा लकड़ी का
 टुकड़ा, बांस की बनी टोकरी
झांसा = (જીંગ) छल, धोखा
झिड़की = (જીંગ) डांट
झिलमिल = (જીંગ) पानी की चमक
झील = (જીંગ) ताल, डल
झुकाना = (જીંગ) नीचा करना,
 अपनी बात मनवाना
झुटलाना = (જીંગ) झूठा साबित
 करना, सच्ची बात को झूठा कहना
झुंजल = (જીંગ) गुस्सा
झुंड = (જીંગ) समूह, मवेशियों का
 रेवड़, पक्षियों का दल
झुमका = (જીંગ) गुच्छा, झुंड, कान
 का ज़ेवर
झुरियां = (જીંગ) बदन पर पड़ने
 वाली सिलवटें व शिकनें
झुलसना = (જીંગ) लूका लगना,
 ज्वाला से जलना
झूट = (જીંગ) असत्य, छल, धोखा,
 बहाना
झूलना = (જીંગ) पेंग लेना, पड़े रहना
झाँका = (જીંગ) हवा का रेला
झाँज = (જીંગ) घोसला

ਜ਼ੋਪੜਾ = (ਜ਼ੋਪੜਾ) ਛਪਪਰ ਕਾ ਘਰ
ਜ਼ੋਲ = (ਜ਼ੋਲ) ਢੀਲਾ ਪਨ, ਝਿਰੀ,
 ਸਿਲਵਟ

ਟ (ਤ)

ਟਕਕਰ = (ਤਕਕਰ) ਧਕਕਾ, ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਾ
 ਲੜ ਜਾਨਾ
ਟਕਸਾਲ = (ਤਕਸਾਲ) ਸਿਕਕੇ ਢਾਲਨੇ
 ਵਾਲਾ ਕਾਰਖਾਨਾ
ਟਕਸਾਲੀ = (ਤਕਸਾਲੀ) ਜਾਂਚਾ, ਪਰਖਾ
 ਹੁਆ, ਆਮ ਜਨਤਾ ਕੀ ਭਾਸ਼ਾ
ਟੱਟ੍ਟੂ = (ਤੱਟ੍ਟੂ) ਛੋਟੇ ਕੱਦ ਕਾ ਘੋੜਾ
ਟਟੋਲਨਾ = (ਤਟੋਲਨਾ) ਅੱਧੇਰੇ ਮੈਂ ਕੁਛ
 ਢੂਢਨਾ, ਛੂ ਕਰ ਦੇਖਨਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੇਨਾ
ਟਪਕਨਾ = (ਤਪਕਨਾ) ਬੁੱਦ ਬੁੱਦ ਗਿਰਨਾ,
 ਪਕਕੇ ਫਲ ਕਾ ਪੇੜ ਸੇ ਗਿਰਨਾ
ਟਹਲਨਾ = (ਤਹਲਨਾ) ਹਲਕੇ ਹਲਕੇ ਚਲਨਾ,
 ਵਾਕ ਕਰਨਾ
ਟਾਪ = (ਟਾਪ) ਘੋੜੇ ਕੇ ਪਾਂਵ ਕੀ ਆਵਾਜ਼
ਟਾਪਾ = (ਟਾਪਾ) ਮੁਰਿਗਿਆਂ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ
 ਢਾਬਾ
ਟਾਪੂ = (ਟਾਪੂ) }hi
ਟਾਲ = (ਟਾਲ) ਲਕਡੀ ਕਾ ਫੇਰ ਯਾ ਦੁਕਾਨ
ਟਾਲਨਾ = (ਟਾਲਨਾ) ਬਹਾਨੇ ਬਨਾਨਾ,
 ਸਥਗਿਤ ਕਰਨਾ

ਟਾਂਕਾ = (ਟਾਂਕਾ) ਸੀਵਨ
ਟਾਂਗ = (ਟਾਂਗ) ਪੈਰ, ਲਾਤ
ਟਾਂਗਨਾ = (ਟਾਂਗਨਾ) ਲਟਕਾਨਾ, ਫਾਂਸੀ ਪਰ
 ਚਢਾਨਾ
ਟਿਸਵੇ ਬਹਾਨਾ = (ਟਿਸਵੇ ਬਹਾਨਾ) ਨਕਲੀ
 ਆਂਸੂ, ਝੂਠ ਮੂਠ ਰੋਨਾ
ਟਿਕਾਊ = (ਟਿਕਾਊ) ਦੇਰ ਤਕ ਟਿਕਨੇ
 ਵਾਲਾ, ਮਜ਼ਬੂਤ
ਟਿਕਟਿਕੀ = (ਟਿਕਟਿਕੀ) ਘੂਰਨਾ, ਲਗਾਤਾਰ
 ਦੇਖੇ ਜਾਨਾ
ਟੁਕੜਾ = (ਟੁਕੜਾ) ਭਾਗ, ਅੰਗ, ਅੰਸ਼,
 ਹਿੱਸ਼ਾ
ਟੁਚਚਾ = (ਟੁਚਚਾ) ਛਿਛੋਰਾ, ਘਟਿਆ
 ਵਾਕਿਤ
ਟੇਢਾ = (ਟੇਢਾ) ਤਿਰਛਾ, ਫਿਰਾ ਹੁਆ,
 ਤਜਡ
ਟੋਕਨਾ = (ਟੋਕਨਾ) ਕਿਸੀ ਕੀ ਬਾਤ ਮੈਂ
 ਵਾਕਿਤ ਵਿਵਧਾਨ ਢਾਲਨਾ, ਵਾਰਤਾ ਕੇ ਬੀਚ ਮੈਂ
 ਬੋਲ ਦੇਨਾ

ਠ (ਤੁੰ)

ਠਗ = (ਠਗ) ਛਲਿਆ, ਥੋਖੇਬਾਜ਼,
 ਫਰੇਬੀ, ਲੁਟੇਰਾ
ਠੰਡਾ = (ਠੰਡਾ) ਸ਼ੀਤਲ, ਕੂਲ, ਤੱਤੇਜਿਤ
 ਨ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ

ਠਹਰਨਾ = (ਠਹਰਿ) ਰੁਕਨਾ, ਥਮਨਾ
ਠਾਟ = (ਠਾਤ) ਏਸ, ਆਰਾਮ, ਭੜਕ,
 ਤੌਰ ਤਰੀਕਾ
ਠਨਾ = (ਠਨ੍ਹ) ਕਹਕਹਾ ਮਾਰ ਕਰ
 ਹਸਨਾ, ਖਿਲ੍ਲੀ ਤੜਾਨਾ
ਠਸ = (ਠਸ) ਭਾਰੀ, ਬੋੜਲ ਕਾਹਿਲ,
 ਸੁਸ਼ਤ, ਮੂਰਖ
ਠਸਾਠਸ = (ਠਸਾਠਸ) ਖਚਾਖਚ, ਖੂਬ
 ਭਰਾ ਹੁਆ
ਠਿਕਾਨਾ = (ਠਿਕਾਨਾ) ਘਰ, ਸਥਾਨ, ਛੁਪਨੇ ਕੀ
 ਜਗਹ, ਅੜਾ, ਪਤਾ, ਨਿਸ਼ਾਨ
ਠਿਠਕਨਾ = (ਠਿਠਕਨਾ) ਅਚਾਨਕ ਰੁਕ
 ਜਾਨਾ
ਠਿਠੋਲ = (ਠਿਠੋਲ) ਹਾਸ ਪਰਿਹਾਸ,
 ਤਫਰੀਹ ਬਾੜੀ
ਠੀਕ = (ਠੀਕ) ਸਹੀ, ਬਰਾਬਰ, ਤਚਿਤ
ਠੇਲਾ = (ਠੇਲਾ) ਧਕਕਾ, ਰੇਲਾ, ਸਾਮਾਨ
 ਖੀਚਨੇ ਵਾਲੀ ਗਾਡੀ
ਠੇਸ = (ਠੇਸ) ਧਕਕਾ, ਬਾਤ ਬੁਰੀ
 ਲਗਨਾ
ਠੋਕਰ = (ਠੋਕਰ) ਪਾਂਵ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਸੇ
 ਟਕਰਾ ਜਾਨਾ

ਡਕਾਰਨਾ = (ਡਕਾਰਨਾ) ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਕੋਂ
 ਹਡਪ ਕਰ ਜਾਨਾ, ਪੇਟ ਕੀ ਗੈਸ ਮੁੱਹ ਸੇ
 ਨਿਕਲਨਾ
ਡੈਕੈਤ = (ਡੈਕੈਤ) ਲੁਟੇਰਾ, ਡਾਕੂ
ਡਟਨਾ = (ਡਟਨਾ) ਜਮ ਕਰ ਮੁਕਾਬਲਾ
 ਕਰਨਾ, ਦੇਰ ਤਕ ਟਿਕੇ ਰਹਨਾ
ਡਬਡਾਨਾ = (ਡਬਡਾਨਾ) ਆੱਖ ਭੇਰ ਆਨਾ
ਡਪਟਨਾ = (ਡਪਟਨਾ) ਗੁਸ਼ਸਾ ਕਰਨਾ,
 ਧਮਕਾਨਾ, ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ
ਡੰਕਾ = (ਡੰਕਾ) ਨਗਾਡੇ ਪਰ ਮਾਰੀ ਜਾਨੇ
 ਵਾਲੀ ਲਕਡੀ
ਡਰ = (ਡਰ) ਭਯ
ਡ੍ਰਾਂਡੀ = (ਡ੍ਰਾਂਡੀ) ਅਮੀਰੋਂ ਕੇ ਘਰ ਕੇ
 ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕਾ ਹਿੱਸਾ.
 ਆਸ਼ਟਾਨਾ, ਦਹਲੀਝ
ਡਾਕ = (ਡਾਕ) ਚਿਟਠੀ, ਮੇਲ, ਪੜਾਚਾਰ
ਡਾਕਾ = (ਡਾਕਾ) ਲੁਟੇਰਾਂ ਕਾ ਹਮਲਾ
 ਕਰਨਾ, ਡਾਕੁਆਂ }kjk ਲੂਟ ਮਾਰ
ਡਾਂਟਨਾ = (ਡਾਂਟਨਾ) ਫਟਕਾਰ, ਰੋਕਨਾ,
 ਬੰਦ ਕਰਨਾ, ਡਿੜਕੀ, ਘੁੜਕੀ ਦੇਨਾ

ਡਾਂਵਾ ਡੋਲ = (ਡਾਂਵਾ ਡੋਲ) ਅਧਰ ਮੈਂ ਲਟਕਨਾ,
 ਨਾ ਇਧਰ ਨ ਤਧਰ, ਗਿਰਨੇ ਕੇ ਸਮੀਧ

डाल = (लात) शाखा, ठहनी

डालना = (प्र०) पिरोना, रखना,
धरना, गिराना, फेंकना

डील = (لیڈ) शरीर, बदन, काठी,
कट, पिंडा

ਡੀਂਗ = (ਡੀਂਗ) ਸ਼ੋਖੀ, ਲਮ੍ਬੀ ਲਮ੍ਬੀ
ਫੇਕਨਾ, ਹਾਂਕਨਾ, ਬੁਡਬੋਲ

डबाव = (इंटर) कंद से ऊपर पानी

डूबना = (ڈوبنا) पानी में मरना, अस्त,
छपना. बाढ़ की चपेट में आना

डेरा = (درہ) छावनी, तंबू, बाबा का
आश्रम अस्थाई निवास स्थान

डोमनी = (ڻڻ) ગાયિકા વ
નર્તકી, શવ દાહ કરને વાલી જાતિ
કી મહિલા

डोर = („) धागा, सुतली, सूत की पतली रस्सी, रिश्ता

डोल = (دُول) کوئے سے پانی بھرنے کا
برتنا

डोलना = (උජු) බ්‍රෑකනා, කිසී කි
තරක් ඝකනා. ආවාරා පිරනා

डोरे डालना = (بڑے درے) किसी को वश में करने की कोशिश, लिहाफ़ की रुई को सीना

५

(۶)

ढकना = (ڈکھنے) ढक्कन, कवर,
पतीली के मंह पर रखी प्लेट

ਢਕੋਸਲਾ = (دھوکہ سلا) ਧੋਖਾ, ਝਾਂਸਾ,
ਵਿਗਤ ਕਾਰਨ

ਢੰਗ = (ਮੁੱਲ) ਚਾਲ-ਚਲਨ, ਅੰਦਾਜ਼,
ਤਰੀਕਾ ਆਦਤ

ਫ਼ਬ = (فُبْ) ਫੁੰਗ, ਤੌਰ ਤੰਹੀਕਾ

दर्ढा = (१/३) रास्ता, वह मार्ग जिस पर रात दिन यातायात जारी रहता नहीं।

ढलकना = (ملک) ऊपर से नीचे की तरफ लढ़कना, टपक कर गिरना

ढाक = (کھڑک) एक वृक्ष का नाम
ढाबा = (ڈھاپ) मुर्गियां बंद करने वाला पिंजरा, सड़क के किनारे बने भोजनालय

ढारस = (ڈھارس) तसल्ली, धीरज

ढाल = (دھل) नीचे की तरफ जाने वाला रास्ता, हथियार का वार रोकने वाला अस्त्र

ढालना = (انڈھا) धातु को पिघला
कर कोई आकृति बनाना

ਫਿਟਾਈ = (fit) ਬੇਸ਼ਰਮਾ, ਅੰਡੇ ਰਹਨਾ
(ਫਿਠਾਈ)

शहर में बात फैलाना
 ढीट = (ڈیٹ) अड़ियल, जिद्दी, हटीला
 ढीला = (ڈیلہ) खुला हुआ, हल्के से
 बंधा हुआ, सुस्त, लूज
 ढੁँਢ़ना = (ڈنڈن) खोजना, तलाश
 करना
 ढोल = (ڈول) एक वाद्य यंत्र
 ढोलक = (ڈولک) छोटा वाद्य यंत्र

त (ت)

तकब्बुर = (کبُر) घमंड, अपने को
 महान समझना
 तकिया = (کھیڑ) सिर के नीचे का
 गद्दा, विश्वास करना, फ़कीर का
 आवास स्थल
 तकबीर = (کبُر) अल्लाह को
 सर्वोच्च कहना, अल्लाह हो
 अकबर कहने का आहवान
 तकमील = (کھیل) समापन, कार्य
 पूरा होना, पूर्ण, पूर्ती
 तकरार = (کھਰ) पुनरावृत्ति,
 झगड़ा, दोहराना
 तकरीम = (کھر) सम्मान, आओ
 भगत, आदर

तकलीफ = (کلیف) असुविधा, कष्ट,
 चोट
 तकल्लुफ = (کلف) खुद को लिए-
 दिए रखना, मन होते हुए भी खाने-
 पीने से मना करना
 तक़ाज़ा = (کضا) अपनी चीज़
 वापस मांगना, उंधार अदा करने
 को कहना
 तक़दीर = (کڈیر) भाग्य, किस्मत
 तक़रीबन = (کریب) अनुमानित,
 लगभग, करीब करीब
 तक़रीर = (کریر) भाषण, व्याख्यान,
 लेक्चर
 तक़रुब = (کرب) निकटता,
 नजदीकी, साथ
 तक़रुरी = (کرری) नियुक्ति,
 नौकरी मिलना, पोस्टिंग, तैनाती
 तक़लीद = (کلید) अनुसरण, किसी
 के पीछे पीछे चलना
 तक़سीਮ = (کسیم) वितरण, बांटना
 तक़सीर = (کھسیر) ग़लती, चूक,
 अपराध
 तग़ाफ़ुਲ = (کلف) बेखबरी, ध्यान
 ना देना, लापरवाई, उपेक्षा
 तग़يَّر = (کنٹ) परिवर्तन, क्रांति,
 हालत पलटना

तଖକୀଫ = (خکیف) कमी, बचत,
खर्च घटाना
ତଖଲୁସ = (خلۇس) शायरों का
उपनाम, छोटा नाम जो दर्शाता है
कि किसका कलाम है
ତଖଲିଆ = (خلیا) एकांत, तन्हाई
ତଖତ = (خات) सिंहासन, गद्दी,
राजधानी, बैठने के लिए बना
लकड़ी का चौका
ତଖତା = (خاتا) लकड़ी का पटरा,
कागज का ताव, फांसी पाने वालों
के खड़े होने का स्थान
ତଖମୀନା = (خمنا) अनुमान, खर्च
का अंदाज़ा लगाना
ତଖରିବ = (خرب) तोड़-फोड़,
विधଵଙ୍କାରী ଗତିବିଧିଯା
ତଜାହୁଲ = (جھول) ଜାନ ବୁଝକର
ଅନଜାନ ବନନା
ତଜଦୀଦ = (جدید) ନଵੀନୀକରଣ,
ରିନ୍ୟୁ, ଫିର ସେ ଆରମ୍ଭ କରନା
ତଜମ୍ମୁଲ = (جمل) ଠାଟ-ବାଟ
ତଜରୁବା = (جرب) ଅନୁଭବ
ତଜଲ୍ଲି = (جل) ଚମକ, ପ୍ରକାଶ,
ନୂର, ପରଦା ହଟନା, ଦର୍ଶନ
ତଜସ୍ସୁସ = (جسوس) ଜିଜାସା, ଖୋଜ
ତଜଵୀଜ = (جیجو) ପ୍ରସ୍ତାଵ, ଉପାୟ
ତଜକିୟା = (جیڪیا) ଶୁଦ୍ଧିକରଣ,

සଫାଈ
ତଜକିରହ = (جکر) ଚର୍ଚା,
ଏତିହାସିକ ପ୍ରସଂଗ, ଵ୍ୟାଖ୍ୟାନ
ତଜମୀନ = (زمین) ମିଲାନା, କିସୀ
ଶାୟର ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଗାଁଜଲ ଜୈସୀ
ଗାଁଜଲ କହନା
ତଡ଼ପ = (تڈپ) ଵ୍ୟାକୁଲତା, ପାନେ କୀ
ଚାହ, ବେକରାରୀ, ବେଚୈନୀ
ତଡ଼ି = (تڈي) ଧମକାନା, ଧୌସ
ଜମାନା, ଶହର କୀ ସୀମା
ତଦାରୁକ = (داروك) ରୋକଥାମ,
ଏହତିଆତୀ ଉପାୟ
ତଦବୀର = (دربر) ଉପାୟ, ଚାରା,
ଚତୁରାଈ
ତଦରୀଜ = (درجه) ଧୀରେ ଧୀରେ, ଥୋଡ଼ା
ଥୋଡ଼ା, ଅହିସ୍ତା ଅହିସ୍ତା
ତଦରୀସ = (دریس) ଶିକ୍ଷା ଦେନା,
ପଢାନା
ତଜଲଜୁଲ = (جلز) ଖଲବଲୀ,
ଭୂଚାଲ, ତହଲକା
ତଜବଜୁବ = (جنب) ଦୁଵିଧା
ତଜହିକ = (جھیک) ଉପହାସ, ଖିଲଲୀ
ଉଡ଼ାନା
ତନ = (تن) ଶରୀର, ବଦନ, ପିଂଡା, ଡୀଲ
ଡୌଲ
ତନାଜାଅ = (نہج) ବିଵାଦ, ଝଗଡ଼ା, ରାର
ତନାସୁବ = (سب) ଅନୁପାତ

तନାସୁଲ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ସନ୍ତାନ ବଢାନା
 तନାଵ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଖିଂଚାବ, ଶାଂତି ଭଂଗ
 ହୋନେ କା ଖତରା, ଟୈନ୍ଶନ
 ତନାବ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ରସ୍ସୀ, ଶିଵିର କୋ
 ବାଁଧନେ ଵାଲୀ ମୋଟି ଡୋର
 ତନୋମଂଦ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ମୋଟା ଵ୍ୟକ୍ତି,
 ବଲବାନ, ଭରି ଭରକମ ଶରୀର ବାଲା
 ତପାକ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଗର୍ମଜୋଶୀ, ଅଚ୍ଛି
 ଆଓଁ ଭଗତ
 ତକ୍ଷିକା = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଫୁଟ, ଅସହମତି,
 ଅଲଗ ହୋନା, ଜୁଦାଈ
 ତଙ୍ଗ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ସଂକିର୍ଣ୍ଣ, ଚୁସ୍ତ, କସା,
 ପରେଶାନ, ଆଜିଜ୍
 ତନ୍ଜ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ବ୍ୟଂଗ୍ୟ, କଟାକ୍ଷ, ତାନା
 ତନ୍ଜଜୁଲୀ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଗିରାଵଟ,
 ନିଚଲେ ପାଯଦାନ ପର ଆନା, ପଦ
 ଘଟନା, ଡିମୋଶନ
 ତଂବୂଳ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ପାନ କା ପତା,
 ଵିଦାଈ କେ ସମୟ ରିଶତେଦାରୋ ଦ୍ଵାରା
 ଦୀ ଜାନେ ଵାଲୀ ଧନରାଶି
 ତନ୍ଖଵାହ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଵେତନ
 ତଂଦୁରସ୍ତ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ନିରୋଗ,
 ସ୍ଵସ୍ଥ, ଭଲା ଚଂଗା
 ତଂଦୂର = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଭଟ୍ଟୀ, ରୋଟୀ ପକାନେ
 ଵାଲା ଚୂଲ୍ହା
 ତନଫୁସ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଶଵସନ, ସାଂସ
 ଲେନା, ଦମ ଲେନା, ଶଵାସ

ତନହାଈ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଏକାଂତ, ଅକେଲା
 ପନ, ଅଲଗାବ
 ତଫକୁର = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଚିନ୍ତନ, ସୋଚ
 ତଫଜୀଲ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) କିସି କୋ
 ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ମାନନା ଯା ଉତ୍ସକି ଶ୍ରେଷ୍ଠା
 କା ଉଲ୍ଲେଖ କରନା, ଵରୀଯତା ଦେନା
 ତଫରିକ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଭେଦ ଭାବ, ଫର୍କ
 କରନା
 ତଫରିହ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ମନୋରଂଜନ, ସୈର
 ସପାଟା, ହଂସୀ ମଜ୍ଜାକ୍, ଦିଲ୍ଲଗୀ
 ତଫସୀର = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ବ୍ୟାଖ୍ୟା,
 ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ
 ତଫସୀଲ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ବିଵରଣ,
 ବିସ୍ତାର ସେ ବତାନା
 ତବାକ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଥାଲ
 ତବାଆ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ମିଜାଜ, ତବୀଯତ,
 ସ୍ଵଭାବ, ଛପାଈ, ଠପ୍ପା
 ତବୀବ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଵୈଦ୍ୟ, ଚିକିତ୍ସକ,
 ଡାକ୍ଟର
 ତବୀଯତ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ସ୍ଵଭାବ, ମିଜାଜ,
 ଆଦତ, ହାଲ ଚାଲ
 ତବକ୍କା = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ମାନବ ସମୂହ, ଲୋକ,
 କ୍ଷେତ୍ର, ଖଂଡ, ପରତ, ମଂଜିଲ, ତଳ
 ତବଲା = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ଛୋଟା ଢୋଲ
 ତବାଦଲା = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ସ୍ଥାନାଂତରଣ,
 ଟ୍ରାଂସଫର, ଅଦଲା ବଦଲୀ
 ତବାରକ = (ନ୍ତର୍ମିଳି) ବଡା, ଶୀର୍ଷ

ତବାହ = (ବାହ) ନଷ୍ଟ, ନାଶ	ତୟମୁମ = (ମୁମ) ନମାଜ କେ ଲିଏ ମିଟ୍ଟି ସେ ହଥେଲି ଔର ଚେହରା ପାକ କରନା
ତବ୍ଦୀଲ = (ବ୍ଦିଲ) ବଦଳନା, ପରିଵର୍ତ୍ତନ ହୋନା	ତରବତର = (ବତର) ଭୀଗା ହୁଆ, ସରାବୋର
ତବର୍କ = (ବର୍କ) ପ୍ରସାଦ, ପବିତ୍ର ଖାନା ଯା ଵସ୍ତୁ	ତରାଜୁ = (ରାଜୁ) ତୌଲନେ ଵାଲା କାଁଟା
ତବସ୍ସମ = (ବସ୍ସମ) ମୁସକାନ	ତରାଶନା = (ଶନା) କାଂଟନା ଛାଂଟନା
ତମାଂଚା = (ମାଂଚ) ଥପ୍ପଙ୍କ, ଚାଂଟା, ଗାଲ ପର ଜୋର ସେ ହାଥ ମାରନା	ତରାଈ = (ରାଈ) ଖାଦର, ବହ କ୍ଷେତ୍ର ଜହାଁ ଧରତୀ ନମ ରହତୀ ହୋ
ତମାଶା = (ମାଶ) କର୍ତ୍ତବ ଦିଖାନା, ଭୀଡ଼ ଲଗା କର ଅପନୀ କଳା କା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନା	ତରବିଯତ = (ବିଯତ) ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେନା, ଶିଷ୍ଟାଚାର ସିଖାନା, ସଧାନା, ପାଲନ
ତମାମ = (ମାମ) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ସବ, ସମାପନ, ଅଂତ, କୁଳ	ତରତୀବ = (ବିତରିବ) କ୍ରମ
ତମସୀଲ = (ମୀଲ) ଉପମା, ଘଷଟାନ୍ତ, ମିସାଲ	ତର୍ଜୁମାନ = (ମାନାନ୍ତ) ପ୍ରବକ୍ତା, ଅନୁଵାଦକ
ତମସ୍ସୁକ = (କୁକୁକ) କିସି କା ଦାମନ ଥାମନା, କିସି ସେ ଖୁଦ କୋ ଜୋଡ଼ିନା	ତର୍ଜୁମା = (ମାନ୍ତର) ଅନୁଵାଦ
ତମଗା = (ଗା) ପଦକ, ମେଡ଼ଲ	ତରଜୀହ = (ଜୀହ) ଵରୀଯତା
ତମ୍ଭକନତ = (କନତ) ଘମଂଡ, ନାଜ୍ଞ, ମାନ. ଟୀପ ଟାପ ଔର ସଜେ ସଂଵରେ ରହନା	ତରଦୀଦ = (ଦୀଦ) ଖଂଡନ, ରଦ୍ଦ କରନା
ତମଂଚା = (ମଂଚ) ପିସ୍ତାଲ, କଟ୍ଟା	ତରସ = (ଶର୍ଶ) ଦ୍ୟା, ରହମ, ଭୟ, ଡର
ତମ୍ଭୀଦ = (ଭିଦ) ପ୍ରସ୍ତାବନା, ଭୂମିକା	ତରସାନା = (ଶର୍ଶାନା) ଲଲଚାନା, ଚୀଜ ଦିଖାକରନ ଦେନା
ତମୀଜ୍ = (ଜ୍ଜ) ଶିଷ୍ଟାଚାର, ଅଚ୍ଛା ଆଚରଣ, ଭେଦ, ଅଂତର	ତରସୀଲ = (ଲୀଲା) ସଂଚାର, ଭେଜନା, ପତ୍ରାଚାର
ତମଅ = (ଅ) ଲୋଭ, ଲାଲଚ, ଆଶା, ଚାହ	ତରଗୀବ = (ଗୀବ) ପ୍ରୋତସାହନ, ଲାଲଚ ଦିଲାନା
	ତରକ୍କି = (କ୍କି) ଉନ୍ନତି, ବଢ଼ୋତରୀ, ଵୃଦ୍ଧି
	ତରକାରୀ = (କାରୀ) ସବ୍ଜି, ଭାଜୀ,

वेजिटेबिल

तरकीब = (تکب) उपाय, संश्लेषण, ढब, तौर, संयोजन

तरमीम = (تمم) संशोधन, सम्पादन, परिवर्तन करना, बदलना

तर्रर = (رر) तेज़ ज़ुबान वाला, चालाक, चुलबुला, स्मार्ट

तरावत = (اور) ताज़गी, हरा भरा, तरावट, फ्रेशनेस

तरब = (بڑ) विलास, खुशी, आनन्द

तरहदार = (ارہدرا) शिष्टाचारी, छैल छबीला, रंगीला, सुंदर, सजीला

तर्ज़ = (طرز) तौर तरीका, धुन, आकार, शक्ल, शैली, सजावट

तरफ़ = (طرف) ओर, किनारा, दिशा, पक्ष

तरीक़ = (طیور) सड़क, रास्ता, डगर, धर्म, पन्थ, शरीयत

तरीक़ा = (طیریق) विधि

तलअत = (لطف) दर्शन, नज़ारा, शक्ल

तला = (لہ) घी, तेल में फ़ाई किया गया, जूते का निचला भाग

तलाक़ = (لھاک) शादी टूटना, त्यागना, आज़ाद करना, अलग

करना

तलाफ़ी = (پھٹ) क्षतिपूर्ति, भरपाई

तलाश = (پھٹ) खोज, ढूँढना

तल्ख = (خ) कड़वा, कटु

तलछट = (ٹھٹھٹ) बची खुची, पानी के नीचे बैठी वस्तु, किसी पेय के नीचे बैठा मैल

तलफ़ = (ف) नष्ट

तलफ़ुज़ = (ٹھٹھ) शब्द उच्चारण

तलब = (طلب) मांग, इच्छा, चाह

तलवार = (چوپ) खड़ग, शमशीर

तलव्वुन = (چوپ) अस्थिरता, बात या इरादा बदलते रहने वाला व्यक्ति

तवाए़फ़ = (طوانف) नृत्यांगना, नाचने वाली, नर्तकी

तवाज़ो = (حُجَّ) अतिथि सत्कार, आओ भगत, खातिरदारी

तवाफ़ = (طوانف) परिक्रमा, फेरे, चक्कर लगाना

तवानाई = (پیانو) ऊर्जा, शक्ति, ज़ोर, ताकत

तवारीख = (تاریخ) इतिहास, पिछले युग की कथा

तवक्कुफ़ = (ٹھٹھ) ठहराव, थमना, विलंब

तवक्को = (ٹھٹھ) आशा, आस,

भରୋସା, ଉମ୍ମିଦ	ତଶୀଶ = (ତଶିଁ) ଚିନ୍ତା
ତଵସ୍ସୁତ = (ତୁଁ) ମାଧ୍ୟମ, ଜରିଆ	ତଶୀର = (ତଶିଁ) ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାର
ତଵସ୍ସୁଲ = (ତୁଁ) କିସି କୋ ମଧ୍ୟସ୍ତ ବନାନା, କିସି ସେ ସିଫାରିଶ କରିବାନା	ତସାହୁଲ = (ତାଲ) କାହଲୀ, ସୁସ୍ତି, ଟାଲନା, ଲାପରବାଈ
ତଶ୍ଖୀସ = (ତଶିଁ) ନିଦାନ, ଖୋଜ, ମରଜ କି ପହଚାନ	ତସ୍ବୀହ = (ଛୁଣ୍ଡି) ଈଶ୍ଵର ଯା ଅଲ୍ଲାହ କା ନାମ ଜପନେ ଵାଲୀ ମାଲା, ସ୍ତୁତି ଅଲ୍ଲାହ କି
ତଶ୍ତ = (ଶତ) ତସଲା, ଲଗନ, ଥାଲ, ବଢ଼ୀ ସୀ ପ୍ଲେଟ	ତଶ୍ଖୀର = (ତଶିଁ) ବିଜିତ, ମୋହନା, ଘେରନା, ଚୋଟି ପର ପହୁଂଚନା
ତଶ୍ତରୀ = (ତଶିତରି) ଛୋଟୀ ପ୍ଲେଟ, ଚାଯ କେ କପ କେ ନୀଚେ ଵାଲୀ ପ୍ଲେଟ	ତସ୍କିନ = (ତଶିକିନ) ସଂତୋଷ, ଢାରସ, ତସଲ୍ଲି
ତଶ୍ଫଫୀ = (ତଶିଫି) ଢାରସ, ଦିଲାସା, ତସଲ୍ଲି	ତସଲସୁଲ = (ତଶିଲ) ଆବେଗ, ଅନୁକ୍ରମ, କଙ୍ଗା
ତଶ୍ବାହ = (ତଶିବାହ) କିସି ଚିଜ କୋ ଦୂସରୀ ଚିଜ ଜୈସା ବତାନା, (ହୋଟ କୋ ଫୂଲ ଜୈସା କହନା)	ତସଲ୍ଲୁତ = (ତଶିଲୁତ) ଵର୍ଚସ୍ଵ, ପ୍ରଭୃତି, ଶାସନ
ତଶ୍ଦଦୁଦ = (ତଶିଦଦୁଦ) ହିଂସା, ସଖ୍ତତି, ଜୋର ଜବରଦସ୍ତି	ତସଲୀମ = (ତଶିଲିମ) ସ୍ଵିକାର, ମାନ୍ୟତା, ପହଚାନନା, ନମସ୍କାର, ଆଦାବ
ତଶନା = (ତଶିନା) ପ୍ର୍ୟାସ (ତିଶନା)	ତସହିହ = (ତଶିହିହ) ଭୂଲ ସୁଧାର, କରେକ୍ଷନ
ତଶନଗୀ = (ତଶିନି) ପ୍ର୍ୟାସ (ତିଶନଗୀ)	ତସଦୀକ୍ରିୟା = (ତଶିଦିକ୍ରିୟା) ପୁଷ୍ଟି
ତଶନୀ = (ତଶିନୀ) ତାନା ମାରନା	ତସର୍ଫୁଫ = (ତଶିର୍ଫୁଫ) ଖର୍ଚ, ଉପଭୋଗ
ତଶନ୍ତୁଜ = (ତଶିନ୍ତୁଜ) କାଂପନା, ଥରଥରାନା, ଐଠନ ପଡ଼ନା	ତସଫିଯା = (ତଶିଫିଯା) ନିପଟାନ, ବୀଚ ବଚାଓ, ସୁଲହ ସଫାଈ
ତଶରୀହ = (ତଶିରୀହ) ବ୍ୟାଖ୍ୟା	ତସନ୍ନୋ = (ତଶିନ୍ନୋ) ବନାଵଟ, ନକ୍ଳିପନ, ଦିଖାଵା
ତଶରୀଫ ଲାନା = (ତଶିରୀଫ) ପଥାରନା, ସମ୍ମାନ କେ ସାଥ କିସି ଜଗହ ପର ଜାନା	ତସନୀଫ = (ତଶିନୀଫ) ରଚନା, ଲେଖନ ତସବ୍ୱଫ = (ତଶିବ୍ୱଫ) ରହସ୍ୟବାଦ, ସୂଫ୍ରି ବିଚାର ଧାରା, ଵାସନାଓଁ କା

پاریتھاگ, سُکھیوا د
تہسیل = (صُورٰ) چوپی, چاھا, رُپ,
فُٹوٹے
تہ = (تھ) تلا, پرتاب, نیچلا
بھاگ, سیل وَت, لپےٹ, نیمّن تام
تہارتا = (تھرٹھ) پوچھتہا, نہانہا
دھونا
تہکیر = (تھکیر) اپمان, انادار,
تیرسکار
تہکیک = (تھکیک) انوں سندھان,
جاںچ, پڈھاتا ل, خوچ
تہجیب = (تھجیب) سانسکرتی,
سभیت, شیषٹاچار
تہنیت = (تھنیت) بھائی,
مُبَارکباد
تہمُول = (تھمُول) سہن شیلتا, دیری
تہخیا = (تھخیا) ٹان لئنا, تیار ہو
جانا, سانکلپ
تہریف = (تھریف) ویکھت, شबد میں
پاریتہن کرنا
تہریک = (تھریک) آندھوں,
تہماں, پروتھاہیت کرنا
تہلیل = (تھلیل) بھنگ, ویلی,
घوٹنا, گھوٹنا, اک چیز دوسرا
چیز میں میلا دئنا
تہس-نہس = (سہن سہن) نہت
کرنا, ٹجاںنا, برباد کرنا

تہسین = (تھسین) سراہنا,
تاریف, وہ وہ کرنا
تہسیل = (تھسیل) ہاسیل کرنا,
و سوں کرنا, کر و لگان و سوں نے
والا دھتار
تہویل = (تھوہیل) ڈھوہر, ہیرا سات,
کوئی, نیگرانی میں دئنا یا لئنا
تہات = (تھات) پُوجا پاٹ,
آجڑا کاری, انوپاٹن
تہارٹ = (تھرٹھ) پاریتھ, جان
پھٹان
تہاکوہ = (تھاکوہ) پیچا کرنا,
انوں ساران
تہاللُک = (تھاللُک) سانبندھ,
لگا و
تہاللُکا = (تھاللُک) کھوڑ, جیلا,
جایدات, جاگیر
تہالا = (تھالا) ٹھچ, شیش,
سرشکیت مان
تہاہد = (تھاہد) سامنہ, سہماتی,
تارفداہی کرنا
تہاہر = (تھاہر) پکھی, چیڈیا
تہاڑس = (تھاڑس) مور
تہاکنا = (تھاکنا) چوپ کر دئخنا,
لگا تار ڈسٹی جمایے رہنا
تہاکید = (تھاکید) جو اور دے کر کہنا,
کڈا نیردش

तାକ୍ = (ତାକ୍) ଛୋଟୀ ସୀ ମେହରାବ,	ଵାଲା, ମାତହତ, ଆଦେଶ ମାନନେ
ଆଲା, ନିପୁଣ ହୋନା, ବିଶେଷଜ୍ଞ	ଵାଲା
ତାକ୍ତତ = (ତାକ୍ତ) ଶକ୍ତି, ବଳ, ଜୋର,	ତାବାଂ = (ତାବାଂ) ଚମକଦାର,
ଉର୍ଜା	ପ୍ରକାଶମୟ, ନୂରାନୀ
ତାଖୀର = (ତାଖୀର) ଦେର, ଢୀଲ	ତାବଡ଼ ତୋଡ଼ = (ତାବଡ଼ ତୋଡ଼) ଲଗାତାର, ତଳେ
ତାଜ = (ତାଜ) ମୁକୁଟ, ବାଦଶାହ କି	ଉପର, ଏକ ପର ଏକ
ଟୋପୀ	ତାବୀର = (ତାବୀର) ଵ୍ୟାଖ୍ୟା, କିସି
ତାଜିର = (ତାଜିର) ବ୍ୟାପାରୀ, ବିକ୍ରେତା	ସ୍ଵପ୍ନ କା ଅର୍ଥ ଦୁଁଢନା
ତାଜା = (ତାଜା) ତ୍ଵରିତ, ଗର୍ମି ଗର୍ମ,	ତାବୂତ = (ତାବୂତ) ମୁର୍ଦ୍ଦ କା ବକସା,
ତୁରଂତ, ଅଭୀ ଅଭୀ, ଫ୍ରେଶ	ଅର୍ଥୀ, ଲାଶ ଉଠାନେ ଵାଲା ସନ୍ଦୂକ
ତାଜିଯା = (ତାଜିଯା) ଇରାକ ମେଁ ଇମାମ	ତାଲାବ = (ତାଲାବ) ପୋଖର
ହୁସୈନ କେ ମଜ୍ଜାର ପର ବନେ ଭଵନ କି	ତାଲିବ = (ତାଲିବ) ଇଚ୍ଛୁକ
ଜୈସି ଆକୃତି, ଦିଲାସା	ତାଲିବେ ଇଲମ = (ତାଲିବେ ଇଲମ) ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ,
ତାଜିଯାନା = (ତାଜିଯାନା) କୋଡ଼ା, ଚାବୁକ, ହଂଟର	ଛାତ୍ର
ତାଜିଯତ = (ତାଜିଯତ) ସଂବେଦନା, କିସି	ତାଲିମ = (ତାଲିମ) ଶିକ୍ଷା, ପଢାଇଁ.
କି ମୃତ୍ୟୁ ପର ଶୋକ ବ୍ୟକ୍ତ କରନା	ସୀଖନା
ତାଜୀମ = (ତାଜୀମ) ଆଦର, ସତକାର	ତାମୀର = (ତାମୀର) ନିର୍ମାଣ, ଭଵନ
ତାଜୀର = (ତାଜୀର) ସଜା, ଦଂଡ	ବନାନା
ତାଜୀରାତ ଏ ହିନ୍ଦ = (ତାଜୀରାତ ଏ ହିନ୍ଦ) ଭାରତୀୟ ଦଂଡ ସଂହିତା	ତାମୀଲ = (ତାମୀଲ) ଅନୁପାଲନ
ତାତୀଲ = (ତାତୀଲ) ଛୁଟ୍ଟୀ, ଅଵକାଶ	ତାର = (ତାର) ଧାତୁ ଯା ପ୍ଲାସ୍ଟିକ କା
ତାନୀସ = (ତାନୀସ) ସ୍ତ୍ରୀ ଲିଙ୍ଗ	ଲମ୍ବା ବ ଗୋଲ ଡୋରା, ଟେଲିଗ୍ରାମ
ତାପନା = (ତାପନା) ଗର୍ମୀ ପହୁଂଚାନା, ଧୂପ	ତାରାଜ = (ତାରାଜ) ନଷ୍ଟ, ଵିନାଶ,
ଯା ଆଗ କେ ସାମନେ ବୈଠକ କର ସେଂକନା	ବରବାଦୀ
ତାବ = (ତାବ) ଚମକ, ମଜାଲ,	ତାରୀ = (ତାରୀ) ଛାନା, ଛାଯା ହୁଆ
ସହନଶୀଲତା, ତାପ	ତାରୀକ = (ତାରୀକ) ଅଁଧେରା, କାଲା
ତାବେଏ = (ତାବେଏ) ଅନୁପାଲନ କରନେ	ତାରୀଖ = (ତାରୀଖ) ଦିନାଂକ, ଇତିହାସ
	ତାରୀଫ = (ତାରୀଫ) ପ୍ରଶଂସା

તાર-તાર = (તાર) ફટ જાના,
ધજી ધજી ઉડના
તાવ = (તાવ) ગુસ્સા, ગર્મી, તાપ,
કાગજ કા પૂરા શીટ
તાવોજ = (તોવીજ) આશ્રય દેના,
પનાહ, ગલે મેં પહની ગઈ દુઆ
તાશા = (તાશા) એક પ્રકાર કા વાદ્ય
યંત્ર
તાસ્સુફ = (ફાસુફ) પછતાવા, દુઃખ
વ્યક્ત કરના
તાસ્સુબ = (ફસુબ) પૂર્વાગ્રહ, ધર્મ યા
જાતિ કે નામ પર ભૈદ ભાવ કરના
તાસ્સુર = (તાસુર) પ્રભાવ, અનુભવ, રાય
તાહમ = (તાહમ) ફિર ભી
તાહિર = (તાહિર) પવિત્ર, પાક દામન
તિક્કા = (ટિક્કા) ગોશ્ઠ કા ભુના
હુआ ટુકડા
તિજારત = (તિજારત) વ્યાપાર, ક્રય વિક્રય
તિફલ = (ટિફલ) બાલક, બચ્ચા, લડકા
તિબ્બ = (ટિબ્બ) ચિકિત્સા,
આયુર્વિજ્ઞાન, રોગ ઉપચાર
તિનકા = (ટિનકા) ઘાસ કા ડંઠલ,
જ્ઝાડૂ કા અંશ
તિર્યાક્ર = (તિર્યાક્ર) જાહર મોહરા,
વિષેલે જન્તુઓં કે જાહર સે બચાને
વાલી ઔષધિ, વિષહર
તિલા = (ટિલા) સ્વર્ણ, સોના

તિલાઇ = (ટિલાઇ) સ્વર્ણિમ, સોને કા,
સુનહેરા
તિલાવત = (ટિલાવત) પઢના, પાઠ,
કુરાન પઢના, સુનાના
તિલિસ્મ = (ટિલિસ્મ) જાટૂ કોઇ
અનોખી બાત, તંત્ર, ટોના
તીખા = (ટીખા) તેજ, નુકિલા, મિર્ચ
વાલા ખાના
તીન પાંચ = (ટીન પાંચ) તકરાર, બહસ,
રાર
તીનત = (ટીનત) આદત, સ્વભાવ
તીમારદારી = (ટીમારદારી) રોગી કી
સેવા, દેખભાલ
તીર = (ટીર) બાણ, તેજ, જલ્દી
તુક્કા = (ટુક્કા) બિના ભાલ વાલા
બાણ, અનુમાન લગાના, ભવિષ્ય
વાણી કરના
તુકબન્દી = (ટુકબન્દી) કાવ્ય રચના લિખને
કી કોશિશ, કાફિયોં કા જોડ તોડ
તુખમ = (ટુખમ) બીજ, અંડા, ગુઠલી
તુજુક = (ટુજુક) તામ ઝામ, ધૂમ
ધડકા, શાન, ડાયરી
તુન્દ = (ટુન્દ) તેજ, કડા, શીઘ્ર અસર
કરને વાલા
તુફ = (ટુફ) થૂક, કિસી પર
થૂકના, તિરસ્કાર
તુફેલ = (ટુફેલ) કિસી કી વજહ સે

କୋଈ କାମ ହୋନା, ଦାନ, ସଦକା
ତୁଫଂଗ = (ତୁଫଂଗ) ବାଣ, ବଂଦୁକ
ତୁର୍ବତ = (ତୁର୍ବତ) କବ୍ର, ମଜ୍ଜାର,
ସମାଧି, ମିଟ୍ଟି
ତୁରଫା = (ତୁରଫା) ନ୍ୟା, ଅନୋଖା,
ନଵୀନ, ଅଜୀବ
ତୁରା = (ତୁରା) କେଶ, ଜୁଲଫ୍କେ, କୁଛ
ଅଧିକ, ଫୁଲୋ ସେ ବନା ଜେବର ଜୋ
କାନ ପର ଲଟକତାହୈ
ତୁର୍ଶି = (ତୁର୍ଶି) ଖଟାସ
ତୁମ୍ବାକ = (ତୁମ୍ବାକ) ଧୂମ ଧାମ, ଭୀଡ଼
ଭଙ୍ଗକକା, ଶାନ ଶୌକତ
ତୁଲୁଡ଼ = (ତୁଲୁଡ଼) ଉଦ୍ୟ, ଉଭରନା,
ନିକଲନା
ତୁ ତୁକାର = (ତୁକାର) ଅପ ଶବ୍ଦ
କହନା, ବଦଜବାନୀ, ମୌଖିକ
ଲଙ୍ଘାଇ
ତୁ ତଡ଼ାକ = (ତଡ଼ାକ) ଗାଲମ ଗଲୌଜ,
ବଦତମୀଜୀ ସେ ବାତ କରନା
ତୁ ତୁ ମୈ ମୈ = (ତୁତୁମୈମୈ) ଝାଗଙ୍ଗା
କରନା, ଏକ ଦୂରେ କୋ ବୁରା କହନା,
ବହସ କରନା
ତୁଫାନ = (ତୁଫାନ) ବାଢ଼, ସମୁଦ୍ର ମୈ
ଉଠନେ ଵାଲୀ ଊଚୀ ଲହରେ ଔର ତେଜ
ହବା, ତେଜ ଆଂଧୀ
ତୁମାର = (ତୁମାର) ଲମ୍ବା ପତ୍ର, ବହୁତ
ଲମ୍ବା ଆଲେଖ, ବହୁତ ବଡ଼ ଉଲ୍ଲେଖ

ତୂର = (ତୂର) ମିସ କେ ସେନାଈ
ପ୍ରାନ୍ତ କେ ଏକ ଏତିହାସିକ ପହାଡ
କା ନାମ
ତୂଳ = (ତୂଳ) ଲମ୍ବାଈ
ତେଗ = (ତେଗ) ତଲଵାର, ଖଙ୍ଗ
ତେଜ = (ତେଜ) ଧାରଦାର, ଚାଲାକ,
ହୋଶିଆର, ଦ୍ରୁତଗାମୀ
ତେଜାବ = (ତେଜାବ) ଅମ୍ଲ, ଏସିଡ
ତେବର = (ତେବର) ହାବ ଭାବ, ଚିତବନ,
ନେତ୍ର ଜ୍ୟୋତି
ତେବରୀ = (ତେବରୀ) ମାଥେ କୀ ସିଲବଟ
ତୁଅୟୁନ = (ତୁଅୟୁନ) ନିର୍ଧାରଣ, ଠହରାନା
ତେଶ = (ତେଶ) କୁଦାଲ, କୁଳହାଡି, ବେଲଚା
ତୈ = (ତୈ) କିସି ବାତ ପର ସହମତ
ହୋନା, ରାସ୍ତା ପୂରା କରନା, ନିର୍ଣ୍ୟ,
ନିପଟାନ
ତୈୟାର = (ତୈୟାର) ତତ୍ପର, ପକ ଜାନା,
ସହମତ, ରାଜୀ
ତୈନାତି = (ତୈନାତି) ନିଯୁକ୍ତି,
ପହରେଦାରୀ, ସେବା
ତୈଶ = (ତୈଶ) ଗୁସ୍ସା, ଆପେ ସେ ବାହର
ହୋନା, ଗର୍ମ ସ୍ଵଭାବ
ତୋଦହ = (ତୋଦହ) ମିଟ୍ଟି କା ଢେର,
କଚ୍ଚା ଟୀଲା
ତୋଶକ = (ତୋଶକ) ରୁଙ୍କ କା ଗଦଦା,
ଗଦୀଲା ବିସ୍ତର
ତୋଶା = (ତୋଶା) ଯାତ୍ରା କା ସାମାନ, ଵହ

ଭୋଜନ ଜୋ ଯାତ୍ରୀ ସାଥ ଲେ ଜାଏ
ତୋହଫା = (ତୋହଫା) ଭେଟ, ଉପହାର, ଗିଫ୍ଟ
ତୋହମତ = (ତୋହମତ) ଲାଞ୍ଛନ ଲଗାନା,
 ଝୁଠା ଆରୋପ, କେଵଳ ଶକ ପର କଲଂକ
 ଲଗାନା
ତୌକ୍ = (ତୌକ୍) ବଂଦିଯୋଁ କେ ଗଲେ ମେଂ ଡାଲା
 ଜାନେ ବାଲା ଭାରୀ ଲୋହା, ଗଲେ କା ଜେଵର
ତୌଫିକ = (ତୌଫିକ) ଅନୁଗ୍ରହ, ସାମର୍ଥ୍ୟ,
 ତାକ୍ତ, ହୌସଲା, ଉପକାର କରନେ କି
 ଶକିତ
ତୌବା = (ତୌବା) ପଶ୍ଚାତାପ, ପଛତାଵା,
 ଖୁଦା ସେ କ୍ଷମା ମାଂଗନା, ପାପ ନା
 କରନେ କି ପ୍ରତିଜ୍ଞା
ତୌଲନା = (ତୌଲନା) ଭାର କରନା, ଜାଂଚନା,
 ପରଖନା, ଅଂଦାଜା ଲଗାନା
ତୌଲିଯା = (ତୌଲିଯା) ଅଂଗୌଛା, ବଦନ
 ପୋଛନେ ବାଲା କପଡ଼ା
ତୌଲିଯତ = (ତୌଲିଯତ) କିସି କୋ
 ନିରିକ୍ଷକ ବନାନା, ରଖିବାଲା
ତୌଲୀଦ = (ତୌଲୀଦ) ପ୍ରଜନନ, ଜନନା
ତୌସିଫ = (ତୌସିଫ) ପ୍ରଶଂସା,
 ଅଚ୍ଛାଇଯୋଁ କା ବଖାନ
ତୌହିଦ = (ତୌହିଦ) ଏକେଶ୍ଵରବାଦ, ଏକତା
ତୌର = (ତୌର) ଚାଲ ଚଲନ, ଚାଲ ଢାଲ,
 ରୂପ, ପ୍ରଚଲନ

ଥ (ତୋହଫା)

ଥକନ = (ଥକନ) ପରାସ୍ତ, ଥକାଵଟ,
 ବହୁତ ପରିଶ୍ରମ କେ ବାଦ କି ସ୍ଥିତି,
 ହାରାହୁଆ
ଥକକା = (ଥକକା) ଢେର, ଅଟାଲା, ଅଂବାର
ଥପକନା = (ଥପକନା) ହଲକେ ହଲକେ ଶରୀର
 ପର ହାଥ ମାରନା, ଶିଶୁ କୋ ସୁଲାନେ କେ
 ଲିଏ ମାଁ କା ସ୍ପର୍ଶ
ଥପେଡ଼ା = (ଥପେଡ଼ା) ତୁଫାନ କା ଝାଁକା,
 ତେଜି ଲୁବାଲୀ ହଵା
ଥପ୍ପଡ଼ = (ଥପ୍ପଡ଼) ତମାଂଚା, ଥାପ,
 କଂଟାପ, ଝାପଡ଼
ଥମନା = (ଥମନା) ରୁକନା, ଚୁପ ହୋନା, ଠହରନା
ଥରଥରୀ = (ଥରଥରୀ) କାଂପନା, କଂପନ
ଥାନା = (ଥାନା) ପୁଲିସ ସ୍ଟେଶନ, ବାଂସ
 କା ଢେର
ଥାହ = (ଥାହ) ଗହରାଈ, ହାଲେ ଦିଲ,
 ଅଂତ, ଭେଟ, ରାଜ୍
ଥୁକ = (ଥୁକ) ଲାର, ମୁହ କା ପାନୀ
ଥୈଲା = (ଥୈଲା) ଝୋଲା, ବୈଗ, ଛୋଟୀ ବୋରି
ଥୋପନା = (ଥୋପନା) ଢେରି ଲଗାନା, ଉପଲେ
 ବନାନା, ଝୁଠା ଆରୋପ ଲଗାନା
ଥୋଡ଼ା = (ଥୋଡ଼ା) ତନିକ, କମ, ଜରା ସା
ଥୋକ = (ଥୋକ) ଇକଟ୍ଟଠା, ଢେର, ଜତ୍ଥା,
 ହୋଲ ସେଲ

ଦ (,)

ଦକ୍ଷ୍ୟାନୂସ = (ଦୁଃଖୀ) ପୁରାନେ ଵିଚାରୋରେ
ବାଲା, ପୁରାତନପଥୀ, ପିଛଲେ ଯୁଗ କା
ଦକ୍ଷିକା = (ଦୁଃଖୀ) ମିନଟ, ପଲ,
ନୁକ୍ତା, ମହୀନ
ଦଖଲ = (ଦୁଃଖୀ) ହସ୍ତକ୍ଷେପ, ପହଞ୍ଚ,
ପ୍ରଵେଶ କରନା
ଦଗ୍ଧା = (ଦୁଃଖୀ) ଛଲ, ଧୋଖା, ଠଗନା, ଝାଂସା
ଦଙ୍ବା = (ଦୁଃଖୀ) ମୁଗ୍ଧିଆଁ ଯା କବୂତରୋରେ
କା ପିଂଜରା
ଦଫ଼ଅ = (ଦୁଃଖୀ) ଏକ ବାର, କାନୂନ କି
ଧାରା
ଦଫ଼ଅତନ = (ଦୁଃଖୀ) ଅଚାନକ, ସହସା,
ଯକାୟକ
ଦଫ଼ା = (ଦୁଃଖୀ) ଦୂର କରନା, ହଟାନା,
ଖଦେଇନା
ଦଫ଼ିନା = (ଦୁଃଖୀ) ଧରତୀ ମେଂ ଗଡ଼ା
ଖଜାନା
ଦଫ଼ତର = (ଦୁଃଖୀ) କାର୍ଯ୍ୟାଲୟ, ପୁସ୍ତକ,
କାଗଜାତ
ଦଫ଼ତରୀ = (ଦୁଃଖୀ) ପୁସ୍ତକ କି
ଜିଲ୍ଦ ବନାନେ ବାଲା
ଦଫ଼ନ = (ଦୁଃଖୀ) ଧରତୀ ମେଂ ସମାଧି,
ଲାଶକୋ ମିଟ୍ଟୀ ମେଂ ଦବାନା, ଅଂତିମ ସଂସକାର
ଦବାନା = (ଦୁଃଖୀ) ଗାଡ଼ନା, ବୋନା,

ଜବରଦସ୍ତୀ କବ୍ଜା, ହକ୍ ମାରନା,
କମଜୋର ପର ହାଵି ହୋନା
ଦବୀର = (ଦୁଃଖୀ) ମୁଶୀ, ଲିଖନେ ବାଲା,
ସଚିବ, ସେକ୍ରେଟରୀ, ବିଚାରକ, ବୁଦ୍ଧଜୀବୀ
ଦବଦବା = (ଦୁଃଖୀ) ରୋବ ଦାବ, ଶକ୍ତି
ପ୍ରଦର୍ଶନ, ଢୋଲ କି ଥାପ
ଦବାଵ = (ଦୁଃଖୀ) ବୋଙ୍ଗା, ଭାର, ପ୍ରେଶର
ଦନ୍ଦାନ = (ଦୁଃଖୀ) ଦାଂତ
ଦମ = (ଦୁଃଖୀ) ଜୋର, ପ୍ରାଣ, ସାଁସ, ପଲ,
କଶ ମାରନା, ମଂତ୍ର ଯା ଦୁଆ ପଢ଼ କର
ଫୁଁକନା
ଦୟାର = (ଦୁଃଖୀ) ଦେଶ, ନଗର, ମୁଲ୍କ, ଘର
ଅଥବା ମକାନ କା ବହୁ ବଚନ
ଦର = (ଦୁଃଖୀ) ଦ୍ଵାର, ଦରଵାଜା
ଦରାଙ୍ଗ = (ଦୁଃଖୀ) ଡିନିରୀ, ଦରାର, ଗୈପ
ଦରିଆ = (ଦୁଃଖୀ) ନଦୀ, ଵହ ଜଲ ଧାରା
ଜୋ ପର୍ଵତ ସେ ନିକଲ କର ସମୁଦ୍ର ମେଂ
ମିଲ ଜାଏ
ଦରୀ = (ଦୁଃଖୀ) ବିଛାନେ କା କପଡ଼ା,
ଭଂଗ କରନା, ଲୁଟନା, ଫାଙ୍ଗନା
ଦରିଚା = (ଦୁଃଖୀ) ଖିଙ୍କି, ମୋଖା,
ଛୋଟା ସା ଦ୍ଵାର
ଦରୀଦା = (ଦୁଃଖୀ) ଫଟା ହୁଆ
ଦରୀବା = (ଦୁଃଖୀ) ପାନ କା ବାଜାର,
ପନଵାଡ଼ିଆଁ କା ମୋହଲ୍ଲା
ଦରେଗ = (ଦୁଃଖୀ) ପଛତାଵା, ଅଫସୋସ
ଜତାନା

दरोග = (دروغ) ଝୁଠ, ମିଥ୍ୟା	କଚେହରୀ, ଦରଗାହ, ଆସ୍ତାନା
ଦରକାର = (درہ) ଆଵଶ୍ୟକତା, ଅପେକ୍ଷିତ, ଜୋ ଚୀଜ୍ ଚାହିଁ ହୋ	ଦରବାନ = (دربان) ଦ୍ୱାରପାଲ, ଚୌକିଦାର, ସଂତରୀ, ଗାର୍ଡ
ଦରକିନାର = (درکر) ଏକ ଓର, ଉପେକ୍ଷା, ଅଲଗ ରଖନା	ଦର୍ଦ୍ଦ = (درد) ପାଠ, ସବକ, ଶିକ୍ଷା, ପଢନା
ଦରଖତ = (درخت) ଵୃକ୍ଷ, ପେଡ, ଝାଡ଼	ଦରମାଁ = (درمیں) ଉପଚାର, ନିଵାରଣ, ଚାର, ଇଲାଜ
ଦରଖଶୀ = (درخشن) ଚମକିଲା, ପ୍ରକାଶ ସେ ଭରା, ରୌଶନ	ଦରମିଯାନ = (درمیان) ମଧ୍ୟ, ବୀଚ ମେଁ, ଘେରେ ମେଁ
ଦରଖଵାସ୍ତ = (درخواست) ପ୍ରାର୍ଥନା ପତ୍ର, ନିଵେଦନ, ଆଗହ କରନା, ଅର୍ଜୀ, ଅପୀଲ	ଦର୍ଯ୍ୟାଫ୍ତ = (دریافت) ଖୋଜ, ଆବିଷ୍କାର, ପୂଛନା
ଦରଗାହ = (درگاہ) ଧର୍ମ ସ୍ଥଳ, କିସି ବୁଜୁର୍ଗ କା ମଜାର, କିସି ସୂଫି କି ଚୌଖଟ	ଦରଯୁଜା = (دریوجا) ଭିକ୍ଷା
ଦରଗୁଜର = (درگز) କ୍ଷମା କରନା, ଭୁଲା ଦେନା, ନଜର ଅଂଦାଜ କରନା	ଦରଵାଜା = (دروازه) ଦ୍ୱାର, ପଟ, ଫାଟକ
ଦର୍ଜ = (درج) ଅନୁସୂଚିତ, ସୂଚିବଦ୍ଧ, ଲିଖିବାନା, ତହରୀର ଦେନା	ଦରବେଶ = (دریوے) ଭିଖାରୀ, ଫକୀର, ସାଇଁ, ସଂତ, ଈଶ୍ଵର କା ଧ୍ୟାନ କରନେ ଵାଲା
ଦର୍ଜନ = (درج) 12 ନଗ, 12 କା ଥୋକ ସୌଦା	ଦର୍ଦ୍ଦ = (درد) ଦୋ ପର୍ଵତୋ କେ ବୀଚ କା ରାସ୍ତା
ଦର୍ଜା = (درج) କକ୍ଷା, ସ୍ତର, ଶ୍ରେଣୀ	ଦରହମ = (درہ) ଉଲଟ ପୁଲଟ, ତିତର ବିତର, ଗଡ଼ବଡ
ଦର୍ଜୀ = (درجی) କପଡ଼େ ସୀନେ ଵାଲା, ଟେଲର	ଦଲାଲ = (دلال) ବିଚୌଲିଯା, ସୌଦା କରାନେ ଵାଲା, କମୀଶନ ଏଜେଂଟ, ଭଡ଼ବା
ଦର୍ଦ୍ଦ = (درد) ଦୁଃଖ, ପୀଡ଼ା, ତକଲୀଫ	ଦଲଦଲ = (دلدل) କିଚଙ୍ଗ, ଧସାନ, ଜିସ ମିଟ୍ଟି ମେଁ ପୈର ଧଂସ ଜାଏଁ
ଦରପେଶ = (درپر) ସାମନେ, ଆଗେ	ଦଲୀଲ = (دلیل) ତର୍କ
ଦରପର୍ଦା = (درپردا) ଛୁପକର, ପୀଠ ପୀଛେ	ଦଵା = (دو) ଔଷଧି, ଦଵାଇ
ଦରବାର = (دربان) ରାଜା କି ସଭା,	

दવାମ = (ମାଂ) ସଦା, ଅନନ୍ତ, ହମେଶା	ଜଲନା
ଦଵା = (ମାଂ) ଦୌଡ଼ିତା ହୁଆ, ଭାଗନା ହୁଆ	ଦହକାନ = (ହଙ୍ଗା) କିସାନ, କୃଷକ, ଦେହାତୀ
ଦସ୍ତ = (ମୁଶି) ହାଥ, ପଂଜା, ପତଳା ଶୈଚ	ଦହଶତ = (ହଶତ) ଆତଂକ, ଡର
ଦସ୍ତା = (ମୁଶି) ସମୂହ, ଜତଥା, ଗୁପ, ହତ୍ୟା	ଦହଶତଗର୍ଦ୍ଦ = (ହଶତଗର୍ଦ୍ଦ) ଆତଂକବାଦୀ
ଦସ୍ତାନା = (ମୁଶି) ହାଥ ପର ଚଢାଯା ଜାନେ ବାଲା ବସ୍ତର ଯା ଚମଡ଼ା, ଝକବ୍ଜ	ଦହନ = (ହଙ୍ଗା) ମୁଖ
ଦସ୍ତକ = (ମୁଶି) ଖଟଖଟାନା, ଦ୍ଵାର ପର ହାଥ ମାରନା	ଦହର = (ହଙ୍ଗା) ସଂସାର, ଦୁନିୟା, ସମୟ
ଦସ୍ତକାର = (ମୁଶି) ହସ୍ତ ଶିଲ୍ପୀ	ଦହଲନା = (ହୁଲା) ଆତଂକିତ ହୋଇବା, ଘବରାନା, ଡର ଜାନା, କିସି କେବଳ ମେଂ ଆ ଜାନା
ଦସ୍ତଖତ = (ମୁଶି) ହସ୍ତାକ୍ଷର	ଦହଲିଜ୍ = (ହୁଲିଜ୍) ଚୌଖଟ, ଦରଵାଜେ କା ନିଚଲା ଭାଗ
ଦସପନା = (ମୁଶି) ରସୋଈ ମେଂ କାମ ଆନେ ବାଲା ଚିମଟା, (ଦସ୍ତ ପନାହ)	ଦାଏର = (ମାଂ) ଦାଖିଲ, ଫାଇଲ କରନା
ଦସ୍ତାର = (ମୁଶି) ପଗଡ଼ୀ, ଟୋପି	ଦାଏରା = (ମାଂ) କୁଂଡଳ, ଗୋଲା, ଘେରା, ଚକ୍ର, କ୍ଷେତ୍ର
ଦସ୍ତୂର = (ମୁଶି) ସଂବିଧାନ, ତୌର ତରୀକା, ରୀତି ରିଵାଜ, ନିୟମ	ଦାଏମ = (ମାଂ) ସଦା, ହମେଶା ଜନ୍ମ ଭର
ଦସ୍ତରଖାନ = (ମୁଶି) ଭୋଜନ ଲଗାନେ କେ ଲିଏ ବିଛନେ ବାଲା କପଡ଼ା ଯା ପଲାସ୍ଟିକ	ଦାଖିଲ = (ମୁଶି) ପ୍ରବେଶ, ଡାଲନା, ଭର୍ତ୍ତା ହୋନା
ଦସ୍ତ୍ୟାବ = (ମୁଶି) ଉପଲବ୍ଧ	ଦାଗ = (ମୁଶି) ଧବ୍ବା, କଲଂକ, ଘାଵ ଯା ଜଲନେ କା ନିଶାନ, ଶୋକ, ଦୁଃଖ
ଦହାଙ୍ଗ = (ମାଂ) ଶେର କି ଆଵାଜ	ଦାଗ ବେଲ = (ମୁଶି) ଵହ ନିଶାନ ଜୋଖୁଦାଈ ସେ ପହଲେ ଲଗାଯା ଜାଯ
ଦହାନା = (ମାଂ) ମୁଖ, ନଦୀ କେ ସମୁଦ୍ର ମେଂ ଗିରନେ କା ସ୍ଥାନ, ଘାଟୀ କେ ଶୁରୁ ହୋନେ କି ଜଗହ	ଦାନା = (ମାଂ) ବୁଦ୍ଧିମାନ, ଜ୍ଞାନୀ, ଚତୁର, ଶରୀର ପର ନିକଲୀ ଫୁଂସୀ
ଦହକନା = (ମାଂ) ଭଙ୍ଗକନା, ଆଗ କା	ଦାନା = (ମାଂ) ଅନାଜ, ଗାଲ୍ଲା, ବୀଜ, ପକ୍ଷିଯୋକ ଖାନା
	ଦାନିସ୍ତା = (ମାଂ) ଜାନ ବୁଝା କର

दାନିଶ = (ଦାନିଶ) ବୃଦ୍ଧି, ଜାନ, ସମଜ	ମେହରାବ ବନେ ହୁଏ ଲମ୍ବେ ଚୌଡ଼େ ହାଲ
ଦାନେ = (ଦାନେ) ଶରୀର ପର ନିକଲନେ	ଦାସ୍ତାନ = (ଦାସ୍ତାନ) କଥା, କହାନୀ, କିସ୍ସା
ଵାଲୀ ଫୁସିଆଁ, ଚୈଚକ ଯା ଖସରା	ଦାଵ = (ଦାଵ) ଧୋଖା, ବହାନା, ଫରେବ,
ଦାଦ = (ଦାଦ) ଫୁରିଯାଦ, ନ୍ୟାୟ, ପ୍ରଶଂସା, ଏକ ପ୍ରକାର କା ଚର୍ମ ରୋଗ	ଘାତ
ଦାବ = (ଦାବ) ଦବାଵ, ବୋଙ୍ଗ, ଜୋର	ଦାଂବ = (ଦାଂବ) ଜୁଏ କି ବାଜି, ପାସା ଫେକନା, ଲାଟରି ନିକଲନା
ଦାମ = (ଦାମ) ମୂଲ୍ୟ, କିମତ, ଭାବ, ଦର, ଜାଲ	ଦାଵତ = (ଦାଵତ) ନ୍ୟୋତା, ଭୋଜ, ବୁଲାବା, ଖାନେ ପିନେ କି ପାର୍ଟୀ
ଦାମାଦ = (ଦାମାଦ) ବେଟୀ କା ପତି, ବଧୁ କା ଵର	ଦାଵା = (ଦାଵା) ଅଧିକାର ଜତାନା, ମୁକଦଦମା ଠୋକନା, ମାଂଗ, କଲେମ
ଦାମନ = (ଦାମନ) ବସ୍ତ୍ର କା ନିଚଲା ଭାଗ	ଦାହିନା = (ଦାହିନା) ସୀଧେ ହାଥ କି ଓର, ଦାୟାଂ
ଦାର = (ଦାର) ଫାଂସି କା ଫନ୍ଦା, ଘର, ମୋହଲ୍ଲା, ସ୍ଥାନ	ଦିକ୍କ = (ଦିକ୍କ) କଷ୍ୟ ରୋଗ, ଟୀ ବୀ
ଦାରୁଲ ଅମନ = (ଦାରୁଲ ଅମନ) ଅମନ କା ଘର, ଆରାମ ଚୈନ ଵାଲା ଦେଶ	ଦିକ୍କକ୍ତ = (ଦିକ୍କକ୍ତ) କଠିନାଇଁ, ପରେଶାନୀ, ତଂଗୀ
ଦାରୁଲ ହର୍ବ = (ଦାରୁଲ ହର୍ବ) ଜିସ ନଗର ଯା ଦେଶ ମେଂ ଲଡ଼ାଈ ଛିଡ଼ି ହୋ	ଦିଖାଵା = (ଦିଖାଵା) ବନାଵଟ, ଝୁଠୀ ଶାନ, ନକଳୀପନ, ଶୋବାଜି
ଦାରୁଲ ହୁକୂମତ = (ଦାରୁଲ ହୁକୂମତ) ରାଜଧାନୀ	ଦିନ = (ଦିନ) ଦିଵସ, ଭୋର, ଵାର
ଦାରୁଶିଶଫ୍କା = (ଦାରୁଶିଶଫ୍କା) ଅସ୍ପତାଳ, ଜହାଁ ଉପଚାର ହୋ, ରୋଗ ମୁକ୍ତ କରନେ ଵାଲା ସ୍ଥାନ	ଦିମାଗ = (ଦିମାଗ) ମସ୍ତିଷ୍କ
ଦାରୋଗା = (ଦାରୋଗା) ସବ ଇଂସ୍‌ପେକ୍ଟର, ଥାନେଦାର, କିସୀ ସମ୍ମହ କା ସରଦାର	ଦିରହମ = (ଦିରହମ) ଅରବ କି କରଂସୀ, ଚାଂଦୀ କି ସିକକେ
ଦାର-ଓ-ମଦାର = (ଦାର-ଓ-ମଦାର) ନିର୍ଭରତା	ଦିଲ = (ଦିଲ) ହଦ୍ୟ
ଦାଲାନ = (ଦାଲାନ) ବଡ଼ା କମରା,	ଦିଲାସା = (ଦିଲାସା) ଧୀରଜ ଦିଲାନା, ଆସ ବାଂଧନା

ନିର୍ଭୀକ, ଶେର ଦିଲ	ଦୁଃଖ = (ଦୁଃଖ) ଚୋର, ଉଠାଇ ଗୀରା
ଦିଲବର = (ଦିଲବର) ମନ ମୋହକ, ପ୍ରୀତମ,	ଦୁନିଆ = (ଦୁନିଆ) ଜଗତ, ସଂସାର,
ଜିସ ପର ଦିଲ ଆ ଜାଯେ, ମହବୂବ,	ବିଶ୍ୱ, ପୃଥ୍ବୀ
ଦୋସ୍ତ	ଦୁପଟ୍ଟା = (ଦୁପଟ୍ଟା) ଓଡ଼ନୀ, ଚୁନ୍ନୀ
ଦିଯାନତ = (ଦିଯାନତ) ଈମାନଦାରୀ	ଦୁବକନା = (ଦୁବକନା) ଡର କର ଛୁପନା
ଦୀଜୂର = (ଦୀଜୂର) ଅମାଵସ କି ରାତ,	ଦୁବଲା = (ଦୁବଲା) ନିର୍ବଲ, ପତଲା,
କାଳୀ ଵସ୍ତୁ	କମଜୋର, ଲାଗାର
ଦୀଦ = (ଦୀଦ) ଦେଖନା, ନିଗାହ, ଦର୍ଶନ	ଦୁମ = (ଦୁମ) ପୂଛ, ପିଛଲା ଭାଗ
ଦୀଦା = (ଦୀଦା) ନେତ୍ର, ଆଁଖ, ଦେଖା ହୁଆ	ଦୁର = (ଦୁର) ମୋତୀ, ଅପନେ ସେ ଦୂର ରହନେ
ଦୀଦାର = (ଦୀଦାର) ଦର୍ଶନ, ମୁଲାକାତ	କେଲିଏ କହନା, ବୁରା
ହୋନା	ଦୁରସ୍ତ = (ଦୁରସ୍ତ) ଠୀକ, ସହୀ,
ଦୀନ = (ଦୀନ) ଧର୍ମ, ପନ୍ଥ, ମଜ଼ହବ	ମରମ୍ମତ ହୋ ଜାନା, ଠୀକ ଠାକ ହୋନା
ଦୀବାଚା = (ଦୀବାଚା) ପ୍ରସ୍ତାଵନା, ପ୍ରାକଥନ	ଦୁର୍ଲଦ = (ଦୁର୍ଲଦ) ପୈଗମ୍ବର ହଜରତ
ଦୀଵାନ = (ଦୀଵାନ) ଶାହୀ ଦରବାର, ମଂତ୍ରୀ,	ମୋହମ୍ମଦ ବ ଉନକେ ପରିଵାର ପର
କଚେହରୀ, ଗଜଲୋକ କି ପୁସ୍ତକ	ରହମତ କି ଦୁଆ
ଦୀଵାନା = (ଦୀଵାନା) ମାନସିକ ରୋଗୀ,	ଦୂରା = (ଦୂରା) ହଂଟର, କୋଡ଼ା ଚାବୁକ
ବାଵଲା, ପାଗଲ	ଦୁଲାର = (ଦୁଲାର) ଲାଙ୍ଘ, ପ୍ର୍ୟାର
ଦୀଵାର = (ଦୀଵାର) ଭୀତ, ଓଟ, ଦୀଵାଲ	ଦୋଲତୀ = (ଦୋଲତୀ) ଜାନଵର କା
ଦୁଆ = (ଦୁଆ) ପ୍ରାର୍ଥନା, ମନୋକାମନା,	ପିଛଲୀ ଟାଂଗୋଁ ସେ ଲାତ ମାରନା
ଆଶୀର୍ବଦ	ଦୁଶମନ = (ଦୁଶମନ) ଶତ୍ରୁ, ବୈରୀ, ଵିରୋଧୀ,
ଦୁକାନ = (ଦୁକାନ) ବିକ୍ରଯ ସ୍ଥଳ,	ବୁରା ଚାହନେ ଵାଲା
ବାଜାର ମେଁ ବ୍ୟାପାର କରନେ କା ସ୍ଥାନ	ଦୁଶନାମ = (ଦୁଶନାମ) ଗାଲୀ ଗଲୌଜ
ଦୁଃଖ = (ଦୁଃଖ) ପୀଡ଼ା, ଦର୍ଦ, ରୋଗ,	ଦୁଶଵାର = (ଦୁଶଵାର) କଠିନ, ମୁଶିକିଲ,
ତକଳୀଫ	ଦୂର୍ଭର
ଦୁଷ୍ଟର = (ଦୁଷ୍ଟର) ବେଟୀ, କନ୍ୟା, ଲଙ୍କି	ଦୂଷତ = (ଦୂଷତ) ସିଲାଇଁ
ଦୁଖୂଳ = (ଦୁଖୂଳ) ଘୁସେଇନା, ଅନ୍ଦର କରନା,	ଦୂଦ = (ଦୂଦ) ଧୁଆଂ, ଭାପ
ଘୁସନା, ଅନ୍ଦର ଜାନେ କା ରାସ୍ତା	ଦୂଧିଯା = (ଦୂଧିଯା) ଦୂଧ ଜୈସା ସଫେଦ,

दୂଧ = दूध से बना हलवा

दूरी = (ଦୂରି) फासला, रास्ते की लम्बाई, दिलों का मतभेद

दूसरा = (ଦୂସରା) द्वितीय, एक अन्य, बराबर का

देन = (ଦେନ) उधार, बखिशश, तोहफा

देव = (ଦେବ) भूत, प्रेत, बहुत बड़ा जीव, भीमकाय आकृति, राक्षस

देहन्दा = (ଦେହନ୍ଦା) देने वाला, अदा करने वाला

दोआबा = (ଦୋଆବା) वह क्षेत्र जहाँ दो नदियाँ बहती हैं

दोग़ला = (ଦୋଗ଼ଲା) धोखे बाज़, कमीना, दोहरा चरित्र रखने वाला

दौड़ = (ଦୌଡ଼) भागना, रेस, पहुंच

दोज़ख = (ଦୋଜଖ) नरक, जहन्नुम

दोपहर = (ଦୋପହର) मध्यान्ह

दोबारा = (ଦୋବାରା) एक बार फिर

दोबाला = (ଦୋବାଲା) दूना, बढ़ जाना

दोम = (ଦୋମ) द्वितीय, दूसरा, अन्य

दोश = (ଦୋଶ) कान्धा

दोशीଜ୍ଞା = (ଦୋଶିଜ୍ଞା) कुंवारी कन्या, अवयस्क लड़की, किशोरी

दोस्त = (ଦୋସ୍ତ) मित्र, साथी, संगी

दोहरा = (ଦୋହରା) दुगना, टੇଢା, झୁକା हୁଆ, ଡବଲ

दोହରାନା = (ଦୋହରାନା) ବାର ବାର ପଢନା, ରଟନା, ଦୋବାରା କହନା, ରିପୀଟ କରନା

ଦୌଡ଼ = (ଦୌଡ଼) ଭାଗନା, ରେସ, ପହୁଂଚ

ଦୌନା = (ଦୌନା) ପତାଁକା ବନା ପିଯାଲା

ଦୌରାନ = (ଦୌରାନ) ଚକକର, ଅଵସ୍ଥା, ବୀଚମେ

ଦୌରା = (ଦୌରା) ଅଧିକାରିଯୋं କା ଭରଣ, କ୍ଷେତ୍ର ମେ ଗଶ୍ତ, ବିଦେଶ ଯାତ୍ରା, ରୋଗ, ବୀମାରୀ

ଦୌଲତ = (ଦୌଲତ) ଧନ, ମାଲ, ଦେଶ, ସରକାର, ସଲ୍ତନତ

ଧ (ଦୂ)

ଧକ୍କା = (ଧକ୍କା) ରେଲା, ଆଫ୍ରତ, ଟକକର

ଧକେଲନା = (ଧକେଲନା) ଧକ୍କା ଦେନା, ପେଲନା, ରେଲନା, ଢକେଲନା

ଧଙ୍ଗକନ = (ଧଙ୍ଗକନ) ଦିଲ କି ଗତି, ବେଚୈନୀ, ଘବରାହଟ

ଧଚକା = (ଧଚକା) ଝଟକା, ସଦମା, ହିଚକୋଲା, ଆହତ ହୋନା

ଧଜ୍ଜୀ = (ଧଜ୍ଜୀ) କାଗଜ ଯା କପଡ଼େ କି କତରନ

ਧੜ = (ਹੁ,) ਸ਼ਰੀਰ, ਬਦਨ ਕਾ ਸਿਰ ਸੇ ਨੀਚੇ ਕਾ ਭਾਗ	ਕਰਨਾ, ਖੂਬ ਪਿਟਾਈ ਕਰਨਾ
ਧੜਕਾ = (ਕਾਹੁ,) ਤਰ, ਖਟਕਾ	ਧੁੰਧ = (ਹੁ,) ਵਾਤਾਵਰਣ ਪਰ ਛਾਯਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਕੋਹਰੇ ਕੀ ਚਾਦਰ, ਕਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਧਨਕ = (ਕੱਹੁ,) ਕਮਾਨ, ਇੰਦ੍ਰ ਧਨੁ਷	ਧੁੰਧਲਾ = (ਕਾਹੁ,) ਸਾਫ਼ ਨ ਹੋਨਾ, ਕਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਐਸਾ ਸ਼ੀਂਸ਼ਾ ਜਿਸਦੇ ਆਰ- ਪਾਰ ਦੇਖਾ ਜਾ ਸਕੇ
ਧਨ = (ਨੁ,) ਮਾਲ, ਟੌਲਤ, ਸਮੱਪਤਿ	ਧੁੰਧਲਕਾ = (ਕਾਹੁ,) ਸੂਰ੍ਯੋਦਾਯ ਦੇ ਪਹਲੇ ਯਾ ਸੂਰ੍ਯਾਸਤ ਕੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਮਝ
ਧਮਕ = (ਕੁਮੁ,) ਆਹਟ, ਪੱਵ ਕੀ ਆਵਾਜ਼, ਗੁੰਜਤੀ ਆਵਾਜ਼	ਧੁਵਾਂ = (ਹੁਮੁ,) ਧੂਮ, ਧੂਮ
ਧਮਕੀ = (ਕੁਮੁ,) ਡਰਾਨਾ, ਡਾਂਟਨਾ, ਆਤਨਕਿਤ ਕਰਨਾ	ਧੂਪ = (ਹੁਮੁ,) ਸੂਰ੍ਯ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਖੁਸ਼ਬੂ ਕੇ ਲਿਏ ਜਲਾਈ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਸਾਮਗੀ
ਧਮਾ ਚੌਕੜੀ = (ਹੁਮੁ,) ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬਾ, ਹੰਗਾਮਾ, ਕੂਦ ਫਾਂਦ	ਧੂਲ = (ਹੁ,) ਰਾਖ, ਮਿਟ੍ਟੀ, ਗਰ੍ਦ
ਧਰਾ = (ਹੁ,) ਰਖਾ ਹੁਆ ਯਾ ਪਕੜਾ ਹੁਆ	ਧੂਮ = (ਹੁਮੁ,) ਸ਼ੋਰ ਮਚਨਾ, ਜਥਨ ਦੀ ਮਾਹੌਲ, ਅਫਵਾਹ, ਚੰਚਾ ਦੀ ਵਿ਷ਯ ਹੋਨਾ
ਧਾਕ = (ਕਾਹੁ,) ਰੋਬ ਜਮਨਾ, ਧੂਮ	ਧੋਕਾ = (ਹੁਮੁ,) ਠਗੀ, ਜੋ ਹੋ ਵਹ ਦਿਖਾਈ ਨ ਦੇਨਾ, ਫਰੇਬ
ਧਾਨਦੀ = (ਕੁਹੁ,) ਬੇਈਮਾਨੀ, ਜ਼ੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸ਼ੀ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਕੋ ਹਥਿਆ ਲੇਨਾ, ਧਾਂਧਲੀ	ਧੀਮਾ = (ਹੁਮੁ,) ਮਧਮ, ਹਲਕਾ, ਸੁਸ਼ਤ
ਧਾਰ = (ਹੁ,) ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਾਢ਼, ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਗਿਰਨੇ ਦਾ ਰੂਪ, ਨਦੀ ਦੀ ਬਹਾਵ	ਧੌਲ-ਧੱਪਾ = (ਹੁਮੁ,) ਛੇਡ ਛਾੜ, ਦੋਸ਼ਤਾਨਾ ਹਾਥਾ ਪਾਈ
ਧੂਤ = (ਹੁ,) ਨਸ਼ੇ ਮੋਂ ਚੂਰ	ਧੋਂਕਨਾ = (ਹੁਮੁ,) ਆਗ ਦੀ ਹਵਾ ਦੇਨਾ
ਧੂਤਕਾਰਨਾ = (ਹੁਮੁ,) ਡਿੱਕਨਾ, ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੀ ਦੁਕਤੇ ਤੋਂ ਜੈਂਦੀ ਬਤਾਵ ਕਰਨਾ	ਧੌਂਸ = (ਹੁਮੁ,) ਧਮਕਾਨਾ, ਹਨਕ ਦਿਖਾਨਾ
ਧੁਨ = (ਨੁ,) ਦ੍ਰਿਘਾਨ, ਗਾਨੇ ਦੀ ਤਰ੍ਜਾ, ਕਿਸੀ ਕਾਮ ਦੀ ਦੀਵਾਨਗੀ	ਧੰਗ ਮੁਖਤੀ = (ਹੁਮੁ,) ਹਾਥਾ ਪਾਈ, ਲੜਾਈ ਝਾਗੜਾ
ਧੁਨਕਨਾ = (ਹੁਮੁ,) ਰੂਝ ਸਾਫ	

ନ (ନ)

ନକାବ = (ବଡ଼) ମୁହଁ ଢାଙ୍କନେ ଵାଲା
କପଡ଼ା, ଘୁଁଘଟ, ବୁର୍କା, (ନିକାବ)
ନକାହତ = (ତାଙ୍କ) କମଜୋରୀ, ଦୁର୍ବଲତା
ନକ୍କାଦ = (କଷିତ୍ର) ଆଲୋଚକ,
ଟିପ୍ପଣୀ କରନେ ଵାଲା, ସମାଲୋଚକ
ନକ୍କାରା = (କଷିତ୍ର) ନଗାଡ଼ା, ଢୋଲ
ନକ୍କାଶ = (କଷିତ୍ର) ଚିତ୍ରକାର, ବେଳ ବୁଟେ
ବନାନେ ଵାଲା
ନକ୍ଜ = (କଷିତ୍ର) ଟୂଟ ଫୂଟ, ତୋଙ୍ନା, ବିଗାଡ଼
ନକଦ = (କଷିତ୍ର) ନକଦୀ, କୈଶ, ନକଦ
ନକଳ = (କଷିତ୍ର) ପ୍ରତିଲିପି, ପରିକ୍ଷା ମେ
ବେଇମାନୀ କରନା, ଦୂସରୀ ଜଗହ
ଜାନା, ହଂସୀ ଉଡ଼ାନା
ନକଶ = (କଷିତ୍ର) ଚିତ୍ର, ମୂର୍ତ୍ତି, ଛବି
ନକଶା = (କଷିତ୍ର) ମାନଚିତ୍ର, ମୈପ, ରୋବ
ଝାଇନା
ନକ୍ସ = (କଷିତ୍ର) ତୁଟୀ, ଖରାବୀ, କମୀ,
ଅଧୂରା ପନ
ନକବ = (କଷିତ୍ର) ସେଂଘ, ଦୀଵାର ତୋଙ୍କ କର
ଚୌରୀ କରନା
ନକ୍କିବ = (କଷିତ୍ର) ଡୁର୍ଗଗୀ ପୀଟନେ ଵାଲା,
ଆଵାଜ ଦେନେ ଵାଲା, ଜୋ ବଂଶ କା
ଜାନକାରହୋ
ନଖାସ = (କଷିତ୍ର) ଵହ ବାଜାର ଜହାଁ

ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ, ଔର ହର ପ୍ରକାର କୀ
ବସ୍ତୁଏ ବିକତୀ ହୋଁ
ନଖରା = (କଷିତ୍ର) ନାଜ, ଅଠଖେଲୀ,
ଲୋଗାଂ କୀ ଫର୍ମାଇଶ ପୂରୀ କରନେ ସେ
ଇନ୍କାର କରନା
ନଖଲିସ୍ତାନ = (କଷିତ୍ର) ମରୁସ୍ଥଳ
କେ ବୀଚ ହରେ ଭରେ ଦରଖତୋ ଵାଲା
ମୈଦାନ, ଶାଦିବଳ
ନଗୀନା = (କଷିତ୍ର) ରତ୍ନ, ବହୁମୂଲ୍ୟ
ପତ୍ଥର, ମଣି
ନଗମା = (କଷିତ୍ର) ଗୀତ, ରାଗ, ତରାନା,
ସୁରିଲୀ ଆଵାଜ
ନଜମ = (କଷିତ୍ର) ତାରା, ନକ୍ଷତ୍ର
ନଜିସ = (କଷିତ୍ର) ଅପବିତ୍ର, ଗଂଦା
ନଜୀବ = (କଷିତ୍ର) ଭଲା ମନୁଷ୍ୟ,
ବ୍ୟୋଵୃଦ୍ଧ, ଶରୀଫ, ସମ୍ମାନିତ
ନଜ୍ଜାରା = (କଷିତ୍ର) ଦର୍ଶନ, ଅଵଲୋକନ,
ଦୃଶ୍ୟ, ପ୍ରେମୀ କା ପ୍ରେମିକା କୋ ଦେଖନା
ନଜଦୀକ = (କଷିତ୍ର) ନିକଟ, ସମୀପ,
ବିଚାର ମେ
ନଜମ = (କଷିତ୍ର) କାଵ୍ୟ, କବିତା, ପ୍ରବନ୍ଧ
କରନା, ଲଡ଼ି ମେ ମୋତୀ
ନଜ୍ଞ = (କଷିତ୍ର) ଅର୍ପିତ କରନା, ଭେଟ,
ମନ୍ନତ ମାନନା
ନଜର = (କଷିତ୍ର) ଦାଷ୍ଟି, ନେତ୍ର, ଆଁଖ, ଦେଖନା
ନଜଲା = (କଷିତ୍ର) ଜୁକାମ, ସର୍ଦି, ଏକ
ବାର ହି ଗିରନା

ନଦାରଦ = (ନାରଦ) କିସି ଵସ୍ତୁ କାନ୍ହୋନା, ଦୁର୍ଲଭ ହୋନା, ଲୁପ୍ତ ହୋ ଜାନା,
ଅନୁପସ୍ଥିତ
ନଂଗ = (ନଂଗ) ଲଜ୍ଜା, ଶର୍ମ, ଲାଜ,
ବଦନାମୀ, ଅପମାନ
ନଂଗା = (ନଂଗା) ନିର୍ବସ୍ତ୍ର, ନଗନ, ଅସ୍ତଳ
ରୂପ ସାମନେ ଆନା
ନଦୀଦା = (ନଦୀଦା) ଐସା ବ୍ୟକ୍ତି ଜୋ
ଦୂସରେ କେ ଭୋଜନ କୋ ଭୂଖୀ ନଜରାଙ୍ଗେ ସେ
ଘୂର କର ଦେଖେ
ନଫ଼ଆ = (ନଫ଼ା) ଲାଭ, ଫାୟଦା
ନଫ଼ାସତ = (ନଫ଼ାସତ) ସ୍ଵଚ୍ଛତା,
ପବିତ୍ର, ସଫାଈ
ନଫ଼ି = (ନଫ଼ି) ନକାରନା, ନିଷେଧ,
ଇଂକାର, ନକରାତମକ
ନଫ଼ିସ = (ନଫ଼ିସ) ନିର୍ମଳ, ସାଫ
ସୁଥରା, ଉମ୍ଦା, ବହୁମୂଳ୍ୟ
ନଫ଼ତ = (ନଫ଼ତ) ପେଟ୍ରୋଲ, ମିଟ୍ଟି କା
ତେଲ, କେରୋସିନ
ନଫ଼ରତ = (ନଫ଼ରତ) ଘୃଣା, ଧିନ
ନଫ଼ରୀ = (ନଫ଼ରୀ) ଏକ ଦିନ କା
ପାରିଶ୍ରମିକ, ମଜଦୂରୀ
ନଫ଼ସ = (ନଫ଼ସ) ଶବ୍ଦାସ, ସାଂସ ଲେନା,
ଦମ ଖୀଚନା
ନଫ଼ସ = (ନଫ଼ସ) ଆତମ, ସ୍ଵ,
ଆତମା, ପ୍ରାଣ, ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ
ନବାତାତ = (ନବାତାତ) ଘାସ ଫୂସ, ପେଡ଼

ପୌଥେ, ସବ୍ଜି ତରକାରୀ (ନବାତ ଏକ
ବଚନ ହୈ)
ନବୀ = (ନବୀ) ଈଶ୍ଵର କା ଦୂତ, ସଂଦେଶ
ବାହକ
ନବୀରା = (ନବୀରା) ପୋତା, ନବାସା, ନାତୀ
ନବାଜ = (ନବାଜ) ନାଡି ଦେଖ କର
ଉପଚାର କରନେ ବାଲେ ବୈଧ ଯା ହକୀମ
ନବର୍ଦ = (ନବର୍ଦ) ଯୁଦ୍ଧ, ଲଡ଼ାଈ, ରଣ
ନବର୍ଦ ଆଜମା = (ନବର୍ଦ ଆଜମା) ଲଡ଼ାଈ
କରନା, ଯୁଦ୍ଧ କା କୌଶଳ ଦିଖାନା
ନବର୍ଦଗାହ = (ନବର୍ଦ ଗାହ) ରଣ ଭୂମି, ଯୁଦ୍ଧ
ସ୍ଥଳ, ଜଂଗ କା ମୈଦାନ
ନବଜ = (ନବଜ) ନାଡି
ନସ = (ନସ) ଗଦ୍ୟ
ନହସ = (ନହସ) ଅଶୁଭ, ମନହୂସ, ବୁରା
ଶଗୁନ
ନହିଫ = (ନହିଫ) ଦୁର୍ବଲ, ନିର୍ବଲ,
ଲାଗର, କମଜୋର, ଦୁବଲା-ପତଳା
ନମ = (ନମ) ତରୀ, ଗୀଲା, ଶୀଗାହୁଆ
ନମାଜ = (ନମାଜ) ମୁସଲମାନୋ କୀ
ଇବାଦତ, ସେଵା, ପୂଜା ଅର୍ଚନା
ନମୂଦ = (ନମୂଦ) ଦିଖାଵା, କେଵଳ ନାମ
ପାନେ କେ ଲିଏ କି ଜାନେ ଵାଲୀ କ୍ରିୟା
ନମୂଦାର = (ନମୂଦାର) ଉଦ୍ୟ, ପ୍ରକଟ,
ସାମନେ ଆନା
ନମୂନା = (ନମୂନା) ଜୋ ଵସ୍ତୁ ଦିଖାନେ
କେ ଲିଏ ରଖି ଜାଏ, ପ୍ରତିରୂପ

ନମକ ହରାମ = (ନେକ ହାମ) ଜୋ କିସୀ
କା ଏହସାନ ନ ମାନେ

ନମକ ହଲାଲ = (ନେକ ହଲାଲ) ଵଫାଦାର,
ଅପନେ ସ୍ଵାମୀ କା ହିତୈସୀ

ନମଶ = (ନମ୍ଶ) ମଲାଈ ମଖଖନ,
ଦୂଧ କା ମୀଠା ଝାଗ ଜୋ ସର୍ଦୀ କେ
ଦିନିଂ ମେଂ ବିକତା ହୈ

ନର୍ଗିସ = (ନର୍ଗିସ) ସଫେଦ ରଂଗ କେ ଫୂଲ
କା ନାମ, ଜୋ ଲଡ଼କିଯୀଙ୍କ କି ଆଁଖିଂ
ଜୈସା ଲଗତା ହୈ

ନର୍ମ = (ନର୍ମ) ମୁଲାୟମ, ପିଲପିଲା,
ଲୋଚଦାର, ଢୀଲା

ନଵାଜିଶ = (ନୋର୍ଜିଶ) କୃପା,
ମେହରବାନୀ, ଦ୍ୟା

ନଵାସା = (ନୋସା) ନାତୀ, ବେଟୀ କା ପୁତ୍ର

ନବିଶତ = (ନୋଷତ) ଲିଖାଈ, ଲେଖ, ରଚନା

ନବୀସୀ = (ନୋଇସି) ଲିଖନେ କା କାମ

ନଵରଦୀ = (ନୋର୍ଡି) ଯାତ୍ରା କରନା,
ଘୂମନା, ରାସ୍ତା ତଥ୍ୟ କରନା

ନଵାବ = (ନୋବ) ରୈସ, ପଦାଧିକାରୀ,
ରାଜପାଲ, ଉପାଧିକାରୀ, ଧନଵାନ,
ଶାସକଙ୍କ କା ବଂଶଜ

ନଵାହ = (ନୋଵାହ) ଆସପାସ,
ଉପନଗରୀୟ କ୍ଷେତ୍ର, ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ

ନଶା = (ନଶ) ଜନ୍ମ ଦେନା, ନୟୀ
ଉତ୍ପତ୍ତି କରନା

ନଶିସ୍ତ = (ନଶିତ) ବୈଠନା, ବୈଠକ,

ସଭା, କୁର୍ସୀ

ନଶେବ = (ନଶିବ) ନିଚଲା ତଳ, ଗଡ଼ା,
ନିଚାନ

ନଶେମନ = (ନଶିମନ) ଘୋସଲା, ନିଵାସ
ସ୍ଥଳ, ଆଵାସ, ଆରାମ କି ଜଗହ

ନଶତର = (ନଶତର) ଘାଵ ପର ଚୀରା
ଲଗାନେ ଵାଲା ଔଜ୍ଜାର (ନିଶତର)

ନଶ = (ନଶ) ପ୍ରଚାର, ପ୍ରସାର, ପ୍ରକାଶନ

ନଶଶା = (ନଶଶା) ମାଦକତା, ଶରାବ ବ
ଅନ୍ୟ ମାଦକ ପଦାର୍ଥଙ୍କ କେ ସେବନ କେ
ବାଦ କି ସ୍ଥିତି

ନଶବ-ଆ-ନୁମା = (ନଶବ-ଆ-ନୁମା) ବିକସିତ
ହୋନା, ଫୂଲନା ଫଳନା, ପରଵରିଶ ପାନା

ନସାରା = (ନସାରା) ଇସାଈ

ନସକ୍ = (ନସକ୍) ପ୍ରବନ୍ଧ, ସଂଚାଲନ,
କ୍ରମବଦ୍ଧ

ନସଖ = (ନସଖ) ଅରବୀ ସୁଲେଖ କା ନାମ

ନସ୍ତାଲୀକ୍ର = (ନସ୍ତାଲୀକ୍ର) ଫାରସୀ କା
ନୟା ସୁଲେଖ, ଜିସମେ ଅବ ଉର୍ଦୂ ଭୀ
ଲିଖି ଜାତୀହେ

ନସୀବ = (ନସୀବ) ଭାଗ୍ୟ, କିସମତ

ନସବ = (ନସବ) ବଂଶ, ପୁରଖେ,
ବଂଶାଵଲୀ, ନସଲ, ପିତା କି ଓର ସେ
ପାରିଵାରିକ ସିଲସିଲା

ନସୀମ = (ନସୀମ) ସୁବହ କି ଠଂଡୀ-ଠଂଡୀ
ପବନ, ସଵେରେ କି ଭୀନୀ-ଭୀନୀ ହଵା

ନସରୀନ = (ନସରୀନ) ଏକ ଜାଂଗଲୀ ଫୂଲ

ନସଲ = (ନୁଁ) ଵଂଶ, କୁଟୁମ୍ବ, ବାଲ
ବଚ୍ଚେ, ସନ୍ତାନ, କବୀଲା
ନହାନା = (ନୁହିଣି) ସ୍ନାନ କରନା
ନହାର = (ନୁହିଣି) ପ୍ରାତଃ କାଳ, ଦିନ, ଦିଵସ
ନହାରୀ = (ନୁହିଣି) ସବେରେ ଖାଯା ଜାନେ
ବାଲା ବ୍ୟଞ୍ଜନ, ଏକ ସ୍ଵାଦିଷ୍ଟ କରି
ଜୋ ରାତ ଭର ପକତିହୁଣ୍ଡିଲା
ନହଜ = (ନୁହିଣି) ଖୁଲା ଓର୍ବା ପ୍ରକାଶମୟ
ମାର୍ଗ, ତୌର, ଢଂଗ
ନହର = (ନୁହିଣି) ନଦୀକାଟ କର ନିକାଲି
ଗର୍ଭ ଧାରା, ସିଂଚାର୍ଦ୍ଦ ହେତୁ ଖୋଟି ଗର୍ଭ
ଚୌଝି ନାଲି
ନହିଁ = (ନୁହିଣି) ନକାରନା, ମନା କରନା,
ସହମତ ନ ହୋନା
ନହଂଗ = (ନୁହିଣି) ମଗରମଚ୍ଛ,
ଘଡିଯାଲ, ସିଖିଂକା ଏକ ବର୍ଗ
ନୟା = (ନୁହିଣି) ନବ, ତାଜା, ଅନୋଖା,
ଅନଜାନ
ନଅଶ = (ନୁହିଣି) ଶବ, ଲାଶ, ମୃତ
ଶରୀର, ମୁର୍ଦ୍ଦା ଇଂସାନ
ନାଥିର = (ନୁହିଣି) ବହୁତ ଚମକତା ହୁଆ
ସିତାରା
ନାଏବ = (ନୁହିଣି) ଡିପ୍ଟୀ, ଉପାୟକ୍ରମ,
ଉପସଭାପତି, ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ
ନାକ = (ନୁହିଣି) ଭରା ହୁଆ, ସାଂସ ଲେନେ
ବାଲା ଅଂଗ, ସମ୍ମାନ କା ପ୍ରତୀକ
ନାକାରା = (ନୁହିଣି) ବ୍ୟର୍ଥ, ବେକାର,

ଖରାବ, କାମ ନ କରନେ ଵାଲା
ନାକାମ = (ନୁହିଣି) ବିଫଳ, ମାୟୁସ,
ହତାଶ, ପରୀକ୍ଷା ମେଂ ଫେଲ ହୋନା
ନାକ୍ରା = (ନୁହିଣି) ମାଦା ଊଟ, ଊଟନୀ
ନାକିସ = (ନୁହିଣି) ଟିଯା, ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ,
ଦୋଷପୂର୍ଣ୍ଣ, ଘଟିଯା
ନାକିଲ = (ନୁହିଣି) ନକଳ କରନେ
ବାଲା, କିସି କେ କଥନ କୋ ବ୍ୟାନ
କରନେ ଵାଲା
ନାକ୍ରୂସ = (ନୁହିଣି) ଶଂଖ
ନାଖୁଦା = (ନୁହିଣି) ମଲ୍ଲାହ, ନାଵିକ,
ନାଵ କା ଖେବନହାର
ନାଗାହ = (ନୁହିଣି) ଅଚାନକ, ଯକାଯକ
ନାଗା = (ନୁହିଣି) ଅନୁପସ୍ଥିତ ହୋନା,
ଛୁଟଟି କର ଲେନା
ନାଚ = (ନୁହିଣି) ନୃତ୍ୟ
ନାଜୀ = (ନୁହିଣି) ମର କର ମୁକିତ ପାନେ
ବାଲା, ମୋକ୍ଷ ପ୍ରାପ୍ତ କରନେ ଵାଲା
ନାଜ = (ନୁହିଣି) ଗର୍ବ, ନଖରା, ଚଟକ ମଟକ
ନାଜିମ = (ନୁହିଣି) ପ୍ରବନ୍ଧକ
ନାଜିର = (ନୁହିଣି) ନଜର ରଖନେ ଵାଲା,
ଦେଖନେ ଵାଲା, ନିଗେହବାନ,
ନାଜିଲ = (ନୁହିଣି) ଉତରନେ ଵାଲା, ନୀଚେ
ଆନେ ଵାଲା, ଗିରନେ ଵାଲା, ପଥାରନେ
ଵାଲା
ନାଜର୍ଣ୍ଣ = (ନୁହିଣି) ମୋହନୀ ଅଦାଓର୍ମାଣ
ବାଲୀ, ଦିଲ କୋ ଲୁଭାନେ ଵାଲୀ, ସୁନ୍ଦର,

अलबेली, छबेली	नारी = (ج) नर्के में जाने वाला
नाजुक = (ج) कोमल, कामनी, कमज़ोर, दुर्बल	नाल = (ل) घोड़े के खुर पर चढ़ाया जाने वाला लोहा
नाज़ा = (ج) नाज़ करने वाला, इतराने वाला, खुद को गौरवान्वित समझने वाला	नाल = (ل) बंदूक की नली, नवजात शिशु की नामि
नात = (ت) हज़रत मोहम्मद की प्रशंसा में गाया जाने वाला काव्य	नाला = (ل) रोना धोना, फरियाद करना
नाता = (ت) रिश्ता, सम्बन्ध, भाई बंदी	नाला = (ل) गंदगी को बहा कर समुद्र यानदी में मिलाने वाला स्रोत
नातिक = (ت) बोलने वाला, बुद्धिमान, अटल, अंतिम	नालिश = (لش) शिकायत, मुकद्दमा दायर करना, अदालत में दावा करना
नादानी = (ن) बेवकूफी, ना समझी, अज्ञानता	नालैन = (لن) चप्पल, जूता, खड़ाव (नाल का बहुवचन)
नादिर = (ر) अमूल्य, कम उपलब्ध, अनोखा, निराला	नालौ = (ل) व्रस्त, नाराज़, तंग
नादिम = (رم) लजिजत, शर्मिन्दा, किये पर पछताना	नाशिर = (ش) प्रकाशक, ब्राइकास्टर
नापना = (م) माप लेना	नाश्ता = (ش) प्रातः काल का भोजन, अल्पाहार
नाफ़ = (ن) नामि	नास = (س) मनुष्य, मानस, आदमी, तबाही, बर्बादी, विनाश
नाफ़िज़ = (ن) लागू, अधिनियमित	नासिर = (س) सहयोगी, मदद करने वाला
नाफ़े = (ن) लाभप्रद, फायदा देने वाला	नासूर = (سر) कभी ना भरने वाला घाव
नारा = (ر) ज़ोर की आवाज़, जयकारा, सामूहिक रूप से कोई वाक्य दोहराना, नाद	नासेह = (س) प्रवचन या उपदेश देने वाला, अच्छी बातें समझाने वाला
नार = (ا) आग, अग्नि, आंच	

ନାମ = (ମେ) କିସି ଵ୍ୟକ୍ତି/ଵସ୍ତୁ
କା ପରିଚ୍ୟ ଯା ପୁକାରନେ କା ଶବ୍ଦ
ନାମା = (ମେ) ପତ୍ର, ଚିଟ୍ଠୀ, ପୋଥୀ,
ପୁସ୍ତକ, ଶାସ୍ତ୍ର, ଉଧାର କା ହିସାବ,
ନଗଦୀ
ନାମୂସ = (ଚମେ) ଲାଜ, ଲଜ୍ଜା,
ସମ୍ମାନ, ଇଙ୍ଗଜି
ନାନ = (ହେ) ରୋଟୀ, ଚପାତୀ, ଫୁଲକା
ନାୟାବ = (ବ୍ଲେଟ) ଅମୂଲ୍ୟ, ଦୁର୍ଲଭ,
ଅନୁପଲବ୍ଧ
ନାଵକ = (କେଟ) ତୀର, ବାଣ
ନାହିଁଦ = (ହେଟ) ଶୁକ୍ର
ନିକାହ = (ହେ) ଵିଵାହ, ଶାଦୀ, ଗଠ
ବଂଧନ
ନିକାଲନା = (ହେଟ) ବାହର କରନା,
ଅଲଗ କରନା, ଖୋଜ ଲାନା,
ପଦମୁକ୍ତ, ଅପଦସ୍ଥ, ବର୍ଖାସ୍ତ
ନିକମ୍ଭା = (ଏଟ) ବେକାର ଵ୍ୟକ୍ତି,
ନାକାରା, ବେରୋଜଗାର, ଜିସକେ ପାସ
କୌଈ କାମ ନ ହୋ
ନିଖାର = (ହେକ୍) ଉଜଲା ପନ,
ସଫାଈ, ଶୃଂଗାର ସେ ସୌନ୍ଦର୍ୟ କା
ବଢ଼ନା,
ନିକହତ = (ହେଟ) ସୁଗଂଧ, ଖୁଶବୂ,
ମହକ
ନିଗର = (ହେ) ଛବି, ଚିତ୍ର, ମନ
ମୋହକ, ମହବୂବ

ନିଗାରିଶ = (ହେକ୍ଷି) ଆଲେଖ, ରଚନା,
ଲିଖନା
ନିଗରାନୀ = (ହେର୍ଗ୍) ଦେଖ ଭାଲ, ନଜ଼ର
ରଖନା, ହିରାସତ, ଚୌକ୍କୀ, ପହରେଦାରୀ
ନିଗାହ = (ହେଟ) ଦୃଷ୍ଟି, ଚିତବନ, ନେତ୍ର
ଜ୍ୟୋତି, ଦେଖନା
ନିଗ୍ରୁ = (ହେକ୍ଷୁ) ଝୁକନା, ନୀଚେ କରନା,
ସମାପ୍ତ
ନିଗେହବାଂ = (ହେଲେଂଗ୍) ଚୌକିଦାର, ପ୍ରହରୀ,
ନଜ଼ର ରଖନେ ଵାଲା
ନିଗୋଡ଼ା = (ହେକ୍ଷା) ଅଭାଗା,
ନିକମ୍ଭା, ନାକାରା, ଦୁଷ୍ଟ
ନିଜାତ = (ହେଣ୍ଟ) ମୁକ୍ତି, ମୋକ୍ଷ,
ରିହାଈ, ଛୁଟକାରା
ନିଜାଅ = (ହେଣ୍ଟ) ଵିଵାଦ, ଝଗଡ଼ା,
ବୈର, ଦୁଶମନୀ, ଟଂଟା
ନିଜାଦ = (ହେଣ୍ଟ) ମୂଳ, ଵଂଶ, ନସ୍ଲ, ଜାତ
ନିଜାମ = (ହେଟ) ପ୍ରବଂଧନ, ମୋତୀ କୀ
ଲଡ଼ୀ, ସିଲସିଲା
ନିଜାମତ = (ହେଣ୍ଟ) ସଭା କା
ପରିଚାଲନ, ଉଦ୍ଘୋଷଣା
ନିଚୋଡ଼ = (ହେଣ୍ଟ) ସାର, ଖୁଲାସା
ନିଛାଵର = (ହେଣ୍ଟ) ଜାନ ଦେନା, ପୈସା
ଉତ୍ତାରନା, ବରସାନା, ଵାରୀ ହୋନା,
ବଲିଦାନ
ନିଢାଲ = (ହେଲେଂଗ୍) ଥକା ହୁଆ, ସୁସ୍ତ
, କମଜୋରୀ କା ଶିକାର

ନିଫାକ = (ନିଫାକ) ଦୋଗଲା ପନ, କପଟ,
ଫୂଟ, ବିଗାଡ଼, ଶତ୍ରୁତା

ନିଫାଜ = (ନିଫାଜ) ଲାଗୁ କରନା,
କ୍ରିୟାନ୍ଵୟନ, ନିଷ୍ପାଦନ

ନିସାର = (ନିସାର) ନିଛାଵର କରନା,
କିସି କେ ଲିଏ ଜାନ ଦେନା

ନିଦା = (ନିଦା) ଆଵାଜ, ଧ୍ୱନି, ପୁକାର,
ବାଂଗ

ନିଦାମତ = (ନିଦାମତ) ପଥ୍ୟାତାପ,
ପଛତାଵା, ଶର୍ମିନ୍ଦିଗୀ

ନିବାହ = (ନିବାହ) ବସର କରନା, ସାଥ
ରହନା, ଗୁଜାରା

ନିମ୍ଟାନା = (ନିମ୍ଟାନା) କାମ ପୂରା କରନା,
ଚୁକାନା, ଭୁଗତାନ, ଫୁର୍ସତ ପାନା (
ନିବଟାନା, ନିପଟାନା)

ନିରାଲା = (ନିରାଲା) ଅନୂଠା, ଅନୋଖା,
ସବ ସେ ଅଲଗ, ଅଜୀବ

ନିର୍ଖ = (ନିର୍ଖ) ଦର, ଭାବ, ମୂଲ୍ୟ

ନିଶାତ = (ନିଶାତ) ଉଲ୍ଲାସ, ଖୁଶି,
ପ୍ରସନ୍ନତା, ହର୍ଷ

ନିଶାନ = (ନିଶାନ) ଚିନ୍ହ, ଠପ୍ପା,
ପହଚାନ, ଖରୋଚ, ଧଵଜ

ନିଶାନୀ = (ନିଶାନୀ) ସମୃତି ଚିନ୍ହ,
କିସି କି ଯାଦ ଦିଲାନେ ଵାଲୀ ଵସ୍ତୁ,
ଯାଦଗାର

ନିସଫ = (ନିସଫ) ଆଧା

ନିସ୍ୟାଁ = (ନିସ୍ୟାଁ) ଭୂଲ, ଚୂକ, ଧ୍ୟାନ ମେ

ନା ରହନା

ନିହାଲ = (ନିହାଲ) ତାଜା ଲଗାୟା
ପୌଦା, ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ, ସଫଲ, ବେଫିକ୍ର

ନିହାୟତ = (ନିହାୟତ) ବହୁତ, ହଦ, ଅତି,
ଅଞ୍ଜାମ, ବହୁତ ଅଧିକ

ନିହାଂ = (ନିହାଂ) ଛୁପା ହୁଆ, ଓେଙ୍ଗଲ

ନିୟାଜ = (ନିୟାଜ) ତମନ୍ନା,
ମନୋକାମନା, ପ୍ରସାଦ, ଚଢାଵା, ଭୈଟ,
ମୁଲାକାତ, ଜାନ ପହଚାନ

ନିୟାବତ = (ନିୟାବତ) ପ୍ରତିନିଧିତ୍ବ,
ମୁନୀମୀ, ଏର୍ଜେଟୀ

ନିୟାମ = (ନିୟାମ) ତଲବାର କା କଵର,
ମିଯାନ

ନୀଚା = (ନୀଚା) କମ, ମଧ୍ୟ, ଛୋଟା,
ପିଛା

ନୀଦ = (ନୀଦ) ନିଦ୍ରା, ସୋ ଜାନା

ନୀମ = (ନୀମ) ଆଧା, ଔଷଧି ମେ
ପ୍ର୍ୟୋଗ ହୋନେ ଵାଲା ପେଡ଼

ନୀଲାମ = (ନୀଲାମ) ବୋଲି ବୋଲ କର
ବେଚନା

ନୀଲୋଫର = (ନୀଲୋଫର) ନୀଲ କମଲ

ନୀଵ = (ନୀଵ) ଆଧାରଶିଳା, ଦୀଵାର
କି ବୁନିଯାଦ (ନେଵ)

ନୀସ୍ତ = (ନୀସ୍ତ) ଖାଲୀ, ମିଟ ଜାନା,
ନା ରହନା

ନୀୟତ = (ନୀୟତ) ଝରାଦା, ଯୋଜନା,
ନମାଜ ଶୁରୁ କରନା

ନୁକ୍ତା = (ଶ୍ରୀ) ନୟୀ ବାତ ଢୁଢନା, ଏବଂ
ନିକାଲନା, ଭେଦ, ଜିସେ ହର କୋଈ ନ
ସମଝା ସକେ

ନୁକ୍ଷାନ = (ନ୍ତ୍ରମାନ) ହାନି, ଘାଟା
ହୋନା

ନୁକ୍ତା = (ଶ୍ରୀ) ବିଂଦୀ, ବିଂଦୁ, ଡାଂଟ

ନୁଖୁଵତ = (ଶ୍ରୀ) ଘମଂଡ, ଅଭିମାନ,
ଅପନେ ଆପ ପର ଗର୍ଵ କରନା

ନୁଜ୍ମୀ = (ଶ୍ରୀ) ଜ୍ୟୋତିଷୀ

ନୁଜ୍ରୂଳ = (ଶ୍ରୀ) ଉତ୍ତରନା, ସ୍ଥାନୀୟ
ନିକାଯ କି ଅଥବା ସରକାରୀ ଜ୍ମୀନ

ନୁଜହତ = (ଶ୍ରୀ) ଆନଂଦିତ,
ପ୍ରସନ୍ନତା, ଖୁଶହାଲୀ

ନୁତ୍କ = (ଶ୍ରୀ) ବୋଲନେ କି ଶକ୍ତି,
ଜୁବାନ, ବାତ କରନେ କି ତାକତ

ନୁତ୍ଫା = (ଶ୍ରୀ) ଶୁକ୍ରାଣ୍ୟ, ପେଟ ମେଁ ପଲ
ରହା ଶିଶୁ

ନୁଦବା = (ଶ୍ରୀ) ରୋନେ କି ଆଵାଜ,
ବିଲାପ, କୋହରାମ

ନୁଦରତ = (ଶ୍ରୀ) ଅନୋଖାପନ,
ନଵୀନତା, ନ୍ୟାପନ

ନୁଫକ୍କା = (ଶ୍ରୀ) ବଚ୍ଚୋଂ ପର ବ୍ୟୟ ହୋନେ
ବାଲା ଧନ, ପତନୀ କା ଜେବ ଖର୍ଚ୍ଚ,
ଗୁଜାରା ଭତ୍ତା (ନଫକ୍କା)

ନୁମାୟଁ = (ଶ୍ରୀ) ପ୍ରକଟ, ପ୍ରସିଦ୍ଧ,
ନାମ ବାଲା, ଖୁଲା, ଧ୍ୟାନ ଦେନେ ଯୋଗ୍ୟ

ନୁମାଇଶ = (ଶ୍ରୀ) ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ଦିଖାଵା

ନୁମୂ = (ଶ୍ରୀ) ଉତ୍ପତ୍ତି, ପ୍ରଜନନ,
ବିକାସ

ନୁଶ୍ରୂ = (ଶ୍ରୀ) ମୁର୍ଦ୍ଦ କା ଜୀବିତ ହୋ
ଉଠନା

ନୁସ୍ଖା = (ଶ୍ରୀ) ଡାକ୍ଟର ଦ୍ୱାରା ଲିଖା
ଗ୍ୟା ଦ୍ୱାରୀ କା ପର୍ଚା, ବନାନେ ଯା
ପକାନେ କି ବିଧି

ନୁସରତ = (ଶ୍ରୀ) ମଦଦ, ସହାୟତା,
ସାଥ ଦେନା, ଯୁଦ୍ଧ ଜୀତନେ ମେଁ
ସହଯୋଗ କରନା

ନୂର = (ଶ୍ରୀ) ଜ୍ୟୋତି, ତେଜ, ପ୍ରକାଶ,
ଉଜାଲା, ଚମକ, ଧୂପ, ଚାଂଦନୀ, ଦୃଷ୍ଟି,
ରୌଶନୀ

ନୂରହ = (ଶ୍ରୀ) ବାଲ ସଫା ସାବୁନ,
ଅନଚାହେ ବାଲ ହଟାନେ ବାଲା ଦ୍ୱାର୍ୟ,
ହେୟର ରିମୂଵର

ନେକ = (ଶ୍ରୀ) ଅଚ୍ଛା, ଭଲା, ଶୁଭ,
ଅଚ୍ଛେ ଚରିତ୍ର ବାଲା, ଶରୀଫ

ନେଗ = (ଶ୍ରୀ) ହିସ୍ସା, ଭେଟ, ଶାଦୀ
ବ୍ୟାହ ମେଁ ରିଶ୍ତେଦାରୋଂ କି ମିଲନେ
ବାଲୀ ଶାଗୁନ କି ରକମ

ନେଫା = (ଶ୍ରୀ) ପାୟଜାମେ କା ବହ ଭାଗ
ଜିସ ମେଁ ନାଡା ଡାଲତେ ହେଁ

ନେମତ = (ଶ୍ରୀ) ଉପହାର, ଵରଦାନ,
ମାଲ ଦୌଲତ, ମଜେଦାର ବ୍ୟଂଜନ,
ଆରାମ ସେ ଭରା ଜୀବନ

ନୈଜା = (ଶ୍ରୀ) ଭାଲା, ବଲଲମ

ନୈଚା = (ନୈଚା) ବାଂସ କି ବନୀ ହୁକକେ କି
ନଲୀ

ନୈରଂଗୀ = (ନୈରଂଗୀ) ଜାଦୁଗରୀ, ଧୋଖା,
ଚମତ୍କାରୀ

ନୈସାଂ = (ନୈସାଂ) ହୋଲୀ ଓ ନଵରୋଜ
କେ ଆସ ପାସ ହୋନେ ଵାଲୀ ବାରିଶ

ନୋକ = (ନୋକ) ଭାଲ, ଡଙ୍କ, ଚୌଚ,
ଦୂସରା ସିରା

ନୌ = (ନୌ) ନଵ, ନୟା, ନହଲା,
ଉଭରତା ହୁଆ

ନୌଅ = (ନୌଅ) ଲିଂଗ, ନସଲ, ଜାତି, ଢଂଗ

ନୌଆବାଦ = (ନୌଆବାଦ) ନୟା ବସନେ
ବାଲା ଶହର, ମୋହଲ୍ଲା, କାଲୋନୀ, ଯା
ଘର

ନୌକର = (ନୌକର) ସେବକ, କର୍ମଚାରୀ, କର୍ମୀ

ନୌଜଵାନ = (ନୌଜଵାନ) ନଵଯୁଵକ

ନୌଜ = (ନୌଜ) ଖୁଦା ନା କରେ ଏସା ହୋ,
ଦୋବାରା ନ ହୋ ଖୁଦା କରେ, ଖୁଦା
ନଖ୍ଵାସ୍ତା

ନୌଜାୟଦା = (ନୌଜାୟଦା) ନଵଜାତ

ନୌଚଂଦୀ = (ନୌଚଂଦୀ) ନଏ ଚାଁଦ କା
ପହଲା ବୃହସ୍ପତିଵାର, ହର ହିଜରୀ
ମହିନେ କା ପହଲା ଗୁରୁଵାର

ନୌନିହାଲ = (ନୌନିହାଲ) କିଶୋର, ବଚପନ
ସେ ଜାଵାନୀ ମେଂ କଦମ ରଖନେ ଵାଲା
ଯୁଵା

ନୌବତ = (ନୌବତ) କିସି ଚିଜ କା

ସମୟ, ବାରୀ, ନମ୍ବର ଆନା, ଦଶା,
ହାଲ, ସ୍ଥିତି, ନକ୍କାରା (ନଗାଡ଼ା)

ନୌବହାର = (ନୌବହାର) ନବ ଵସଂତ, ନୟୀ
କୃତ୍, ବହାର କା ନୟା ନୟା ମୌସମ

ନୌଶ = (ନୌଶ) ଭୋଜନ କରନା, ପାନୀ,
ଶର୍ବତ ଯା ଶରାବ ପାନା, ଖାନ ପାନ
ଗ୍ରହଣ କରନା (ନୌଶ)

ନୌଶାହ = (ନୌଶାହ) ନୟା ଶାସକ, ଵହ
ଯୁଵକ ଜିସକି ନୟୀ ନୟୀ ଶାଦୀ ହୁଇ
ହୋ, ଦୂଳ୍ହା

ନୌହା = (ନୌହା) ଦୁଃଖ ଭରା କାବ୍ୟ,
ବିଲାପ, କର୍ବଲା ଵାଲୋଂ କି ଯାଦ ମେ
ରଚ୍ୟ ଗ୍ୟା କାବ୍ୟ

ପ (ପ୍ରତିକର୍ଷା)

ପକକା = (ପକକା) ପକାଯା ହୁଆ ଭୋଜନ,
ତୈଯାର ଫଲ, ମଜ୍ଜବୂତ, ଭରୋସେ ଲାଯକ

ପକଙ୍ଗନା = (ପକଙ୍ଗନା) ହାଥ ମେଂ ଲେନା,
ଥାମନା, ଗିରଫ୍ତାର କରନା

ପକଵାନ = (ପକଵାନ) ମହିନେ ବ୍ୟଂଜନ,
ତଳେ ହୁଏ ଖାନେ, ମିଠାଇୟୀ

ପଡ଼ାଵ = (ପଡ଼ାଵ) ଠହରନେ କା ସ୍ଥାନ,
ଠିକାନା, ଛାଵନୀ, ଅସ୍ଥାଈ ତୌର ପର
ରୁକନା

ପଛାଙ୍ଗନା = (ପଛାଙ୍ଗନା) ଚିତ କରନା,

- ਪਟਖ ਦੇਨਾ**
- ਪੜਮੁੰਦਗੀ** = (ਪੜਮੁੰਦਗੀ) ਮੁਰੜਾਧਾ ਪਨ, ਤਦਾਸੀ, ਕੁਮਲਾਹਟ
- ਪਠਾਨ** = (ਪਠਾਨ) ਅਫਗਾਨਿਸ਼ਤਾਨ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਕੀ ਏਕ ਜਾਤਿ, ਏਕ ਤਥਾਧਿ
- ਪਢਾਨਾ** = (ਪੱਧੇ) ਸ਼ਿਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ, ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਦੁਆ ਫੁਕਨਾ, ਬਾਰ-ਬਾਰ ਰਟਾਨਾ
- ਪੱਖੜੀ** = (ਪੱਖੜੀ) ਫੂਲ ਕੀ ਪਤੀ, ਪੱਖੜੀ
- ਪੱਜਾ** = (ਪੱਜਾ) ਹਾਥ/ਪੈਰ ਕੀ ਤੱਗਲਿਯਾਂ, ਜੂਤੇ ਕਾ ਅਗਲਾ ਹਿੱਸਾ, ਗੰਦਗੀ ਤਠਾਨੇ ਵਾਲਾ ਲੋਹ
- ਪਨਪਨਾ** = (ਪੱਧੇ) ਫਲਨਾ ਫੂਲਨਾ, ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਨਾ, ਰੂਪ ਆਨਾ
- ਪਰ** = (ਪੱਧੇ) ਪੱਖ, ਦੂਜਾ, ਅਨ੍ਯ, ਬਾਦ, ਪੀਛੇ, ਲੇਕਿਨ
- ਪਰਾ** = (ਪੱਧੇ) ਪੱਕਿਤ, ਕਤਾਰ, ਟੁਕੜੀ, ਲਾਇਨ
- ਪਰਾਧਾ** = (ਪੱਧੇ) ਦੂਜੇ ਕਾ, ਅਨਜਾਨ
- ਪਰਕਾਲਾ** = (ਪੱਧੇ) ਸੀਢੀ, ਟੁਕੜਾ, ਚਿੰਗਾਰੀ, ਸ਼ੀਂਸ਼ਾ
- ਪਰਖਾਸ਼** = (ਪੱਧੇ) ਲੜਾਈ, ਝਗੜਾ, ਅਨਬਨ, ਦੰਗਾ
- ਪਰਚਾ** = (ਪੱਧੇ) ਕਾਗਜ਼ ਕਾ ਟੁਕੜਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੜ, ਚੁਨਾਵ ਕਾ ਨਾਮਾਂਕਨ, ਸਮਾਚਾਰ ਪੜ
- ਪਰਦਾ** = (ਪੱਧੇ) ਓਟ, ਆਡ, ਘੁੱਘਟ,
- ਓੜਲ** ਹੋਨਾ, ਮੁੰਹ ਢਾਂਕਨਾ, ਬੁਕਾ ਓਢਨਾ, ਚਿਲਮਨ
- ਪਰਦਾਖਤ** = (ਪੱਧੇ) ਪਾਲਨਾ, ਪਰਵਰਿਸ਼, ਸਜਾਨਾ, ਦੁਰੁਸ਼ਤਗੀ
- ਪਰਦਾਜ਼** = (ਪੱਧੇ) ਸੂਜਨ, ਤਠਾਨ, ਢੰਗ, ਅੰਦਾਜ਼
- ਪਰਸ਼ਿਤਿਸ਼** = (ਪੱਧੇ) ਪੂਜਾ, ਤਪਸਥਾ, ਆਦਰ, ਸਮਮਾਨ
- ਪਰੇਸ਼ਾਨ** = (ਪੱਧੇ) ਤਲੜਾ ਹੂਆ, ਬਿਖਰਾ ਹੂਆ, ਚਿੰਤਿਤ, ਕਿਸੀ ਕਣਟ ਮੌਦਿਰਾ (ਪਰੀਸ਼ਾਨ)
- ਪਸੇਮਾਨੀ** = (ਪੱਧੇ) ਪਛਤਾਵਾ, ਲਜ਼ਜ਼ਿਤ ਹੋਨਾ, ਅਪਨੇ ਕਿਧੇ ਪਰ ਦੁਖ ਵਿਕਤ ਕਰਨਾ
- ਪਲਟਨਾ** = (ਪੱਧੇ) ਵਾਪਸ ਆਨਾ, ਲੈਟਨਾ, ਤਲਟਨਾ, ਬਾਤ ਸੇ ਫਿਰਨਾ
- ਪਲਾਂਗ** = (ਪੱਧੇ) ਚਾਰਪਾਈ, ਖਟੋਲਾ
- ਪਲਲਾ** = (ਪੱਧੇ) ਤਰਾਜੂ ਕਾ ਪਲੜਾ
- ਪਸ** = (ਪੱਧੇ) ਪੀਛੇ, ਇਸ ਕੇ ਬਾਦ, ਅਤ:
- ਪਸਾਰਨਾ** = (ਪੱਧੇ) ਫੈਲਾਨਾ, ਖੋਲਨਾ, ਫਾਡਨਾ
- ਪਸ਼ਤ** = (ਪੱਧੇ) ਨੀਚਾ, ਪਿਛਡਾ, ਘਟਿਆ, ਥਕਾ ਹੂਆ
- ਪਸਦ** = (ਪੱਧੇ) ਮਨ ਭਾਵਨ, ਲੁਭਾਵਨੀ, ਜੋ ਦਿਲ ਕੋ ਅਚਾ ਲਗੇ
- ਪਹਾੜ** = (ਪੱਧੇ) ਪਰਵਤ
- ਪਹੇਲੀ** = (ਪੱਧੇ) ਤਲੜਨ, ਬੁੜਾਵਲ,

ବୂଝା, ମୁଅମ୍ମା
 ପହୁଂଚନା = (ହୁଂଚ) ଆଗମନ, ଯାତ୍ରା
 ସମାପ୍ତ ହୋନା
 ପହନନା = (ହନ୍ଦ) ଵସ୍ତ୍ର ସେ ତନ ଢାଙ୍କନା
 ଯା ଜେଵର ସେ ବଦନ କୋ ସଜାନା
 ପହର = (ହର) କାଲ, ଦିନ କା ଚୌଥା
 ଭାଗ
 ପହରା = (ହରା) ଚୌକିଦାରୀ, ସୁରକ୍ଷା,
 ପୁଲିସ କା ଗର୍ଶତ
 ପହଲ = (ହଲ) ପ୍ରଥମ, ଆରମ୍ଭ,
 କିସି କାର୍ଯ୍ୟ କି ଶୁରୁଆତ କରନା
 ପହଲେ = (ହଲେ) ଆରମ୍ଭ ମେ, ପିଛଲେ,
 ଆଗେ
 ପଯାମ = (ହୀମ) ସଂଦେଶ
 ପ୍ଯାର = (ହୀମ) ପ୍ରେମ, ପ୍ରୀତ, ଲାଡ, ଦୁଲାର,
 ମମତା, ମୋହବ୍ବତ
 ପ୍ଯାସ = (ହୀମ) ତୃଷ୍ଣା, ପାନୀ ପୀନେ
 କି ତଲବ
 ପା = (ହା) ପୈର, ଠହରନେ ଵାଲା
 ପାକ = (ହାକ) ପବିତ୍ର, ନିର୍ମଳ, ସୁଥରା,
 ବେ ଲାଗ, ବେ ଗୁନାହ, ନେକ
 ପାକିଜ୍ଞା = (ହାକିଜା) ପବିତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଯା
 ସ୍ଥାନ, ସୁଂଦର, ତୁଟି ରହିତ
 ପାଖାନା = (ହାଖାନା) ଶୌଚାଲ୍ୟ, ଟଟ୍ଟଟୀ,
 ସଂଡାସ
 ପାଗଲ = (ହାଗଲ) ମାନସିକ ରୂପ ସେ
 ବୀମାର, ଦୀଵାନା

ପାଜାମା = (ହାଜା) କମର କେ ନୀଚେ
 ପହନା ଜାନେ ଵାଲା ଵସ୍ତ୍ର
 ପାଜୀ = (ହାଜି) ବଦତମୀଜ୍ଞ, କମୀନା,
 ଜଲୀଲ
 ପାଜେବ = (ହାଜିବ) ପୈର ମେ ପହନା ଜାନେ
 ଵାଲା ଜେଵର, ପୈର କି ଶୋଭା
 ପାଟ = (ହାଟ) ଚୌଡାଇ, ଚକକି ଯା
 ଧୋବୀ କା ପତ୍ଥର, ଊଚା ଆଲାପ
 ପାଦାଶ = (ହାଦାଶ) ପରିଣାମ, ସଜା,
 ବଦଲା, କ୍ଷତି-ପୂର୍ତ୍ତି
 ପାନୀ = (ହାନି) ଜଲ, ନୀର
 ପାଁଚ = (ହାଁଚ) ଚରଣ, ପୈର, ଟାଂଗ
 ପାପୋଶ = (ହାପୋଶ) ଜୁତା, ଚପ୍ପଲ
 ପାମାଲ = (ହାମାଲ) ପୈରୋ ସେ କୁଚଳା
 ହୁଆ, ରୌଦା ହୁଆ, ବରବାଦ, ମୁସିବତ
 ପାମର୍ଦୀ = (ହାମର୍ଦି) କଦମ ଜମାୟେ
 ରହନା, ହିମ୍ମତ
 ପାର = (ହାର) ପିଛଲା, ଗୁଜାରା ହୁଆ,
 ନଦୀ କା ଦୂସରା ଛୋର, ଦୂସରୀ ତରଫ
 ପାରଚା = (ହାରଚା) କପଡା, ଵସ୍ତ୍ର, ଟୁକଡା
 ପାରସ = (ହାରସ) ଵହ ପତ୍ଥର ଜୋ ଲୋହେ
 କୋ ସୋନା ବନା ଦେତା ହୈ, ଈରାନ କା
 ପୁରାନା ନାମ
 ପାରସା = (ହାରସା) ପାପ ସେ ଦୂର ରହନେ ଵାଲା,
 ପବିତ୍ର ମାନସିକତା ଵାଲା ବ୍ୟକ୍ତି
 ପାଲାନ = (ହାଲାନ) ଊଟ କି କାଠୀ
 ପାଲନା = (ହାଲନା) ପରଵରିଶ, ଶିଶୁ କା

लालन पालन, बच्चों का झूला या
हिंडोला

पास = (پاس) निकट, करीब,
निगेहबानी, लिहाज, छूट देना

पासंग = (پاسنگ) तराजू के दूसरे
पलड़े में वज़न बराबरी के लिए
बाँधा जाने वाला भार

पायल = (پال) महिलाओं के पैरों
का एक छनकने वाला ज़ेवर

पाव = (پاو) चौथाई भाग, 250 ग्राम,
ब्रेड या बन

पिस्तान = (پیسٹن) महिला की
छाती, स्तन

पिसर = (پیسر) पुत्र, बेटा

पिसना = (پیسن) अनाज का आटा हो
जाना, चूर-चूर होना, दो लोगों के
झगड़े में नुक़सान उठाना

पिंजरा = (پینچر) पक्षी पालने के
लिए तीलियों से बनाया जाने वाला
घर

पियादा = (پیڈلا) पैदल चलने वाला,
शतरंज का मोहरा

पियाला = (پیڈلا) कटोरा

पीटना = (پیٹن) चोट लगाना, सज़ा देना,
शारीरिक यातना पहुंचाना

पीर = (پیر) बूढ़ा, वृद्ध,
अद्यात्मिक गुरु, सोमवार

पुर = (پور) भरा हुआ,

पुराना = (پرانا) प्राचीन, पिछले युग
का

पुर्सिंश = (پرسنچ) पूछ गछ, मालूम
करना, जांच करना

पुर्जा = (پرچ) टुकड़ा, काग़ज की पर्ची,
कल, मशीन का कोई हिस्सा

पुरसा = (پرسا) मृत्यु पर सांत्वना
देना, शोक व्यक्त करना

पुरसाँ = (پرسان) पूछने वाला,
फ्रियाद सुनने वाला

पुल = (پل) सेतु

पुश्त = (پشٹ) पीछे, पीठ, पीढ़ी,
सहारा, सहयोग

पुश्ता = (پشٹ) मेंढ़, नदी की बाढ़ से
नगर को बचाने के लिए बनाया
गया तट बंध

पूछना = (پرچن) प्रश्न करना, जात
करना, छान बीन करना

पूर = (پور) मोहल्ला, बस्ती, टोला के
आगे लगने वाला शब्द (पुर)

पूरा = (پور) पूर्ण, सब का सब

पूरी = (پوری) तली हुई रोटी, पूड़ी,
समस्त, कुल

पेड़ = (پڈ) वृक्ष, दरख्त

पेच = (پچ) बल पड़ना, कसी जाने
वाली कील, पतंग लड़ाना, मरोड़

पेचीदा = (پچیدہ) તલજા હુआ,
કઠિન, મુશ્કિલ સે સમજ મેં આને
વાલી બાત
પેટ = (پٹ) ગર્ભ, કોખ
પેશ = (پેશ) આગે, સામને, ઉર્ડૂ મેં ઉ
કી આવાજ કે લિએ પ્રયોગ હોને
વાલા સ્વર વર્ણ
પેશાબ = (پيشاب) મૂત્ર
પેશાની = (پيشاني) માથા
પેશિનગોઈ = (پيشينگوئي) ભવિષ્ય વાણી
પેશકાર = (پيشڪار) અદાલત કા એક
અધિકારી
પેશકશ = (پيشڪش) પ્રસ્તાવ, ભેંટ,
પ્રસ્તુતિ
પેશગી = (پيشجي) અગ્રિમ, બચાના
પેશતર = (پشتير) સબ સે પહલે, પૂર્વતા
પેશવા = (پيشવا) નેતા, અગવા,
મરાઠોં કા શાસક
પેવસ્તા = (پسٹا) મિલા હુઆ, જુડા
હુઆ, સંલગ્ન
પેવન્દ = (پند) ચેપી, પ્રત્યારોપણ,
ફટે વસ્ત્ર પર લગા અન્ય કપડે કા
ટુકડા
પૈકાર = (پاڪ) યુદ્ધ, જંગ, ફુટકર
વ્યાપારી, ફેરી લગા કર સામાન
બેચને વાલા, હાકર
પૈગામ = (پاڳام) સંદેશ, કિસી કે ઘર

રિશ્તા ભેજના, ખબર, મેસેજ
પૈગમ્બર = (پغمبَر) સંદેશ વાહક,
અવતાર, દૂત, પ્રતિનિધિ
પૈજાર = (پڄار) જૂતે, ચપ્પલ
પૈતરા = (پٿارا) કરતબ, પહલવાનોં કા
દાંવ
પૈદા = (پڏا) ઉત્પન્ન, જન્મ,
કમાઈ, ઉપજ
પૈમાન = (پامان) વચન, પ્રતિજ્ઞા,
કસમ, અપની પ્રતિબદ્ધતા, વાદા
પૈમાના = (پامانا) માપક, નાપ, સ્તર,
વહ પિયાલા જિસસે શરાબ નાપ
કર દી જાતી હૈ
પૈરાક = (پاراڪ) તૈરાક
પૈરાહન = (پاراھن) વસ્ત્ર, ચોલા, લિબાસ
પોશાક = (پوشش) વસ્ત્ર, કપડે
પોશીદા = (پوشش) છુપા હુઆ, ગુપ્ત,
અદૃશ્ય

ફ (ફ)

ફડ = (فڈ) જુએ કા અડ્ડા, સડક
કે કિનારે લગી અસ્થાઈ દુકાને
ફડફડાના = (فڊفڊانَا) તડપના,
બેચૈન હોના, પક્ષિયોં કા પરોં કો
ફડફડાના
ફરૈરા = (فِرِيرَا) અધ્ય સૂખા, આધે

उବଲେ ଚାଵଲ, ଝଙ୍ଡେ କି ଛଢ ପର
ଲିପଟା କପଡ଼ା
ଫାଇନା = (ଫାଇନା) ଚିର ଦେନା, ଟୁକଡେ
ଟୁକଡେ କରନା
ଫାଂକ = (ଫାଂକ) କିସି ଫଳ କା କଟା
ହୁଆ ଟୁକଡ଼ା, ସଂତରେ ଯା ନାରାଂଗୀ କେ
ଅଂଦର କା ଅଂଶ
ଫାଂଦନା = (ଫାଂଦନା) କୂଦନା, ଉଛଲନା,
ଛଲାଂଗ ମାରନା, ଫଲାଂଗନା
ଫାଁସ = (ଫାଁସ) ଲକ୍ଝିକାରେଶା ବାଂସ
କା କାଁଟା
ଫାଂସି = (ଫାଂସି) ଫଂଦା, ରସସି କା
ଘେରା, ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡ
ଫାଁସନା = (ଫାଁସନା) ଫଂଦେ ମେଂ ଫଂସା ଲେନା,
ପକଡ଼ ଲେନା, ଘେରନା
ଫିଟକାର = (ଫିଟକାର) ଧିକକାର,
ଧୁତକାର, ଲାନତ
ଫିର = (ଫିର) ଦୋବାରା, ଏକ ବାର ଔର
ଫିରନା = (ଫିରନା) ଘୁମନା, ଲୌଟ ଆନା,
ଚକକର ଖାନା, ଵାପସ ଆନା
ଫିସଡ୍ଡି = (ଫିସଡ୍ଡି) ସଦା ପିଛେ ରହ
ଜାନେ ଵାଲା, ପିଛଙ୍ଗନେ ଵାଲା
ଫିସଲନା = (ଫିସଲନା) ରପଟନା,
ଲୁଢକନା, ବହକନା, ଚୁକନା
ଫିକା = (ଫିକା) ବିନା ନମକ କା, ବିନା
ସ୍ଵାଦ, କମ ମୀଠା, ଚିନୀ ରହିତ
ଫୁର୍ତ୍ତି = (ଫୁର୍ତ୍ତି) ଚୁସ୍ତି, ଚାଲାକୀ, ତେଜି

ଫୁଲଵାରୀ = (ଫୁଲଵାରୀ) ଛୋଟା ସା ଫୁଲୋ
କା ବାଗ
ଫୁଟ = (ଫୁଟ) ମତଭେଦ, ବିଖରାବ,
ବିଗାଇ, ଏକତା ଖଂଡ଼ିତ ହୋନା, ଏକ
ଫିକା ସା ଫଳ
ଫୁଟନା = (ଫୁଟନା) ଖିଲନା, ନିକଲନା,
ଟୁଟନା
ଫୁକ = (ଫୁକ) ମୁହଁ ସେ ନିକାଲୀ
ଜାନେ ଵାଲୀ ହଵା
ଫୁଲ = (ଫୁଲ) ପୁଷ୍ପ, ଗୁଲ
ଫୁଲନା = (ଫୁଲନା) ସୂଜନ ଆନା, ମୋଟା
ହୋନା, ହଵା ଭର ଜାନା
ଫେର = (ଫେର) ଚକକର, ଘୁମାଵ, ମୋଙ୍ଗ,
ଝମେଲା, ମୁଶିକଲ, ଵାପସ
ଫେରି = (ଫେରି) ଗଶତ କରନା, ଘର ଘର
ଜା କର ସାମାନ ବେଚନା
ଫେଂକନା = (ଫେଂକନା) ଗିରାନା, ଡାଲନା,
ଲୁଢକାନା, ବ୍ୟର୍ଥ ଚିଜେ ବାହର କରନା,
ଉଛାଲନା
ଫୈଲାନା = (ଫୈଲାନା) ପସାରନା, ବିଛାନା,
ବଢାନା, ବିଖେରନା

ଫ (ଫ)

ଫକ = (ଫକ) ଚେହରେ କା ରଂଗ ଉଡ଼ ଜାନା,
ହୈରାନ ରହ ଜାନା, ମୁହଁ କା ରଂଗ ପୀଲା
ପଡ଼ ଜାନା

फ़କ୍ର = (فُکْر) गरीबी, निर्धनता, आर्थिक तंगी

फ़କ୍ରତ = (فُکْر) केवल, मात्र, अकेला, सिर्फ़, बस, समापन

फ़କ୍ରିର = (فُکْریں) भिखारी, मंगता, निर्धन, कलन्दर, सूफ़ी पीर

फ़କ୍ରିହ = (فُکْریہ) इस्लामी कानून का जानने वाला, शरीयत का जानकार

फ़ର୍ଖ = (فُرخ) गर्व, अभिमान, सम्मानित महसूस करना

फ़ଜ୍ଜ = (فُجْز) सूर्योदय से पहले का समय, सुबह की नमाज़ का नाम

फ़ଜ୍ଜଲ = (فُجْل) अनुग्रह, ज्यादती, दया, कृपा, इनाम

फ़ଜ୍ଜାୟଲ = (فُجْل) अच्छाइयां, नेकियाँ

फ़ଜୀଲତ = (فُضْلیٰت) बड़ाई, उत्कृष्टता, ज्ञान, नेकी, कमाल

फ़ତ୍ହ = (فُتْح) विजय, जीत, सफलता, सिखों में गुरुओं के लिए सम्मान का प्रतीक

फନ = (فُن) कला, शिल्प, गुण, कारीगरी, करतब

ଫନା = (ଫନା) मरना, खत्म हो जाना, बरबादी, मिटना

ଫରାଖ = (فَرَّاك) उदार, खुला हुआ, चौଡ़ा, विस्तृत

ଫରାଗତ = (فرانٹ) ଫୁର୍ସତ ପାନା, ଛୁଟକାରା ମିଲନା, ଶୌଚ କରନା

ଫର୍ରାଟା = (فرارڈ) ବହୁତ ତେଜୀ ଥେବା ଭାଗନା, ତେଜ-ତେଜ ପଢ଼ନା, ଝାଂଡେ କା ତେଜ ହବାମେ ଉଡ଼ନା

ଫରାମୋଶ = (فراموش) ଭୂଲା ହୁଆ, ଯାଦ ଥିଲା ହୁଆ

ଫରାଵାନୀ = (فراداً) ବହୁତାୟତ, ଅତିପ୍ରବାହ, ଅଧିକ

ଫରାହମ = (فرام) ଉପଲବ୍ଧ କରିବାନା, ଇକଟ୍ଠା କରନା

ଫରିଶତା = (فرشة) ସ୍ଵର୍ଗ କା ଦୂରତା, ଈଶ୍ଵର କା ଅଦ୍ସ୍ୟ ସନ୍ଦେଶ ଵାହକ

ଫରୀକ = (پریک) ପକ୍ଷ, ପ୍ରତିଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵୀ, ପାର୍ଟୀ

ଫରୀଜା = (پریز) ଅନିଵାର୍ୟ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଦାୟିତ୍ବ

ଫରୀଦ = (پریز) ସବ ଥିଲା ଅଲଗ, ବେମିସାଲ

ଫରସୂଦା = (پورا) ପୁରାନା, ପ୍ରାଚୀନ, ଚଲନ ଥିଲା, ଘିରା ହୁଆ, ଗ୍ରାମ, ଗୁଜରା, ଥକା ହୁଆ

ଫରେବ = (پرے) ଧୋଖା, ଛଲ, ଝାଂସା

ଫରେଫ୍ତା = (پରିଫତ) ମୋହିତ ହୋନା, କିସି କା ଦୀଵାନାହୋନା, ମୋହ ମେଂ ଫୁଲନା

ଫରୋ = (ଫରୋ) କମ ହୋନା, ଗ୍ରାମ ହୋନା, ହଲ୍କା ପଡ଼ନା

ଫରୋଖତ = (ଫରୋଖତ) ବିକ୍ରି, ବିକ୍ରଯ,

ବେଚନା	ଫରହତ = (ଫରହତ) ତାଜଗୀ, ଖୁଶି,
ଫରୋଗ = (ଫରୋଗ) ବଢାଵା, ପ୍ରଚାର, ପ୍ରସାର	ସୁକୂନ
ଫରୋଶ = (ଫରୋଶ) ବେଚନେ ଵାଲା, ବ୍ୟାପାରୀ, ବିକ୍ରେତା	ଫରହାଦ = (ଫରହାଦ) ପତ୍ଥର ତୋଙ୍ଗେ ଵାଲା, ଈରାନ କି ଏକ ପ୍ରେମ କଥା କା ନାୟକ
ଫର୍କ = (ଫର୍କ) ଅଂତର, ଦୂରୀ, କସର, ସିର	ଫର୍ଯ୍ୟାଦ = (ଫର୍ଯ୍ୟାଦ) ଦୋହାଈ, ଶିକାଯତ କରନା, ମଦଦ ମାଂଗନା, ଇଂସାଫ ମାଂଗନା, ଦୁଖଡାରୋନା
ଫର୍ଜ = (ଫର୍ଜ) କର୍ତ୍ତଵ୍ୟ, ଦାୟିତ୍ବ, ଖୁଦା କି ତରଫ ସେ ଅନିଵାର୍ୟ କି ଗଈ ଇବାଦତ	ଫଲାହ = (ଫଲାହ) କଳ୍ୟାଣ, ଭଲାଈ, ନେକି
ଫରଜାନା = (ଫରଜାନା) ବୁଦ୍ଧିମାନ, ବିଦ୍ୱାନ, ଚତୁର, ଜାନୀ, ଗୁଣୀ	ଫଲକ = (ଫଲକ) ଆକାଶ, ଗଗନ, ଆସମାନ
ଫରଜନ୍ଦ = (ଫରଜନ୍ଦ) ପୁତ୍ର, ବେଟା, ପୂତ୍ର	ଫଲସଫା = (ଫଲସଫା) ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର
ଫର୍ଦ = (ଫର୍ଦ) ବ୍ୟକ୍ତି, ଏକ, କିସି ହୁନର ମେ ମାହିର, ହିସାବ କିତାବ କା ରଜିସ୍ଟର	ଫସଲ = (ଫସଲ) ମୌସମ, ଋତୁ, ପୁସ୍ତକ କା ଏକ ଭାଗ, ଜୁଦାଈ, ପୈଦାଵାର
ଫରମାନ = (ଫରମାନ) ହୁକମ, ରାଜକୀୟ ଆଦେଶ, ଆଜା	ଫସାଦ = (ଫସାଦ) ଦଂଗା, ବଲବା, ହଂଗାମା, ଲଙ୍ଘାଈ
ଫରମାନା = (ଫରମାନା) କହନା, ବୋଲନା ଆଦେଶ ଦେନା, ଭାଷଣ ଦେନା	ଫସାହତ = (ଫସାହତ) ଵାକପଟୁତା, ସ୍ପଷ୍ଟତା, ଭାଷା ପର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ
ଫରମାଇଶ = (ଫରମାଇଶ) କିସି ଵସ୍ତୁ କି ମାଂଗ କରନା, ଅପନେ ଲିଏ କୋଈ ଭୈଟ ମାଂଗନା	ଫସୀଲ = (ଫସୀଲ) ଦୀଵାର, ପ୍ରାଚୀର, ଚାର ଦୀଵାରୀ, ଚହାର ଦୀଵାରୀ
ଫର୍ଶ = (ଫର୍ଶ) ବିଛୋନା, ଦରୀ, ଚଟାଈ, ଧରତୀ, ଜମୀନ	ଫସ୍ଖ = (ଫସ୍ଖ) ତୋଙ୍ଗନା, ରଦ୍ଦ କରନା
ଫରସ = (ଫରସ) ଘୋଡା, ଅଶ୍ଵ	ଫହଦ = (ଫହଦ) ତେଂଦଵା
ଫରସ୍ତାଦା = (ଫରସ୍ତାଦା) ଭେଜା ହୁଆ, ପ୍ରେଷିତ, ଦୂତ, ପୈଗମ୍ବର	ଫହମ = (ଫହମ) ସମଝ, ବୋଧ, ବୁଦ୍ଧି
ଫରହ = (ଫରହ) ପ୍ରସନ୍ନତା, ଖୁଶି	ଫହମାଇଶ = (ଫହମାଇଶ) ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ସଲାହ, ସମଝାନା, ଆଗାହ କରନା
	ଫ୍ୟାଜ = (ଫ୍ୟାଜ) ଉଦାର, ଦ୍ୟାଲୁ,

ଦରିଆ ଦିଲ

ଫକ୍ଵାରା = (ଫାର୍ଦ୍ଦ) ଫୁହାର, ପିଚକାରୀ, ପାନୀ କୋ ଊପର ଫେକନେ ବାଲା, ଫାଉଟେନ

ଫାକା = (ଫା) ନିରାହାର, ଉପବାସ, ଭୋଜନ ନ କରନା

ଫାଏଲ = (ଫାଇଲ) କୋଈ କାମ କୋ ଅଂଜାମ ଦେନେ ବାଲା, କୁକୃତ୍ୟ କରନେ ବାଲା

ଫାଏଦା = (ଫାଇଡା) ଲାଭ

ଫାଏଜ୍ = (ଫାଇଜ) କିସି ପଦ ପର ନିୟୁକ୍ତ ହୋନେ ବାଲା, ବିଜ୍ୟ ହୋନେ ବାଲା

ଫାଜିର = (ଫାଜିର) ବଲାତକାରୀ, ବଦଚଲନ, ସଂକିର୍ଣ୍ଣ, ପାପୀ

ଫାଜିଲ = (ଫାଜିଲ) ଅତିରିକ୍ତ, ଜ୍ୟାଦା, ଅଧିକ, ମଦରସାଁ କୀ ଉପାଧି, ବହୁତ ଶିକ୍ଷିତ

ଫାତିମା = (ଫାତିମା) ପୈଗମ୍ବର ସାହିବ କୀ ପୁତ୍ରୀ କା ନାମ

ଫାତିହା = (ଫାତିହା) ଶୁଭାରମ୍ଭ, କୁରାନ କା ପ୍ରଥମ ସୂରହ, ମୃତକୁ କି ଯାଦ ମେଁ ଆୟୋଜନ

ଫାତେହ = (ଫାତେହ) ବିଜ୍ୟୀ, ଜୀତନେ ବାଲା, ବିଜେତା

ଫାନୀ = (ଫାନୀ) ନଶଵର, ମିଟନେ ବାଲା

ଫାନୂସ = (ଫାନୂସ) ଝୂମର, ଝାଡ଼ ଜୋ ଘର ମେଁ ସଜାଵଟୀ ରୌଶନୀ କେ ଲିଏ ପ୍ରୋଗ ହୋତା ହୈ

ଫାରସୀ = (ଫାର୍ସି) ଇରାନ କି ଭାଷା

ଫାରିଗ୍ = (ଫାରିଗ୍) କାମ ପୂରା ହୋନା, କାମ ନିମଟ ଜାନା, ଛୁଟକାରା, ଫୁର୍ସତ ପାନା, ଖାଲୀ ହୋନା

ଫାର୍କ = (ଫାର୍କ) ଫର୍କି କରନେ ବାଲା, ସଚ ଓ ଝୂଠ କୋ ଅଲଗ କରନେ ବାଲା

ଫାଲ = (ଫାଲ) ଜ୍ୟୋତିଷ, ଭଵିଷ୍ୟ ବତାନା, ଅଚ୍ଛେ ବୁରେ ଶାଗୁନ ବତାନା

ଫାଲିଜ = (ଫାଲିଜ) ପକ୍ଷାଘାତ, ସ୍ଟ୍ରୋକ

ଫାଶ = (ଫାଶ) ଖୁଲନା, ପ୍ରକଟ, ସାମନେ ଆନା

ଫାସିଦ = (ଫାସିଦ) ଦୁଷ୍ଟ, ବଦମାଶ, ଦଂଗାଈ, ବିଗଙ୍ଗା ହୁଆ, ଖରାବ

ଫାସିକ୍ = (ଫାସିକ୍) ଝୂଠା, ଦୁରାଚାରୀ, ଈଶଵର କୀ ବାତ ନ ମାନନେ ବାଲା

ଫାସଲା = (ଫାସଲା) ଦୂରୀ (ଫାସିଲା)

ଫାହିଶା = (ଫାହିଶା) ଚରିତ୍ର ହୀନ ମହିଳା, ଵେଶ୍ୟା, ଦେହ ବ୍ୟାପାର କରନେ ବାଲା

ଫିକ୍ର = (ଫିକ୍ର) ଚିନ୍ତା, ଚିନ୍ତନ, ସୋଚ, ଧ୍ୟାନ, ଢୁଢନା, ପରଵାହ କରନା

ଫିକ୍ରା = (ଫିକ୍ରା) ଇସ୍ଲାମୀ କାନୂନ, ଶରୀୟତ, ଜାନକାରୀ, ଜାନ

ଫିକ୍ରା = (ଫିକ୍ରା) ଵାକ୍ୟାଂଶ, ଜୁମଲା, ବ୍ୟାଙ୍ଗ୍ୟ କସନା

ଫିଗାର = (ଫିଗାର) ଘାୟଲ, ଜାଖମୀ

ଫିଗନ = (ଫିଗନ) ଛାଯା ହୁଆ, ଫୈଲା

हुआ	فیسک = (فیسک) دुराचार, दुष्कर्म,
फिजूर = (پر) बलात्कार, दुराचार, अद्याशी	पाप, अपराध
फिज़ा = (فیز) हवा, वातावरण, माहौल	فیتین = (فیتن) चालाक, होशियार, चतुर
फिज़ज़ा = (فیز) चांदी	فیस्टाई = (فیستاے) फासीवादी
फितना = (فتن) दंगा, बलवा, बेढब, समाज में अशांति फैलना, क्लेश	فی = (فی) बीच में, भीतर, हर एक
फित्र = (فتن) रोज़ा खोलना, इफ्तार, उपवास का अंत	فیل = (فیل) हाथी
फितरत = (فتن) प्रकृति, स्वभाव	فیروज़ = (فیروز) सफल, विजयी
फिदा = (فیدا) निछावर, किसी परजान लुटा देना, प्राणों की आहुति देना	फुक़दान = (فکدان) अभाव, कमी, उपलब्ध न होना, भूल
फिदया = (فیدا) दंड राशी, जुर्माना, दैत, हत्या के बदले में दिया जाने वाला धन	फुगँ = (فون) रोना, फरियाद करना, आंसू बहाना
फिन्जान = (فینجن) छोटी सी चाय की पियाली	फुज़ूल = (فوجول) बेकार, व्यर्थ, निकम्मा, फालतू, आवश्यकता से अधिक
फिराक = (فیراک) जुदाई, वियोग, बिछड़ना, जुगत	फुज़ला = (فوجلا) फ़ाज़िल (बहुत शिक्षित) का बहुवचन
फिरओैन = (فیرون) घड़ियाल, मगरमच्छ, मिस के अत्याचारी शासकों का वंश	फुज़ला = (فوجلا) शौच, बचा खुचा, गंदगी
फिरनी = (فیرن) खीर	फुतूर = (فتور) मनोभ्रंश, सुस्ती, खराबी, रुकावट खड़ी करना
फिरदौस = (فیردوس) स्वर्ग, बैकुंठ, गुलशन	फुरक़ान = (فُرڪان) सत्य-असत्य का फ़र्क बताने वाला, कुरआन शरीफ का अन्य नाम
	फुर्सत = (فرسٹ) काम-काज से छुटकारा, अवकाश, खाली समय
	फुलाँ = (فول) अजात व्यक्ति,

उକତ ଆଦମୀ, ଇମକା-ଢିମକା
ଫୁସ୍ତୁ = (ଫୁସ୍ତୁ) ଜାଦୁ, ଧୋଖା, ଫରେବ
ଫେଲ = (ଫେଲ) କାର୍ଯ୍ୟ, କ୍ରିୟା, କାମ,
କାର୍ଯ୍ୟାତମକ, ନିଷ୍ପାଦନ
ଫେହରିସ୍ତ = (ଫେହରିସ୍ତ) ସୂଚୀ, ବିଵରଣ, ଲିସ୍ଟ
ଫେଜ୍ = (ଫେଜ୍) ଲାଭ, ଫାୟଦା,
ଉଦାରତା, ଦରିଆ ଦିଲୀ
ଫେସଲ = (ଫେସଲ) ନିର୍ଣ୍ଣାତ, ନିସ୍ତାରିତ
ଫେସଲା = (ଫେସଲା) ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ପରଖ,
ନିପଟାରା, ପରିଣାମ
ଫୋଟଶ = (ଫୋଟଶ) ଅଶ୍ଲୀଲ
ଫୌକିଯତ = (ଫୌକିଯତ) ପ୍ରାଥମିକତା,
ଵରୀଯତା, ତରଜୀହ ଦେନା
ଫୌଜ = (ଫୌଜ) ସେନା, ଆର୍ମ୍�ଟ
ଫୌତ = (ଫୌତ) ନିଧନ, ମରନା
ଫୌରନ = (ଫୌରନ) ବିନା ଦେରି କିଯେ, ଇସି
ସମୟ, ଝାଟ-ପଟ
ଫୌଲାଦ = (ଫୌଲାଦ) ଇସ୍ପାତ, ସ୍ଟୀଲ,
ମଜବୂତ

ବ (ବ)

ବକୈତ = (ବକୈତ) ବକ-ବକ କରନେ
ଵାଲା, ବାତୋ କେ ଜୁରିଯେ ରୋବ ଝାଇନେ
ଵାଲା
ବକତର = (ବକତର) ଯୁଦ୍ଧ ମେ ପହନା

ଜାନେ ଵାଲା ସୁରକ୍ଷା କବଚ
ବକତରବନ୍ଦ = (ବକତରବନ୍ଦ) କବଚଧାରୀ,
ସୈନିକୋ କୋ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନେ ଵାଲେ
ଅସ୍ତ୍ର, ଆରମ୍ଭିତ
ବକବାସ = (ବକବାସ) ବକ-ବକ, ଝିକ-
ଝିକ, ବେ ମତଲବ କୀ ବାତ
ବକା = (ବକା) ଅସ୍ତିତ୍ବ, ଜୀବିତ ରହନା
ବକିଯା = (ବକିଯା) ଶେଷ, ବଚା ହୁଆ,
ବଚା-ଖୁଚା
ବକାଲ = (ବକାଲ) କଥାନୁସାର, କହତେ
ହେ, କହେ କେ ଅନୁସାର
ବକକାଲ = (ବକକାଲ) ବନିଯା, ପରଚୂନ
କୀ ଦୁକାନ ଚଲାନେ ଵାଲା
ବକର = (ବକର) ଗାୟ
ବଖେଡା = (ବଖେଡା) ଝାଗଡା, ଝାଙ୍ଝାଟ,
ଉଲଙ୍ଘାବ, ଦଂଗା
ବଖତ = (ବଖତ) ଭାଗ୍ୟ, ନସୀବ,
କିସମତ
ବଖିଯା = (ବଖିଯା) ସୀବନ, ଦୋହରା ଟାଂକା,
ଜମା ପୂଜୀ
ବଖିଶଶ = (ବଖିଶଶ) ଦାନ, ଇନାମ, ଟିପ,
ମରନେ କେ ବାଦ ମୁକିତ ମିଲନା
ବଖିଲ = (ବଖିଲ) କଂଜୁସ, କଂଟକ, ଛୋଟେ
ଦିଲ ଵାଲା
ବଖଶୀ = (ବଖଶୀ) ଫୌଜିଯିବୋ କା ଵେତନ
ବାଟନେ ଵାଲା
ବଗଳ = (ବଗଳ) କାଁଧେ କେ ନୀଚେ କା

हିସ୍ସା, ନିକଟ ସ୍ଥାନ, ପଡ଼ୋସି
ବଚାନା = (ଏଇ) ରକ୍ଷା କରନା, ଜୀବନ
 ଦାନ ଦେନା, ସହାୟତା କରନା
ବଚ୍ଚା = (ହେଲ୍) ଶିଶୁ, ବାଲକ, ସନ୍ତାନ
ବଜାୟ = (ଏଇ) କିସି କି ଜଗହ
 ପର, କିସି କେ ବଦଳେ
ବଜରା = (ଏଇ) ସଜୀ ହୁଈ ନାଵ
ବଜାଜ୍ = (ଜାଇ) କପଡ଼େ ବେଚନେ ଵାଲା
ବଜ୍ରୋର = (ବିଜାର) ବଳ ପୂର୍ବକ,
 ଜ୍ବରଦସ୍ତୀ, ହେକଡ଼ି
ବଜ୍ମ = (ବିଜାର) ସଭା, ଗୋଷ୍ଠୀ, ସଂଗଠନ,
 ସମାଜ, ମହଫିଲ
ବଜଳା = (ବିଜାର) ଚୁଟକୁଳା, ହଂସୀ
 ମଜ୍ଜାକ, ବ୍ୟଂଗ୍ୟାତମକ ଜୁମଳା
ବଟଵା = (ବିଜାର) ଛୋଟା ବୈଗ ଯା ଥୈଲୀ
 ଜିସମେ ପୈସେ ବ ଅନ୍ୟ ଛୋଟୀ ଛୋଟୀ
 ଚୀଜେଂ ରଖି ଜାତି ହୁଁ
ବଟଵାରା = (ବିଜାର) ବିଭାଜନ
ବଡ଼ା = (ବିଜାର) ବିଶାଳ, ଉଚ୍ଚ, ଲମ୍ବା
 ଚୌଡ଼ା
ବତାନା = (ବିଜାର) ସମଜ୍ଞାନା, ସୂଚିତ
 କରନା
ବତୀ = (ହିଁ) ଶମା କା ଧାଗା, ବଟୀ ହୁଇ
 ରୁଇ ଜୋ ଦିଏ ମେ ରଖି ଜାତି ହୁଁ
ବତୀସୀ = (ହିଁ) ଇଂସାନୋଙ୍କ ଊପର
 ନୀଚେ କେ ଦାଂତ
ବତନ = (ବିଜାର) ଗର୍ଭ, ପେଟ

ବଦ = (ବି) ବୁରା, ଖରାବ, ନିକମ୍ମା,
 ତୁଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ
ବଦୌଲତ = (ବିଦୋଲ) କିସି କି ଵଜହ
 ସେ, କିସି କେ କାରଣ, ସମ୍ମାନ
 ସହିତ
ବଦନ = (ବି) ଶରୀର, କାଯା, ଜିସମ,
 ପିଂଡ଼ା
ବଦନା = (ବି) ଶର୍ତ୍ତ ଲଗାନା, ଜୁଆ
 ଖେଲନା, ହାଥ ପର ହାଥ ମର କର ବଚନ
 ଦେନା
ବଦଲା = (ବି) ଇନ୍ତିକାମ, ଦଣ୍ଡ, ଏବଜ
ବଧନୀ = (ବିଦୋଲ) ମିଟ୍ଟି କା ଟୋଟୀ
 ଦାର ଲୋଟା
ବନାନା = (ବି) ନିର୍ମାଣ କରନା, ଠୀକ
 କରନା, ସୁଧାରନା, ମଜ୍ଜାକ ଉଡ଼ାନା
ବନାଵଟ = (ବିଦୋଲ) ପ୍ରାରୂପ,
 ନକ୍ଳଲୀପନ, ସାଜ ସଜ୍ଜା
ବଂଦ = (ବି) ଗାଂଠ, ହଇତାଲ, ବାଁଧ,
 ଶାୟରୀ ମେ ଛହ ପଂକ୍ତିଯୋଙ୍କ କା
 ମୁକ୍ତକ ବଂଦ ହେତା ହୁଁ
ବନ୍ଦା = (ବି) ଗୁଲାମ, ଦାସ, ନୌକର,
 ଚାକର, ଆଜାକାରୀ, ଭକ୍ତ
ବଂଦିଶ = (ବିଦୋଲ) ପାବଂଦୀ, ଗାଂଠ,
 ଗିରହ, ସୁର ସାଜ୍ ଔର ଆଵାଜ୍ କା
 ଲୁଭାବନା ବଂଧନ
ବଂଦୂକ = (ବିଦୋଲ) ଆଗନ୍ୟାସ୍ତ୍ର, ଗନ
ବନ୍ଦୋବସ୍ତ = (ବିଦୋଲ) ବ୍ୟବସ୍ଥା,

प्रबंध, आयोजन

बन्दर = (बँ.) वानर, साहिल,
किनारा

बन्दरगाह = (बँडरः) पानी के जहाज़
ठहरने का स्थान, पोर्ट, गोदी

बन्दगी = (बँडः) तपस्या, पूजा,
दास पन, गुलामी

बन्बा = (बँ.) पानी निकलने का
स्थान, नल

ब्याज = (बँ.) सूद, लाभ,

ब्याज़ = (बँ.) शायरी की किताब,
डायरी,

ब्याबान = (बँ.) उजाड़, वीरान,
जंगल, रेगिस्तान, सहरा

ब्यान = (बँ.) प्रवचन, भाषण,
वक्तव्य, विवरण, अदालत या
पुलिस के सामने गवाही

ब्याना = (बँ.) अग्रिम धन राशि,
एडवांस, सौदा पक्का होने पर दी
जाने वाली रकम

बरअक्स = (बँ.) विपरीत, उल्टा,
विरुद्ध, खिलाफ़

बरआमद = (बँ.) निकासी,
निर्यात, बाहर आना, नाजायज़
माल घर से निकलना

बरात = (बँ.) दूल्हा की शादी का
जुलूस, भीड़-भाड़, शोभा यात्रा,

बारात

बराबर = (बँ.) समकक्ष, समरूप, समान

बरी = (बँ.) मुक्त होना, छूटना,
दूल्हा के घर से दुल्हन के घर भेजा
जाने वाला सामान

बरकत = (बँ.) वृद्धि, ईश्वर की
कृपा, घर भरा रहने की कामना
करने वाला शब्द

बर्क = (बँ.) बिजली, विद्युत,
आकाशीय बिजली, तेज़, चालाक

बरकरार = (बँ.) बना रहना,
स्थिर, निरंतर, अपने पद पर रहना

बर्ग = (बँ.) पत्ता, पात, वरक

बरग़ज़ीदा = (बँ.) चयनित,
पसंदीदा, लोकप्रिय

बरग़श्ता = (बँ.) विरोधी, बाग़ी,
विद्रोही, फिरा हुआ

बर्खास्त = (बँ.) उठाना,
स्थगन, भंग करना, निष्कासित,
अपदस्त करना

बरखुरदार = (बँ.) पुत्र, बेटा,
भान्यवान, नवयुवकों को पुकारने
के लिए प्रचलति शब्द

बरजस्ता = (बँ.) अचिंति,
अविचारित, फौरन, मौके पर, बिना
सोचे, बिना तैयारी के

बरज़ख = (बँ.) रोक, अवधि, स्वर्ग

ନରକ ସେ ପହଲେ କା ସ୍ଥାନ	
ବର୍ଫ୍ = (ଫର୍) ହିମ, ସନ୍ଧୋ, ବରଫ୍	ବଲଦାର = (ଲାଦାର) ମୁଡ଼ା ହୁଆ, ଘୂମା ହୁଆ
ବର୍ତୀବ = (ବର୍ତ୍ତିବ) ବ୍ୟବହାର, ସୁଲୂକ୍, ରଖଯ୍ୟା	ବଲନ୍ଦ = (ଲାନ୍ଦ) ଊଚା, ଉଠା ହୁଆ, ଉଚ୍ଚ
ବରତରୀ = (ବର୍ତ୍ତରୀ) ବଢ଼ତ, ପ୍ରଭୁତ୍ଵ, ବର୍ଚସ୍ଵ	ବଶାରତ = (ଶାରତ) ସର୍ଚ୍ଚା ସପନା, ବହ ସୂଚନା ଜୋ କୋଈ ପୈଗମ୍ବର ଯା ଇମାମ ଖ୍ୱାବ ମେଂ ଦେ
ବରତରଫ୍ = (ବର୍ତ୍ତରଫ୍) ନିଷକାସିତ, ଅପଦସ୍ଥ, ହଟାଯା ଜାନା	ବଶାଶ = (ଶାଶ) ମଗନ, ଆନନ୍ଦିତ, ଖୁଶ, ତରୋତାଜା
ବରଦାଶତ = (ଶାଶବର୍ତ୍ତ) ସହନ, ଧୀରଜ, ସଂୟମ	ବସ = (ବସ) କେଵଳ, ସିର୍ଫ୍, ଝୋର, କାଫି, ସଂତୁଷ୍ଟି
ବରବାଦ = (ବର୍ବାଦ) ନଷ୍ଟ, ନାଶ, ତବାହ, ଉଜଙ୍ଗନା	ବସନା = (ବସନା) ନଯୀ ଜଗହ ଜା କର ରହନା, ବସ୍ତି ଆବାଦ କରନା, ସୁଗନ୍ଧିତ କରନା
ବର୍ରି = (ବର୍ରି) ଥଲ, ଜମୀନୀ, ଖୁଶକି	ବସେରା = (ବସେରା) ପକ୍ଷିଯୌ କା ରାତ ଗୁଜାରନା, ରାତ ବିତାନେ କି ଜଗହ, ସରାୟ
ବରସ = (ବରସ) ଵର୍ଷ, ସାଲ, ଵର୍ଷା, ସଫେଦ ଦାଗ କି ବୀମାରୀ	ବସୀରତ = (ବସୀରତ) ଜ୍ୟୋତି, ଅଂତର୍ଦ୍ଦଷ୍ଟି, ଦୂରଦର୍ଶିତା
ବରସାତ = (ବରସାତ) ଵର୍ଷା ଋତୁ, ବାରିଶ	ବସ୍ତା = (ବସ୍ତା) ଝୋଲା, ବୈଗ, ବଂଧା ହୁଆ
ବରସୀ = (ବରସୀ) ପୁଣ୍ୟ ତିଥି, କିସି କି ସମୃତି ମେ ହୋନେ ଵାଲା ଵାର୍ଷିକ ଆୟୋଜନ	ବସ୍ତି = (ବସ୍ତି) ମୋହଲ୍ଲା, ଗାଁବ, କୁସ୍ବା, ଖେଡ଼ା, ଆବାଦ ଜଗହ
ବରହମ = (ବର୍ବହମ) ଆକ୍ରମିତ, ଗୁସ୍ସେ ମେ, ନାରାଜ	ବସର = (ବସର) ଗୁଜାରନା, ବିତାନା, ଭୋଗନା, ନିଭାନା
ବଲା = (ଲା) ଵିପଦା, ଆଫତ, ପରେଶାନୀ, ଡାଯନ, ଚୁଡ଼େଲ, ଭୂତ ପ୍ରେତ	ବହାଦୁର = (ବହାଦୁର) ଵୀର, ସାହସୀ, ହିମ୍ମତଵାଲା
ବଲାଗ୍ରତ = (ବଲାଗ୍ରତ) ଉଚ୍ଚ ସ୍ତର କି ଭାଷା, ସୁଵିଚାର, ସାହିତ୍ୟିକ ଭାଷା ମେ ଵାର୍ତ୍ତା ଲାପ	ବହାନା = (ବହାନା) ଢବ, ଛଲ, ଝୂଠ

बोଲନା, ଟାଲନା

ବହାନା = (ବୁଲିବା) ବହତେ ପାନୀ ମେଂ କୁଛ ଡାଲନା, ସଫାଈ କେ ଲିଯେ ପାନୀ ଲୁଣାନା

ବହାର = (ବୁଲିବା) ଵରସଂତ ଋତୁ, ଜାଡ଼େ କେ ବାଦ କା ମୌସମ, ନାଏ ଫୁଲ ଖିଲନେ କି ଋତୁ

ବହାଲ = (ବୁଲିବା) ପହଲେ ଜୈସା, ଅପନେ ପଦ ପର ଦୋବାରା ନିଯୁକ୍ତି, ଅପନୀ ପ୍ରାକୃତିକ ସ୍ଥିତି ମେଂ

ବହୁତ = (ବୁଲିବା) ଅଧିକ, ଜ୍ୟାଦା, କାଫି

ବହକାନା = (ବୁଲିବା) ରସ୍ତେ ସେ ଭଟକାନା, ଵରଗଲାନା, କାନ ଭରନା, ଗୁମରାହ କରନା

ବହଜତ = (ବୁଲିବା) ପ୍ରସନ୍ନତା, ଖୁଶି, ତାଜଗୀ

ବହନୋଈ = (ବୁଲିବା) ଜୀଜା, ବହନ କା ପତି

ବହବୂଦୀ = (ବୁଲିବା) କଲ୍ୟାଣ, ଭଲାଈ, ଉତ୍ସାନ

ବହର = (ବୁଲିବା) ସମୁଦ୍ର, ମହାସାଗର, ଶାୟରୀ କେ ମୀଟର କୋ ଭୀ ବହର କହତେ ହଁ

ବହରହାଲ = (ବୁଲିବା) ହର ସ୍ଥିତି ମେଂ, ହର ହାଲ ମେଂ, ହର ପରିସ୍ଥିତି ମେଂ

ବହଲାନା = (ବୁଲିବା) ବଚ୍ଚେ କା ରୋନେ ସେ ଧ୍ୟାନ ଭଟକାନା, ଦୂସରୀ ବାତ ମେଂ

ତଲଙ୍ଗାନା

ବହସ = (ବୁଲିବା) ଵାଦ, ବିଵାଦ, ପରିଚର୍ଚା, ତର୍କ ବିତର୍କ

ବା = (ବୁଲିବା) ସାଥ

ବାଏସ = (ବୁଲିବା) କାରଣ, ଵଜହ, ସବବ

ବାକରା = (ବୁଲିବା) କୁଵାରୀ କନ୍ୟା, ଅଛୁତୀ

ବାକ୍ତି = (ବୁଲିବା) ବଚାହୁଆ, ଶେଷ

ବାଗ = (ବୁଲିବା) ଵହର ରସ୍ସୀ ଜୋ ଘୋଡ଼େ କି ଲଗାମ ମେଂ ବାଁଧି ଜାତି ହୈ

ବାଗ = (ବୁଲିବା) ଉଦ୍ୟାନ, ଫୁଲବାରୀ, ଗାର୍ଡନ

ବାଗୀ = (ବୁଲିବା) ବିଦ୍ରୋହୀ, ଅସଂତୁଷ୍ଟ, ସରକାର କା ବିରାଧୀ

ବାଜୀ = (ବୁଲିବା) ବଢ଼ୀ ବହନ

ବାଜ୍ = (ବୁଲିବା) ଦୋବାରା, ଵାପସ, ଖିଲାଡ଼ୀ, ଏକ ଶିକାରୀ ପକ୍ଷୀ

ବାଜ୍ଞା = (ବୁଲିବା) ଦୋବାରା, ଵାପସ

ବାଜାର = (ବୁଲିବା) ହାଟ, ମାର୍କିଟ, କ୍ରୟ ବିକ୍ରି କି ଜଗହ

ବାଜୀ = (ବୁଲିବା) ଖେଲ, କରତବ, ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ଦାଵ, ଶର୍ତ୍ତ ଲଗାନା, ବଦନା

ବାଜୀଗର = (ବୁଲିବା) ଖେଲ ଦିଖାନେ ଵାଲା, ମଦାରୀ, ସର୍କସ କା କଳାବାଜ୍

ବାଜ୍ରୁ = (ବୁଲିବା) ଭୁଜା, କନ୍ଧେ ସେ କୋହନୀ ତକ ଅଂଗ

बାଜଗଶତ = (ବାଜଗଶତ) ଅନୁଗୂଜ, ଗୂଜ, ଝିକୋ

ବାଟ = (ବାଟ) ତୌଳନେ ଵାଲେ ବଟଟେ

ବାତ = (ବାତ) ବୋଲ, ବାକ୍ୟ, କହନା

ବାପ = (ବାପ) ପିତା

ବାତିନ = (ବାତିନ) ଅଂତର ମନ, ଅଂତରାତମା, ଛୁପା, ଜୋ ବାହର ସେ ଦିଖାଈନ ଦେ

ବାତିଲ = (ବାତିଲ) ଖୋଟା, ଝୂଠା, ଅସତ୍ୟ, ଅଵୈଧ, ବେକାର

ବାଦ = (ବାଦ) ପବନ, ହଵା

ବାଦ = (ବାଦ) ପଶ୍ୟାତ

ବାଦା = (ବାଦା) ଦାରୁ, ମଦିରା, ଶରାବ

ବାଦିଯାନ = (ବାଦିଯାନ) ସୌଂଫ୍

ବାଦବାନ = (ବାଦବାନ) ନାଵ ପର ଲଗନେ ଵାଲା ପର୍ଦା ଜୋ ଗତି ଦେତା ହୈ

ବାଦଶାହ = (ବାଦଶାହ) ରାଜା, ସମ୍ରାଟ, ଶାସକ

ବାଦଲ = (ବାଦଲ) ମେଘ, ଘଟା

ବାବ = (ବାବ) ଦ୍ୱାର, ଅଧ୍ୟାୟ, ଭାଗ

ବାବତ = (ବାବତ) ବିଷ୍ୟ, ହିସାବ, ମୁଦ୍ଦେ

ବାର = (ବାର) ବୋଙ୍ଗ, ଭାର, ଦୋବାରା

ବାରାନ = (ବାରାନ) ଵର୍ଷା

ବାରିଶ = (ବାରିଶ) ଵର୍ଷା, ବରଖା

ବାରୁଦ = (ବାରୁଦ) ବିସ୍ଫୋଟକ

ବାରଗାହ = (ବାରଗାହ) ଦରବାର, ସଦନ

ବାଶିଂଦା = (ବାଶିଂଦା) ନାଗରିକ, ନିଵାସୀ

ବାସୀ = (ବାସୀ) ମୁରଙ୍ଗାୟା ହୁଆ, ରାତ କା ବଚା ହୁଆ ଖାନା, ପହଲେ ସେ ପକା କର ରଖା ହୁଆ, ଜୋ ତାଜା ନ ହୋ

ବାଲ = (ବାଲ) କେଶ, ବଚ୍ଚେ

ବାଲା = (ବାଲା) ଊଂଚା, ଊପରୀ, କାନ କା ଜେଵର

ବାଲାଈ = (ବାଲାଈ) ଊପରୀ ଭାଗ, ଦୂଧ କି ମଲାଈ

ବାଲିଗ = (ବାଲିଗ) ଵ୍ୟସ୍କ

ବାଲିଶତ = (ବାଲିଶତ) ଫୈଲାନେ କେ ବାଦ ପଂଜେ କୀ ନାପ

ବାଲୀ = (ବାଲୀ) କମ ଉମ୍ର ଲଙ୍କି, କାନ ମେ ପହନନେ କା ଜେଵର

ବାଲୀଦଗୀ = (ବାଲୀଦଗୀ) ପ୍ରଜନନ, ବଢାଵା

ବାଲୀଂ = (ବାଲୀଂ) ତକିଯା, ସରହନା, କବର କା ଊପରୀ ଭାଗ

ବାଲ୍ଟୀ = (ବାଲ୍ଟୀ) ଡୋଲଚୀ, ପାନୀ ଭରନେ କା ବର୍ତନ

ବାଂକା = (ବାଂକା) ଟେଢା ତିରଛା ଜଵାନ, ଛୈଲ ଛବେଲା

ବାଁଙ୍ଗା = (ବାଁଙ୍ଗା) ବଂଜର, ଗୈର ଉପଜାଊ, ପ୍ରଜନନ କି ଶକ୍ତି ସେ ବଂଚିତ ମହିଳା

ବାଁଟନା = (ବାଁଟନା) ଵିତରଣ, ବଟଵାରା

ବାମ = (ବାମ) ଛତ, କୋଠା, ଦର୍ଦ୍ଦ ନିଵାରକ ଔଷଧି

ବାଵର୍ଚୀ = (ବାଵର୍ଚୀ) ରସୋଇଯା, ଶେଫ୍ଟ,

खାନା ପକାନେ ଵାଲା
ବାବଲୀ = (ବିଲି) ସୀଢ଼ିଯୋ ଵାଲା କୁଂବା,
 ପାଗଲ ଔରତ
ବାହମ = (ବାହମ) ଆପସ ମେଂ, ମିଲ ଜୁଲ
 କର, ମେଲ ମିଲାପ
ବାୟଁ = (ବାଇ) ଉଲ୍ଟା ହାଥ
ବିକାଙ୍ଗ = (ବିକିଂ) ବିକ୍ରି ଯୋଗ୍ୟ, ବିକନେ
 କେ ଲିଏ ଉପଲବ୍ଧ
ବିଗାଇନା = (ବିଗାଇନା) ଖରାବ କରନା,
 ମିଟାନା, ନିକମ୍ମା କରନା, ବୁରୀ
 ଆଦତୋମେ ଡାଲନା
ବିଜଲୀ = (ବିଜଲି) ବିଦ୍ୟୁତ, ବାଦଲୋରେ
 ଚମକ, ଆମ କି ଗୁଠଲୀ, କାନ କା
 ଜେଵର
ବିଜାଅତ = (ବିଜାଅତ) ଜମା ପୁଁଜୀ,
 ହିସ୍ସା
ବିଛାନା = (ବିଛାନା) ଜମୀନ ପର
 ଫୈଲାନା, ବିସ୍ତର ଲଗାନା
ବିଦଅତ = (ବିଦଅତ) ନୟ ଚଲନ, ନର୍ଦ୍ଦ
 ରସମ, ବ୍ୟବଧାନ, ବହ ପ୍ରଥା ଜୋ ପୈଗମ୍ବର
 ସାହିବ କେ ଯୁଗ ମେଂ ନହିଁ ଥି
ବିଦକନା = (ବିଦକନା) ଘୋଡ଼େ ଯା ଗାୟ ବୈଲ
 କା ଡର କର ଉଛଲନା, ଭଙ୍ଗକ ଜାନା
ବିରାଦରୀ = (ବିରାଦରୀ) ଗୋତ୍ର, ସମାଜ,
 ଜାତିଯ ସମୂହ, ଭାଈ ବଂଦୀ,
 ରିଶ୍ତେଦାରୀ, ସଂଗତ
ବିନ୍ଜ = (ବିନ୍ଜ) ଚାଵଲ

ବିର୍ୟାନ = (ବିର୍ୟାନ) ଭୁନା ହୁଆ, ରୋସ୍ଟେଡ
ବିର୍ୟାନୀ = (ବିର୍ୟାନୀ) ଭୁନେ ଗୋଶତ ଔର
 ଚାଵଲ କା ପୁଲାବ
ବିସାତ = (ବିସାତ) କାରୋବାର, ପୁଁଜୀ,
 ଶତରଂଜ କା ବୋର୍ଡ, ହିମ୍ମତ, ହୌସଲା
ବିସାତୀ = (ବିସାତୀ) ଘରେଲୁ ପ୍ର୍ୟୋଗ କି
 ବସ୍ତୁଏ ବେଚନେ ଵାଲା, ଜନରଲ ମର୍ଚ୍‌ଟ
ବିସୂରନା = (ବିସୂରନା) ରୋତୀ ସୀ ଶକଳ
 ବନାନା, ହଳକେ-ହଳକେ ରୋନା
ବିସ୍ତର = (ବିସ୍ତର) ବିଛୋନା, ଫର୍ଶ, ଗଲିଚା
ବିସିମିଲ = (ବିସିମିଲ) ବଲି ଦିଯା ଗଯା
 ଜାନଵର, ମାରା ଗଯା ବ୍ୟକ୍ତି, ଘାୟଲ,
 ତଙ୍ଗପନେ ଵାଲା
ବିସିମିଲାହ = (ବିସିମିଲାହ) ଅଲ୍ଲାହ କେ
 ନାମ ସେ (ଶୁରୁ କରନା)
ବିଲ = (ବିଲ) ସାଂପ କେ ଛୁପନେ କା
 ସ୍ଥାନ, ଚୁହେ କେ ରହନେ କୀ ଜଗହ
ବିଲା = (ବିଲା) ବିନା, ବଗୈର, ସିଵା
ବିଲକନା = (ବିଲକନା) ବଚ୍ଚୋଙ୍କ କା
 ବିଚଲିତ ହୋ କର ରୋନା, ବେକ୍ରାର
 ହୋନା, ବିଲଖନା
ବିନା = (ବିନା) ଜଡ, ଆରମ୍ଭ କରନା,
 ନୀଵ ଡାଲନା
ବିନ୍ତ = (ବିନ୍ତ) ବେଟୀ, ପୁତ୍ରୀ, କନ୍ୟା
ବିୟାହ = (ବିୟାହ) ବିଵାହ, ଶାଦୀ, ବ୍ୟାହ
ବୀଜ = (ବୀଜ) ବୋନେ ଵାଲା ଦାନା,
 ଗୁଠଲୀ

बीच = (બીચ) મધ્ય, અંદર, ભીતર
बीड़ा = (બીડા) પાન કી ગિલૌરી
बीતના = (બીતના) સમય ગુજરના,
 બસર હોના, સમાપ્ત હોના
बીનાઈ = (બીનાઈ) નેત્ર જ્યોતિ, વષ્ટિ,
 આँખ કી રૌશની
बીમાર = (બીમાર) રોગી, અસ્વસ્થ,
 મરીજ
बीવી = (બીવી) પત્ની
बીહડ = (બીહડ) ઊંચી નીચી જામીન
 વાલા ક્ષેત્ર, ઉબડ ખાબડ ઇલાકા
बुકા = (બુકા) રોના, માતમ
बुખાર = (બુખાર) તપ, બદન ગર્મ
 હોના, ધુવ્વાં, ભાપ
बुગ़જ = (બુગજ) બૈર, છલ, દ્વેષ કપટ,
 ઈષ્યા, દુશમની
बुજ़ = (બુજા) બકરી, બકરા, ભેઢ
बुજ़દિલ = (બુજાદિલ) ડરપોક
बुજુર્ગ = (બુજુર્ગ) વૃદ્ધ, બડે, બૂઢે,
 ઋષિ, પીર
बુઝના = (બુઝના) સમાપ્ત હોના, ખત્મ
 હોના, જૈસે પ્યાસ બુઝના યા આગ
 બુઝના
बુત = (બુત) મૂર્તિ, પ્રતિમા, પુતલા
बુરા = (બુરા) ખરાબ, ઘટિયા,
 નિકમ્મા
बુરાદા = (બુરાદા) ચૂરા, લકડી કટને સે

નિકલને વાલે છોટે-છોટે કણ
बुર્કા = (બુર્કા) પર્દા કરને વાલી
 મહિલાઓં કા વસ્ત્ર, નકાબ
बુર્જ = (બુર્જ) ગુંબદ, રાશિ, નક્ષત્ર, મઠ
बુર્ડબાર = (બુર્ડબાર) ગમ્ભીર, સંયમ સે
 કામ લેને વાલા, ભરી ભરકમ
 વ્યક્તિત્વ
बુન્દા = (બુન્દા) કાન મેં પહને જાને
 વાલા જેવર
बુરાક = (બુરાક) બહુત ઉજલા, તેજ
 ગતિ વાલા, પૈગંબર સાહબ કી
 વિશેષ સવારી
बુલાક = (બુલાક) કાન ઔર નાક કા
 જેવર જિસ મેં એક મોતી લટકા
 હોતા હૈ
बુલ્ગુત = (બુલ્ગુત) વયસ્કતા,
 યૌવન, જવાની
बુલહવસ = (બુલહવસ) વાસના સે
 ગ્રસિત, કામુકતા મેં ડૂબા વ્યક્તિ,
 હવસ કા બાપ, લાલચી
बુરષ = (બુરષ) કાટ, તેજી, ધાર
बૂજા = (બૂજા) સમજા, જાન, સંપદા,
 પહેલી પૂછના
బૂટા = (બૂટા) નન્હા સા પૌંધા, કપડોં
 યા કાગજ પર બનાયે જાને વાલે
 ફૂલ
बૂઢા = (બૂઢા) વૃદ્ધ, અધિક આયુ

का मनुष्य
बୁଦ୍ଧାବାଂଦୀ = (بُوڊُو بَانِدِي) ହଲ୍କି ବର୍ଷା
ବୁଦ୍ଧୋବାଶ = (بُوڊُو بَوَش) ନିଵାସ ସ୍ଥଳ,
ରହନେ କି ଜଗହ, ଆବାସ
ବୁରାନୀ = (بُوڊُو) ଦହି କା ରାୟତା
ବେ = (ب) ବିନା, ଅଲାଵା, ରହିତ
ବେଡ଼ା = (بُدُ) କଈ ଜଳପୋତ, ଅନେକ
ବିମାନଙ୍କ କା ସମ୍ଭୂତ
ବେଡ଼ୀ = (بُدُ) ବଂଦିଯୋ କେ ପାଁଚ ମେ
ଡାଲୀ ଜାନେ ଵାଲୀ ଜ଼ଂଜୀର
ବେଜାର = (بُز) ଉକତାନା, ଊବ
ଜାନା, ନିରାଶ, ପରେଶାନ
ବେଟା = (بُز) ପୁତ୍ର
ବେଟୀ = (بُز) ପୁତ୍ରୀ
ବେଦାରି = (بُرାବُز) ଜାଗରଣ, ସୋତେ ସେ
ଉଠାନା, ନୀଂଦ ସେ ଜାଗନା
ବେଲ = (ب) ଲତା
ବେଲଚା = (بُز) ଜମୀନ ଖୋଦନେ କା
ଯଂତ୍ର
ବେଲଦାର = (بِلِد) ଖୁଦାଇ କରନେ
ଵାଲା ଶ୍ରମିକ
ବେଲନ = (بُل) ରୋଟି ପକାନେ କେ ଲିଏ
ପ୍ରୋଗ ହୋନେ ଵାଲୀ ଗୋଲ ଲକଡି
ବେଵା = (بُز) ବିଧିବା
ବେଵକୁଫ = (بُف) ବିନା ବୁଦ୍ଧି
ଵାଲା, ମୂର୍ଖ, ଅହମକ
ବେଵଫା = (بُز) ଜିସ ମେ ଵଫା ନ ହୋ

ବଚନ ଦେ କର ମୁକର ଜାନେ ଵାଲା,
ବିଶ୍ଵାସଘାତୀ
ବେଶ = (بِيْس) ଜିଯାଦା, ଅଧିକ, ବହୁତ
ବେଶବହା = (بِيْس) ବହୁମୂଲ୍ୟ,
ଅନମୋଳ, ବଢ଼ିଯା
ବେହିଶତ = (بِيْشَت) ସ୍ଵର୍ଗ, ଜନ୍ମତ,
ବାଗ, ଗୁଲଶନ
ବେହିଶତୀ = (بِيْشَت) ପାନୀ ପିଲାନେ
ଵାଲା, ମଶକ ସେ ଘରୋ ମେ ପାନୀ
ପହୁଁଚାନେ ଵାଲା, ସ୍ଵର୍ଗ ଵାଲା
ବେହୂଦଗୀ = (بِيْهُودِي) ଫୂହଡ ପନ,
ବଦତମୀଜୀ, ବେଢ଼ିଗା ପନ, ବ୍ୟର୍ଥ ବାତ,
ସ୍ତର ହିନ ଆଚରଣ
ବେହତର = (بِت) ଉତ୍ତମ, ବହୁତ ଅଚ୍ଛା,
ଉତ୍ତମା
ବୈଜ୍ଞାନି = (بِيْଜାନି) ଅଂଡା
ବୈତ = (بِيت) ଘର, ମକାନ, ଶାୟରୀ ମେ
ଚାର ପଂକ୍ତିଯୋକେ ବାଦ କେ ଶେର କେ ବୈତ
କହତେ ହେଁ
ବୈତୁଲଖଲା = (بِيتُ الْخَلَّا) ଶୌଚାଲ୍ୟ,
ସଂଡାସ, ପାଖାନା
ବୈତୁଲମୁକଦଦସ = (بِيتُ الْمُكَدَّس) ପବିତ୍ର
ଘର, ଯରୋଶଲମ କୀ ମର୍ସିଜଦେ ଅକ୍ଷସା
କା ଦୂସରା ନାମ
ବୈତୁଲହରାମ = (بِيتُ الْحَرَام) ଵହ ଜଗହ
ଜହାଂ ବଧ ଯା ଯୁଦ୍ଧ କରନା ମନା ହୋ,
କାବା ପରିସରକା ନାମ

बैतबाजी = (بیت باجی) अन्ताक्षरी, शेर के अंतिम शब्द के अनुसार जवाबी शेर सुनाना

बैर = (بیر) दुश्मनी, विवाद, विरोध, अदावत

बैर्लनी = (پرلینی) बाहरी व्यक्ति, विदेशी, बाह्य, आउटडोर

बैन = (بین) किसी मृतक की बातें याद करके रोना, मध्य, बीच में, फ़ासला, दूरी

बैनामा = (بنامہ) विक्रय प्रपत्र, सेल डीड, बिक्री के दस्तावेज़, रजिस्ट्री

बौखलाहट = (کھلاٹ) घबराना, बावला होना, दीवानों की तरह फिरना

बोझ = (بوجھ) भार, वज़न

बोझल = (لہجہ) लदा हुआ, भारी

बोटा = (بٹا) मांस का बड़ा टुकड़ा

बोदा = (بودا) निर्बल, कमज़ोर, डरपोक, गला हुआ, फुसफुसा

बोरा = (بورا) टाट या प्लास्टिक का बड़ा थैला

बोल = (بل) शब्द, वाक्य, वचन, गीत का मुख़ड़ा या अंतरा

बोली = (بلی) भाषा, पक्षियों की चहचाहट, नीलाम में खरीदना

बोलचाल = (بولچال) आम भाषा, वार्तालाप, बात करने का तरीका

बोसा = (بوس) चुम्बन, मुच्ची

बोसीदा = (بوسیدا) पुराना, सड़ा गला, कमज़ोर

बोसोकनार = (بسا کنار) चूमा चाटी, लिपट चिमट, प्रेमी प्रेमिका का आलिंगन

बोहतात = (بہت) भरमार, बहुतायत, किसी वस्तु का अधिक मात्रा में उपलब्ध होना

बोहतान = (بہتان) निराधार इलज़ाम धरना, दोष लगाना

बोहरान = (بھرنا) संकट, उथलपुथल, मंदी, जोखिम

बौना = (بونا) ठिंगना, कम कद वाला, छोटी काठी का मनुष्य

भ (ب)

भगोड़ा = (بھوڈا) मैदान छोड़ कर भागने वाला, सेना की नौकरी बिना बताये छोड़ने वाला

भजन = (بھجن) देवताओं की प्रशंसा वाला गीत, स्तुति

भट = (بھٹ) लोमड़ी, गीदड़, सियार इत्यादि जानवरों के रहने का स्थान

भटियारन = (بھتیارن) सराय में

यात्रियों को ठहराने वाली महिला,
रोटी पकाने वाली
भटकना = (بٹکنا) रास्ता भूल जाना,
गुम हो जाना, डगर से हट जाना
भट्टा = (بٹا) ईंट पकाने का
स्थान, भट्ठा
भड़ास = (بڑا) दिल का मैल, मन
का गुबार, दिल में छुपी अदावत
भड़कना = (بچکنا) शोला तेज़ होना,
दिए के लौ जलना बुझना, गुस्सा
करना, नाराज़ होना
भड़वा = (بڑھا) वेश्या का दलाल,
औरतों का धंधा करने वाला
भतीजा = (بھتیجہ) भाई का पुत्र
भबका = (بھبھکا) तेज़ दुर्गन्ध का हवा
के साथ आना
भरपूर = (پورپور) पूर्ण, पूरा, लबालब,
पूरी शक्ति
भरोसा = (بھروسہ) विश्वास, एतिबार
भर्ती = (پریم) प्रवेश, दाखिला, सेना
में नौकरी, अस्पताल में एडमिट
होना
भरम = (پرم) साख, भरोसा, खुद
पर गुमान
भलाई = (پلیل) अच्छा कार्य, पुण्य का
काम, कल्याण कारी क़दम
भागना = (پھان) दौड़ना, पीठ

दिखाना, बचना, फरार होना
भाड़ = (بڈ) वह चूल्हा या
अलाव जिसमें चने व मूँगफली
इत्यादि भूनते हैं
भाड़ा = (بڈا) किराया, मज़दूरी
भांजा = (بھنجا) बहन का बेटा
भांजी = (بھنچی) बहन की बेटी, किसी
काम में टांग अड़ाना, रोड़ा अटकाना
भांड = (بند) हंसाने वाले, मिमिक्री
और कामेडी करने वाले कलाकार
भांडा = (بندا) मिट्टी का बड़ा
बर्तन, राज़, भेद
भांपना = (بھانپنا) अंदाज़ा लगा लेना,
देख कर ही समझ जाना, ताकना
भारी = (بھری) बोझल, अधिक
बोझ, कठिन, बड़ी
भाला = (بالا) बल्लम, बरछी
भाव = (بھاون) दर, बाज़ार मूल्य,
नृत्य की मुद्रा, हालत, स्थिति,
आदत, रूप
भिकारी = (بھرکار) मंगता, फ़कीर,
भिखारी
भिगोना = (بھگن) पानी डालना,
जल में तर करना, गीला करना
भिड़ाना = (بھینڈا) आपस में लड़ाना,
सामने लाना, किसी चीज़ में
टक्कर मारना

ଭୀ = (ହି) और, अलावा, ज़ियादा
ଭୀକ = (ହିକ) भିଖାରୀ କୋଢି ଜାନେ
 ବାଲୀ ବସ୍ତୁ ଯା ଧନ ରାଶି, ଭୀଖ
ଭୀଗନା = (ହିଗ) ଗୀଲା ହୋନା, ତର ହୋନା
ଭୀଙ୍ଗ = (ହିଙ୍ଗ) ଜମଘଟ, ଠଠ, ଅପାର
 ଜନସମୂହ, ହୃଜୂମ
ଭୁଗତନା = (ହିଗ୍ତ) ଝୋଲନା, ନିବାହନା,
 ସହନା, ଅଂଜାମ କୋ ପହୁଂଚନା
ଭୁଜଂଗ = (ହିଙ୍ଗ) କାଳା କଲୁଟା,
 ବହୁତ କାଳା, କୋଯଳ ସେ ମିଲତା
 ଜୁଲତା ପକ୍ଷୀ, କାଳା ସାଂପ
ଭୁଟ୍ଟା = (ହୁଟ୍ଟ) ଜୁଵାର କୀ ବାଲୀ,
 ମକଈ, ଛଲଲୀ
ଭୁନାନା = (ହୁଣାନା) ପୈସେ ଛୁଟ୍ଟା କରନା,
 ଚେକ କୈଶ କରିବାନା, ରକମ ଖୁଦରା
 କରିବାନା
ଭୁଲାନା = (ହୁଲାନା) ଯାଦ ନ ରଖନା,
 ଧ୍ୟାନ ସେ ଉତ୍ତାର ଦେନା
ଭୁଲାଵା = (ହୁଲାଵା) ଝୁଟିଲାଵା,
 ବହକାଵା, ଗଲତ ଫହମୀ ପାଲନା,
 ଝୂଠ କୋ ସଚ ମାନ ଲେନା
ଭୁସ = (ହୁସ) ଅନାଜ ଯା ଦଲହନ କା
 ଛିଲକା
ଭୂକା = (ହୁକ) ଭୂଖା, ଜିସ କା ପେଟ
 ଖାଲୀ ହୋ, ଇଚ୍ଛୁକ, ତଲବ ରଖନେ
 ବାଲ
ଭୂତ = (ହୁତ) ଗୁଜରା ହୁଆ, ପ୍ରେତ, ବୁରା

ସାଯା

ଭୂଲ = (ହୁଲ) ଚୂକ, ଗଲତି, ଯାଦ ନ
 ରହନା, ଧ୍ୟାନ ସେ ଉତ୍ତର ଜାନା
ଭେସ = (ହେସ) ରୂପ, ଢଂଗ, ବେଶ ଭୂଷା,
 ଛିପନେ କେ ଲିଏ ବସ୍ତର ଧାରଣ କରନା
ଭୋଲା = (ହୋଲ) ସୀଧା ସାଦା, ବିନା
 ଛଲ କପଟ ବାଲା ବ୍ୟକ୍ତି, ନାଦାନ
ଭୌଂଚକକା = (ହୁଂଚୁକ) ହୈରାନ ରହ ଜାନା,
 ହକକା ବକକା, ତାଜଜୁବ ହୋନା

ମ (ମ)

ମାଆଶ = (ମାଁଶ) ବ୍ୟଵସାୟ,
 ରୋଜଗାର, ଆଜୀବିକା
ମଏ = (ମେ) ସଂଗ ମେ, ସମେତ, ଶରାବ,
 ମଦିରା
ମଏଖାନା = (ମଞ୍ଜନା) ଶରାବ କା ଅଙ୍ଗଡା,
 ବାର, ଦାରୁ ପୀନେ କା ବିଶେଷ ସ୍ଥାନ
ମକାନ = (ମାନ) ଆବାସ, ନିଵାସ, ଘର
ମକୋଡା = (ମୁର୍ମ) ବଡା କିଡା
ମକକା = (ମୁକ) ଅରବ କା ପବିତ୍ର
 ନଗର ଜହାଁ କାବା ସ୍ଥିତ ହୈ
ମକକାର = (ମୁକ) ଧୋଖେବାଜ, ଫରେବୀ
ମକତୂବ = (ମୁକ୍ତ) ଚିଟ୍ଠୀ, ପତ୍ର, ଲେଟର
ମକତବ = (ମୁକ୍ତ) ପାଠଶାଲା,
 ମଦରସା, ସ୍କୂଲ
ମକତବା = (ମୁକ୍ତ) ପୁସ୍ତକ ଘର,

कିତାବ ଖାନା, ବୁକ ସ୍ଟୋର	ଦରଗାହ, କବ୍ର ପର ବନା ଭଵନ
ମକରୁହ = (ହରି) ଘୃଣିତ, ଘିନୌନା, ଭିଂଡା, ବଦନୁମା	ମକରୁଜ = (ମୁରୁଜ) ଋଣୀ, ଦେନଦାର. କର୍ଜଦାର
ମକାମ = (ମୈତି) ସ୍ଥାନ, ଜଗହ, ଠିକାନା	ମକସଦ = (ମେତ୍ତି) ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ, ଲକ୍ଷ୍ୟ, ପ୍ରୟୋଜନ
ମକାମୀ = (ମୁତ୍ତି) ସ୍ଥାନୀୟ, ମୂଳ ନିଵାସୀ, ଦେସୀ, ଲୋକଳ	ମଖଦୂମ = (ମୁଦୁମ) ସମ୍ମାନ କେ ଲାଯକ ବ୍ୟକ୍ତି, ଜିସକି ସେଵା ସମ୍ମାନ କି ବାତ ହୋ, ବୁଜୁଗ
ମକାଲା = (ମୁତ୍ତି) ନିବାଂଧ, ଶୋଧ-ପତ୍ର, କହି ହୁଈ ବାତ, କଥନ	ମଖମୂର = (ମୁଗ୍ଧ) ମସ୍ତା, ନଶେ ମେ ଚୂର, ମଦହୋଶ
ମକତଅ = (ମୁତ୍ତି) ଗଜଳ ଯା ନଜମ କା ଆଖରୀ ଶେର ଜିସ ମେ ଶାୟର କା ତଖଲୁସ ହୋତା ହୈ	ମଖମଲ = (ମୁଲ୍ଲି) ଏକ ପ୍ରକାର କା ନର୍ମ କପଡା
ମକତଲ = (ମୁଲ୍ଲି) ରଣଭୂମି, ଜହାଁ ଖୂନ ବହାୟା ଜା ଜାତା ହୋ, ବଧ ସ୍ଥଳ	ମଖମୁସା = (ମୁଶି) ଝମେଲା, ଉଲଙ୍ଘନ, ବଖେଡା, ଝିଙ୍ଗକ, ଅସମଂଜସ
ମକତୂଲ = (ମୁଲ୍ଲି) ଜିସକି ହତ୍ୟା ହୁଈ ହୋ, ମୃତକ, କତଳ ହୋନେ ଵାଲା	ମଖଲୁକ = (ମୁଗ୍ଧି) ଜୀବ, ପ୍ରାଣୀ, କୃତି, ରଚା ହୁଆ, ଉତ୍ପନ୍ନ କିଯା ହୁଆ
ମକଦମ = (ମୁଦମ) ସ୍ଵାଗତ, ଆଗମନ, କହି ପଧାରନା	ମଖଲୂତ = (ମୁଗ୍ଧି) ମିଲା ଜୁଲା, ମିଶ୍ରିତ
ମକଦୂର = (ମୁଦୁର) ଶକ୍ତି, ବୂତା, ତାକୁତ, ପହଞ୍ଚ, ହୌସଲା	ମଖସୂସ = (ମୁଚୁସ) ବିଶିଷ୍ଟ, ବିଶେଷ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ଆରକ୍ଷିତ
ମକନାତୀସ = (ମନାତୀସ) ଚୁମ୍ବକ, ମୈଗନେଟ	ମଗ୍ଜା = (ମୁଜା) ଦିମାଗ, ମସ୍ତିଷ୍କ, ଭେଜା
ମକବୁଜା = (ମୁବୁଜା) ଅନାଧିକୃତ, କବୁଜା କିଯା ଗଯା ସ୍ଥାନ	ମଗରିବ = (ମୁଗରିବ) ପଶିଚମ, ସୂର୍ୟାସ୍ତ କା ସ୍ଥାନ, ଵେସ୍ଟ
ମକବୁଲ = (ମୁବୁଲ) ସ୍ଵୀକୃତ, କୁବୁଲ କିଯା ଗଯା, ଲୋକପ୍ରିୟ, ଶୀର୍ଷ	ମଗରୁର = (ମୁଗରୁର) ଘମଙ୍ଗୀ, ଅଭିମାନୀ, ଅହଙ୍କାରୀ
ମକବରା = (ମୁବୁରା) କବ୍ର କି ଜଗହ,	ମଗଫିରତ = (ମୁଫିରତ) ମରନେ କେ ବାଦ ମୁକ୍ତି, ପାପ କି କ୍ଷମା, ନିଜାତ, ମୋକ୍ଷ

ମଗମୂମ = (مُمْوُمْ) ଉଦାସ, ଚିନ୍ତିତ,
ଗମ ମେଂ ଡୁବା
ମଗଲୂବ = (مُلُوب) ପରାସ୍ତ, ଵିଵଶ,
ବଲ ପୂର୍ବକ ଦବାଯା ହୁଆ
ମଗସ = (مُسْ) ମଧୁ ମକଖୀ
ମଚଲନା = (ମଚଲନା) ହଟକରନା, ଢିଟାଈ,
କୋଈ ଚିଜ୍ ଲେନେ କେ ଲିଏ ଅଙ୍ଗନା,
ଜିଦ କରନା
ମଛଲୀ = (ମଛଲୀ) ମତସ୍ୟ, ମଛି
ମଜାଜ = (ମଜାଜ) ଅଧିକୃତ, ଵାସ୍ତବିକନ
ହୋନା, ଗୁଜରନେ କା ସ୍ଥାନ, ଫର୍ଜୀ,
ଦୁନିଆବୀ
ମଜାଲ = (ମଜାଲ) ପରାକ୍ରମ, ସାମର୍ଥ,
ହିମ୍ମତ, ହୌସଲା
ମଜୀଦ = (ମଜୀଦ) ଆଦରଣୀୟ,
ସମ୍ମାନିତ, ପବିତ୍ର କୁରାନ କେ ସାଥ
ଲଗନେ ଵାଲା ଶବ୍ଦ
ମଜଜୂବ = (ମଜଜୂବ) ମସ୍ତ, ଦୀଵାନା,
ଖୁଦା କୀ ଯାଦ ମେଂ ଡୁବା ହୁଆ
ମଜନୁଁ = (ମଜନୁଁ) ଦୀଵାନା, ଉନ୍ମତ,
ମାନସିକ ରୋଗୀ, ଜୁନୂନ କା ଶିକାର,
ଲୈଲା କା ପ୍ରେମୀ
ମଜବୂର = (ମଜବୂର) ଵିଵଶ, ଅସହାୟ,
ବେବସ, ଲାଚାର
ମଜମା = (ମଜମା) ଭୀଡ଼, ସମୂହ, ଜମଘଟ
ମଜମୁଆ = (ମଜମୁଆ) ସଂଗ୍ରହ, ସଂଯୋଜନ
ମଜମୂଈ = (ମଜମୂଈ) ସକଳ, ସମଗ୍ର,

କୁଲ
ମଜରୁହ = (ମଜରୁହ) ଘାୟଳ, ଆହତ,
ଜଖମୀ
ମଜଲିସ = (ମଜଲିସ) ସଭା, ସଂଗଠନ,
ଇମାମ ହୁସୈନ କି ଯାଦ ମେଂ ଆୟୋଜିତ
ହୋନେ ଵାଲା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
ମଜା = (ମଜା) ସ୍ଵାଦ, ଜାୟକା, ଆନନ୍ଦ
ମଜାକ = (ମଜାକ) ହାସ୍ୟ-ବ୍ୟଂଗ,
ହଂସୀ-ଠଟା, ମଜେଦାର, ସ୍ଵାଦ, ଚସକା
ମଜାର = (ମଜାର) ସମାଧି ସ୍ଥଳ,
ଦରଗାହ, କିସି ସୂଫୀ ବୁଜୁର୍ଗ କୀ କବ୍ର
ମଜୀଦ = (ମଜୀଦ) ଅଧିକ, ଅତିରିକ୍ତ,
ବଢ଼ୋତରୀ
ମଜକୂର = (ମଜକୂର) ଉକତ, ଉଲ୍ଲେଖିତ,
ସୂଚୀବଦ୍ଧ, ଜିସ କା ଵର୍ଣନ କିଯା
ଗ୍ୟା ହୋ
ମଜଦୂର = (ମଜଦୂର) ଶ୍ରମିକ, ପଲ୍ଲେଦାର,
ବୋଙ୍ଗା ଢୋନେ ଵାଲା, ଦିହାଡ଼ୀ ପର କାମ
କରନେ ଵାଲା
ମଜବୂତ = (ମଜବୂତ) ସଶକ୍ତ, ଟିକାଓ,
ପକକା, ଅଟଲ
ମଜମୂନ = (ମଜମୂନ) ଵିଷୟ, ଆଲୋଖ,
ନିବଂଧ, ଆର୍ଟିକଲ
ମଜମ୍ମତ = (ମଜମ୍ମତ) ନିଂଦା,
ଆଲୋଚନା, ଭର୍ତ୍ତସନା
ମଜଲୂମ = (ମଜଲୂମ) ପୀଡ଼ିତ,
ଅତ୍ୟାଚାର କା ଶିକାର, ଦୁଖୀ,

सତାୟାହୁଆ

ମଜ୍ଜହକା = (ମୁଖ୍ୟ) ଵ୍ୟଂଗ୍ୟ କରନା,
ଖିଲ୍ଲି ଉଡ଼ାନା, ହଂସୀ ମଜ୍ଜାକ
ବନାନା

ମଜ୍ଜହବ = (ଭବ) ଧର୍ମ, ପନ୍ଥ, ଦୀନ,
ଈମାନ

ମଜ୍ଜହର = (ମେଳ) ଜହାଂ କୁଛ ଦିଖାଯା
ଜାଏ, ଅଖାଡ଼ା, ଝାଂକି କି ଜଗହ,
ତମାଶେ କା ମଂଚ

ମଟରଗଶ୍ତୀ = (ମୁଶ୍କେତି) ଆଵାରା
ଗର୍ଦ୍ଦି, ଘୂମନା ଫିରନା

ମତ = (ତ) ନା, ନହିଁ, ସମଜ୍ଞା, ବୁଦ୍ଧି

ମତାଅ = (ଉତ୍ତମ) ବାଜାର ମେଂ ବିକନେ
ବାଲା ସାମାନ, ଫୁଂଜୀ, ସଂପତ୍ତି

ମତାନତ = (ଉତ୍ତମ) ଗଂଭୀରତା,
ଶାଲୀନତା, ଭଦ୍ରତା, ବିନମ୍ରତା

ମତୀନ = (ମିନ୍) ଗମ୍ଭୀର, ଠୋସ, ମଜବୂତ

ମତବ = (ମେଲ୍) ଔସଧାଲ୍ୟ, ଡାକ୍ଟର
କା ଚେମ୍ବର

ମତବଅ = (ଲୁଟ୍) ଛାପା ଖାନା,
ମୁଦ୍ରଣାଲ୍ୟ, ପ୍ରିଣ୍ଟିଙ୍ ପ୍ରେସ

ମତବଖ = (ଲୁଟ୍) ରସୋଈ, କିଚନ

ମତଲଅ = (ଲୁଟ୍) ଆକାଶ ପର ଜହାଁ
ସୂରଜ ଚାଁଦ ଉଭରତେ ହୁଁ, ଗଜଲ କା
ପହଲା ଶେର

ମତଲବ = (ମେଲ୍ବ) ଅର୍ଥ, ସାର୍ଥ

ମତଲୁବ = (ମେଲ୍ବ) ଵାଂଛିତ,

ଅପେକ୍ଷିତ, ଆଵଶ୍ୟକ

ମତଵାଲା = (ଲାଭ) ମସ୍ତ, ନଶେ ମେଂ ଚୂର

ମଦ = (ମୁ) ମଦ୍ୟ, ଶରାବ, ଦାରୁ,
ମତଵାଲା ପନ, ଅଭିମାନ, ନଦୀ

ମଦାର = (ମାର) ଗ୍ରହଙ୍କ କେ ଘୂମନେ କୀ
ପରିଧି, ଉପଘର କୀ କକ୍ଷା, ଓର୍ବିଟ

ମଦକୁକୁ = (କୁକୁ) କ୍ଷୟ ରୋଗ କା
ଶିକାର ଵ୍ୟକ୍ତି, ଟୀ ବୀ କା ରୋଗୀ

ମଦଗମ = (ମାର) ଏକିକୃତ, ସମିମିଲିତ

ମଦଫନ = (ମାର) ସମାଧି, କବ୍ର,
ଦଫନ ହୋନେ କା ସ୍ଥଳ, ମଜାର

ମଦଦ = (ମାର) ସହାୟତା, ସହାରା,
ସମର୍ଥନ, ହେଲ୍ପ

ମଦଦାହ = (ମାର) ପ୍ରଶଂସକ, ଫୈନ,
ତାରୀଫ କରନେ ଵାଲା

ମଦରସା = (ମରସା) ଶିକ୍ଷା ସ୍ଥଳ,
ସ୍କୂଲ, ଧର୍ମ କା ଜାନ ଦେନେ ଵାଲୀ
ଶିକ୍ଷଣ ସଂସ୍ଥା

ମଦହ = (ମାର) ପ୍ରଶଂସା, ସ୍ତୁତି,
ତାରୀଫ, ଗୁଣଗାନ

ମଦହୋଶ = (ମାରିଶ) ଜିସ କୋହୋଶନ
ହୋ, ନଶେ ମେଂ ଧୁତ, ବେସୁଧ, ବଦମସ୍ତ

ମଦଧମ = (ମାର) ଧୀମା, ଧୀରଜ,
ସଂଗୀତ କା ସୁର ଗାନେ ଵାଲେ କୀ
ଆଵାଜ୍ ସେ ନୀଚା ହୋନା

ମନ = (ମାନ) ଦିଲ, ଜୀ, ଅଂତରାତମା,
ଚାଲୀସ ସେର କା ଭାର

मनିହାର = (منیھار) चूँड़ियाँ बेचने
और बनाने वाले

ମନକ୍ରବତ = (منقبت) ପ୍ରଶଂସା, ତାରିଫ,
ସଚ୍ଚେ ଲୋଗୋଙ୍କ କୋ ଶ୍ରଦ୍ଧାଂଜଲିଦେନେ ଵାଲୀ
କାବ୍ୟ ଶୈଳୀ

ମନକୂଳ = (منکول) ଉଲ୍ଲେଖିତ, ଉଦ୍ଧୃତ,
ହବାଲା ଦେନା, ଉଦ୍ଧରଣ କରନା

ମଂଗନୀ = (مگنی) ସଗାଈ, ରିଶ୍ତା
ପକକା ହୋନା, କୋଈ ଚିଜ୍ ବିନା
କିମତ ଦିଏ ମାଁଗନା

ମଂଜିଲ = (مژل) ପଡ଼ାଵ, ଗଂତଵ୍ୟ
ସ୍ଥାନ, ତଳ, ଘର, ବିଶ୍ରାମ ସ୍ଥଳ,
ଠିକାନା

ମଂଜର = (مظار) ଦଶ୍ୟ, ସୀନ

ମଂଜୂମ = (منجم) କାବ୍ୟ, ପଦ୍ୟ

ମଂଜୂର = (منجور) ସ୍ଵୀକୃତ, କୁବୂଳ

ମନ୍ତିକ୍ର = (منٹن) ଵାର୍ତ୍ତା, ବାତଚୀତ,
ବାତ କରନେ କା ହୁନର, ଦଲୀଲ ଦେ କର
ଅପନା ପକ୍ଷ ରଖନା

ମଂଦୂବ = (مندوب) ପ୍ରତିନିଧି, ଦୂତ

ମନ୍ତନ = (منت) ମୁରାଦ, ଇଚ୍ଛା, ଭୈଟ,
ମୁରାଦ ପୂରୀ ହୋନେ ପର ଚଢାଵା ଯା ନେକ
କାମ କରନେ କା ଵାଦା

ମନଫେଅତ = (منفت) ଲାଭ, ଫାୟଦା

ମଂଶୂର = (منشور) ଘୋଷଣାପତ୍ର,
ରାଜକୀୟ ଆଦେଶ, ବିଖରା ହୁଆ

ମଂସୁଖ = (منسون) ରଦ୍ଦ ହୋନା, ମିଟ

ଜାନା, କୈସିଲ

ମଂସବ = (منصب) ପଦ, ଓହଦା

ମଂସୁବ = (منصوب) ସଂବଦ୍ଧ, କିସି କେ
ନାମ ସେ ଜୁଡ଼ା ହୋନା, ଜିସ ସେ ସଗାଈ
ହୁଇ ହୋ, ମଂଗେତର

ମଂସୁବା = (منصوبہ) ଯୋଜନା, ସାଜିଶ,
ପଲାନ, ସ୍କିମ

ମନ୍ଦୂସ = (منڈوں) ଅପ ଶାଗୁନ, ବୁରା,
ଅଭାଗା

ମଫତୂହ = (منفڑ) ହାରା ହୁଆ,
ପରାଜିତ, ପରାସ୍ତ

ମଫଲୁକ = (ملوک) ପରେଶାଂ ହାଲ,
ବରବାଦ, ତବାହ ହୋ ଚୁକା ବ୍ୟକ୍ତି

ମଫଲୁଜ = (ملوچ) ପକ୍ଷାଘାତ କା
ପୀଡ଼ିତ, ନିଷ୍କର୍ଯ୍ୟ, ଅକ୍ରିଯ, ଠପ୍ ହୋନା

ମଫହୂମ = (مفعہم) ଅର୍ଥ, ତାତ୍ପର୍ୟ,
ଆଶ୍ୟ

ମବହୂତ = (ماتھ) ହୈରାନ, ହକ୍କା
ବକ୍କା, ଚକିତ, ବାଵଲା

ମମାତ = (مات) ମୃତ୍ୟୁ, ମରନା, ଦେହାଂତ

ମମାସିଲ = (مسيل) ହମଶକଳ,
ମିଲତା ଜୁଲତା

ମମଦୂହ = (عوام) ଜିସକି ପ୍ରଶଂସା କି
ଜାଏ, ପ୍ରଶଂସା ପାତ୍ର

ମମନୂଆ = (عنوان) ବର୍ଜିତ, ନିଷିଦ୍ଧ,
ମନା, ଜିସକି ଅନୁମତି ନ ହୋ

ମୟସ୍ସର = (مسير) ଉପଲବ୍ଧ, ମୌଜୁଦ, ଜୋ

वस्तु आसानी से मिल सके
मरियम = (ମରି) पवିତ୍ର ଲଙ୍କା,
 କୁଂବାରୀ କନ୍ୟା, ହଜରତ ଈସା କୀ
 ମାତା କା ନାମ
ମରକଜ୍ = (ମରି) କେଂଦ୍ର
ମର୍ଗ = (ମର୍ଗ) ମୃତ୍ୟୁ
ମରଜ୍ = (ମରଜ୍) ରୋଗ, ବୀମାରୀ
ମର୍ଜୀ = (ମରଜୀ) ଇଚ୍ଛା, ଅନୁମତି,
 ମଂଜୂରୀ, ସହମତି
ମରତବା = (ମରତବା) ଶ୍ରେଣୀ, ରୁତବା, ଦର୍ଜା,
 ପଦ, ପଦଵୀ, କର୍ତ୍ତାବାର, କର୍ତ୍ତାଦଫା
ମର୍ଦ = (ମର୍ଦ) ପୁରୁଷ, ମନୁଷ୍ୟ, ନର,
 ଆଦମୀ
ମରଦୁମ = (ମରଦୁମ) ଆମ ଲୋଗ, ଜନ
 ମାନସ
ମରବୂତ = (ମରବୂତ) ବଂଧା ହୁଆ, ଜୁଡ଼ା
 ହୁଆ, ଏକିକୃତ, ସମନ୍ଵିତ
ମରମତ = (ମରମତ) ପୁନର୍ନିର୍ମାଣ,
 ଟୁଟୀ ଚିଜ୍ଞାନକୁ ଠୀକ କରନା, ରିପେରିଂ
ମର୍ମର = (ମର୍ମର) ଶୈତାନ, ସଫେଦ,
ମରସିଯା = (ମରସିଯା) ଶୋକ-କାବ୍ୟ,
 ଇମାମ ହୁସୈନ କି ଯାଦ ମେଂ ପଢା ଜାନେ
 ବାଲା ମହାକାବ୍ୟ
ମରହବା = (ମରହବା) ଵାହ, ଵାହ, ଧନ୍ୟ,
 ଶାବାଶ, କ୍ୟା କହନା
ମରହମତ = (ମରହମତ) ପ୍ରଦାନ କରନା, ଦୟା
 କରନା, ଅନୁଗ୍ରହ

ମରହଲା = (ମରହଲା) ଚରଣ, ଗନ୍ତତବ୍ୟ
 ସ୍ଥାନ, ମଂଜିଲ
ମର୍ବରୀଦ = (ମର୍ବରୀଦ) ମୋତୀ, ସୀପ ସେ
 ନିକଲନେ ବାଲେ ଗୋଲ ଦାନେ
ମରହମ = (ମରହମ) ଘାଵ ପର ଲଗନେ
 ବାଲା ଲେପ, ମଲହମ, ବାମ
ମରହନେ ମିନ୍ନତ = (ମରହନେ ମିନ୍ନତ) ଏହସାନ କେ ନୀଚେ ଦବା, ଶୁକ୍ରିୟେ କେ
 ବୋଜା ତଳେ ଦବା
ମଲାମତ = (ମଲାମତ) ଭତ୍ସନା,
 ଧୁତକାରନା, ଡାଂଟନା, ଝିଙ୍କିକନା, ବୁରା
 କହନା
ମଲକା = (ମଲକା) ରାନୀ, ମହାରାନୀ,
 ରାଜା କୀ ପତ୍ନୀ, ଶାସନ କରନେ ବାଲୀ
 ମହିଳା
ମଲତ୍ତନ = (ମଲତ୍ତନ) ଶାପିତ, ଲାନତ
 ଯୋଗ, ନିକଳା ଗ୍ୟା, ଶୈତାନ
ମଲ୍ଲ = (ମଲ୍ଲ) ଉଦାସ, ଦୁଖୀ
ମଲକ = (ମଲକ) ଫରିଶତା, ଯମଦୂତ,
 ଦେଵଦୂତ, ଏଂଜେଲ
ମଲଫୂଜ୍ = (ମଲଫୂଜ୍) ସମ୍ମାନିତ
 ଲୋଗୋ କେ କଥନ, କିସି ବୁଜୁର୍ଗ
 ଦ୍ୱାରା ବର୍ଣ୍ଣିତ କୋର୍କ କଥା
ମଲଫୁଫ୍ = (ମଲଫୁଫ୍) ଲିଫାଫେ ମେଂ ବଂଦ,
 ଲପେଟ କର ରଖା ଗ୍ୟା, ଢକା ହୁଆ
ମଲଙ୍ଗ = (ମଲଙ୍ଗ) ଜିସ କୋ ଅପନା
 ହୋଶ ନ ହୋ, ଅପନେ ଆପ ମେଂ ମସ୍ତ,

एक मୁ斯୍ଲିମ ବର୍ଗ
ମଲବୂସ = (ସ୍କ୍ରିପ୍ଟ) ପହନନେ କେ କପଡ଼େ,
 ବସ୍ତ୍ର ଧାରଣ, ପହନେ ହୁଏ ଯା ଉତ୍ତାରେ ହୁଏ
 ବସ୍ତ୍ର
ମଲଲାହ = (ହ୍ରିଲ) ନାଵିକ, ମାଙ୍ଗୀ
ମଲହୂଜ = (ତ୍ରିକୁଣ୍ଡି) ଧ୍ୟାନ, ଖ୍ୟାଲ,
 ଲିହାଜ ରଖନା
ମଶଅଲ = (ମୁଶୁଲ) ଜ୍ଵାଳା, ଲୌ, ମଶାଲ
ମଶୀୟତ = (ମୁଶୀୟତ) ମର୍ଜିଆ, ଇଚ୍ଛା,
 ଇରାଦା, ଖୁଦା କି ମର୍ଜିଆ
ମଶକ = (ମୁକ୍କି) ଚମଡେ କା ବନା ଜଲ
 ଭରନେ ଵାଲା ଝୋଲା
ମଶକୂକ = (ମୁକ୍କୁକ) ସଂଦିରଥ,
 ସଂଦେହାସପଦ, ଦୁଵିଧା କି ସ୍ଥିତି
ମଶକୂର = (ମୁକ୍କୁର) ଧନ୍ୟଵାଦ କା ପାତ୍ର,
 ଜିସକା ଆଭାର ଵ୍ୟକ୍ତ କିଯା ଜାଏ
ମଶକ = (ମୁଣ୍ଡ) ଅଭ୍ୟାସ, ପ୍ରେକ୍ଟିସ
ମଶକକ୍ତ = (ମୁଣ୍ଡିତ) ପରିଶ୍ରମ,
 ମେହନତ କଠିନାଈ, କଷ୍ଟ
ମଶଗାଲା = (ମୁଣ୍ଡିଲ) କାର୍ଯ୍ୟ, ଦିଲ
 ବହଲାନା, ଶୌକ, ଵ୍ୟସ୍ତତା
ମଶମୂଲାତ = (ମୁଲାତ) ସମାଵିଷ୍ଟ,
 ଯୁକ୍ତ, ସମ୍ମିଲିତ, ଶାମିଲ ସାମଗ୍ରୀ
ମଶରବ = (ଶରବ) ପନ୍ଥ, ଦୀନ, ଧର୍ମ,
 ପାନୀ ପୀନେ କା ସ୍ଥାନ
ମଶରିକ୍ = (ଶରିକ୍) ପୂରବ, ସ୍ରୋଦୟ
 ଵାଲା ଛୋର

ମଶଵିରା = (ମୁଶୁରି) ପରାମର୍ଶ, ସୁଜ୍ଞାଵ,
 ସଲାହ
ମଶହୂର = (ମୁଶୁର) ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ନାମଵର,
 ନାମଚୀନ
ମସ = (ମୁସ) ଧୂନା, ହାଥ ଲଗାନା,
 ହାଥ ଫେରନା
ମସା = (ମୁସ) ସାଂଦ୍ୟ, ଶାମ, ସାଁଙ୍ଗ
ମସାଏବ = (ମୁସାଏବ) କଷ୍ଟ, ପୀଡ଼ା,
 ଦୁଖ, ଯାତନା
ମସାଫ୍ରତ = (ମୁସାଫିର) ଦୂରୀ, ଫାସଲା
ମସାରିଫ୍ = (ମୁସାରିଫ) କୁଲ ଵ୍ୟୟ,
 ପରିଵ୍ୟୟ, ଖର୍ଚ୍ଚ
ମସାଵାତ = (ମୁସାଵାତ) ବରାବରୀ,
 ସମାନତା, ଊଚ୍ଚ ନୀଚ ରହିତ
ମସୀଲ = (ମୁସିଲ) ହମ ଶକଳ, ମିଲତା
 ଜୁଲତା, ଯକସାଂ
ମସୀହା = (ମୁସିହା) ଉପଚାରକ, ଡାକ୍ଟର,
 ରୋଗ ମୁକ୍ତ କରନେ ଵାଲା, ମରୀଜୀଙ୍କୋ କୋ
 ଅଚ୍ଛା କରନେ ଵାଲା
ମସନଵୀ = (ମୁସିନବୀ) ଉଦ୍‌ଦୃ କବିତା କା
 ଏକ ରୂପ ଜିସ ମେଂ କହାନୀ କିସ୍ସେ
 ରଚେ ଜାତେ ହୁଁ
ମସତ୍ତଦ = (ମୁସତ୍ତଦ) ଅଚ୍ଛେ ଶାଗୁନ
 ଵାଲା, ଭାଗ୍ୟବାନ
ମସ୍ଖ = (ମୁସଖ) ବିକୃତ, ବିରୂପଣ,
 କୁଚଲ କର ଶକଳ ବିଗଢ଼ ଜାନା,
 ବିକୃତି

ମସଖରା = (ମୁଖ) ହାସ୍ୟ କଲାକାର,
କାମେଡିଯନ, ବିଦୂଷକ, ଜୋକର
ମସ୍ତ = (ମୁଶ୍ଟ) ନଶେ ମେଂ ଚୂର,
ମତଵାଲା, କାମୁକ
ମସ୍ତାନା = (ମୁଶ୍ଟାନା) ବେ ଫିକ୍ରା,
ମଦମସ୍ତ, ମତଵାଲା, କିସି ଜୁନୂନ
କା ଶିକାର
ମସ୍ତାନୀ = (ମୁଶ୍ଟାନୀ) ମଦ ଭରୀ ଔରତ,
କାମୁକ ମହିଳା, ଦୀବାନୀ, ବାବଲୀ,
ବେଫିକ୍ର
ମସ୍ତ୍ର = (ମୁଶ୍ଟ୍ର) ଛୁପା ହୁଆ,
ପଂକିତଯୌମେ ଉଲ୍ଲେଖିତ, ଲିଖା ଗ୍ୟା
ମସ୍ତ୍ରାତ = (ମୁଶ୍ଟ୍ରାତ) ପର୍ଦ୍ଦାର
ମହିଳାଏଁ, ବୁର୍କା ପହନନେ ଵାଲୀ ଔରତେ
ମସ୍ତ୍ରଦ = (ମୁଶ୍ଟ୍ରଦ) ଅଵରୁଦ୍ଧ, ବଂଦ
କିଯା ଗ୍ୟା, ରୁକା ହୁଆ
ମସନଦ = (ମୁଶନଦ) ଆସନ, ଗଦ୍ଦୀ
ମସନ୍ଦୀ = (ମୁଶନ୍ଦୀ) ନକଳୀ, କୃତିମ
ମସରଫ = (ମୁଶରଫ) ଖର୍ଚ୍ଚ କରନେ କି
ଜଗହ, ଖର୍ଚ୍ଚ କରନେ କା ଅଵସର, କିସ
ଉପ୍ୟୋଗ କା
ମସରଫ = (ମୁଶରଫ) ଵ୍ୟସ୍ତ, କାମ ମେ
ଲଗା ହୁଆ, ବିଜୀ
ମସର = (ମୁଶର) ଆନଂଦିତ, ଅତି
ପ୍ରସନ୍ନ, ହର୍ଷ ଔର ଉଲ୍ଲାସ ମେଂଡୁବେ
ମସରତ = (ମୁଶରତ) ଆନନ୍ଦ, ଖୁଶି,
ହର୍ଷ, ଉଲ୍ଲାସ

ମସଲ = (ମୁଶଲ) କହାଵତ, ମୁହାଵରା
ମସଲ୍ବ = (ମୁଶଲ୍ବ) ଫାଂସୀ ପର
ଚଢାଯା ଗ୍ୟା ବ୍ୟକ୍ତି
ମସଲକ = (ମୁଶଲକ) ପଥ, ଵର୍ଗ, ରାସ୍ତା,
ଗୁପ
ମସଲନ = (ମୁଶଲନ) ଅର୍ଥାତ, ଜୈସେ କି,
ଜିସ ପ୍ରକାର, ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ
ମସଲହତ = (ମୁଶଲହତ) ସମ୍ୟାନୁସାର
ନୀତି, ପାଲିସୀ, ସ୍ଵାର୍ଥ ଦେଖ କର
ନିର୍ଣ୍ୟ କରନା
ମସଅଳା = (ମୁଶଅଳା) ସମସ୍ୟା, ମୁଦ୍ଦା
ମହାସିଲ = (ମୁଶିଲ) ଜୋ କୁଛ ପ୍ରାପ୍ତ
ହୁଆ, ଲାଭ ପ୍ରାପ୍ତି, ନଫା, ସୂଦ
ମହାରତ = (ମୁଶାରତ) କୌଶଳ, ବିଶେଷଜ୍ଞତା
ମହକ = (ମୁଶକ) ସୁଗଂଧ, ଖୁଶବ୍ଦ, ମୀଠୀ
ବାସ
ମହକମା = (ମୁଶକମା) ବିଭାଗ, ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ
ମହକୂମ = (ମୁଶକୂମ) ଶାସିତ, ଅଧୀନ,
ଅଧୀନିସ୍ଥ, ଜିସ ପର ହୁକମ ଚଲାଯା ଜାଏ
ମହଜ୍ଜ = (ମୁଶଜ୍ଜ) କେଵଳ, ମାତ୍ର, ବସ,
ସିର୍ଫ, ଖରା, ଶୁଦ୍ଧ
ମହତାବ = (ମୁଶତାବ) ଚାଁଦ, ମାହତାବ
ଶବ୍ଦ କା ଛୋଟା ରୂପ
ମହଦ = (ମୁଶଦ) ଶିଶୁ କା ପାଲନା,
ହିଙ୍ଗୋଲା, ଝୁଲା
ମହଦୀ = (ମୁଶଦୀ) ମାର୍ଗ ଦର୍ଶକ,

अगुवाई करने वाला, शिया वर्ग के
अंतिम इमाम का नाम
महबूब = (ମୁହିବ) प्रियतम, प्रिय,
प्यारा, चहीता, दोस्त, दिल पसंद
महफ़िल = (ମହିଲ) सभा, संगोष्ठी,
जशन, खुशी का आयोजन
महफ़ूজ़ = (ମହିଜ) सुरक्षित, बचा
हुआ, रखा हुआ
महबूबा = (ମୁହିବ) प्रेमिका, जिस
लड़की से प्रेम प्रसंग चल रहा हो
महबूस = (ମୁହିସ) बंटी, बंधवा, कैटी
महमिल = (ମହିଲ) ऊँट पर रखा
जाने वाला पर्दे लगा हौदा
महमूद = (ମୁହିଦ) प्रशंसा का पात्र
महरम = (ମହିମ) परिवार के वह
सदस्य जिनका आपस में शादी
करना प्रतिबंधित है
महरम = (ମହିମ) वंचित, नाकाम
रहना, अभागा, न पा सकने वाला
महल = (ମହିଲ) राज निवास, भव्य
मकान, अमीरों का गृह, अवसर,
समय, वक्त
महल्ला = (ମହିଲା) मोहल्ला, इंसानों
की कोई बस्ती, आदमियों के रहने
का स्थान
महसूस = (ମହିସ) अनुभूति, स्पर्श
जान, प्रतीत, लगना

महसूल = (ମହୁଲ) चुंगी, टोल टैक्स,
डाक खर्च, स्थानीय कर, राजस्व
महव = (ମହିଵ) मिटाना, खो जाना,
गुम रहना, शब्दों को खुरच देना
महवर = (ମହିଵର) धुरा, कीली,
एक्सिस
मा = (ମା) ना, नहीं, मत
माअनी = (ମାନ୍ଦି) अर्थ, मतलब,
मायने
मआरिका = (ମାରିକ) युद्ध स्थल,
रणभूमि, यादगार युद्ध, बड़ी जंग
मआल = (ମାଲ) परिणाम, फल,
नतीजा, हासिल
माइଲ = (ମାଇଲ) आकर्षित, झुकाव
रखने वाला
माकूଲ = (ମାକୁଲ) उचित, तर्कसंगत,
पर्याप्त
माखूଜ़ = (ମାଖୁଜ) वांछित, घटना में
शामिल, फंसा हुआ, किसी पुस्तक
या आलेख से उदधृत
माजाई = (ମାଜାଇ) सगी बहन
माजिद = (ମାଜିଦ) सम्मानित बुजुर्ग
माजूନ = (ମାଜୁନ) गाढ़ा द्रव्य,
यूनानी दवा
माजरा = (ମାଜରା) घटना, कିସ୍ସା,
बीती, हाल चाल
माज़ी = (ମାଜି) अतीत, भूतकाल,

बीता हुआ युग	रोकने वाला, रास्ते का रोड़ा
माज़ूर = (مُجُور) अपंग, विकलांग, अक्षम, विवश	मानूस = (رُوْس) परिचित, जाना पहचाना, हिला हुआ जानवर
माज़ूल = (مُجُول) अपदस्थ, बर्खास्त, गद्दी से हटाया जाना, सत्ताहीन होना	मानना = (إِنْجَانَة) स्वीकार करना, सहमत होना
माज़िरत = (مُجُورت) खेद व्यक्त करना, किसी से क्षमा याचना	मांझी = (جُيُون) खेवर्या, नाव चलाने वाला, मल्लाह
मादा = (مُرَأَة) स्त्रीलिंग, नारी, महिला	मांद = (مُرَد) फीका, कुरुप, मद्धम, चमक खो जाना
माददा = (مُهْمَّاد) पदार्थ, सामान,	मांदा = (مُرَدَّا) पीछे छूटा हुआ, थका, बचा हुआ
सभी वस्तुएं बनाने वाला मसाला	माबैन = (بَيْنَ) बीच में, मध्य, दौरान
मादर = (مُرَأَة) माँ, माता, अम्मां	मामूं = (مُوْمَع) माँ का भाई
मादरी ज़बान = (بَلْغَةِ مَارِيَة) मातृभाषा	मामूर = (مُوْمَر) तैनात, नियुक्त
मात = (مَهْلَكَة) पराजय, हार, परास्त होना	मामूर = (مُوْمَر) भरा हुआ, बंद, ताला लगा हुआ, बसा हुआ
मातक़दुम = (مُهْمَّد) पहले से, पूर्व का, एहतियात	मामूरा = (مُوْمَرَّة) बस्ती, आबादी, शहर
मातम = (مَهْمَّة) मृत्यु का ग्रम मानना, इमाम हुसैन की याद में सिर या सीना पीट कर रोना	मामूल = (مُوْمَل) दिनचर्या, सामान्य, नियमित
मातहत = (مَهْمَّة) अधीनस्थ, सहायक, आधीन, हाथ बटाने वाला	मामूली = (مُوْمَلَة) साधारण, औसत दर्जे का, छोटा सा
माथा = (مَهْمَّة) मस्तक, कपाल, खोपड़ी, सिर का सामने का हिस्सा	माशा अल्लाह = (شَمَّالَة) अल्लाह रखे, खुदा चाहे, बुरी नज़र से बचाने का वाक्य
माँ = (مُرَأَة) माता, अम्मां, जननी	माशूका = (شَمُوكَة) प्रेमिका, जिस लड़की से मोहब्बत हो गई हो, जिसने दिल मोह लिया हो
मानेए = (لَمْ) मना करने वाला,	

मासिवा = (માસ) ઇસ કે અલાવા,
ઇસ કે અતિરિક્ત
માસબક્ર = (માસ) પહલે ગુજર
ચુકા, પિછલા, પૂર્વ ઉલ્લેખિત
માસલફ = (માસલફ) બીતા હુआ,
પિછલા
માર = (માર) સાંધ, સર્ધ, પિટાઈ,
ચોટ, વાર
માર્ખફ = (માર્ખફ) સુપ્રસિદ્ધ,
પ્રસિદ્ધ, જિસકો બહુત લોગ
જાનતે હોં
માર્પીટ = (માર્પીટ) લડાઈ ઝગડા,
ગુંથમ ગુંથા
માર દેના = (માર દેના) હત્યા કરના
મારના = (મારના) પિટાઈ કરના,
દબાના, કૂટના
માસૂમ = (માસૂમ) પાપ સે દૂર,
તૃટિહીન, નિર્દોષ, અબોધ બચ્ચે
માલ = (માલ) ધન, દૌલત, પુঁજી,
સામાન
માલા = (માલા) ફૂલોં, નોટોં, મોતિયોં યા
રતનોં સે બનને વાલા હાર
માલિશ = (માલિશ) સિર યા પૂરે શરીર
કા મસાજ, જી મતલાના, ઉલ્ટી
હોને સે પહલે કી બેચૈની
માલિયત = (માલિયત) કુલ મૂલ્ય,
કીમત, દર

માલિક = (માલિક) સ્વામી, ઈશ્વર,
ખુદા, ઓનર
માલી = (માલી) બાગ કી દેખ ભાલ
કરને વાલા, બાગબાન
માલેખૂલિયા = (માલેખૂલિયા) વહમ કી
બીમારી, એક પ્રકાર કા માનસિક
રોગ
માલૂમ = (માલૂમ) જાત હોના, પતા
હોના, જાનકારી હોના
માહ = (માહ) ચાઁદ, મહીના, માસ
માહજર = (માહજર) ઉપલબ્ધ ભોજન, જો
કુછ પહલે સે ખાને કે લિએ
ઉપલબ્ધ હો
માહતાબ = (માહતાબ) પૂરા ચાઁદ
માહિર = (માહિર) વિશેષજ્ઞ, પારખી,
કુશલ, એક્સપર્ટ
માહી = (માહી) મછલી
માહીગીર = (માહીગીર) મછેરા, મછુઆરા
માયા = (માયા) પુંજી, કુલ જમા,
સામાન
માયૂસ = (માયૂસ) નિરાશ, બેઆસ,
અસફલ, ના ઉમ્મીદ
મિક્રોડાર = (મિક્રોડાર) માત્રા, (તૌલ મેં)
દવા, ભોજન ઔર જલ કી માત્રા કે
લિયે પ્રયોગ હોતા હૈ
મિઝાંગ = (મિઝાંગ) પલકેં
મિઝાજ = (મિઝાજ) સ્વભાવ, મનોદશા

मिज़ाह = (عِزْ) हास्य, मज़ाक, व्यंग
मिट्टी = (طُرْ) धरती, माटी, देश, पृथ्वी, मौत होना, मृत शरीर
मिन = (عِنْ) में, से, पर, ऊपर, मिलता जुलता, साथ
मिंबर = (عِمْبَرْ) लकड़ी का ज़ीना जिस पर उलेमा बैठ कर व्याख्यान देते हैं
मिन्नत = (عِنْتْ) चापलूसी, विनती, प्रार्थना, खुशामद

मिर्जा = (عِرْजَّ) अमीर बाप का बेटा, मुग़लों को दिया गया उपनाम
मिल्क = (عِلْكَ) जागीर, ज़मीन, जायदाद
मिलकियत = (عِلْكِيَّة) स्वामित्व, ज़र्मांदारी, इम्लाक पर अधिकार
मिलनसार = (عِلْمَنْسَارْ) मिलने जुलने का शौकीन, अच्छे बर्ताव और नर्म स्वभाव वाला व्यक्ति
मिल्लत = (عِلْمَّ) धर्म, मज़हब, दीन
मिसाल = (عِلْمَلْ) उदाहरण, चित्रण
मिसकीन = (عِلْمَكِينْ) निर्धन, परेशान हाल, आधीन, कंगाल
मिसमार = (عِلْمَمْ) ध्वस्त, बर्बाद, गिरा देना, ढा देना

मियाँ = (عِيَّا) पति, सरदार, स्वामी
मियान = (عِيَّا) बीच, मध्य, कमर, तलवार का कवर
मियाना = (عِيَّا) बीच का, मध्य वर्गीय, मङ्झला, कीली, धुरी
मीआद = (عِيَّادْ) अवधि, कार्यकाल, समय सीमा
मीज़ान = (عِيَّانْ) तराजू, तुला राशि, कुल योग, टोटल
मीन = (عِيَّنْ) मछली, राशि का नाम, ऐब, त्रुटी
मीना = (عِيَّنْ) स्वर्ग, आकाश, रंग बिरंगा शीशा, शराब की बोतल, सुराही, चित्रकारी
मीरासी = (عِيَّرِسْ) गाने बजाने वालों की बिरादरी
मीलाद = (عِيلَادْ) जन्म लेना, पैग़म्बर साहब के जन्म दिन पर आयोजित कार्यक्रम
मीनार = (عِيَّنَارْ) नूर की जगह, ऊँचा स्तम्भ, मस्जिद के साथ बनने वाला ऊँचा कलश
मीर = (عِيَّر) नेतृत्व करने वाला, अफ़सर, चौधरी, सर्याद, सभा का अध्यक्ष
मीरास = (عِيَّرِسْ) उत्तराधिकार, विरासत, पुश्तैनी धरोहर

मुआ = (مُوا) मरा हुआ, निगोड़ा, बेजान
मुआफ़ = (عَافَ) क्षमा, माफ़, छूट
मुआमिला = (عَامِلَة) मामला, चक्कर, केस, समस्या
मुआलिजा = (عَالِبَر) उपचार, इलाज, रोग का निदान
मुअल्लिफ़ = (مُؤْلِف) लेखक
मुआशरा = (عَشْرَة) समाज
मुआसिर = (عَاصِر) समकालीन, अपने युग का
मुआविज़ा = (عَادِيَّة) क्षतिपूर्ति, बदला, पलटा नुकसान की भरपाई
मुआविन = (عَادِون) सहयोगी, सहायक, समर्थक, सहभागी
मुआहिदा = (عَاهِد) समझौता, अनुबंध, संधि पर सहमत होना, दो पक्षों के बीच करार
मुकाफ़ात = (مكافَات) बदला, फिरौती, इन्टिकाम
मुकालमा = (مُكَلَّم) संवाद, बातचीत, वार्तालाप, डायलॉग
मुकद्दर = (مُكَدَّر) नफरत भरा, गदला, मैला, उदास, नाराज़
मुकम्मल = (مُكْمَل) पूर्ण, पूरा, कुल, सारा
मुकर्रर = (مُكَرَّر) दोबारा, पुनः, दोहराना, फिर, एक बार और

मुकर्म = (مُكَرَّم) सम्मानित, सुशोभित, सम्मानीय
मुक़ाबिल = (مُكَابِل) समक्ष, सामने, प्रतिद्वंद्वी, बराबर
मुक़ाबला = (مُكَابِلَة) टकराव, प्रतिस्पर्धा, प्रतियोगिता, युद्ध में आमना सामना
मुक़द्दिमा = (مُكَدِّيمَة) आगे चलने वाली सैनिक टुकड़ी, पुस्तक की प्रस्तावना
मुक़द्दम = (مُكَدِّمَة) सर्व प्रथम, पूर्वता, पिछला, पहला, अनिवार्य, आवश्यक
मुक़द्दमा = (مُكَدِّيمَة) मामला, दावा, केस, अदालत से इन्साफ माँगना
मुक़द्दर = (مُكَدَّر) भार्य, पूर्व निर्धारित, किस्मत
मुक़द्दस = (مُكَدَّس) पवित्र, पाक
मुक़फ़्फ़ल = (مُكَفَّل) ताला लगाना
मुकर्रर = (مُكَرَّر) नियुक्त, तैनात, ठहराना, नौकरी देना, तय करना
मुकर्रर = (مُكَرَّر) वक्ता, भाषण देने वाला, तकरीर करने वाला
मुखातिब = (مُخَاطِب) सम्बोधित करने वाला, भाषण देने वाला, ध्यान देना
मुखातब = (مُخَاطِب) जिसको

सम्बोधित किया जाए या ध्यान
आकर्षित किया जाए
मुखालिफ = (ଖାଲିଫ) विरोधी,
प्रतिद्वंद्वी, विपरीत, विपक्ष
मुखालिफत = (ଖାଲିଫତ) विरोध,
दुश्मनी, ज़िद, विरोध जताना
मुखासिमत = (ମେଷିମତ) बैर, दुश्मनी,
अदावत
मुख्तार = (ଖତାର) अधिकृत, जिस के
पास अधिकार हो, स्वतंत्र
मुख्तलिफ = (ଖତଲିଫ) विभिन्न,
अलग अलग, भिन्न, भांति भांति
मुख्तसर = (ଖତସର) लघु, खुलासा,
अल्प, कम, थोड़ा
मुखन्नस = (ଖନ୍ନସ) कିନ୍ନର, ହିଜଡ଼
मुखबିର = (ଖିବର) ଖबର ଦेने वाला,
ପுଲିସ କା ଗୁପ୍ତ ସୂତ୍, ଜାସୂସ, ଭେଦୀ
मुଖମମସ = (ଖମ୍ମସ) ପାଂଚ ପକିତ୍ୟୋ
वାଲା କାବ୍ୟ, ପାଂଚ କୋଣ ଵାଲୀ ଵସ୍ତୁ
ମୁଖଲିସ = (ଖଲିସ) ନିଷ୍ଠାଵାନ, ଶ୍ରଦ୍ଧା
ରଖନେ ଵାଲା, ଗଂଭୀର, ବିନା ଗରଜ
ମୁଗ = (ମୁଗ) ପାରସୀ, ଜୋରାଷ୍ଟନ, ମଜୁସୀ
ମୁଗୀଲା = (ମୁଗିଲା) କිକର, ବବୂଲ
ଈରାନ କା ଏକ କାଂଟେଦାର ଵୃକ୍ଷ
ମୁଗନ୍ନିଯା = (ମୁଗନ୍ନିଯା) ଗାୟିକା
ମୁଗଲ = (ମୁଗଲ) ମଂଗୋଲ, ତୁର୍କୀ କେ
ପଠାନ, ସାଦା ଦିଲ, ସହି

ମୁଜାମେଅତ = (مُجَامِعَت) ସଂଭୋଗ,
ଶାରୀରିକ ସମ୍ବନ୍ଧ
ମୁଜାଵିର = (مُجَاهِد) ପଡ଼ୋସୀ, ପୁଜାରୀ,
କିସି ମଜାର କା ରକ୍ଷକ, ପବିତ୍ର
ସ୍ଥଳ କା ସେଵକ
ମୁଜାହିଦ = (مُجَاهِد) ପ୍ରୟାସରତ,
ପ୍ରୟତ୍ନଶୀଳ, ସେନାନୀ, ଯୋଦ୍ଧା,
ଜିହାଦ କରନେ ଵାଲା
ମୁଜୀବ = (مُجَيْب) ଜବାବ ଦେନେ ଵାଲା,
ସ୍ଵୀକାର କରନେ ଵାଲା
ମୁଜତହିଦ = (مُجَاهِد) ଶିଯା (ଶିଆ)
ଵର୍ଗ କେ ଧର୍ମଗୁରୁ, ସହୀ ରାସ୍ତା
ନିକାଲନେ ଵାଲା, ପ୍ରୟାସ କରନେ
ଵାଲା
ମୁଜରା = (ମୁଜରା) କଟୌତୀ, ପ୍ରଣାମ,
ନମସ୍କାର, ନୃତ୍ୟ କରନା, ସୁବହ ଯା
ଶାମ କା ନାଚ
ମୁଜରିମ = (ମୁଜରିମ) ଅପରାଧୀ, ଦୋଷୀ,
ଆରୋପୀ, ପାପୀ
ମୁଜରଦ = (ମୁଜରଦ) ଅକେଲା, ଛଙ୍ଗ,
କୁଂବାର
ମୁଜଲ୍ଲଦ = (ମୁଜଲ୍ଲଦ) ଆଵରଣ ସହିତ,
ଆବୃତ, କରବ୍ଦ
ମୁଜସ୍‌ସମ = (ମୁଜସ୍‌ସମ) ଦେହଧାରୀ, ଶରୀର
ଧାରକ, ବଦନ ଵାଲା
ମୁଜସ୍‌ସମା = (ମୁଜସ୍‌ସମା) ପ୍ରତିମା, ମୂର୍ତ୍ତି,
ବୁତ, ଆକୃତି

मुज़ाफ़ात = (مُظاہر) उपनगरीय
क्षेत्र, आस पास के इलाके
मुज़ाहिमत = (مُؤمِن) प्रतिरोध,
विरोध, रोक टोक, अटकाव
मुज़ायक़ा = (مُظاہر) संकोच, हर्ज,
परवाह, तंगी
मुज़तरिब = (مُعْتَدِل) असहज,
व्याकुल, बेचैन
मुज़बज़ब = (مُزبِّب) अनिश्चित
स्थिति, करें या न करें की उलझन
मुज़महिल = (مُحْلِل) उदास,
कमज़ोर, थका हुआ, सुस्त
मुचलका = (مُكْلِل) न्यायलय
में लिखित वचन देना, अपनी
जमानत लेना, बांड भरना
मुतआ = (مُتَهَّلِّل) लिव इन रिलेशन
शिप, शीयआ (शिया) मुसलमानों में
अस्थाई विवाह की प्रथा
मुतअदिद = (مُعَدِّد) कई, अनेक,
गिने हुए, एकाधिक
मुतअददी = (مُعَدِّد) हृद से बढ़ने
वाला, छूत का रोग
मुताखिर = (مُخْتَار) बाद में आने वाला
मुताबिक़ = (مُبَلِّغ) तदानुसार,
बराबर, उसके जैसा
मुतारिफ़ = (مُعْتَدِف) परिचय,
प्रसिद्ध, जान पहचान

मुतालिआ = (مُطَالِع) अध्ययन,
पुस्तकें पढ़ना, जानकारी बढ़ाना
मुतालिक = (مُتَلِّعِل) संबंधित,
रिश्तेदार, संलग्नक
मुतालिबा = (مُطَالِب) मांग, तकाज़ा,
अपना हक्क तलब करना
मुतासिफ़ = (مُتَقْبِل) दुःख प्रकट
करने वाला, क्षमा मांगने वाला
मुतासिब = (مُتَقْبِل) असहिष्णु,
पक्षपाती, धर्माध, घृणा करने वाला
मुतासिर = (مُتَقْبِل) प्रभावित, पीड़ित
मुतीअ = (مُتَقْبِل) आजाकारी, विनम्र,
हुक्म मानने वाला, आधीन
मुतकब्बिर = (مُتَقْبِل) घमंडी
मुतकल्लिम = (مُتَقْبِل) बोलने वाला,
बात करने वाला
मुतजस्सि = (مُتَجَسِّس) खोजने
वाला, जिजासु, उत्सुक
मुतकी = (مُتَقْبِل) अल्लाह से डरने
वाला, पाप से बचने वाला
मुतफ़िक़ = (مُتَقْبِل) सहमत
मुतफ़क्किर = (مُتَقْبِل) चिंतित, उदास
मुतफ़रिक़ात = (مُتَقْبِل) विविध,
विभिन्न, अलग अलग, बिखरा हुआ
मुतबादिल = (مُتَقْبِل) वैकल्पिक, विकल्
मुतबस्सिम = (مُتَقْبِل) मुस्कुराने
वाला, खिला हुआ

मुतରାଦିଫ = (مُتَرَادِف) पर्याय,
ବରାବର, ସମକକ୍ଷ
ମୁତର୍ଜିମ = (مُتَرْجِم) ଅନୁଵାଦକ
ମୁତନାଜ୍ଞଆ = (مُتَنَاجِز) ବିଵାଦିତ,
ଜୋ ଚୀଜ୍ ଝାଗଡ଼େ କା କାରଣ ହୋ,
ବିଵାଦାସ୍ପଦ
ମୁତନାସିବ = (مُتَسَبِّب) ଆନୁପାତିକ,
ପୌଷ୍ଟିକ
ମୁତନବ୍ବା = (مُتَبَّب) ଚେତାଯା ଗ୍ୟା, ସାବଧାନ କିଯା ଗ୍ୟା
ମୁତଲାତିମ = (مُطَلِّم) ଅଶାଂତ,
ଥପେଡ଼ ମାରନେ ଵାଲା
ମୁତଲାଶୀ = (مُتُّلَّم) ଢୁଢନେ ଵାଲା,
ସାଧକ, ଖୋଜକର୍ତ୍ତା, ଚାହନେ ଵାଲା
ମୁତଲକ୍ = (مُتَلِّك) ସ୍ଵତଂତ୍ର, ବିଲକୁଳ,
ଜୋ କିସି କେ ଆଧୀନ ନ ହୋ
ମୁତଲକ୍କା = (مُتَلِّك) ତଲାକ୍ ପା ଚୁକ୍ତି
ମହିଳା
ମୁତଵାଜୀ = (مُتَوَجِّه) ସମାନାଂତର
ମୁତଵଫ୍କୀ = (مُتَوَفِّ) ମୃତକ, ମରା
ହୁଆ, ଜିସକା ନିଧନ ହୋ ଗ୍ୟା
ମୁତଵଲ୍ଲୀ = (مُتَوَلِّ) ଵକ୍ଫ୍ ପ୍ରାପଟ୍ଟି
କା ଇଂଚାର୍ଜ, ଦେଖଭାଲ କରନେ ଵାଲା,
କେୟର ଟେକର
ମୁତରିବ = (مُتَرِّب) ଗଵର୍ଯ୍ୟା, ଗାୟକ,
ଗାନେ ଵାଲା
ମୁତମଈନ = (مُطَمِّن) ସଂତୁଷ୍ଟ,

ବେଫିକ୍, ଜିସେ କୋଈ ଚିଂତା ନ ହୋ
ମୁତହରିକ = (مُتَهَرِّك) ଗତିଶୀଳ,
ଚଲତୀ ହୁଇ, ଗତିଶୀଳ, ଏନିମେଟେଡ
ମୁଦାଖିଲତ = (مُتَخَلِّص) ହସ୍ତକ୍ଷେପ,
ଦଖଲ ଦେନା, ଘୁସପୈଠ
ମୁଦାରାତ = (مُدَارَات) ସ୍ଵାଗତ,
ସତକାର, ଆଓଁ ଭଗତ
ମୁଦ୍ଦଆ = (مُدَد) ତାତ୍ପର୍ୟ, ମତଲବ,
ଅର୍ଥ, ପ୍ର୍ୟୋଜନ, ଦିଲ କୀ ଇଚ୍ଛା
ମୁଦ୍ଦଈ = (مُدَد) ଦାଵା କରନେ ଵାଲା,
ଫରିଯାଦୀ, ନ୍ୟାୟ ମାଂଗନେ ଵାଲା
ମୁଦ୍ଦତ = (مُدَد) ଅଵଧି, କାର୍ଯ୍ୟକାଳ,
କାଲ, ଦେର
ମୁଦବ୍ବିର = (مُدَبِّر) ଚିଂତନଶୀଳ,
ସମସ୍ୟାଓଁ କୋ ହଲ କରନେ ଵାଲା
ବିଶେଷଜ୍ଞ, ସଲାହକାର
ମୁଦରିକ = (مُرِك) ବୁଦ୍ଧିମାନ,
ସମଙ୍ଗନେ ଵାଲା
ମୁଦରିସ = (مُرِيس) ଶିକ୍ଷକ, ଉତ୍ସାଦ,
ପଢାନେ ଵାଲା
ମୁଦଲଲ = (مُلَل) ତର୍କସଂଗତ,
ତାର୍କିକ, ଦଲୀଲ କେ ସାଥ
ମୁନାଜାତ = (مُجَاجَات) କାନା ଫୂସୀ,
ଈଶ୍ଵର ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା, ଵହ କାବ୍ୟ ଜିସମେ
ଦୁଆ ମାଂଗି ଜାଏ
ମୁନାଜିରା = (مُنْظَر) ତକରାର, ତର୍କ
ବିତର୍କ, ବହସ, ପରିଚର୍ଚା

ମୁନାଫା = (ମୁନାଫା) ଲାଭ, ଫାୟଦା
ମୁନାଫିରତ = (ମୁନାଫିରତ) ଘୃଣା, ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକତା, ଦ୍ଵେଷ, ନଫରତ
ମୁନାଫିକ୍ର = (ମୁନାଫିକ୍ର) ପାଖଂଡ଼ୀ, ଦୋହରେ ଚରିତ୍ର ବାଲା ଜିସକେ ଦିଲ ମେଂ କୁଛ ଓ ଜୁବାନ ପର କୁଛ
ମୁନାଦୀ = (ମୁନାଦୀ) ଘୋଷଣା କରନେ ବାଲା, ପ୍ରଚାର କର୍ତ୍ତା, ଢିଁଢ଼ୋରଚୀ
ମୁନାସିବ = (ମୁନାସିବ) ଉଚିତ, ଉପ୍ୟୁକ୍ତ, ଅନୁକୂଳ, ଠୀକ
ମୁନକର = (ମୁନକର) ଖରାବ, ବୁରା, ଧିନୌନା, ଘୃଣିତ
ମୁନକିର = (ମୁନକିର) ଇଙ୍କାର କରନେ ବାଲା, ମୁକର ଜାନେ ବାଲା, ରଦ୍ଦ କରନେ ବାଲା, କାଫିର
ମୁନକଶିଫ = (ମୁନକଶିଫ) ଖୁଲନେ ବାଲା, ଖୁଲା ହୁଆ, ପ୍ରକଟ
ମୁନକିକଦ = (ମୁନକିକଦ) ଆୟୋଜିତ
ମୁନକତା = (ମୁନକତା) ଖତମ କିଯା ଗ୍ୟା, ବିଚଛେଦ, କାଟ ଦେନା
ମୁନକଲିବ = (ମୁନକଲିବ) ପଲଟନେ ବାଲା, ଔଁଧା, ଉଲଟନେ ବାଲା
ମୁନଜିମ = (ମୁନଜିମ) ଜ୍ୟୋତିଷୀ, ନକ୍ଷତ୍ରାଂକ କା ଜାନ ରଖନେ ବାଲା, ତାରୋଂ କି ଚାଲ ବତାନେ ବାଲା
ମୁନ୍ଜମିଦ = (ମୁନ୍ଜମିଦ) ଠଂଡ ସେ ଜମା ହୁଆ
ମୁନ୍ଦର୍ଜା = (ମୁନ୍ଦର୍ଜା) ଲିଖା ହୁଆ,

ଲିଖିତ
ମୁନଜ୍ଜମ = (ମୁନଜ୍ଜମ) ସଂଗଠିତ, ସୁନିୟୋଜିତ
ମୁନ୍ତକିଲ = (ମୁନ୍ତକିଲ) ସ୍ଥାନାଂତରିତ, ଏକ ଜଗହ ସେ ଦୂସରୀ ଜଗହ ଜାନା, ଘର ବଦଲନା
ମୁନ୍ତକିମ = (ମୁନ୍ତକିମ) ବଦଲା ଲେନେ ବାଲା, ପ୍ରତିଶୋଧ କା ଅଧିକାର ରଖନେ ବାଲା
ମୁନ୍ତଖବ = (ମୁନ୍ତଖବ) ଚୟନିତ, ଚୁନା ହୁଆ, ଚୁନାଵ ଜୀତନେ ବାଲା
ମୁନ୍ତଜିମ = (ମୁନ୍ତଜିମ) ପ୍ରବନ୍ଧକ, ପ୍ରଶାସକ, ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ
ମୁନ୍ତଜର = (ମୁନ୍ତଜର) ଜିସ କି ପ୍ରତୀକ୍ଷା କି ଜା ରହି ହୋ, ଜିସ କେ ଆନେ କି ଆଶା ହୋ
ମୁନ୍ତଜିର = (ମୁନ୍ତଜିର) ପ୍ରତୀକ୍ଷାର୍ଥୀ, ଇନ୍ତିଜାର କରନେ ବାଲା
ମୁନ୍ତଶିର = (ମୁନ୍ତଶିର) ବିଖରା ହୁଆ, ଛିତରା ହୁଆ, ଫୈଲା ହୁଆ, ତିତର ବିତର
ମୁନ୍ଦମିଲ = (ମୁନ୍ଦମିଲ) ଭରତା ହୁଆ ଘାଵ, ଠୀକ ହୋତା ହୁଆ ଜ୍ଞାନ
ମୁଂଶୀ = (ମୁଂଶୀ) ଆରମ୍ଭ କରନେ ବାଲା, ଲିଖନେ ବାଲା, ସଚିବ
ମୁଂସିଫ୍ = (ମୁଂସିଫ୍) ନ୍ୟାୟ କରନେ ବାଲା, ନ୍ୟାୟପିଯ, ଦୀଵାନୀ ଅଦାଲତ

का ମଜିସ୍ଟ୍ରେଟ

ମୁସଲିକ = (ମୁସଲିକ) ନତ୍ଥୀ କିଯା
ହୁଆ, ପିରୋଯା ହୁଆ

ମୁହ = (ମୁହ) ମୁଖ, ଚେହରା

ମୁନହଦିମ = (ମୁନହଦିମ) ଗିରନା, ଧ୍ୱସତ
ହୋନା, ଢହ ଜାନା

ମୁନହରିଫ = (ମୁନହରିଫ) ଭଟକା ହୁଆ,
ବିକୃତ ଵ୍ୟବହାର କରନେ ଵାଲା,
ବିଦ୍ରୋହୀ, ବାଗୀ

ମୁନହମିକ = (ମୁନହମିକ) ଵ୍ୟସ୍ତ,
ଏକାଘତା ସେ କାମ କରନା

ମୁନହସିର = (ମୁନହସିର) ନିର୍ଭର

ମୁବିତିଲା = (ମୁବିତିଲା) ପୀଡ଼ିତ, ଗ୍ରସ୍ତ,
ଧିରା ହୁଆ

ମୁବାଦା = (ମୁବାଦା) ଐସା ନ ହୋ, ଖୁଦା ନ
କରେ

ମୁବାଦୀ = (ମୁବାଦୀ) ଵାସ୍ତଵିକ,
ଆଧାର, ଆରମ୍ଭ

ମୁବାଦଳା = (ମୁବାଦଳା) ବିନିମ୍ୟ,
ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ, ଉଳ୍ଟା ପୁଲ୍ଟା

ମୁବାରକ = (ମୁବାରକ) ଶୁଭ, ଭାଗ୍ୟବାନ,
ମଂଗଳମ୍ୟ

ମୁବାଲଗ୍ନା = (ମୁବାଲଗ୍ନା) ଅତିଶ୍ୟୋକିତ,
ବାତ ବଢା ଚଢା କର କରନା,
ଵାସ୍ତଵିକତା ସେ ପରେ

ମୁବାଶରତ = (ମୁବାଶରତ) ସଂଭୋଗ,
ଶାରୀରିକ ସମ୍ବନ୍ଧ

ମୁବାହ = (ମୁବାହ) ଉଚିତ, ଜାୟଜ, ପବିତ୍ର

ମୁବାହିସା = (ମୁବାହିସା) ଵାଦ ବିଵାଦ,
ପରିଚର୍ଚା, ବହସ

ମୁବିନ = (ମୁବିନ) ସ୍ପଷ୍ଟ, ଖୁଲା ହୁଆ,
ପ୍ରକଟ, ରୌଶନ, ବ୍ୟାନ କିଯା ହୁଆ

ମୁବର୍ରା = (ମୁବର୍ରା) ଦୋଷ ମୁକ୍ତ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ,
ଆଜାଦ

ମୁବଶିଶର = (ମୁବଶିଶର) ଖୁଶଖବରୀ ଦେନେ
ଵାଲା, ଅଚ୍ଛୀ ବାତ କୀ ଭଵିଷ୍ୟ
ବାଣୀ କରନେ ଵାଲା

ମୁବସ୍ତିର = (ମୁବସ୍ତିର) ଦେଖନେ ଵାଲା,
ସମୀକ୍ଷକ, ଦୃଷ୍ଟି ଵାଲା, ଟିପ୍ପଣୀ କାର

ମୁବିଲଗ = (ମୁବିଲଗ) କୁଳ ରକମ, ସୋନେ
କୀ ମାତ୍ରା, ରୂପ୍ୟୋଙ୍କ କୀ ସଂଖ୍ୟା

ମୁବଲିଲଗ = (ମୁବଲିଲଗ) ପ୍ରଚାରକ,
ଉପଦେଶକ, ମିଶନରୀ

ମୁବହମ = (ମୁବହମ) ଅସ୍ପଷ୍ଟ, ଗୋଲ
ମୋଲ, ଜିସ କା ଅର୍ଥ ସାଫ୍ ସମଙ୍ଗିମ୍ବନ୍ଦିମ୍ବିତ
ନ ଆୟେ, ଭମିତ

ମୁବଯନା = (ମୁବଯନା) କଥିତ, ତଥାକଥିତ

ମୁଫାଜାତ = (ମୁଫାଜାତ) ଅଚାନକ,
ଯକାଯକ, ଅସାମ୍ୟିକ, ବେବକ୍ତ

ମୁଫାରିକତ = (ମୁଫାରିକତ) ଜୁଦାଈ,
ବିଛଙ୍ଗନା, ଅଲଗ ହୋନା

ମୁଫିଦ = (ମୁଫିଦ) ଉପଯୋଗୀ, ଲାଭପ୍ରଦ,
ସାର୍ଥକ

ମୁଫ୍ତ = (ମୁଫ୍ତ) ନିଶୁଳ୍କ, ବିନା

मूल्य, फोकट में, फ्री
मुफ़्ती = (مُفْتِي) धर्म शास्त्री, काज़ी
 के ऊपर का अधिकारी, फ़तवा देने
 वाला
मुफर्रह = (مُفْرَح) ताज़गी देने वाला,
 शीतल
मुफ़्लिस = (مُفْلِس) दरिद्र, निर्धन,
 गरीब, खाली हाथ
मुफ़्सिद = (مُفْسِد) उपद्रवी, दंगा
 करने वाला, झगड़ालू, दंगाई
मुफ़्सिसर = (مُفْسِسَر) व्याख्या करने
 वाला, टीकाकार
मुमानिअत = (مُعْنَى) निषेध,
 निषिद्ध, रोक, प्रतिबंधित, मनाही
मुमकिन = (مُمْكِن) संभव, जो हो
 सकता हो, आसान, सहल
मुमताज़ = (مُمْتَاز) प्रतिष्ठित,
 प्रख्यात, अग्रणी, अलग, भिन्न,
 उत्कृष्ट
मुमतहिन = (مُمْتَهِن) परीक्षक,
 इम्तेहान लेने वाला, जांचने वाला,
 परखने वाला
मुरक्कब = (مُرَكَّب) मिश्रण
मुराकिबा = (مُرَكِّب) ध्यान की मुद्रा,
 आँख बंद कर के कुछ सोचना
मुराजेअत = (مُراجِعَة) वापसी,
 लौटना, उल्टा फिरना

मुराद = (مُرَاد) मनोकामना,
 मतलब, इच्छा, मन्नत
मुरासलात = (مُراسِلَات) पत्राचार,
 चिट्ठी-पत्री, अखबारों में जनता
 के पत्रों का कालम
मुरीद = (مُرِيد) भक्त, चेला, किसी
 से आस्था रखने वाला
मुर्तकिब = (مُرْتَكِب) दोषी,
 अपराधी, मुजरिम, कोई काम
 अंजाम देने वाला
मुर्ग = (مرغ) पक्षी, परिंदा, मुर्गा
मुरत्तब = (مرتب) संकलन,
 साहित्यिक संग्रह, एकत्रीकरण
मुर्तज़ा = (مُرْتَجَى) लोकप्रिय,
 हज़रत अली का उपनाम
मुर्दा = (مرد) मृत, देह, निर्जीव,
 बेजान
मुर्शिद = (مُرْشِيد) गुरु, सही मार्ग
 दिखाने वाला, महंत, सूफी बुजुर्ग
मुरस्साम = (مرسم) सजा हुआ, रत्नों
 से सुसज्जित, अच्छा गद्य और
 पद्य
मुरसल = (مرسل) भेजा हुआ, प्रेषित,
 पैग़ाम्बर, अवतार
मुरव्वज = (مرવَّج) प्रचलित,
 वर्तमान युग का, चलता हुआ
मुरव्वत = (مرَوْت) नर्मी बरतना,

अच्छा बर्ताव करना, किसी की
ग़लती पर चुप रहना

मुलाक़ात = (ମୁଲାକାତ) ଭୈଟ, ଆପସମେ
ମିଲନା ଜୁଲନା, ମେଲ ମିଲାପ

ମୁଲାଜିମ = (ମୁଲାଜିମ) କର୍ମଚାରୀ,
ନୌକର, ସେଵକ

ମୁଲାହଜା = (ମୁଲାହଜା) ଦେଖନା, ଗୌର
କରନା, ଧ୍ୟାନ ଦେନା

ମୁଲ୍କ = (ମୁଲ୍କ) ଦେଶ, ରାଜ୍ୟ, ଗଣରାଜ୍ୟ

ମୁଲ୍ତମିସ = (ମୁଲ୍ତମିସ) ନିଵେଦକ, ଆଗ୍ରହ
କରନେ ଵାଲା, ଅର୍ଜୀ ଦେନେ ଵାଲା

ମୁଲ୍ତବୀ = (ମୁଲ୍ତବୀ) ସ୍ଥଗିତ, କିସି
ଅନ୍ୟ ତିଥି କେ ଲିଏ ଆଗେ ବଢାନା,
ଟାଲନା

ମୁଲମ୍ମା = (ମୁଲମ୍ମା) ଚାଂଦୀ ପର ସୋନେ କି
ପାଲିଶ, ଅନ୍ୟ ଧାତୁଓଁ ପର ଚାଂଦୀ କି
ପାଲିଶ

ମୁଲଲା = (ମୁଲଲା) ମର୍ସିଜଦ କା ଇମାମ,
ବଚ୍ଚୋଁ କୋ ପଢାନେ ଵାଲା, ଅଚ୍ଛା
ଲିଖନେ ଵାଲା

ମୁଲହିକ୍ = (ମୁଲହିକ୍) ସଂବଦ୍ଧ, ଲଗାହୁଆ,
ସଟାହୁଆ, ଜୁଡାହୁଆ, ନିକଟ

ମୁଲହିଦ = (ମୁଲହିଦ) ମଜ଼ହବ ସେ ଭଟକ
ଜାନେ ଵାଲା, ନାସ୍ତିକ, ଅଧର୍ମୀ

ମୁଶାଏରା = (ମୁଶାଏରା) କବି ସମ୍ମେଲନ,
କବି ଗୋଷ୍ଠୀ, ଶାଏରାଁ କି ସଭା

ମୁଶାବେହ = (ମୁଶାବେହ) ହମ ଶକଳ,

ମିଲତା ଜୁଲତା, ଏକ ଜୈସା, ରଂଗ ରୂପ
ମେଁ ସମାନତା

ମୁଶାଵରତ = (ମୁଶାଵରତ) ପରାମର୍ଶ,
ମନ୍ତ୍ରଣା, ରାୟ ଲେନା, ପଂଚାୟତ,
ସଲାହ ଲେନା

ମୁଶାହିରା = (ମୁଶାହିରା) ଵେତନ

ମୁଶୀର = (ମୁଶୀର) ସଲାହକାର,
ପରାମର୍ଶଦାତା

ମୁଶକ = (ମୁଶକ) କସ୍ତ୍ରୀ

ମୁଶିକିଲ = (ମୁଶିକିଲ) କଠିନାଈ, କଷ୍ଟ,
ସଂକଟ, ବିପଦା

ମୁଶିକିଲକୁଶା = (ମୁଶିକିଲକୁଶା) କଷ୍ଟ ମେଁ
ମଦଦ କରନେ ଵାଲା, ସଂକଟ ମୋଚନ,
ହଜରତ ଅଲୀ କା ଉପନାମ

ମୁଶକେ = (ମୁଶକେ) ଦୋନୋଂ ବାଜୁ, ଦୋନୋଂ ବାହେ

ମୁଶତ = (ମୁଶତ) ମୁଟ୍ଟଠି

ମୁଶତାକ = (ମୁଶତାକ) ଅଭିଲାଷୀ,
ଉତ୍ସୁକ, ଇଚ୍ଛୁକ

ମୁଶତାଲ = (ମୁଶତାଲ) ଉଗ୍ର, ଆକ୍ରମିତ,
ଉତ୍ସଜିତ, ଉକସାଯା ହୁଆ, ଭଙ୍ଗା ହୁଆ

ମୁଶତବା = (ମୁଶତବା) ସଂଦିଗ୍ଧ, ଜିସ ପର
ଶକ ହୋ

ମୁଶତରକ = (ମୁଶତରକ) ସାଝେ କା, ମିଲା
ଜୁଲା, ସଂ୍ୟୁକ୍ତ

ମୁଶତମିଲ = (ମୁଶତମିଲ) ଯୁକ୍ତ,
ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଶାମିଲ

ମୁଶତହିର = (ମୁଶତହିର) ବିଜାପନ ଦ୍ୱାରା

प्रसारित व प्रचारित, मशहूर किया
गया

मुशिफ़क = (مشق) कृपा करने
वाला, प्यार देने वाला, दयालु

मुशरिक = (مشرك) किसी को
अल्लाह का समकक्ष मानने वाला,
बहुदेववादी

मुशर्रफ़ = (مشرف) जिस को
सौभाग्य मिला हो, जिस को
सम्मानित किया गया हो

मुसाफ़िर = (مسافر) यात्री, परदेसी

मुसाफ़िहा = (مسافر) हाथ मिलाना

मुसालिहत = (مساکن) संधि, सुलह,
मेल-मिलाप

मुसाहिब = (صاحب) साथी संगी,
मित्र, सहायक

मुसीबत = (صیبٰت) विपदा,
परेशानी, संकट

मुसतएद = (ستاد) तैयार, तत्पर
जागरूक, चालाक, होशियार

मुस्तअफ़ी = (ستھنی) त्याग पत्र देने
वाला

मुसतक़िल = (ستقل) स्थाई,
नियमित, निरंतर, लगातार

मुसतक़ीम = (ستقیم) सीधा,
प्रत्यक्ष, स्पष्ट

मुसतक़र = (ستھن) अड़डा, ठहरने

का स्थान, ठिकाना

मुसतजाब = (ستجاب) स्वीकार
होना, कुबूल होना

मुस्तफ़ा = (ستھن) बुराइयों से दूर,
लोकप्रिय, चयनित, हज़रत
मोहम्मद का एक उपनाम

मुसतक़बिल = (ستبل) भविष्य,
आने वाला समय

मुसतसना = (ستھن) मुक्त, छूट,
अपवाद

मुसतहक्म = (ستھن) मज़बूत,
स्थिर, अटूट

मुसतहक = (ستھن) पात्र, अधिकारी,
हकदार, लायक

मुसतहब = (ستھب) पसंद किया
जाने वाला कार्य, प्रशंसनीय काम

मुसतहसन = (ستھن) पसंदीदा
कार्य, नेक काम

मुसद्दस = (سددس) छः कोरों वाला,
शायरी में 6 पक्तियों वाला काव्य

मुसद्दिक़ा = (سددس) प्रमाणित,
सत्यापित

मुसबत = (سبت) सकारात्मक

मुस्लिम = (مسلم) मुसलमान,
इस्लाम धर्म पर चलने वाला

मुसल्लत = (صلات) थोपा हुआ,
ज़बरदस्ती कब्ज़ा करने वाला

ମୁସଲ୍ଲମ = (مُسْلِم) ପୂରା, ସମୂଚ୍ୟା, ସବ, ସାରା, ସିଦ୍ଧ ହୋ ଚୁକା, ସ୍ଵୀକାର କିଯା ଗ୍ୟା

ମୁସଲ୍ଲସ = (مُسْلِم) ତ୍ରିକୋଣ, ତ୍ରିଭୁଜ

ମୁସଲ୍ଲହ = (مُسْلِم) ହଥିଯାର ବଂଦ, ସଶସ୍ତ୍ର, ହଥିଯାରଙ୍ଗେ ସେ ଲୈସ

ମୁସଲ୍ଲସଲ = (مُسْلِم) ନିରଂତର, ଲଗାତାର, ସତତ

ମୁସନ୍ନିଫ୍ = (مُصْنَف) ଲେଖକ, ଲିଖନେ ବାଲା, ରାଈଟର

ମୁସବ୍ବଦା = (مُسْوِدَة) ମସୌଦା, ପ୍ରାରୂପଣ, ଡ୍ରାଫ୍ଟ, ନିବଂଧ କି ଲିଖିତ ପ୍ରତି, ଖାକା

ମୁସବିର = (مُصْوَر) ଚିତ୍ରକାର, କଳାକାର, ତସ୍ଵିର ବନାନେ ବାଲା

ମୁହାଜିର = (مُهَاجِر) ଆପ୍ରଵାସୀ, ପ୍ରଵାସୀ ନାଗରିକ, ଶର୍ଣ୍ଣାର୍ଥୀ, ବିଦେଶ ସେ ଆକର ବସନେ ବାଲା

ମୁହାଲ = (مُحَال) କଠିନ, ଅସଂଭବ, ମୁଶିକଳ

ମୁହାସିବା = (مُحَاسِبَة) ଜଵାବଦେହୀ, ହିସାବ କିତାବ, ଗଣନା

ମୁହାସିରା = (مُحَاسِبَة) ଘେରାବଂଦୀ, ଘେରା ଡାଲନା, ଚାରଙ୍ଗେ ଓର ଦୁଶମନ କି ସେନା ହୋନା

ମୁହାଵରା = (مُحَاوِرَة) କହାଵତ, ବୋଲାଚାଲ, ଲୋକୋକିତି, ଜନପ୍ରବାଦ,

ରୋଜାନା ବୋଲି ଜାନେ ଵାଲୀ ଭାଷା

ମୁହିମ = (مُهِم) ଅଭିଯାନ

ମୁହීତ = (مُھِيَّت) ଛାଯା ହୁଆ, ଫୈଲା ହୁଆ, ଘେରା, ଗୋଲ ଚକକର

ମୁଵାଖଜା = (مُواخِذَة) ମହାଭିଯୋଗ, ଦୋଷାରୋପଣ, ନିଂଦା ପ୍ରସ୍ତାଵ

ମୁଵାଜନା = (مُوازِنَة) ତୁଲନା, ବରାବରୀ, ଅଂଦାଜା ଲଗାନା

ମୁଵକିକିଲ = (مُوكِّل) ପକ୍ଷକାର, କିସି କୋ ଅପନା ଵକୀଲ ବନାନେବାଲା

ମୁଵଜ଼ିଜନ = (مُؤْزِن) ଅଜାନ ଦେନେ ବାଲା

ମୁଵଦଦତ = (مُوَدَّت) ପ୍ରେମ, ମିତ୍ରତା, ମୋହବ୍ବତ

ମୁଵରିଖ = (مُورِخ) ଇତିହାସକାର

ମୁଵଲିଲଦ = (مُولِيل) ଜନମ ଭୂମି, ପୈଦା ହୋନେ କା ସ୍ଥାନ

ମୁଵଲ୍ଲଦ = (مُولَّد) ନବ ଜାତ ଶିଶୁ, ପୈଦା ହୋନେ ବାଲା

ମୁଵାଫିକ = (مُوافِق) ଅନୁକୂଳ, ଅନୁସାର, ମେଲ ଖାତା ହୁଆ

ମୁଵାସଲାତ = (مُواصِلات) ସଂଚାର, ସଂପ୍ରେଷଣ, କମ୍ପ୍ୟୁନିକେଶନ

ମୂ = (ମୂ) ବାଲ, କେଶ

ମୂଜିବ = (مُوجِب) ସବବ, କାରଣ, ଅନୁସାର

ମୂଜୀ = (ମୁଜି) ଦୁଃଖ ଦେନେ ଵାଲା,
କଂଜୂସ, କଷ୍ଟ ପହୁଁଚାନେ ଵାଲା

ମୂନିସ = (ମୁନ୍ସ) ଏକାଂତ ମେଂ ମିତ୍ରତା
ନିଭାନେ ଵାଲା, ସୁଖ ଦେନେ ଵାଲା,
ସାଥୀ, ଦୋସ୍ତ, ଯାର

ମୂବାଫ = (ମୁବାଫ) ବାଲୋମେ ବାଁଧା
ଜାନେ ଵାଲା ରିବନ, ଯା ନକଳୀ ଚୋଟି

ମୂରିସ = (ମୁରିଥ) ପୂର୍ବଜ, ପୁରଖେ

ମୂଶିଗାଫ = (ମୁଶିଗାଫ) ବାଲକ କି ଖାଲ
ନିକାଲନେ ଵାଲା

ମୂସଲ = (ମୁସଲ) ଅନ୍ଜାଜ କୂଟନେ
ଵାଲା ପତ୍ଥର

ମୂସଲାଧାର = (ମୁସଲାଧାର) ଲଗାତାର
ହୋନେ ଵାଲୀ ଵର୍ଷା

ମୂସିକାର = (ମୁସିକାର) ସଂଗୀତକାର,
ସଂଗୀତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

ମୂସିକୀ = (ମୁସିକୀ) ସଂଗୀତ, ରାଗ ବିଦ୍ୟା

ମେଘ = (ମୈଘ) କିଲ, ସରିଆ କା
ଟୁକଡ଼ା, ଖୁଁଟୀ

ମେଜବାନୀ = (ମୁୟିମୁୟି) ମେହମାନଦାରୀ,
ଅତିଥି ସତ୍କାର, କିସି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
କା ଆୟୋଜନ କରନା

ମେରାଜ = (ମୁରାଜ) ସୀଢ଼ୀ, ଜୀନା, ଊପର
ଚଢ଼ନେ କା ମାଧ୍ୟମ, ପୈଗମ୍ବର ସାହିବ
କି ଆକାଶୀୟ ଯାତ୍ରା

ମେଲ = (ମୈଲ) ଝୁକାଵ, ସମ୍ପର୍କ,
ମିଲାପ, ଦୋବାରା ଦୋସ୍ତୀ ହୋନା,

ମିଲାଵଟ, ଜୋଡ଼ି

ମେଂହ = (ମୈଂ) ଵର୍ଷା, ବାରିଶ

ମେହନତ = (ମୁହିତ) ଶ୍ରମ, ଶାରୀରିକ
ଅଥବା ମାନସିକ ପରିଶ୍ରମ

ମେହମାନ = (ମହାନ) ଅତିଥି, ଗେସ୍ଟ

ମେହର = (ମହାର) ଶାଦୀ କେ ସମୟ
ମୁସିଲମ ଲଙ୍କା କୋ ଲଙ୍କକେ କି ଓର
ସେ ମିଲନେ ଵାଲା ଧନ

ମେହରାବ = (ମହାବ) ମର୍ସିଜଦ ମେଂ ବନା
ଆର୍କ ଜହାଁ ନମାଜ୍ କେ ସମୟ ଧର୍ମ
ଗୁରୁ ଖଙ୍ଗା ହୋତା ହୈ

ମେହରବାନୀ = (ମହାବାନୀ) କୃପା, ଧ୍ୟାନ
ଦେନା, ଖ୍ୟାଲ କରନା, ଅଚ୍ଛା ବର୍ତ୍ତାବ
କରନା

ମେୟାର = (ମେଯାର) ଗୁଣକତା, ମାନକ,
କସୌଟୀ

ମେଵା = (ମେଵା) ଫଲ, ଫ୍ଲୂଟ

ମୈକଦା = (ମିକଦା) ଶରାବ ଖାନା, ଦାରୁ
କା ଅଙ୍ଗଡା, ବାର

ମୈମୂନ = (ମୁମୂନ) ଭାଗ୍ୟବାନ,
ମୁବାରକ, ଶୁଭ, ବନ୍ଦର, ଲଂଗୁର

ମୈମନା = (ମିମନା) ସେନା କା ଦାୟୀ ଅଂଗ,
ଦାହିନୀ ଓର

ମୈଲ = (ମୈଲ) ଗଂଦଗୀ, କିଚ, ଜଂଗ,
କିସି ସେ ଦିଲ ସାଫ୍ ନ ହୋନା

ମୋଅତ୍ତଳ = (ମୁତ୍ତଳ) ନିଲଂବିତ,
ସସପେଂଡ, ଠପ

ମୋଅନ୍ନସ = (مُونس) ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ,
ମହିଳା, ମାଦା

ମୋଅନ୍ମା = (مُون୍ମ) ପହେଲୀ, ରହସ୍ୟ,
ଭେଦ

ମୋଅୟଯନ = (مُيُون) ନିର୍ଧାରିତ,
ନିୟକୃତ

ମୋଅଲ୍ଲିମ = (مُلّم) ଶିକ୍ଷକ, ଗୁରୁ,
ଉପଦେଶକ, ଇଲମ ସିଖାନେ ଵାଲା

ମୋଅଦ୍ଦେବାନା = (مُوڈِبَانَا) ଶାଲୀନତା
କେ ସାଥ, ସମ୍ମାନ ସହିତ, ପୂରେ
ସଂକାର ସେ

ମୋଈନ = (مُيُون) ସହାୟକ, ମଦଦ
କରନେ ଵାଲା

ମୋତାଦିଲ = (مُتَدِل) ସାମାନ୍ୟ, ନା
ଧୀମା ନ ତେଜ୍ଜ, ନା ଜ୍ୟାଦା ଠଂଡା ନ
ଜ୍ୟାଦା ଗର୍ମ

ମୋତରିଜ୍ = (مُتْرِج) ଆଲୋଚକ,
କିଡେ ନିକାଳନେ ଵାଲା, ରୋକ ଟୋକ
କରନେ ଵାଲା

ମୋଦୀ = (مُودِي) ଅନାଜ କା ବ୍ୟାପାରୀ,
ବନିଯା, ପରଚୂନ କି ଟୁକାନ ଵାଲା

ମୋଲ = (مول) ମୂଲ୍ୟ, ଭାବ, କ୍ରିମତ,
ଦାମ

ମୋମିନ = (مُومِين) ଈମାନ ଦାର
ମୁସଲମାନ, କପଡା ବୁନନେ ଵାଲେ ଲୋଗ

ମୋହକମ = (مُحକَم) ଦୃଢ଼, ଠୋସ,
ମଜ୍ଜବୂତ, ଅଟଲ

ମୋହୂମ = (مُهُوم) କାଲ୍ପନିକ, ଫର୍ଜୀଂ,
ଵାସ୍ତଵିକତା ସେ ପରେ

ମୋହକିକକ = (مُهُوكَك) ଶୋଧକର୍ତ୍ତା,
ଅନ୍ଵେଷକ, ଅନୁସଂଧାନକର୍ତ୍ତା

ମୋହଜ୍ଜବ = (مُهُجَب) ସମ୍ଭ୍ୟ,
ସଂସ୍କାରୀ, ଶିଷ୍ଟାଚାରୀ

ମୋହତାଜ = (مُهُتَاج) ଦରିଦ୍ର, କଂଗାଳ,
ଜରୁରତମଂଦ, ଇଚ୍ଛୁକ, ଜିସ କେ ପାସ
କୁଛ ନ ହୋଇଥିଲା

ମୋହତାତ = (مُهُتَاط) ସତର୍କ, ସାଵଧାନ,
ବହୁତ ସୋଚ କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଲେନେ ଵାଲା

ମୋହତମିମ = (مُهُتَامِيْم) ପ୍ରବନ୍ଧକ,
ଇନ୍ତିଜାମ କରନେ ଵାଲା, ମୈନେଜର

ମୋହତରମ = (مُهُتَارِم) ମାନନୀୟ,
ଆଦରଣୀୟ, ମହୋଦୟ, ସମ୍ମାନ କେ
ଲାଯକ

ମୋହତରମା = (مُهُتَارِمَة) ସୁଶ୍ରୀ, ମୈଡମ,
ସମ୍ମାନିତ ମହିଳା,

ମୋହତସିବ = (مُهُتَسِب) ଲୋକପାଲ,
ହିସାବ ମାଂଗନେ ଵାଲା, ଅକାଉଟେଟ

ମୋହବ୍ବତ = (مُهُبَّت) ପ୍ରେମ, ପ୍ରୀତ, ପ୍ର୍ୟାର,
ଇଶକ, ଚାହତ (ମୁହବ୍ବତ)

ମୋହମ୍ମଦ = (مُهُمَّد) ସବସେ ଅଧିକ
ପ୍ରଶଂସା କା ପାତ୍ର, ପୈଗମ୍ବର ସାହବ କା
ନାମ (ମୁହମ୍ମଦ)

ମୋହମଲ = (مُهُمَّل) ବେକାର, ନିକମ୍ମା,
ବ୍ୟର୍ଥ, ଅର୍ଥ ହିନ୍ଦ

ମୋହରୀ = (ମୁହରୀ) ନାଲୀ, ପୈଟ ଯା
ପାଯଜାମେ କା ନିଚଳା ହିସ୍ସା
ମୋହରିକ = (ମୁହରିକ) ପ୍ରେଣା ଦେନେ
ବାଲା, ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରନେ ବାଲା
ମୋହରମ = (ମୁହରମ) ଇସ୍ଲାମୀ ଵର୍ଷ କା
ପହଳା ମାହ ଜିସମେ ଇମାମ ହୁସୈନ
ଶହିଦ ହୁଏ ଥେ (ମୁହରମ)
ମୋହଲିକ = (ମୁହଲିକ) ମାର ଡାଲନେ
ବାଲା, ହାନି ପଢ଼ୁଚାନେ ବାଲା, ଜାନ
ଲେବା, ଘାତକ
ମୋହଲତ = (ମୁହଲତ) ସମୟ ବଢାନା,
ଅବଧି ମେଂ ଛୁଟ, ଢୀଲ ଦେନା, ଛୁଟ୍ଟି
ମୌକା = (ମୁକ୍କା) ଅବସର, କୋଇ ବିଶେଷ
ସ୍ଥାନ, ଉପ୍ୟୁକ୍ତ ସମୟ
ମୌକୁଫ୍ = (ମୁକୁଫ୍) ନିରସ୍ତ,
ନିଲିଂବିତ, ନୌକରୀ ସେ ନିକାଲା ଗଯା,
କେନ୍ଦ୍ରିତ, ରୋକା ଗଯା
ମୌଜ = (ମୁଜ) ଲହର, ତରଂଗ, ଜୋଶ,
ମସ୍ତୀ, ବହୁତାୟତ
ମୌଜୁଦ = (ମୁଜୁଦ) ଉପସ୍ଥିତ, ନିହିତ,
ଅସ୍ତିତ୍ବ
ମୌଜୁ = (ମୁଜୁ) ବିଷୟ, ମୁଦ୍ଦା,
ପ୍ରସଂଗ, ଟାଁପିକ
ମୌଜୁଂ = (ମୁଜୁଂ) ଉପ୍ୟୁକ୍ତ, ଅନୁରୂପ,
ଅନୁକୂଳ, ମୀଟର ମେଂ ଲିଖା ଗଯା କାବ୍ୟ
ମୌତ = (ମୁତ) ମୃତ୍ୟୁ, ଦେହାନ୍ତ, ଜୀବନ
ସମାପ୍ତ ହୋନା

ମୌଲା = (ମୁଲା) ସ୍ଵାମୀ, ମାଲିକ,
ବାଦଶାହ, ମଦଦ କରନେ ବାଲା, ଈଶ୍ଵର,
ଇମାମ, ମିତ୍ର,
ମୌଲବୀ = (ମୁଲବୀ) ଧର୍ମ କା ଜାନକାର,
ମଦରସା ବୋର୍ଡ ମେଂ 12 ବିଂ କକ୍ଷା କେ
ସମକକ୍ଷ
ମୌସମ = (ମୁସମ) ଋତୁ, ଫ୍ରସ୍ଲ,
ସୀଜନ
ମୌସୁଲ = (ମୁସୁଲ) ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଆ
ମୌସୁଫ = (ମୁସୁଫ) ପ୍ରଶଂସା କା ପାତ୍ର,
ମହୋଦୟ, ଜିସ କି ତାରୀଫ କି ଜାଏ

ୟ (ଯୀ, ଯେ)

ଯକ = (ଯି) ଅକେଲା, ଏକ
ଯକାୟକ = (ଯିକୁକୁ) ଅଚାନକ,
ଚେତାଵନୀ କେ ବିନା
ଯକତା = (ଯି) ଲାଜଵାବ, ଜିସକେ
ଜୈସା କୋଇ ଦୂସରା ନ ହୋ, ଈଶ୍ଵର
ଯକ୍ରିନ = (ଯିକ୍ରିନ) ବିଶ୍ଵାସ,
ଆଶ୍ଵାସନ, ନିସଂଦେହ, ଭରୋସା
ଯଖ = (ଯିଖ) ବର୍ଫ, ଠଙ୍କ ସେ ଜମା ହୁଆ
ଜଲ, ଆଈସ
ଯଗାନା = (ଯାନା) ସଗା, କରୀବୀ
ରିଶ୍ତେଦାର, ଅକେଲା, ଏକମାତ୍ର
ଯଗାନଗତ = (ଯାନଗତ) ରିଶ୍ତେଦାରୀ,

एकता, एकरूपता	यାଦଗାର = (ଯାଦି) ସମାରକ, ନିଶାନୀ,
यଜ୍ଞୀଦ = (ଯୁଜ୍ଞ) ଇମାମ ହୁସୈନ କି ହତ୍ୟା କରାନେ ଵାଲା ସୀରିଆ କା ଶାସକ	ପ୍ରାଚୀନ ଭବନ, ସ୍ମୃତି ଚିନ୍ହ
ଯଜ୍ଞୀଦିଯତ = (ଯୁଜ୍ଞିତ) ନିର୍ମମ ହତ୍ୟାରୋ କେ ସମୂହ କେ ଲିଏ ପ୍ରୟୋଗ ହୋନେ ଵାଲା ଶବ୍ଦ	ଯାନା = (ଯାନ୍) ଛୋଟୀ ଉତ୍ତରାଳୀ
ଯଜ୍ଞୀଦୀ = (ଯୁଜ୍ଞିଦୀ) ଇରାକ୍ ମେଂ ପ୍ରଚଲିତ ଏକ ଧର୍ମ ଜିସକା ଅସଲୀ ନାମ ଐଜଦୀହି	ଯାନୀ = (ଯାନ୍) ଅର୍ଥାତ, ତାତ୍ପର୍ୟ
ଯଜ୍ଞଦାତା = (ଯାଜଦାତା) ପାରସୀ ଧର୍ମ ମେଂ ଖୁଦା କା ଏକ ନାମ	ଯାପତ = (ଯାପିତ) ପ୍ରାପ୍ତି, କର୍ମାଈ, ଲାଭ, ପାଯାହୁଆ
ଯତୀମ = (ଯତୀମ) ଅନାଥ, ଜିସ ବଚ୍ଚେ କା ପିତା ମର ଜାଏ	ଯାବ = (ଯାବ) ପାନେ ଵାଲା
ଯଦ = (ଯଦି) ହାଥ	ଯାବିସ = (ଯାବିସ) ସୁଖାନେ ଵାଲା, ଶୁଷ୍କ,
ଯରକାନ = (ଯରକାନ) ପୀଲିଯା କା ରୋଗ, ଜାଂଡ଼ିସ	ଯାର = (ଯାର) ମିତ୍ର, ଦୋସ୍ତ, ସାଥୀ ସଂଗୀ, ପ୍ରେମୀ
ଯରଗମାଲ = (ଯରଗମାଲ) ବଂଧକ, ଅପହତ	ଯାସ = (ଯାସ) ନିରାଶା, ମାୟୁସୀ, ଉଦାସୀ
ଯଲଗାର = (ଯଲଗାର) ହଲ୍ଲା ବୋଲନା, ଶତ୍ରୁ କି ସେନା ପର ଟୂଟ ପଡ଼ନା, ଧାଵା	ଯାସମୀନ = (ଯାସମୀନ) ଚମେଲୀ କା ଫୂଲ
ଯସରିବ = (ଯସରିବ) ମଦୀନା ନଗର କା ପୁରାନା ନାମ	ଯାଵର = (ଯାଵର) ସହାୟତା କରନେ ଵାଲା, ସମର୍ଥକ, ପରେଶାନୀ ମେଂ ହାଥ ଥାମନେ ଵାଲା
ଯା = (ଯା) ମଦଦ କେ ଲିଏ ଆଵାଜ ଦେନେ କା ଶବ୍ଦ, ଦୋ ଵସ୍ତୁଅଂକାରିତା କେ ବୀଚ ଚଯନ କା ଶବ୍ଦ	ଯୂରିଶ = (ଯୂରିଶ) ଚଢ଼ାଈ, ଆକ୍ରମଣ, ହମଲା
ଯାଗ = (ଯାଗ) ତେଲ	ଯୌମ = (ଯୌମ) ଦିନ, ଦିଵସ, ଦିନାଂକ
ଯାଜ ଦହମ = (ଯାଜଦହମ) ଗ୍ୟାରହ	ଯୌମିଯା = (ଯୌମିଯା) ପ୍ରତିଦିନ, ଦୈନିକ
ଯାଦ = (ଯଦି) ସମରଣ, ସ୍ମୃତି, ଧ୍ୟାନ	

र

()

रईस = (رئیس) धनवान, प्रमुख, अध्यक्ष, मालदार
रङ्गनत = (رنگنات) घमंड, गुरुर
रअद = (ارڈ) बादल कड़कने की आवाज़, गरज
रअना = (انہا) सुंदर, मन मोहक चाल वाला, खुशनुमा, नाजुक, जवान
रअशा = (انشہ) कंपन, थरथराहट, पार्किंसन बीमारी, हाथ पैर और सर कांपना
रकअत = (رکھت) झुकाव, नमाज़ का एक भाग
रकाब = (رکاب) घुड़ सवार के लिए घोड़े के दोनों ओर लटका लोहे का पायदान
रकाबत = (رکھت) प्रतिद्वंद्विता, विरोध, एक महबूब के दो चाहने वालों की शत्रुता
रकीक = (رکھیک) द्रव्य, पतला, तरल, रस
रकीब = (رکھب) प्रतिद्वंद्वी, महबूब को चाहने वाला दूसरा व्यक्ति, प्रतियोगी, दावेदार
रक़कासा = (رکھکھسا) नर्तकी, नृत्यांगना, नाचने वाली
रक़बा = (رکھبا) क्षेत्रफल

रक़म = (رہم) धन, रुपया पैसा, लिखित, लिखा हुआ, कुल योग्य, तहरीर
रक़س = (رکھ) नृत्य, नाच, डांस
रखवाली = (رکھوالی) चौकीदारी, देख भाल
रख्त = (رخت) सामान, संसाधन, संपत्ति
रखना = (رکھنا) रुकावट, अंतराल, खाई, छेद
रखां = (رکھان) चमकीला, रौशन
रग = (رگ) नस
रगबत = (رگبٹ) चाव, झुकाव, आकर्षण
रचाना = (رچانا) खुशी मानना, तय करना, आरम्भ करना
रचना = (رچنا) प्रभावित होना, रंग चढ़ना, विवाह का सामान जमा करना
रजअत = (رجت) वापसी, प्रतिगमन, तलाक के बाद उसी औरत से फिर शादी करना
रजाई = (رچائی) आशावान, आशावादी
रजीम = (رجیم) निष्कासित, निकाला हुआ, पत्थर मार कर भगाया हुआ
रज़ज़ = (رجز) योद्धाओं द्वारा रणभूमि में वीरता और परिवार का दिया जाने वाला काव्य-परिचय

रज़ = (ر) अँगूर	कलह, दुश्मनी
रजाई = (رے) रुईदार दुलाई, छोटा लिहाफ़	रंजीदा = (ریج) दुखी, शोकाकुल, उदास
रज़ी = (ری) पसंदीदा, मन पसंद, खुश करने वाला	रन्डी = (رین) वेश्या, देह व्यापार करने वाली महिला, नर्तकी
रज़ील = (ریل) कमीना, घटिया व्यक्ति, तुच्छ	रफ़ा = (ر) दूर करना, हटाना, निकालना
रज़ज़ाक़ = (ریک) अन्न दाता	रफ़ाक़त = (ریکت) साथ, दोस्ती, हमरही, साथ चलना
रज़म = (رم) युद्ध, लड़ाई, रण, जंग	रफ़ीक़ = (ریک) मित्र, साथ देने वाला, हमराही, साझेदार, साथी
रती = (ر) बहुत कम, पुराने युग का सबसे छोटा बाँट, एक माशे में ८ रती होते हैं	रफ़त = (رنت) गया
रतूबत = (رطوبت) तरी, नमी, सीलन, बलग़ाम, थूक	रफ़ता = (رن) गुज़रा हुआ, बीता हुआ, खोया हुआ, मरा हुआ
रद्द = (ر) अस्वीकार, ठुकराना, निरस्त, खारिज, रद	रफ़तग़ाँ = (رنگاں) वह लोग जो गुज़र गए, जो मर चुके
रद्द-ए-अमल = (رمل) प्रतिक्रिया, रिएक्शन	रफ़तार = (رن) गति, चाल, चलना, स्पीड
रद्द-ओ-बदल = (رودبل) फेर बदल, परिवर्तन	रफ़ता रफ़ता = (رنرن) धीरे-धीरे, होले-होले, आहिस्ता-आहिस्ता, चलते-चलते, होते-होते
रदीफ़ = (ردیف) ऊँट, घोड़े पर पीछे बैठी सवारी, शेर के वह अंतिम शब्द जो बदलते नहीं	रफ़ू = (ر) फटे कपड़ों की मरम्मत करना
रंगीला = (ریگل) रंगीन मिज़ाज़, बांका, सजीला, ज़िन्दा दिल	रफ़ू चक्कर = (رونچکر) भाग जाना, ग़ायब हो जाना
रंज = (ر) दुःख, खेद, पछतावा	रमी = (رم) कोई चीज़ फेंकना
रंजिश = (رمش) बिगाड़, अन-बन,	रमीदा = (رمیده) भागा हुआ, वहशी

रमକ = (ର୍ମ) ଥୋଡ଼ି ସି ଜାନ, ରହି
ସହି ଜିନ୍ଦଗୀ, ଜରା ସା

ରମ୍ଜ = (ର୍ମ) ଆଁଖୋ, ଭଂବୋ ଯା ହୌଟୋ
କା ଇଶାରା, ଭେଦ, ରହସ୍ୟ, ଗୋପନୀୟ,
ଇଶାରା

ରମଜାନ = (ରମଜାନ) ରୋଜେ ରଖନେ କା
ପଵିତ୍ର ମହୀନା, ପାପୋ କୋ ଜଲାନେ ଵାଲା

ରମଲ = (ରମଲ) ଅଦୃଶ୍ୟ ବାତୋ କୋ
ଜାନନେ କା ଜାନ

ରମମାଳ = (ରମମାଳ) ତାଂତ୍ରିକ, ଜ୍ୟୋତିଷୀ,
ଅଦୃଶ୍ୟ ଚୀଜ୍ଞୋ କେ ବାରେ ମେଂ ବତାନେ
ଵାଲା

ରବ୍ବ = (ରବ୍ବ) ପାଲନହାର, ଈଶ୍ୱର,
ସ୍ଵାମୀ, ମାଲିକ

ରବ୍ତ = (ରବ୍ତ) ସଂପର୍କ, ଲଗାଓଁ, ମେଲ
ଜୋଲ, ଲିଙ୍କ

ରଲିଯାଂ = (ରଲିଯାଂ) ଖୁଶୀ, ଗୁଲ ଛର୍ବ
ତଡ଼ାନା (ଯହ ଶବ୍ଦ ଐଶ କରନେ ଲିଏ
ପ୍ର୍ୟୋଗ ହୋତା ହୈ)

ରଶୀଦ = (ରଶୀଦ) ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ, ସୀଧା
ରାସ୍ତା ପା ଜାନେ ଵାଲା, ଜିସକା ପଥ
ପ୍ରଦର୍ଶନ କିଯା ଗଯା ହୋ

ରଶକ = (ରଶକ) ଈଷ୍ୟା, ଦୂସରେ କି
ଚୀଜ୍ ଦେଖ କର ଦୁଖୀ ହୋନା

ରସାଈ = (ରସାଈ) ପହୁଚ, ପୈଠ, ଧୀରଜ,

ରସୀଦ = (ରସୀଦ) ପାଵତୀ, ପ୍ରାପ୍ତି କି
ପର୍ଚୀ, ପହୁଂଚନା

ରସୀଦା = (ରସୀଦା) ପହୁଂଚା ହୁଆ
ବ୍ୟକ୍ତି, ବୁଝୁର୍ଗ, ପକକା ଫଳ

ରସ୍ତଗାରୀ = (ରସ୍ତଗାରୀ) ଛୁଟ, ନିଜାତ,
ରିହାଈ

ରସ୍ତା = (ରସ୍ତା) ପଥ, ମାର୍ଗ, ରାସ୍ତା

ରସଦ = (ରସଦ) ଆପୂର୍ତ୍ତି, ଭୋଜନ, ସେନା
କେ ପାସ ମୌଜୂଦ ଖାନ ପାନ କା
ସ୍ଟାକ

ରସଦ = (ରସଦ) ଅବଲୋକନ

ରସଦ ଗାହ = (ରସଦ ଗାହ) ମୌସମ ଔର
ସିତାରୋ କା ଅବଲୋକନ କରନେ ଵାଲା
କେଂଦ୍ର

ରସମ = (ରସମ) ପ୍ରେସ, ପ୍ରଚଳନ,
ପରିପାଟୀ, ଅନୁଷ୍ଠାନ

ରହା ସହା = (ରହା ସହା) ବଚା ଖୁଚା, ହାମୀ,
ସହାୟକ

ରହିନେ ମିନ୍ନତ = (ରହିନେ ମିନ୍ନତ) ଆଭାରୀ
ହୋନା, କିସି କା ଉପକାର ମାନନା,
କୃତ ଜହାନା

ରହଲ = (ରହଲ) ମସକନ, ମଂଜିଲ,
ଊଟ କୀ କାଠୀ (ପାଲନ)

ରହମ = (ରହମ) ଦ୍ୟା, କୃପା

ରହମାନ = (ରହମାନ) କୃପାଲୁ, ଦ୍ୟାଵାନ,
ପରୋପକାରୀ

ରହମତ = (ରହମତ) ମେହରବାନୀ, କୃପା,
କରମ

ରଗ = (ରଗ) ପ୍ରଚଲିତ, ଉଚିତ, ସୂଜୀ

रવାଦାରୀ = (ରାବାଦାରୀ) सହିଷ୍ଣୁତା, ସବ ଧର୍ମା କା ସମ୍ମାନ କରନା, ପକ୍ଷପାତ ରହିତ
ରଵା = (ରାବା) ଜାରୀ, ବହତା ହୁଆ, ଚାଲୁ
ରଵାନୀ = (ରାବାନୀ) ବହାଓ, ଧାରା-ପ୍ରବାହ
ରଵାନଗୀ = (ରାବାନଗୀ) ପ୍ରସ୍ଥାନ
ରଵିଶ = (ରାବିଶ) ଢଂଗ, ତୌର, ତରୀକା, ଚାଲ ଚଲନ, ପ୍ରଥା, ପୈଦଳ ଚଲନେ କେ ଲିଯେ ବନା ରାସ୍ତା
ରଖ୍ୟା = (ରାଖ୍ୟା) ବର୍ତ୍ତାଵ, ଚାଲ ଚଲନ, ସୁଲୂକ, ଢଂଗ
ରାଏଜ = (ରାଏଜ) ପ୍ରଚଲିତ, ଜାରୀ କିଯା ଗ୍ୟା, ସଂବିଧାନ କେ ଅନୁସାର, ଆମ
ରାକିବ = (ରାକିବ) ସବାର, ଜାନଵର ଯା ଜହାଜ ପର ବୈଠ କର ଯାତ୍ରା କରନେ ବାଲା
ରାକିମ = (ରାକିମ) ଲେଖକ, ଲିଖନେ ବାଲା
ରାଗିବ = (ରାଗିବ) ଆକର୍ଷିତ, ଝୁକାଵ, ଝଚୁକ, ଚାଵ ଦିଖାନା
ରାଜ = (ରାଜ) ରାଜ୍ୟ, ଦେଶ, ବାଦଶାହୀ, ସରକାର
ରାଜ୍ଞା = (ରାଜ୍ଞା) ରହସ୍ୟ, ଗୁପ୍ତ ବାତ, ଭୈଦ
ରାଜିକା = (ରାଜିକା) ପାଲନହାର, ଭୋଜନ ଦେନେ ବାଲା
ରାଜୀ = (ରାଜୀ) ସମ୍ମତ, ସହମତ, ସହୀ ମାନ ଲେନା, କୋଈ କାମ କରନେ କି ହାମୀ ଭର ଲେନା

ରାଙ୍ଗ = (ରାଙ୍ଗ) ରାର, ଝଗଡା, ଲଡ଼ାଈ, ବଚ୍ଚଚୋ କୀ ହଟ
ରାତିବ = (ରାତିବ) ପାଲତୁ ଜାନଵରୋ କୋ ଦିଯା ଜାନେ ଵାଲା ଖାନା, ପ୍ରତିଦିନ ଉପ୍ୟୋଗ କା ସାମାନ
ରାଁଦା = (ରାଁଦା) ନିଷକାସିତ, ନିକାଲା ହୁଆ, ଧୁତକାରା ହୁଆ
ରାଶିଦ = (ରାଶିଦ) ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ, ଜିସ କା ପଥପ୍ରଦର୍ଶନ କିଯା ଗ୍ୟା ହୋ
ରାସ = (ରାସ) ଅନୁକୂଳ, ଫଳନା ଫୂଲନା, ମୁବାରକ, ଭଲା ହୋନା
ରାସ୍ତ = (ରାସ୍ତ) ଦାୟାଁ, ସୀଧା, ସଚ, ସହୀ, ଠିକ
ରାସ୍ତା = (ରାସ୍ତା) ମାର୍ଗ, ପଥ
ରାସିଖ = (ରାସିଖ) ସୁଦ୍ଧା, ପକକା, ଅଟଲ, ମଜ୍ଜବୂତ ବିଶ୍ଵାସ ବାଲା, କଟ୍ଟର
ରାଵଳ = (ରାଵଳ) ଅଫ୍ସର, ଶକ୍ତିମାନ, ସରଦାର, ସିପାହୀ
ରାବୀ = (ରାବୀ) କିସି ଘଟନା କା ବିଵରଣ ଦେନେ ବାଲା, ସଂବାଦଦାତା
ରାହ = (ରାହ) ରାସ୍ତା, ମାର୍ଗ, ପଥ
ରାହିଲ = (ରାହିଲ) ପ୍ରସ୍ଥାନ କରନେ ବାଲା, ଯାତ୍ରୀ
ରାହୀ = (ରାହୀ) ଯାତ୍ରୀ, ମୁସାଫିର, ରାହଗୀର
ରାହନୁମା = (ରାହନୁମା) ମାର୍ଗ ଦର୍ଶକ, ନେତା,

- नेतृत्व करने वाला, रहबर
राय = (ରେ) प्रस्ताव, विचार, मत
रायगाँ = (ରାଯିଗାଁ) व्यर्थ जाना,
 बेकार, निष्फल, निरर्थक
रायदेहନ୍ଦା = (ରାଯିଦେହନ୍ଦା) वोटर, मतदाता
रिआयା = (ରିଆୟା) प्रजा, रियाया
ରିକ୍ରିତ = (ରିକ୍ରିତ) रोना, आସୁ
 बହାନା, କିସି ପର ତରସ ଖାନା, ଦିଲ
 ଭର ଆନା
ରିଜାଲ = (ରିଜାଲ) ପୁରୁଷ
ରିଜା = (ରିଜା) ମର୍ଜା, ଖୁଶී, ଅନୁମତି
ରିଜ୍କ୍ରି = (ରିଜ୍କ୍ରି) ଜୀବିକା, ଭୋଜନ,
 ଖାନା
ରିଜାମଂଦୀ = (ରିଜାମଂଦୀ) ସହମତି,
 ଝଚ୍ଛା, ରଜାମଂଦୀ
ରିଜାକାର = (ରିଜାକାର) ସ୍ଵଯଂସେଵୀ,
 ସ୍ଵୈଚ୍ଛିକ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା, ରଜାକାର
ରିଜ୍ବାନ = (ରିଜ୍ବାନ) ସ୍ଵର୍ଗ, ବରକତ,
 ସ୍ଵର୍ଗକେ ଦରବାନ କା ନାମ
ରିଝାନା = (ରିଝାନା) ଆକଷିତ କରନା,
 ଲୁଭାନା, ଅପନୀ ଓର ଧ୍ୟାନ ଆକୃଷ୍ଟ
 କରନା
ରିଂଦ = (ରିଂଦ) ଆଜାଦ, ସ୍ଵତଂତ୍ର, ଶରାବୀ,
 ଦାରୁବାଜ୍, ହୋଶିୟାର ଚାଲାକ
ରିଫ୍ରାତ = (ରିଫ୍ରାତ) ଊଚାଈ, ଶୀର୍ଷ,
 ଉନ୍ନତି, ରୁତବା ଊଚା ହୋନା, ବୁଲଂଦୀ
ରିଫାହ = (ରିଫାହ) ଧର୍ମାର୍ଥ, ପରୋପକାର,
- ଜନ କଲ୍ୟାଣ ଵାଲେ କାର୍ଯ୍ୟ
ରିବା = (ରିବା) ବ୍ୟାଜ, ସୂଦ
ରିଶତା = (ରିଶତା) ସଂବନ୍ଧ, ନାତା, ଵାସ୍ତା
ରିଶତ = (ରିଶତ) ଘୂସ, ଗୈର କାନୂନୀ
 ବସୁଲୀ, ଭଣ୍ଡ ତରୀକେ ସେ ପ୍ରାପ୍ତ କି
 ଗର୍ଭ ରକ୍ତ
ରିସାଲତ = (ରିସାଲତ) ଈଶ୍ଵରିୟ ସଂଦେଶ
 ଵାହକ, ପୈଗାଂବରୀ
ରିସାଲା = (ରିସାଲା) ପତ୍ରିକା, ପୁସ୍ତିକା,
 ଘୁଙ୍ଗିସବାର ସୈନିକ ଟୁକଡୀ
ରିଯାଅତ = (ରିଯାଅତ) ଛୁଟ, କମ୍ମୀ,
 ନର୍ମା, ମେହରବାନୀ, ଅପବାଦ,
 ଡିସ୍କାଉଟ
ରିଵାଯତ = (ରିଵାଯତ) ପରଂପରା, ଵର୍ଣ୍ଣନ,
 ବିଵରଣ, ରିପୋର୍ଟ
ରିହା = (ରିହା) ଛୁଟନା, ଆଜାଦ ହୋନା
ରିହାଈ = (ରିହାଈ) ମୁକିତ, ବଂଦୀ ଗୃହ ସେ
 ବାହର ଆନା, ଛୁଟକାରା
ରିହାଇଶ = (ରିହାଇଶ) ଆଵାସ, ନିଵାସ,
 ଘର, ମକାନ
ରୀଶ = (ରୀଶ) ଦାଢ଼ୀ
ରୁକ୍ନ = (ରୁକ୍ନ) ସଦସ୍ୟ, କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା,
 ଖମ୍ବା, ଆଵଶ୍ୟକ ହିସ୍ସା, ବାହରୀ
 ଭାଗ
ରୁକ୍ତା = (ରୁକ୍ତା) ପୁର୍ଜା ଶାଦୀ କା
 ଲିଖିତ ପ୍ରସ୍ତାଵ, କାଗଜ କା
 ଟୁକଡ଼ା, ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର

रुଖ = (ରୁଖ) मुख, गाल, तरफ, ओर, दिशा	रुକଶ = (ରୁକ୍ଷ) प्रତିଦଵଂଦ୍ଵୀ, ବିରୋଧୀ
ରୁଖସାର = (ରୁଖସାର) ଗାଲ	ରୁଖା = (ରୁଖା) ଫୀକା, ସୂଖା, ନୀରସ, ଖୁରଦରା, ନିର୍ମମ, ନିର୍ଦ୍ଦୟୀ
ରୁଖସତ = (ରୁଖସତ) ବିଦାଈ, ଛୁଟ୍ଟୀ, ରବାନଗୀ	ରୁଗର୍ଦା = (ରୁଗର୍ଦା) ମୁହଁ ଫେରନେ ଵାଲା, ନାରାଜ, ରୁଠା ହୁଆ, ଭଟକା ହୁଆ
ରୁଜୂଅ/ରୋଜୁଅ = (ରୁଜୂଅ) ସମ୍ପର୍କ ସାଧନା, ଵାପସ ହୋନା, ଦୋବାରା ମିଲାପ, ଅଦାଲତ ସେ ନ୍ୟାୟ ମାଂଗନା	ରୁଦ = (ରୁଦ) ଦରିଆ, ନଦୀ, ନହର
ରୁଜହାନ = (ରୁଜହାନ) ପ୍ରବୃତ୍ତି, ରୁଚି, ଝୁକାବ	ରୁଦାଦ = (ରୁଦାଦ) ବ୍ୟଥା, ବିଵରଣ, ଦାସ୍ତାନ, ରିପୋର୍ଟ
ରୁତବ = (ରୁତବ) ତାଜା ଖଜୂର	ରୁନୁମା = (ରୁନୁମା) ପ୍ରକଟ ହୋନା, ଘଟିତ
ରୁବାଈ = (ରୁବାଈ) କାବ୍ୟ କି ଏକ ଶୈଲୀ ଜିସ ମେଂ ଚାର ପକିତିଯୋ ମେଂ ବାତ ପୂରୀ ହୋ ଜାତି ହୈ	ରୁନୁମାଈ = (ରୁନୁମାଈ) ବିମୋଚନ, ଅନାଵରଣ, ପହଲୀ ବାର ଦୁଲ୍ହନ କା ଚେହରା ଦିଖାଯା ଜାନା
ରୁଲାନା = (ରୁଲାନା) କିସି କୋ ସତାନା, ରୋନେ ପର ମଜବୂର କରନା	ରୁବାହ = (ରୁବାହ) ଲୋମଙ୍ଗୀ, ବୁଜଦିଲ
ରୁଶଦ = (ରୁଶଦ) ମାର୍ଗଦର୍ଶନ, ପଥ- ପ୍ରଦର୍ଶନ, ହୋଶ ସଂଭାଲନା	ରୁବରୁ = (ରୁବରୁ) ଆମନେ ସାମନେ
ରୁସୁଖ = (ରୁସୁଖ) ପହଞ୍ଚ, ଅଧିକାରୀଯୋ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧ, ରାଜନୀତିଜ୍ଞୋ ସେ ରିଶ୍ତେ	ରୁପୋଶ = (ରୁପୋଶ) ଛୁପା ହୁଆ, ଭାଗା ହୁଆ, ବାଂଛିତ
ରୁସବାଈ = (ରୁସବାଈ) କୁଛ୍ୟାତି, କଲଂକିତ ହୋନା, ବଦନାମୀ	ରୁପହଲା = (ରୁପହଲା) ଚାଁଦୀ କା ବନା ହୁଆ, ଚାଁଦୀ କେ ରଂଗ କା
ରୁ = (ରୁ) ଚେହରା, ମୁଖଡ଼ା, ସାମନା, କାରଣ	ରୁମାଲ = (ରୁମାଲ) ମୁହଁ ପୋଛନେ ଵାଲା କପଡ଼ା, ନୈପକିନ
ରୁଇଦଗୀ = (ରୁଇଦଗୀ) ଉଗନା, ଵନସ୍ପତି କା ବଢ଼ନା ହରିୟାଲୀ	ରୁଵୀୟତ = (ରୁଵୀୟତ) ଦୀଦାର, ନଜର ଆନା
ରୁଝ = (ରୁଝ) କପାସ	ରୁଶିନାସ = (ରୁଶିନାସ) ପରିଚିତ, ପହଚାନନେ ଵାଲା
	ରୁସିଯାହ = (ରୁସିଯାହ) ମୁହଁ କାଲା କରନେ ଵାଲା, ପାପୀ, ବୁରେ ଆଚରଣ କା ବ୍ୟକ୍ତି

ରୁହ = (ରୁ) ଆତ୍ମା, ଜାନ
ରୁଧା = (ରୁ) ଖାବ, ସପନା
ରେଖତା = (ରେଖା) ମିଲି ଜୁଲି ଭାଷା
 ଅର୍ଥାତ ଉର୍ଦୂ ବିଖରା ହୁଆ, ଈଟ,
 କଂକର, ଉର୍ଦୂକୀ ଶାଏରି
ରେଖତୀ = (ରେଖା) ଵହ କାଵ୍ୟ ଜୋ
 ମହିଳାଓଙ୍ଗେ ବୋଲି ମେଂ କହି ଜାଏ
ରେଗ = (ରେଗ) ରେତ, ବାଲୁ
ରେଗିସ୍ଟାନ = (ରେଗିସ୍ଟାନ) ମରୁସ୍ଥଳ,
 ମରୁଭୂମି, ବଞ୍ଜର ଧରତୀ, ରେଗଜାର
ରେଜ୍ = (ରେଜ) କିସି ଚିଜକା ଅଂଶ,
 ବହାନେ ଵାଲା, ଗିରାନେ ଵାଲା
ରେଜା = (ରେଜ) ଟୁକଡ଼ା, ପାରଚା, ପୁର୍ଜା
ରେଜିଶ = (ରେଜିଶ) ନାକ ସେ ପାନୀ
 ବହନା, ଜୁକାମ, ନଜଲା
ରେଜଗାରୀ = (ରେଜଗାରୀ) ଖୁଦରା ପୈସେ,
 ସିକକେ ଵାଲୀ କରିବା
ରେଲା = (ରେଲା) ବାଢ଼କା ଧାରା, ପାନୀକା
 କା ଚଢାଵ, ଭୀଡ଼କା ଧକକା
ରେଲ ପେଲ = (ରେଲ ପେଲ) ଧକକମ ଧକକା,
 ଭୀଡ଼କା ଆଗମନ, ବହୁତାୟତ
ରେଶା = (ରେଶା) ନର୍ସେ, ରଙ୍ଗେ, ସୂତ ଏଂବ
 ଫଲୋକେ ତାର, ଫୁସଡ଼ା
ରେଶା ଦଵାନୀ = (ରେଶା ଦଵାନୀ) ବିଘଟନକାରୀ
 ସାଜିଶ, ଦଂଗା କରାନା, ଜୋଡ଼ିତୋଡ଼ି
ରେହନ = (ରେହନ) ଗିରବୀ ରଖନା, ବନ୍ଧକ
ରେହାନ = (ରେହାନ) ତୁଲସୀକା ପୌଦା

ରେହବାନିଯତ = (ରେହବାନିଯତ) ସଂନ୍ୟାସ,
 ଦୁନିଆ ସେ କିନାରା କରନା,
 ଅଧ୍ୟାତମ ସେ ଜୁଝନା
ରେହଲ = (ରେହଲ) କୁରାନ ଶରୀଫ ରଖନେ
 କେଲିଏ ଲକଙ୍କା କା ବନା ଏକ ସ୍ଟେଂଡ
ରେହଲତ = (ରେହଲତ) ନିଧନ, ମୃତ୍ୟୁ,
 ପ୍ରସ୍ଥାନ
ରୋକ = (ରୋକ) ପ୍ରତିବଂଧ, ଆଙ୍ଗ, ରୁକାଵଟ
ରୋଜ୍ = (ରୋଜ୍) ଦିବସ, ଵାର, ତିଥି, ଦିନ
ରୋଜା = (ରୋଜା) ଉପବାସ, ବ୍ରତ, ସ୍ରୋଦୟ
 ସେ ପହଲେ ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ତକ ଖାନା
 ପିନା ଛୋଡ଼ନା
ରୋଜାନା = (ରୋଜାନା) ପ୍ରତିଦିନ, ଦୈନିକ
ରୋଜି = (ରୋଜି) ଜୀବିକା, ରୋଜଗାର
ରୋଜନାମା = (ରୋଜନାମା) ଦୈନିକ ସମାଚାର ପତ୍ର
ରୋଜନାମଚା = (ରୋଜନାମଚା) ହର ଦିନ କା
 ବିଵରଣ, ଥାନେ କା ରଜିସ୍ଟର, ଡାଯରୀ
 ମେଂ ଲିଖି ଯାଦଦାଶତ
ରୋବ = (ରୋବ) ଭୟ, ଧାକ, ଦବଦବା
ରୌ = (ରୌ) ପାନୀ କା ବହାଵ, ଜୋଶ,
 ଧୁନ, ସେନା, ଭୀଡ
ରୌଗନ = (ରୌଗନ) ତେଲ, ଧୀ, ଚିକନାଈ
ରୌଜା = (ରୌଜା) ମକ୍କବରା, ଦରଗାହ ପର
 ବନା ଭଵନ, ସମାଧି ସ୍ଥଳ
ରୌଁଦନା = (ରୌଁଦନା) ପୈରୋ ସେ କୁଚଲନା,
 ବରବାଦ କରନା
ରୌନକ = (ରୌନକ) ଚହଲ ପହଲ,

चमक, सौंदर्य, सजावट, भीड़ भाड़
रौशन = (رُشْن) चमकता हुआ,
 उज्ज्वल, चमकदार
रौशनी = (رُشْنی) उजाला, प्रकाश,
 दृष्टि
रौशनाई = (رُشْنے) उजाला, नूर,
 लिखने वाली सियाही, इंक

ل (L)

لَفِين = (لفین) ज़ालिम, दुराचारी,
 नरक में जाने वाला, शापित
لَكْوَدَكْ = (لکودک) लम्बा चौड़ा
 स्थान, चटियल मैदान, वीराना,
 जहाँ दूर तक पेड़ न हों
لَكْبَ = (لکب) उपनाम
لَكْبَا = (لکبا) एक प्रकार का
 पक्षाधात जिसमें मुँह टेढ़ा हो जाता
 है, फ़ालिज
لَخْت = (لخت) टुकड़ा, अंश, अंग,
 हिस्सा
لَخْتا = (لختا) जमे हुए रक्त का
 टुकड़ा
لَخْتے جِيَر = (لختے جیر) पुत्र या पुत्री,
 जिगर का टुकड़ा
لَغَن = (لغن) बड़ा सा बर्तन जिस

में आठा गूंधा जाता है, सम्बन्ध,
 धुन, खयाल
لَغَان = (لغان) कृषि पर लगने
 वाला सरकारी कर
لَغَانا = (لغانا) छूना, जोड़ना,
 चिपकाना, टांकना, उकसाना,
 चुगाली करना, उलझाना
لَغَام = (لغام) बाग, घोड़े का मुँह
 बाँधने वाला चमड़े का फ़ीता
لَغَو = (لغو) बेतुका, वाहियात,
 अर्थहीन, व्यर्थ, बकवास
لَغَزِيش = (لغزیش) फ़िसलना, चूक,
 भूल, गलती, भटकना
لَجَام = (لجام) लगाम, बाग
لَجَيْز = (لجز) स्वादिष्ट, मजेदार
لَجَّات = (لچات) स्वाद, मज़ा,
 ज़ायक़ा, आनंदमय,
لَث = (لٹ) जटा, बालों की लड़ी,
 रस्सी, डोरी
لَذَّا إِي = (لذّا اي) युद्ध, जंग, झगड़ा
لَذَّكَا = (لذّکا) पुत्र, बालक, छोकरा
لَذَّكِي = (لذّکي) पुत्री, कन्या, बालिका
لَذَّنَا = (لذّنا) विवाद, तकरार,
 झगड़ा, आपस में टकराना, ज़ोर
 आज़माई, कुश्ती,
لَت = (لت) बुरी आदत
لَتَافَت = (لتافت) अनुग्रह, उम्दगी,

ନର୍ମି, ମୁଲାୟମିଯତ, ସଫାଈ,
ପାକିଜଗୀ,
ଲତାଇନା = (ଲାତେ) ଲାତେ ମାରନା,
ଧୁତକାରନା, ଆଲୋଚନା କରନା,
ଡାଂନା ଫଟକାରନା
ଲତୀଫା = (ଲିଫ୍ମ) ଚୁଟକୁଲା, ମଜେଦାର
ବାତ, ହାସ୍ୟ ବ୍ୟଂଗ, ଜୋକ
ଲତପତ = (ଲଥପଥ) ଲଥପଥ, ସନା
ହୁଆ, ବୁରା ହାଲ, ଭରା ହୁଆ
ଲନତରାନୀ = (ଲିନ୍ତାନୀ) ଅପନୀ ବଡ଼ାଈ
କରନା, ଡିଂଗ ମାରନା, ଦୂର କି ହାଁକନା,
ଲଂଗୋଟ = (ଲାଙ୍ଗୁଟ) କଚ୍ଛା, ଗୁପ୍ତାଂଗ
ଢାଂକନେ ଵାଲା କପଡ଼ା ଜୋ ପହଲବାନ
ଯା ସାଧୁ ବାଂଧିତେ ହୁଁ
ଲଂଗୋଟୀ = (ଲାଙ୍ଗୁଟୀ) ଧୋତୀ, ସାଡ଼ୀ, କମର
କେ ନୀଚେ ବାଁଧା ଜାନେ ଵାଲା କପଡ଼ା
ଲଂଗଡ଼ା = (ଲାଙ୍ଗିର୍ଦ୍ଦା) ଜିସ କା ପୈର ଖରାବ
ହୋ ଯା ପୈର ନ ହୋ, ଦିଵ୍ୟାଂଗ, ଆମୋଂ କି
ଏକ ପ୍ରଜାତି
ଲଂଗର = (ଲାଙ୍ଗର) ବୋଝା, ଜହାଜ କୋ
ଠହରାନେ ଵାଲା ଭାରୀ ଲୋହା, ଜହାଁ
ମୁଫ୍ତମେ ଖାନା ମିଲେ
ଲପଟ = (ଲାପଟ) ଆଂଚ, ଶୋଲା, ଲୁଗର୍ମ
ହଵା, ଲୌ
ଲପାଟୀ = (ଲାପାଟୀ) ଝୂଠା, ଫେକ୍କୁ
ଲପକନା = (ଲାପକନା) ଝାପଟନା, ଦୌଡନା,
ଉଚକନା, ଛୀନନା

ଲଫ = (ଲଫ) ଲପେଟା ହୁଆ, ତହ କିଯା
ହୁଆ, ସଂଲଗନ
ଲଫ୍ଜ = (ଲଫ୍ଜ) ଶବ୍ଦ, ବାତ
ଲଫଫାଜ = (ଲଫଫାଜ) ଫେକ୍କୁ, ଲମ୍ବୀ
ଲମ୍ବୀ ହାଁକନେ ଵାଲା
ଲବ = (ଲବ) ହୋଟ, କିନାରା, ମୁଡେର,
ସାହିଲ
ଲବୋ ଲହଜା = (ଲବୋ ଲହଜା) ଉଚ୍ଚାରଣ,
ବାତ କରନେ କା ତରୀକା, ବୋଲନେ କା
ଅଂଦାଜ
ଲବାଦା = (ଲବାଦା) ଊପର ସେ ନୀଚେ ତକ
ବଦନ କୋ ଢାଂକନେ ଵାଲା ଵସ୍ତର
ଲବଲବୀ = (ଲବଲବୀ) ବଂଦୁକ ଯା ପିସ୍ତୋଲ
କା ଟ୍ରିଗର
ଲବନ = (ଲବନ) ଦୂଧ
ଲବୈକ = (ଲବୈକ) କିସି କି ଆଵାଜ
ପର ଜଵାବ ଦେନା କି ହାଜିର ହୁଁ,
ଉପସ୍ଥିତ ହୁଁ କହନା
ଲମ୍ହା = (ଲମ୍ହା) ପଲ, ଘଡ଼ୀ, ସେକେଣ୍ଡ,
ଆଁଖ ଝାପକନେ କି ଅବଧି
ଲରଜିଶ = (ଲରଜିଶ) କଂପନ, କପକପୀ,
ଥରଥରାହଟ
ଲରଜନା = (ଲରଜନା) ହିଲନା, କାଂପନା,
ଥରାନା, ଡରନା
ଲଲକାରନା = (ଲଲକାରନା) ଚୁନୌତୀ ଦେନା,
ନାରା ଲଗାନା, ପୁକାରନା, କଙ୍କକ କର
ବୋଲନା

ଲଶ୍କର = (ଲଶ୍କର) ଅସଂଗଠିତ ସେନା,
ଭୀଡ଼ ଭାଡ଼, ସମୁହ, ଛାଵନୀ, କୈମ୍ପ
ଲବାରା = (ଲବାରା) ଗାୟ ଭୈସ କା ବଛଡ଼ା
ଲବାଜିମ = (ଲବାଜିମ) ଆବଶ୍ୟକ ତତ୍ତ୍ଵ,
ଅନିଵାର୍ୟ ଵସ୍ତୁଏଂ
ଲବ୍ବାମା = (ଲବ୍ବାମା) ମନୁଷ୍ୟ କୀ
ଆଂତରାତମା ଜୋ ଗ୍ଲତ କାମ କରନେ
ପର ଉତ୍ସକି ଭର୍ତ୍ତସନା କରେ
ଲହୂ = (ଲହୂ) ରକତ, ଖୂନ, ଏକ ବାପ
ଦାଦା କି ସନ୍ତାନ
ଲହକ = (ଲହକ) ଝୁମନା, ଯୌଵନ, ହଵା
କେ ସାଥ ଫୈଲନେ ଵାଲୀ ସୁଗଂଧ
ଲହଜା = (ଲହଜା) ବୋଲନେ କା ଅଂଦାଜ,
କାବ୍ୟ ଶୈଲୀ, ଗୁଫତଗୁ କା ତରୀକା
ଲହଜା = (ଲହଜା) ପଲ, ଲମ୍ହା, ପଲକ
ଝପକନେ କି ଅବଧି
ଲହଦ = (ଲହଦ) ସମାଧି, କବ୍ର, ମଜାର,
ବହ ଗଡ଼ା ଜିସ ମେଂ ମୃତ ଶରୀର ରଖା
ଜାତା ହୈ
ଲହନ = (ଲହନ) ସୁରିଲୀ ଆଵାଜ,
ଅଚ୍ଛା ଗଲା
ଲହମ = (ଲହମ) ଗୋଶତ, ମାଂସ
ଲହର = (ଲହର) ତରଙ୍ଗ, ପାନୀ କି ମୌଜ,
ଜ୍ଵାର ଭାଟା, ଉମଂଗ, ଜୋଶ, କଢ଼ି ଗର୍ମୀ
ଯା ସର୍ଦି
ଲହଲହାନା = (ଲହଲହାନା) ଝୁମନା, ଫଳନା
ଫୂଲନା, ହଵା ସେ ହିଲନା

ଲା = (ଲା) ବିନା, ବଗୈର, ନହିଁ, ନା
ଲଇବ = (ଲଇବ) ଖେଲ କୂଦ, ଦିଲ
ବହଲାନା, ସୈର ସପାଟା
ଲାଇଲମ = (ଲାଇଲମ) ଅନଜାନ, ଅଜ୍ଞାନ,
ଅନଭିଜ, ବେଖବର
ଲାଏକ୍ = (ଲାଏକ୍) ଯୋଗ୍ୟ, କାବିଲ,
ଉପ୍ୟୁକ୍ତ, ଅନୁକୂଳ
ଲାଓବାଲୀ = (ଲାଓବାଲୀ) ବେପରବାହ,
ବେଫିକ୍ରା, ମସ୍ତ
ଲାଗ = (ଲାଗ) ଲଗାଵ, ସଂବଂଧ, କ୍ଷେତ୍ର,
ଲଗନ, ପ୍ରେମ,
ଲାଗତ = (ଲାଗତ) ପ୍ରାସଂଗିକ ବ୍ୟୟ,
ମୂଳ୍ୟ, ଖର୍ଚ୍ଚ, କାସ୍ଟ
ଲାଗର = (ଲାଗର) ଦୁବଲା ପତଳା,
କମଜୋର, କ୍ଷୀଣ
ଲାଜବାବ = (ଲାଜବାବ) ଅତୁଲନୀୟ,
ଜିସ କା ଜଵାବ ନ ହୋ, ବଢ଼ିଯା,
ଶାନଦାର
ଲାଚାର = (ଲାଚାର) ଅସହାୟ, ମଜବୂର, ବେବସ
ଲାତ = (ଲାତ) ପାଁବ ସେ ପ୍ରହାର, ଠୋକର
ଲାନତ = (ଲାନତ) ଅଭିଶାପ, ଶାପ,
ଫଟକାର, ଧୂତକାରନା
ଲାଂଘନା = (ଲାଂଘନା) ଫାଂଦନା, ଛଲାଂଗ
ମାରନା, ପାର କରନା, ଊପର ସେ ଗୁଜ଼ର
ଜାନା
ଲାଂବା = (ଲାଂବା) ଲମ୍ବା, ଠିକ୍
ଲାପରବା = (ଲାପରବା) ଲାପରବାହ, ଦ୍ୟାନ

ਨ ਰਖਨੇ ਵਾਲਾ, ਅਲਹੜ	ਲਿਯਾਕਤ = (ਤੱਤ) ਧੋਗਤਾ, ਪ੍ਰਵੀਣਤਾ
ਲਾਮ = (ਮਾਲ) ਸੇਨਾ, ਫੌਜ, ਸੈਨ੍ਯ ਦਸਤਾ	ਲਿਵਾ = (ਲਾਵ) ਝੰਡਾ, ਧਵਜ, ਪਰਚਮ, ਅਲਮ
ਲਾਮਬੰਦੀ = (ਲਾਮਬੰਦੀ) ਸੇਨਾਓਂ ਕਾ ਆਮਨੇ ਸਾਮਨੇ ਆਨਾ, ਮੌਚਾ ਬੰਦੀ ਕਰਨਾ	ਲਿਸਾਨ = (ਲਾਨ) ਭਾਸਾ, ਬੋਲੀ, ਜ਼ਬਾਨ
ਲਾਲ = (ਲਾਲ) ਰੋਡ, ਸੁਰੱਖਿ, ਬੇਟਾ, ਪੁੜ੍ਹਾ, ਰੰਗ ਕਾ ਨਾਮ	ਲਿਹਾਜ਼ = (ਲਾਹਿਜ਼) ਆਦਰ, ਸਮਮਾਨ, ਇਧਾਨ, ਖਾਂਧਾਲ ਰਖਨਾ, ਵਾਣਿ, ਨਜ਼ਰ
ਲਅਲ = (ਲਾਲ) ਲਾਲ ਰੰਗ ਕਾ ਹੀਰਾ	ਲਿਹਾਜਾ = (ਲਾਹਿਜਾ) ਇਸਲਿਏ, ਅਤ; ਤਾਕਿ
ਲਾਲਚ = (ਲਾਲਚ) ਲੋਭ, ਫੁਸਲਾਵਾ	ਲੀਕ = (ਲੀਕ) ਲਕੀਰ, ਰਾਸਤਾ, ਸੱਡਕ, ਪਗਡੰਡੀ, ਗਾਡੀ ਕੇ ਪਹਿਥੇ ਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨ
ਲਾਵਾਰਿਸ = (ਲਾਵਾਰਿਸ) ਜਿਸ ਕਾ ਕੋਈ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋ	ਲੁਕੁਮਾ = (ਲੁਕੁਮਾ) ਨਿਵਾਲਾ, ਕੌਰ, ਖਾਨੇ ਕੀ ਵਹ ਮਾਤਰਾ ਜੋ ਏਕ ਬਾਰ ਮੈਂ ਮੁੱਹ ਮੈਂ ਡਾਲੀ ਜਾਏ
ਲਾਸ਼ = (ਲਾਸ਼) ਪਾਰਥਿਵ ਸ਼ਰੀਰ, ਮੂਤ ਵਧਕਿਤ, ਮੁਰਦਾ	ਲੁਗਤ = (ਲੁਗਤ) ਬੋਲੀ, ਭਾਸਾ, ਸਾਫ਼ਕੋਸ਼, ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ
ਲਾਹਏ ਅਮਲ = (ਲਾਹਏ ਅਮਲ) ਰਣਨੀਤਿ, ਕਾਰ੍ਯ ਯੋਜਨਾ, ਕਾਰ੍ਯਨੀਤਿ, ਕਾਰ੍ਯਕ੍ਰਮ,	ਲੁਤਫ਼ = (ਲੁਤਫ਼) ਮੇਹਰਬਾਨੀ, ਕ੃ਪਾ, ਨਰਮੀ, ਮਜ਼ਾ
ਲਾਹਕ = (ਲਾਹਕ) ਪੀਛੇ ਲਗ ਹੁਆ, ਸੰਲਗਨ, ਮਿਲਾ ਹੁਆ, ਜੁੜਾ ਹੁਆ	ਲੁੰਡਾ = (ਲੁੰਡਾ) ਦੁਮ ਕਟਾ, ਬਿਨਾ ਸਾਖਾਓਂ ਔਰ ਪਤੌ ਵਾਲਾ ਪੇੜ, ਜਿਸਕਾ ਕੋਈ ਸਾਥੀ ਨ ਹੋ
ਲਿਏ = (ਲਿਏ) ਵਾਸਤੇ, ਹੇਤੁ, ਕ੍ਰਮ, ਗਰਜ	ਲੁੰਜਾ = (ਲੁੰਜਾ) ਹਾਥ ਪਾਂਵ ਸੇ ਵੰਚਿਤ, ਅਧੰਗ, ਦਿਵਧਾਂਗ
ਲਿਪਟਨਾ = (ਲਿਪਟਨਾ) ਪੀਛੇ ਲਗ ਜਾਨਾ, ਗਲੇ ਮਿਲਨਾ, ਬਾਹੋਂ ਮੈਂ ਭਰਨਾ	ਲੁਬ = (ਲੁਬ) ਨਿਚੋਡ, ਸਤ, ਖੁਲਾਸਾ, ਸੰਕ਷ੇਪ
ਲਿਫਾਫਾ = (ਲਿਫਾਫਾ) ਆਵਰਣ, ਵਹ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਪਰ ਲਪੇਟੀ ਜਾਏ, ਕਾਗਜ਼ ਕਾ ਕਵਰ	ਲੁਬ-ਏ-ਲੁਬਾਬ = (ਲੁਬ-ਏ-ਲੁਬਾਬ) ਸਾਰ ਕਾ ਸਾਰ, ਸਤ ਕਾ ਸਤ, ਅਤਿ ਵਿਸ਼ੁਦਧ
ਲਿਬਾਸ = (ਲਿਬਾਸ) ਵਸਤ੍ਰ, ਕਪਢੇ, ਪਹਨਾਵਾ, ਪਰਿਧਾਨ, ਫੇਸ	ਲੁਭਾਨਾ = (ਲਿਭਾਨਾ) ਆਕਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੀ ਕੋ ਲਾਲਚ ਦੇਨਾ, ਮੋਹਨਾ,

ଫୁସଲାନା
ଲୁହାନ = (ଲୁହ) ଖୂନ୍ ଥିଲା, ଯହ ଶବ୍ଦ ଲହୁ-ଲୁହାନ କେ ସାଥ
 ପ୍ରୟୋଗ ହୋତା ହୈ
ଲୁ = (ଲୁ) ଗର୍ମ ହଵା
ଲୂଆବ = (ଲୂଆବ) ଥୁକ୍, ରାଲ, ଲେସ, ଚେପ
ଲୂନୀ = (ଲୂନୀ) ଖାରା, ଶୋରା, ବହ
 ନମକିନ ମିଟ୍ଟି ଜୋ ଦୀବାର ଥେବା
 ଝଙ୍ଗିତାହୀନ
ଲେକିନ = (ଲେକିନ) କିନ୍ତୁ, ପରନ୍ତୁ
ଲେନା = (ଲେନା) ପ୍ରାପ୍ତ କରନା, ପକଙ୍ଗନା,
 ସଂଭାଲନା
ଲେପ = (ଲେପ) ମରହମ, ଆଵରଣ, ତହ,
 ଘାଵ ପର ଔଷଧି ଲଗାନା
ଲେସ = (ଲେସ) ଚିପଚିପାହଟ, ଗୋବର
 ମିଲି ମିଟ୍ଟି, ଚେପ, ଚିପକନେ ବାଲା
 ଦ୍ରଵ୍ୟ
ଲୈ = (ଲୈ) ଧୁନ, ତାନ, ସୁର, ଆଵାଜ
ଲୈଲ = (ଲୈଲ) ରାତ, ରାତ୍ରି
ଲୈଲୋ ନହାର = (ଲୈଲୋ ନହାର) ରାତ ଦିନ
ଲୈଲା = (ଲୈଲା) କାଲୀ, ସାଂଵଲୀ,
 ହସୀନା, ମଜନୂର କୀମିକା
ଲୈସ = (ଲୈସ) ତୈୟାର, କିଲ କାଟେ ଥିଲା
 ଦୁରୁସ୍ତ, ହଥିଯାରୀ ଥିଲା
ଲୋ = (ଲୋ) ପକଙ୍ଗୋ, ଥାମୋ, ସଂଭାଲୋ
ଲୋଗ = (ଲୋଗ) ବହୁତ ଥିଲା, ଆଦମୀ,
 ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ କାମକାଳୀନ

ଲୋଧୀ = (ଲୋଧୀ) ପଠାନୋ କା ଏକ ବଂଶ
ଲୌଂଦା = (ଲୌଂଦା) ଢେଲା, ଡଲା, ଗୁନ୍ଧୀ ହୁଇ
 ମିଟ୍ଟି, ମକଖନ କା ଡଲା
ଲୋବାନ = (ଲୋବାନ) ଏକ ଗୌଦ ଜୋ
 ଜଳାଏ ଜାନେ ପର ସୁଂଗଂଧ ଦେତା ହୈ
ଲୋରୀ = (ଲୋରୀ) ବହ ଗୀତ ଜୋ ମାଁ ବଚ୍ଚେ
 କୋ ସୁଲାନେ କେ ଲିଏ ହଳକି ଆଵାଜ
 ମେଂ ଗାତି ହୈ
ଲୋହାର = (ଲୋହାର) ଲୋହେ କି ଚିର୍ଜେ ବନାନେ
 ବାଲା
ଲୋହୟା = (ଲୋହୟା) ଲୋହେ କା ସାମାନ୍ୟ
 ବେଚନେ ବାଲା
ଲୌ = (ଲୌ) ଜ୍ୟୋତି, ଶୋଲା, ଧ୍ୟାନ,
 ଆଶା, କାନ କା ନିଚଲା ହିସ୍‌ସା
ଲୌଡା = (ଲୌଡା) ଛୋକରା, ବହ ଲଙ୍କା
 ଜିସ କି ଦାଢ଼ୀ ମୁଣ୍ଡନ ନିକଲି ହୋ
ଲୌହ = (ଲୌହ) ଲିଖନେ କି ତଖ୍ତି,
 ମୁଖପୃଷ୍ଠ, କବ୍ର ପର ମୃତକ କେ ନାମ
 କା ପତ୍ଥର

व (्)

वकील = (لیل) अधिवक्ता, कानून की डिग्री लेकर अदालत में वकालत करने वाला

वकालत = (تھ) किसी मुकद्दमे में वादी या सफाई पक्ष की पैरवी करना, विकालत

वक़अत = (قہ) साख, अहमियत, विश्वसनीयता

वक़ार = (رہ) गरिमा, प्रतिष्ठा, गौरव, भारी भरकम पन

वक़त = (ت) समय, युग, घड़ी, पल, अवधि, बारी, आयु, मौत, मुसीबत

वक़ती = (پن) अस्थाई, टेम्परेरी, अंतरिम, आकस्मिक

वक़फ़ = (ف) ठहरना, ट्रस्ट, जायदाद को जन-कल्याण के लिए समर्पित करना

वक़फ़ा = (فہ) अन्तराल, इंटरवल

वगरना = (رگ) अन्यथा, वर्ना, और अगर नहीं

वगा = (و) युद्ध, लड़ाई, हंगामा, दंगा

वज़अ = (ع) दर्द, टीस

वजाहत = (وجہت) सुन्दरता, सम्मान, दबदबा, चेहरे का तेज

वज़د = (بڑو) बहुत अधिक खुशी, हाल, बेखुदी, सूफियों की महफिल का हाल आना

वज़ह = (جہ) चेहरा, शक्ल, सूरत, वजह, कारण, तरफ़, ओर, ढंग

वज़अ = (عہ) प्रारूप, स्वरूप, डिजाइन, चलन, बनावट, फैशन

वज़ीफ़ा = (ظہیفہ) छात्रवृत्ति, पैशन, रोज़ पढ़ी जाने वाली दुआ, किसी बात की रट लगाना

वतीरा = (بڑی) आचरण, स्वभाव, आदत, रीति

वतन = (بُلگ) स्वदेश, मातृभूमि, गृहनगर,

वफ़ा = (فہ) निष्ठा, दोस्ती निभाना, साथ देना, नमक हलाली

वफ़ات = (وفہ) मृत्यु, देहांत, मौत

वफ़د = (بڑا) प्रतिनिधिमंडल, दल, शिष्टमंडल

वबा = (بڑا) महामारी, छूत की बीमारी, मौसम के साथ आने वाले रोग

वबाल = (بڑا) बवाल, मुसीबत, झागड़ा, विपदा, उलझन

वर = (و) उपर, शक्तिशाली, प्रबल

वरा = (وہ) पीछे की ओर, दूसरी

तरफ़, पीठ के पीछे, परे, सिवा,	उत्साह, बहुत अधिक शौक
अतिरिक्त	वसीक़ा = (وسيڪا) समझौता,
वरक़ = (ور) पृष्ठ, पत्रक, पतर,	अनुबंध, सहमति पत्र, एग्रीमेंट,
सोने या चाँदी का कुटा हुआ टुकड़ा,	प्रामिसरी नोट, प्रोनोट
शीट, पेज	वसूک़ = (وسوك) भरोसा, विश्वसनीय,
वरग़लाना = (وړلنا) भड़काना, धोखा	पक्का स्रोत
देना, बहकाना, अपहरण करना	वही = (ويه) ईश्वरीय संदेश जो
वर्ज़िश = (ورجش) व्यायाम, कसरत	पैगम्बरों या अवतारों के माध्यम
वरता = (وارتا) भंवर, मृत्यु का	से आया था
स्थान, ऐसी जगह जहाँ से	वहदानियत = (وھدانیت) एकेश्वरवाद,
निकलने का रास्ता न हो	एकता
वर्द = (ور) गुलाब का फूल	वहदत = (وھدت) एक होना,
वर्दी = (وردي) फौजी लिबास,	यकताई, अकेलापन
यूनिफार्म, एक प्रकार के सैनिक	वहम = (وھم) भ्रम, शक, काल्पनिक
बैंड को भी वर्दी कहते हैं	वहशी = (وھشی) जंगली, असभ्य,
वर्ना = (ورنا) अन्यथा, नहीं तो	क्रूर, बर्बर
वरम = (ورم) सूजन, शरीर के	वहाबी = (وھابي) एक मुस्लिम वर्ग
किसी अंग का फूल जाना	वहाज = (وھاج) बहुत चमकता
वल्दियत = (وھليت) पितृत्व, पिता	हुआ, ज्योतिर्मय
का नाम	वा = (وا) खुला हुआ, फैला हुआ,
वली = (ولي) वह मनुष्य जो खुदा के	विशाल, दुबारा, दूसरी बार, फिर
करीब हो, संरक्षक, मेहरबान	पीछे
वलीमा = (وليما) विवाह के बाद वर	वअज़ = (وھج) प्रवचन, धार्मिक
की तरफ से दिया जाने वाला	भाषण
महाभोज	वाएज़ = (وھائج) प्रवचन देने वाला
वले = (لے) मगर, किन्तु	वाक़िआ = (وڪيا) घटना, प्रकरण,
वलवला = (لواش) जोश, उमंग,	जग बीती, आप बीती, वारदात,

ମାଜରା, ବିଵରଣ

ବାଗୁଜାର = (ବାଗୁଜାର) କିସି କି ଜମୀନ
ଯା ଜାୟଦାଦ ଵାପସ କରନା, ଛୋଡ଼ ଦେନା
ବାଜିଦ = (ବାଜିଦ) ବାତ ନିକାଲନେ
ବାଲା, ପାନେ ବାଲା, ବୁଜୁଦୁ ଦେନେ ବାଲା
ବାଜିବ = (ବାଜିବ) ଅନିଵାର୍ୟ, କର୍ତ୍ତଵ୍ୟ,
ଉପ୍ୟୁକ୍ତ, ଆଵଶ୍ୟକ
ବାଜେଏ = (ବାଜେଏ) ବନାନେ ବାଲା, ନିର୍ମାତା
ବାଜେହ = (ବାଜେହ) ସ୍ପଷ୍ଟ, ସାଫ୍ ସାଫ୍
ଲିଖା ହୁଆ, ଉଜାଗର
ବାଙ୍ଗା = (ବାଙ୍ଗା) ମୋହଲ୍ଲା, ଟୋଲା, ଗଲୀ,
କ୍ଷେତ୍ର, ଦେଶ, ରାଜ୍ୟ
ବାଦା = (ବାଦା) ପ୍ରତିଜ୍ଞା, ଵଚନ
ବାଦୀ = (ବାଦୀ) ଘାଟୀ, ନୀଚୀ ଜମୀନ, ଦୋ
ପର୍ଵତୀରେ ବୀକ କି ଧରତି
ବାଦୀଦ = (ବାଦୀଦ) ମୁଢ଼ କର ଦେଖନା,
ଲୌଟ କର ଦେଖନା
ବାପସ = (ବାପସ) ପୀଛେ, ପଲଟନା,
ଲୌଟନା, ବାଦ ମେଂ, ଅସ୍ଵୀକୃତ, ରଦ୍ଦ
କିଯା ହୁଆ, ଦୁବାର
ବାଫିର = (ବାଫିର) ବହୁତ, ଭରପୂର, ଥୋକ
ମେଂ, ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମାତ୍ରା ମେଂ
ବାବସ୍ତା = (ବାବସ୍ତା) ସମ୍ବନ୍ଧିତ,
ନାତେଦାର, ପ୍ରତିବଦ୍ଧ, ଜୁଡ଼ା ହୁଆ,
ନୌକର ଚାକର
ବାର = (ବାର) ଚୋଟ, ହମଲା, ମାର, ଘାଵ
ଲଗାନା, ଅଵସର, ବାରି

ବାରା = (ବାରା) ବଚତ, କିଫାଯତ, ଲାଭ,

ଫାୟଦା, ବୀମାରୀ ସେ ଛୁଟକାରା

ବାରିଦ = (ବାରିଦ) ଆଗନ୍ତୁକ, ଆନେ ବାଲା,
ପହଁଚନେ ବାଲା, ଦାଖିଲ ହୋନେ ବାଲା

ବାରିଦାତ = (ବାରିଦାତ) ବାରଦାତ,
ଘଟନା, ଦୁର୍ଘଟନା, ହତ୍ୟା ଚୋରି ଯା
କୋଈ ଔର ଜୁର୍ମ

ବାରିସ = (ବାରିସ) ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ, ମୃତ
ବ୍ୟକ୍ତିକ ମାଲ କା ହକ୍କଦାର

ବାରେ ନ୍ୟାରେ = (ବାରେ ନ୍ୟାରେ) ଖୂବ ଲାଭ
ହୋନା, ପାଂଚୋ ତୁମିଲିଯୁଁ ଧୀ ମେଂ ହୋନା,
ବଲ୍ଲେ ବଲ୍ଲେ ହୋନା

ବାରଫ଼ତଗୀ = (ବାରଫ଼ତଗୀ) ଆପେ ସେ ବାହର
ହୋନା, ବେଖୁଦୀ, ବେଖବରୀ

ବାରସ୍ତଗୀ = (ବାରସ୍ତଗୀ) ଛୁଟକାରା,
ଆଜାଦୀ, ନିଜାତ, ମୁକିତ ମିଲନା

ବାରନା = (ବାରନା) ନିଛାଵର କରନା,
ଭେଟ ଦେନା, କୁର୍ବାନ କରନା, ସଦକ୍ଳା
କରନା

ବାବୈଲା = (ବାବୈଲା) ତୁମ୍ହି ଆଵାଜ ମେଂ
ରୋନା ପୀଟନା, ଦୋହାଈ ଦେନା, ଫରିଯାଦ
କରନା

ବାସିକ୍ = (ବାସିକ୍) ପକକା, ଦୃଢ଼,
ମଜ୍ବୂତ, ସ୍ଥାୟୀ

ବାସିତା = (ବାସିତା) ଵାସିତା, ମାଧ୍ୟମ,
ମଧ୍ୟସ୍ଥ, ବିଚୌଲିଯା, ଲଗାଵ,

सମ୍ବନ୍ଧ, କାରଣ, ସରୋକାର
ଵାସେଅ = (ଏଇ) ଫୈଲନେ ଵାଲା,
 ବ୍ୟାପକ, ବିସ୍ତୃତ
ଵାସିଫ୍ = (ଏମଫ) ତାରୀଫ କରନେ
 ଵାଲା, ଗୁଣ ଗାନ କରନେ ଵାଲା
ଵାସିଲ = (ମୁଁ) ମିଲା ହୁଆ,
 ମିଲନେ ଵାଲା, ଜୁଡ଼ା ହୁଆ, ପ୍ରାପ୍ତ ହୋନେ
 ଵାଲା
ଵାହିଦ = (ଏବା) ଏକମାତ୍ର, ଅକେଲା,
 ଏକଳ, ମାତ୍ର
ବିକ୍ରା = (ଟୁ) ହମଲା, ଧାଵା, ଯୁଦ୍ଧ
ବକ୍ରାଏ = (ଟୁଟୁ) ଯୁଦ୍ଧ କେ ସମାଚାର,
 ଯୁଦ୍ଧ ସ୍ଥଳ କେ ହାଲାତ
ବିଜଦାନ = (ଓଜାନ) ଅଂତର୍ଜୀନ,
 ଜାନନା, ଖୋଜନା, ପତା ଲଗାନା
ବିଜାରତ = (ବରାତ) ମଂତ୍ରାଲୟ, ମଂତ୍ରୀ
 ମଂଡଲ
ବିଦାଅ = (ଇଂରା) ବିଦାଈ, ପ୍ରସ୍ଥାନ,
 ବିଦା, ରୁଖସତ
ବିଫାକ୍ = (ପିଂକ) ସଂଘୀୟ ଢାଂଚା,
 ମହାସଂଘ, ଫେଡ଼ରେଶନ, ଫେଡ଼ରଲ
ବିର୍ଦ୍ଦ = (ରିର) ଦୋହରାନା, ଦିନଚର୍ଯ୍ୟ,
 ନିୟମିତ କାମ, ପ୍ରତି ଦିନ କି ଜାନେ
 ଵାଲୀ କ୍ରିୟା
ବିରସା = (ଶର) ଧରୋହର, ଵିରାସତ,
 ମୃତ ରିଶ୍ତେଦାର କା ଛୋଡ଼ା ହୁଆ ଧନ
 ଯା ଜାୟଦାଦ

ବିଲା = (ଲା) ମୋହବ୍ବତ, ମିତ୍ରତା,
 ଉଲଫତ, ମୁହବ୍ବତ
ବିଲାଦତ = (ଲାଇଟ) ଜନମ, ପୈଦା ହୋନା
ବିଲାୟତ = (ଲାଇଟ) ରାଜ୍ୟ, ହୁକ୍ମତ,
 ଅଂଗ୍ରେଜ୍ବୋ କେ ସମୟ ମେଁ ଇଙ୍ଗଲେଣ୍ଡ କୋ
 ବିଲାୟତ କହତେ ଥେ
ବୀରାନ = (ଲାଇନ) ନିର୍ଜନ, ସୁନସାନ, ଏକାଂ
ବୁକୂଆ = (କୁକୁଆ) ଘଟନା, ବାରଦାତ,
 ହଂଗାମା, ଦଂଗା
ବୁଜୂଦ = (କୁଜୂଦ) ଅସ୍ତିତ୍ବ, ଜୀବନ,
 ହସ୍ତୀ, ଉତ୍ପନ୍ନ, ଶରୀର, ବଦନ
ବୁରୁଦ୍ = (ବୁରୁଦ୍) ପ୍ରବେଶ କରନା, ଅଂଦର
 ଆନା, ଆଗମନ

ଶ (ଶ)

ଶଅବ = (ଶୁବ) ପହାଡ଼ି, ସଙ୍କଳ, ଦର୍ଶା,
 ନୀଚୀ ଜମୀନ, ପରିଵାର, ବଂଶ, କବୀଲା
ଶଅବାନ = (ଶୁବାନ) ଅଲଗ କରନା,
 ହିଜରୀ ଵର୍ଷ କା ଆଠବାଂ ମହୀନା
 ଜିସମେ ଶବେ ବରାଅତ ମନାତେହୁଁ
ଶକ = (ଶକ) ସଂଦେହ
ଶକର = (ଶକର) ଖାଂଡ, ଚିନୀ, ବୂରା
ଶକଳ = (ଶକଳ) ସୂରତ, ଚେହରା, ପ୍ରାରୂପ,
 ଆକୃତି, ଢାଂଚା, ଆକାର, ତୌର ତରୀକ୍ରା
ଶକିଲ = (ଶକିଲ) ସୁନ୍ଦର, ଅଚ୍ଛା ଶକଳ
 ଵାଲା

शକୂର = (ଶକୁର) ବହୁତ ଆଭାର ଵ୍ୟକ୍ତ
କରନେ ବାଲା, ଅଧିକ ଶୁକ୍ରିୟା ଅଦା
କରନେ ବାଲା

ଶକେବ = (ଶକୀବ) ସହନ ଶୀଲତା,
ସହିଷ୍ଣୁତା, ସବ୍ରା

ଶକାଵତ = (ଶକାଵତ) କୁରତା, ବଦମାଶୀ,
ସଂଗଦିଲୀ, ବେରମୀ

ଶକ୍ରି = (ଶକ୍ରି) କୁର, ଜାଲିମ, ଅତ୍ୟାଚାରୀ

ଶକ୍ରକ୍ = (ଶକ୍ରକ୍) ଫଟା ହୁଆ, ଦୀଵାର ମେ
ଦରାର ପଡ଼ନା, ଧରତୀ କା ଫଟନା

ଶଖସ = (ଶଖସ) ଵ୍ୟକ୍ତି, ଆଦମୀ

ଶଛିସ୍ୟତ = (ଶଛିସ୍ୟତ) ଵ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ

ଶଗାଲ = (ଶଗାଲ) ଗୀଦଙ୍ଗ, ସିଯାର

ଶଗଫ୍ = (ଶଗଫ୍) ବହୁତ ଦିଲଚସ୍ପୀ,
ବେହଦ ଲଗାଵ, ଜ୍ୟାଦା ଆକର୍ଷଣ,
ଅଧିକ ଝୁକାବ

ଶଜର = (ଶଜର) ପେଡ, ଵୃକ୍ଷ, ଦରଖତ

ଶଜରା = (ଶଜରା) ଵଂଶାଵଲୀ, ପୁରଖୋକେ
ନାମୋ କି ସୂଚୀ, ଗାଁବ କେ ଖେତୋକା
ମାନଚିତ୍ର

ଶତ = (ଶତ) ନଦୀ କା କିନାରା,
ଦରିଯା, ନଦୀ

ଶତମ = (ଶତମ) ଗାଲୀ, ଉପ ଶବ୍ଦ

ଶନାସାଈ = (ଶନାସାଈ) ଜାନ ପହଚାନ,
ପରିଚ୍ୟ

ଶଂବା = (ଶଂବା) ସନୀଚର, ଶନି, ହଫ୍ତା,
ଦିଵସ, ଵାର

ଶଫା = (ଶଫା) କିନାରା, ସାହିଲ

ଶଫୀକ = (ଶଫୀକ) ମେହରବାନ, କୃପା
କରନେ ବାଲା, ଦ୍ୟାଲୁ, ହମଦର୍ଦ, ପ୍ୟାରା

ଶଫକ୍ = (ଶଫକ୍) ସୂର୍ଯ୍ୟଦିଯ ସେ ପୂର୍ବ
ଓର୍ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତ କେ ବାଦ ଆକାଶ ପର
ନଜର ଆନେ ବାଲୀ ଲାଲୀ

ଶଫକ୍ତ = (ଶଫକ୍ତ) କରୁଣା, ଅନୁକପା,
ଦ୍ୟା, କିସି ସେ ଅପନେ ବଚ୍ଚୋ ଜୈସା
ସୁଲ୍କ କରନା

ଶଫ଼ଫାଫ = (ଶଫ଼ଫାଫ) ବହୁତ ଉଜଳା,
ଆର ପାର ଦିଖାଇ ଦେନେ ବାଲା, ପାରଦର୍ଶୀ

ଶବ = (ଶବ) ରାତ୍ରି, ରାତ

ଶବାବ = (ଶବାବ) ଯୌଵନ, ଜଵାନୀ,
ତରୁଣାଈ, ଯୁଵାକାଳ, ଯୁଵାଵସ୍ଥା

ଶବାନ = (ଶବାନ) ଚରଵାହା, ଗଡ଼ିର୍ଯ୍ୟା

ଶବାନା = (ଶବାନା) ରାତ କା

ଶବାହତ = (ଶବାହତ) ଶକଳ ମିଲନା,
ମିଲତା ଜୁଲତା ରୂପ ରଂଗ, ସମାନତା

ଶବିସ୍ତାଁ = (ଶବିସ୍ତାଁ) ବାଦଶାହ କେ
ସୋନେ କା କମରା, ମସ୍ତିଜଦ ମେ ରାତ
ଭର ଇବାଦତ କରନେ କା ସ୍ଥାନ

ଶବୀନା = (ଶବୀନା) ରାତ କା, ବାସୀ,
ରମ୍ଜାନ କି କିସି ଏକ ରାତ ମେ ପୂରା
କୁରାଅନ ପଢ଼ନା

ଶବୀହ = (ଶବୀହ) ଛବି, ପ୍ରତିରୂପ,
ପ୍ରତୀକ

ଶବେ ଆଶ୍ରୂ = (ଶବେ ଆଶ୍ରୂ) ଦସର୍ବୀ

ਮोହର୍ରମ କି ରାତ

ଶବେ ଗ୍ରମ = (شب) ଜୁଦାଈ କି ରାତ,
ଦୁଃଖ ଭରୀ ରାତ

ଶବେ ଜୁଲମାତ = (شب ڻلماٽ) କାଲୀ
ରାତ, ଘୁପ ଅଁଧେରେ ଵାଲୀ ରାତ

ଶବେ ଶହାଦତ = (شب شہادت) ହଜରତ
ହୁସୈନ କେ ଶହିଦୀ ଦିଵସ ସେ ପହଳେ କି
ରାତ

ଶବୋ ରୋଜ୍ = (روز) ରାତ ଦିନ

ଶବନମ = (نମ) ଓସ, ରାତ କେ ସମୟ
ଫୂଲ ପୌଥୀଂ ପର ଜମନେ ଵାଲୀ ନମୀ

ଶବ୍ଦିଆର = (سبديار) ସୁନ୍ଦର, ଉଚ୍ଚ ଚରିତ୍ର ଵାଲା,
ହଜରତ ଇମାମ ହୁସୈନ କା ଉପନାମ

ଶବ୍ଦେଦାରୀ = (سب داری) ଜାଗରଣ,
ରାତ ଭର ଜାଗନା, ଶୀଘ୍ର ବର୍ଗ ମେ
ମାତମ କେ ଲିଏ ନିର୍ଧାରିତ ରାତ

ଶମା = (شم) ମୋମ ବତୀ, ଦିଯା,
ଦୀପକ, କେଂଡିଲ

ଶମାମା = (شم) ସୁଂଗଂଧ, ଖୁଶବୂ

ଶମୀମ = (شم) ସୁଗନ୍ଧିତ ହଵା,
ଖୁଶବୂ, ମହକ

ଶମୂଲିଯତ = (شمولیت) ଶାମିଲ ହୋନା,
ସମ୍ମଲିତ ହୋନା, ଭାଗୀଦାରୀ, ଲିପ୍ତ
ହୋନା

ଶମଶୀର = (شمشیر) ତଳଵାର

ଶମ୍ସ = (شمس) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସୂରଜ

ଶମସୀ = (شمس) ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ, ସୌର,

ସୋଲର

ଶର = (شر) ବୁରାଈ, ଦୁଷ୍ଟତା, ଅସୁର

ଶରଆ = (شر آ) ଧର୍ମ କା ରାସ୍ତା,
ଇସ୍ଲାମୀ ସଂବିଧାନ, କୁରାଆନ କେ
କାନୂନ, ଶରୀୟତ

ଶରାଫତ = (شرافت) ସଜ୍ଜନତା,
ଶାଲୀନତା, ସୀଧା ସାଦା ହୋନା

ଶରାବ = (شراب) ମଦିରା, ଦାରୁ, ମଦ୍ୟ

ଶରାରା = (شرارا) ଚିଂଗାରୀ, ଆଗ କା
ପତଙ୍ଗା

ଶରାରତ = (شرارت) ଦୁଷ୍ଟତା, ଉତ୍ପାତ,
ବଚ୍ଚୋ କେ ହରକତୋ, ମହବୂବ କୀ
ଶୋଖୀ

ଶରୀକ = (شریک) ସମ୍ମଲିତ, ସାଥୀ,
ସାଙ୍ଗେଦାର, ସହଭାଗୀ, ସହ୍ୟୋଗୀ,
ପ୍ରତିଭାଗୀ, ଶାମିଲ

ଶରୀଫ = (شریف) ସଜ୍ଜନ ପୁରୁଷ,
ଶାଲୀନ ଔର ସମ୍ମ୍ୟ ଵ୍ୟକ୍ତି, ଲଡ଼ାଈ
ଝାଗଡ଼ୀ ସେ ଦୂର ରହନେ ଵାଲା

ଶରୀର = (شریر) ଦଂଗାଈ, ଦୁଷ୍ଟ ଵ୍ୟକ୍ତି,
ତେଜ ବଚ୍ଚା, ଖିଲଂଡ଼ା ବାଲକ

ଶରଅଂଗେଜୀ = (شرائଙ୍ଗیزی) ବୁରାଈ କା
ବଢାନା, ଦଂଗା ଭଙ୍ଗକାନା, ଉନ୍ମାଦ
ଫୈଲାନା

ଶର୍କ = (شرک) ପୂରବ, ପୂର୍ବ, ସୂର୍ଯ୍ୟଦୟ
କା ସ୍ଥାନ

ଶରଜା = (شرچا) ତେଂଦୁଆ

ଶର୍ତ୍ତ = (ଶର୍ତ୍ତ) ମୈଦାନ ବଦନା, ଵଚନ ଦେନା, ବାଜୀ ଲଗାନା, ଇକରାର କରନା
ଶରବତ = (ଶରବତ) ଶିରେ ମେ ପକକା ହୁଆ କିସି ଫଳ ଯା ଫୂଲ କା ରସ
ଶରଫ୍ = (ଶରଫ୍) ଶ୍ରେୟ, ସୌଭାଗ୍ୟ,
ସମ୍ମାନ, ଆଦର
ଶର୍ମ = (ଶର୍ମ) ଲାଜ, ଆତମ ସମ୍ମାନ,
ହ୍ୟା
ଶର୍ମିଦଗୀ = (ଶର୍ମିଦଗୀ) ଲଜିଜିତ
ହୋନା, ସମ୍ମାନ କୋ ଠେସ ଲଗନା
ଶର୍ୟାନ = (ଶର୍ୟାନ) ଛୋଟୀ ଛୋଟୀ ରଙ୍ଗେ,
ନର୍ସେ
ଶରହ = (ଶରହ) ସଵିସ୍ତାର ବତାନା,
ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ମୂଳ୍ୟାଂକନ, ଭାବ, ଦର
ଶଲ = (ଶଲ) ଥକା ହୁଆ, ସୁନ ହୋ
ଜାନା
ଶଲବାର = (ଶଲବାର) ମହିଲାଓରେ କା
ପାଯଜାମା, ପଠାନୀ ପହନାଵା
ଶଶଦର = (ଶଶଦର) ହକକା ବକକା, 6
ଦଵାର ଵାଲା ଘର, ଵହ ସ୍ଥାନ ଜହାଁ ସେ
ନିକଲନା ମୁଶିକଳ ହୋ
ଶବ୍ଵାଲ = (ଶବ୍ଵାଲ) ହିଜରୀ ଵର୍ଷ କା
ଦସବାଂ ମହୀନା, ଜୋ ଈଦୁଲ ଫିତ୍ର କେ
ଦିନ ସେ ଶୁରୁ ହୋତା ହୈ
ଶହ = (ଶହ) ରାଜା, ଦୂଲ୍ହା, ବଡା,
ଭଙ୍ଗକାନା, ବହକାନା, ହଵା ଦେନା
ଶହାଦତ = (ଶହାଦତ) ଗଵାହୀ, ପ୍ରମାଣ,

ସୁବୂତ, ଖୁଦା କେ ରାସ୍ତେ ମେ ଜାନ ଦେନା,
ବଲିଦାନ
ଶହାନା = (ଶହାନା) ଶାଦୀ କା ଜୋଡା, ଲାଲ
ଚୁଡ଼ିଯାଂ, ଶାଦୀ କା ଗୀତ
ଶହାମତ = (ଶହାମତ) ମୋଟା ପନ,
ମୁଟାପା, ବୀରତା, ଦିଲେରୀ, ବହାଦୁରୀ
ଶହାବ = (ଶହାବ) ଲୌ, ଲପଟ, ଉଲ୍କା
ଶହୀଦ = (ଶହୀଦ) ଦେଶ ଯା ଧର୍ମ କେ ଲିଏ
ଜାନ ଦେନେ ଵାଲା, ଫିଦା ହୋନେ ଵାଲା
ଶହଦ = (ଶହଦ) ମଧୁ
ଶହନା = (ଶହନା) କୋତଵାଲ, ନଗର କା
ସଂରକ୍ଷକ, କର ବସୁଲ କରନେ ଵାଲା
ଶହନା = (ଶହନା) ଶହନାଈ, ବାଂସୁରୀ,
ନଫିରୀ
ଶହର = (ଶହର) ନଗର, ସିଟି, ମହୀନା, ମାହ
ଶହରୀ = (ଶହରୀ) ନାଗରିକ, ନଗର
ବାସୀ, ନଗରୀୟ
ଶହଲା = (ଶହଲା) ଭୂରୀ ଆଁଖୋ ଵାଲୀ
ମହିଲା, ନର୍ଗିସ କା ଫୂଲ
ଶହଵତ = (ଶହଵତ) କାମୁକତା, ଵାସନା
ଶାଏକ = (ଶାଏକ) ଅଭିଲାଷୀ,
ଉନ୍ମୁଖ, ଉତସୁକ, ଇଚ୍ଛୁକ, ଆତୁର
ଶାଇସ୍ତା = (ଶାଇସ୍ତା) ବିନମ୍, ପରିଷ୍କୃତ,
ସମ୍ଭ୍ୟ
ଶାଏବା = (ଶାଏବା) ଶକ, ମିଲାଵଟ
ଶାଏର = (ଶାଏର) କବି
ଶାଏରୀ = (ଶାଏରୀ) କାବ୍ୟ

ଶାକିର = (ଶାକିର) ଧନ୍ୟଵାଦ ଦେନେ ବାଲା, ଶୁକ୍ର କରନେ ବାଲା, ସହନଶୀଲ	ଭବ୍ୟତା, ଦବଦବା, ସମ୍ମାନ
ଶାକୀ = (ଶାକୀ) ଶିକାୟତ କରନେ ବାଲା, ପରିଵାଦୀ	ଶାନା = (ଶାନା) କଂଘୀ, କାନ୍ଧା
ଶାକ = (ଶାକ) ମୁଶିକିଲ, କଠିନ, ଦୂଭର,	ଶାଫ଼ର = (ଶାଫ଼ର) ସିଫାରିଶ କରନେ ବାଲା, ମୁକିତ ଦିଲାନେ ବାଲା
ଶାଖ = (ଶାଖ) ଶାଖା, ଠହନୀ, ଡାଲୀ, ଉପଖଂଡ	ଶାବାଶ = (ଶାବାଶ) ସରାହନୀୟ ବ ପ୍ରଶଂସାତମକ ଶବ୍ଦ, ସଫଲତା ପର ପୀଠ ଥପଥପାନା
ଶାଖସାନା = (ଶାଖସାନା) ଝଗଡ଼ା, ରୁକାଵଟ, ପରିଣାମ, ତକରାର ଯା ଝାଗଡ଼େ କା କାରଣ	ଶାମ = (ଶାମ) ସଂଦ୍ୟା, ସାଂ୍ୟ କାଳ, ସୀରିଆ ଦେଶ କା ନାମ
ଶାଗିର୍ଦ = (ଶାଗିର୍ଦ) ଶିଷ୍ୟ, ଚେଲା	ଶାମିଲ = (ଶାମିଲ) ସମ୍ମିଲିତ, ଲିପ୍ତ, ମିଳା ହୁଆ, ଶରୀକ
ଶାଜ = (ଶାଜ) ଅଜବ, ଅନୋଖା, ଦୁର୍ଲଭ	ଶାମିଯାନା = (ଶାମିଯାନା) ପଂଡାଲ, ମଂଡପ, ତମ୍ବୁ, ଟୈଟ, ଧୂପ ସେ ବଚନେ କେ ଲିଏ ତାନା ଗ୍ୟାନ୍ କପଡ଼ା
ଶାତିମ = (ଶାତିମ) ଗାଲୀ ଦେନେ ବାଲା, କଟୁ ବଚନ କହନେ ବାଲା	ଶାମେ ଗ୍ରୀବାଂ = (ଶାମ ଗ୍ରୀବାଂ) ପରଦେସିଯୋଁ କି ଏକ ରାତ, ମୋହର୍ରମ କି ଏକ ବିଶେଷ ଶୋକ ସଭା
ଶାତିର = (ଶାତିର) ଚାଲାକ, ମକକାର, ବଚ ନିକଳନେ ବାଲା ଅପରାଧୀ, ଶତରଂଜ କା ମାହିର ଖିଲାଫୀ	ଶାମତ = (ଶାମତ) ବଦନସୀବୀ, ବୁରା ସମ୍ୟ, ମୁସୀବତ, କଠିନ ଘଙ୍ଗା, ଅମଂଗଳ, ଅପ ଶଗୁନ
ଶାଦ = (ଶାଦ) ପ୍ରସନ୍ନ, ଖୁଶ, ଆନନ୍ଦିତ, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତ	ଶାମ୍ମା = (ଶାମ୍ମା) ସୁଂଘନେ କି ଶକ୍ତି
ଶାଦାବ = (ଶାଦାବ) ତୃପ୍ତ, ହରା ଭରା, ତାଜା, ସିଂଚିତ	ଶାରେଆ = (ଶାରେଆ) ପ୍ରମୁଖ ମାର୍ଗ, ଚୌଡୀ ସଙ୍କଳ, ଶରୀୟତ ଲାନେ ବାଲା ପୈଗାମ୍ବର
ଶାଦୀ = (ଶାଦୀ) ବିଵାହ, ବ୍ୟାହ, ସମାରୋହ, ଖୁଶୀ, ପ୍ରସନ୍ନତା	ଶାରେହ = (ଶାରେହ) ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନେ ବାଲା ମୂଳ୍ୟାଂକନ କରନେ ବାଲା
ଶଦୀଦ = (ଶଦୀଦ) ଗଂଭୀର, ଚରମ, ଗହନ, ସଖ୍ତ, ତେଜ	ଶାଅଶା = (ଶାଅଶା) ଚମକ, ସୂର୍ଯ୍ୟ କା
ଶାନ = (ଶାନ) ବୈଭବ, ମହିମା,	

प्रକାଶ, ଶବ୍ଦ କା ଆଖିରୀ ଭାଗ,
ଅଫଵାହ, ଝୁଠି ଖବର
ଶାଶ = (ଶାଶ) ମୂତ୍ର, ପେଶାବ
ଶାଲ = (ଶାଲ) ଊନ ଯା ରେଶମ କି ଚାଦର
ଶାହ = (ଶାହ) ସ୍ଵାମୀ, ରାଜା, ବାଦଶାହ,
ଫକିରଙ୍କୁ ଓ ସୁଫିଯୋଙ୍କୁ ଭୀ ଶାହ
କହା ଜାତା ହୈ
ଶାହଜାଦା = (ଶାହଜାଦା) ରାଜକୁମାର,
ରାଜ-ପୁତ୍ର, ପ୍ରିସ୍ (ଶହଜାଦା)
ଶାହଜାଦୀ = (ଶାହଜାଦୀ) ରାଜକୁମାରୀ,
ପ୍ରିସେସ (ଶହଜାଦୀ)
ଶାହନା ମିଜାଜ = (ଶାହନା ମିଜାଜ)
ସମାଟ ଜୈସା ସ୍ଵଭାବ, ରାଜାଙ୍କୁ
ଜୈସା ଆଚରଣ
ଶାହିଦ = (ଶାହିଦ) ଗବାହ, ସାକ୍ଷୀ,
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷତଦର୍ଶୀ
ଶହନଶାହ = (ଶହନଶାହ) ମହାରାଜା,
ସମାଟ, ବାଦଶାହଙ୍କୁ ବାଦଶାହ
ଶାହୀ = (ଶାହୀ) ରାଜତ୍ୱ, ରାଜା କା
ଶାସିତ କ୍ଷେତ୍ର, ରାଜା ଥିଲୁ ଚିଜେ
ଶାହୀନ = (ଶାହୀନ) ବହୁତ ଊର୍ଧ୍ଵାର୍ଦ୍ଧ ପର
ତଙ୍କେ ବାଲା ଶିକାରୀ ପକ୍ଷୀ, ଗରୁଡ
ଶାୟଆ = (ଶାୟଆ) ପ୍ରକାଶିତ, ଛପା
ହୁଆ
ଶାୟା = (ଶାୟା) ଉପ୍ୟୁକ୍ତ, ଅନୁରୂପ,
ଅନୁକୂଳ, ଜୋ ବସ୍ତୁ ସଜେ
ଶାୟଦ = (ଶାୟଦ) ସଂଭଵତଃ, ହୋ ସକତା

ହୈ, କଦାଚିତ
ଶିଆର = (ଶିଆର) ଚଲନ, ତରିକା, ତୌର
ଶିକାୟତ = (ଶିକାୟତ) ଦୁଖଡା, ରୋଗ,
ଗିଲା, ଶିକଵା, ଫୁରିଯାଦ
ଶିକାର = (ଶିକାର) ଜାନଵର ମାରନା,
ଗ୍ରସ୍ତ, ପୀଡ଼ିତ
ଶିକନ = (ଶିକନ) ଝୋଲ, ସିଲଵଟ,
ତୋଙ୍କେ ବାଲା
ଶିକଂଜା = (ଶିକଂଜା) ଅପରାଧୀଯୋଙ୍କୁ
ଦଂଡ ଦେନେ କା ଯଂତ୍ର, ଲକଡୀ ଯା ପୁସ୍ତକ
ଦବାନେ ବାଲା ଔଜାର
ଶିକମ = (ଶିକମ) ପେଟ, ଆମାଶ୍ୟ, ଉଦର
ଶିକଵା = (ଶିକଵା) ଶିକାୟତ, ଗିଲା,
ଦୁଖଡା
ଶିକସ୍ତ = (ଶିକସ୍ତ) ପରାଜ୍ୟ, ହାର,
ମାତ, ଟୂଟ ଫୂଟ
ଶିକସ୍ତା = (ଶିକସ୍ତା) ଟୂଟା ହୁଆ, ଖରାବ
ଶିଗାଫ = (ଶିଗାଫ) ଦରାର, ଝିରି, କୈକ
ଶିଗୁଫ୍ତା = (ଶିଗୁଫ୍ତା) ଖିଲା ହୁଆ,
ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ, ଖୁଶ, ଶଗୁଫ୍ତା
ଶିଗୁଫା = (ଶିଗୁଫା) ବିନ ଖିଲା ଫୂଲ,
କଲୀ, ଅଜୀବ ଯା ଅନୋଖୀ ବାତ,
ଶଗୁଫା
ଶିତାବ = (ଶିତାବ) ଜଲଦୀ, ଝଟ ପଟ,
ଫୌରନ
ଶିଦ୍ଦତ = (ଶିଦ୍ଦତ) ତୀଵ୍ରତା, ଗଂଭୀରତା,
କଠିନାର୍ଦ୍ଦ, ତକଳୀଫ, ବଲ

ଶିଫା = (شیفہ) ବୀମାରୀ ଥିଲାନା, ରୋଗ ଥିଲାନା, ମୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ, ଉପଚାର ଥିଲାନା

ଶିରାକତ = (شیراکت) ହିସ୍‌ସେଦାରୀ, ସାଙ୍ଗା, ଯୋଗଦାନ, ଭାଗୀଦାରୀ

ଶିର୍କ = (شیرک) କିସି କୋ ଅଲ୍‌ଲାହ କାହିଁ ଥିଲାନା

ଶିରକତ = (شیرکت) ଭାଗୀଦାରୀ, ସାଙ୍ଗୀଦାରୀ, ସମ୍ମଲିତ ହୋଇଥାଏ, ଭାଗ ଲେନା, ଶାମିଲ ହୋଇଥାଏ

ଶିନାଖତ = (شିନାଖ) ପହଚାନ, ଆଈ ଡି

ଶିନାଵରୀ = (شیناواری) ତୈରନା

ଶିଯଅ = (شیع) ଦୋସ୍ତ, ମିତ୍ର, ପୈଗଂବର ସାହିବ କେ ପରିଵାର କେ ଚାହନେ ବାଲେ ମୁସଲମାନ, ଶିଆ

ଶୀର = (شیر) ଦୂଧ, ଦୁର୍ଘଟ

ଶୀରାଜା = (شیراڄا) ପୁସ୍ତକ କେ ପୃଷ୍ଠାରେ ଜୋଡ଼ନେ ବାଲୀ ସିଲାଈ, ଏକତା, ଅଖଂଡତା

ଶୀରିନୀ = (شیرین) ମିଠାସ, ମିଠାଈ, ମୀଠା

ଶୀରଖାର = (شیرخوار) ଦୂଧ ପାତା ଶିଶୁ

ଶୀଶା = (شيش) କାଂଚ, ଦର୍ପଣ, ବୋତଲ, ଗିଲାସ

ଶୀଶ ମହଲ = (شيش محل) କାଂଚ କା ଭଵନ, ଦର୍ପଣ ଥିଲାନା

ଶୁଆ = (شୁଆ) କିରଣ, ପ୍ରକାଶ, ଚମକ

ଶୁକ୍ରିୟା = (شୁڪريٽ) ଧନ୍ୟଵାଦ, ଆଭାର, ଥେଂକସ

ଶୁଗଲ = (شغول) କାମ, ଧଂଧା, କାରୋବାର, ପେଶା

ଶୁଜାଅତ = (شجاعت) ବୀରତା, ଶୌର୍ଯ୍ୟ, ବହାଦୁରୀ

ଶୁତୁର = (شوت) ଊଟ

ଶୁଦ = (شود) ହୋଇଥାଏ, ହୁଆ

ଶୁଦ୍ବୁଦ = (شوبڻ) କିସି କାମ କେ ସମଝାଇଥାଏ, ଥୋଡ଼ା ନିପୁଣ ହୋଇଥାଏ

ଶୁଦ୍ଧ ବୁଦ୍ଧ

ଶୁନଵାଈ = (شونڻو) ସୁନଵାଈ, ମୁକଦଦମେ କେ କାର୍ରାଵାଈ, ଧ୍ୟାନ ଦିଯା ଜାଇଥାଏ

ଶୁବହ = (شوبه) ଶକ, ସଂଦେହ

ଶୁମାର = (شومار) ଗଣନା, ଗିନତି

ଶୁରୁଆତ = (شروعات) ପ୍ରାରମ୍ଭ, ପହଲ, ଉଠାନ, ଆଗାଜ, ଶୁଭାରମ୍ଭ

ଶୁରଵା = (شوري) ସାଲନ, କରୀ, ତରୀ, ଶୋରବା

ଶୁସ୍ତା = (شسته) ଧୁଲା ହୁଆ, ସାଫ୍, ଶୁଦ୍ଧ, ବିଶୁଦ୍ଧ, ସୁରୁଚିପୂର୍ଣ୍ଣ, ମଞ୍ଜା ହୁଆ, ପାକିଜା

ଶୂରା = (شوري) ସଲାହ, ପରାମର୍ଶ, ମାର୍ଗଦର୍ଶନ

ଶେଏ = (شئ) ଵସ୍ତୁ, ଚୀଜ, ମାମଲା

ଶେଖ = (شڪ) ମିସ୍ଟର, ଶ୍ରୀମାନ, ବୁଢ଼ା

आदମୀ, ପୀର, ଦରଗାହ କା ପ୍ରମୁଖ,
ଏକ ମୁସିଲିମ କବିଲା
ଶେଖୀ = (ଶୈଖ) ଡିନେ ମାରନା, ଅପନେ
ମୁହଁ ମିଯାଂ ମିଟନ୍ତୁ ବନନା, ଘମଂଡ
କରନା
ଶେଫ୍ତଗୀ = (ଶୈଫ୍ତଗି) ପ୍ରେମ, ଇଶକ, ମଂତ୍ର
ମୁଗ୍ଧ ହୋନା, ମଦହୋଶି
ଶେର = (ଶୈର) କାଵ୍ୟ, ସିଂହ, ବାଘ
ଶେବନ = (ଶୈବନ) ରୋନା, ଆଂସୁ ବହାନା,
ମାତମ ମନାନା
ଶେଵା = (ଶୈଵା) ତୌର, ନିୟମ, ଢଂଗ,
ତରୀକା
ଶୈତାନ = (ଶୈତାନ) ସ୍ଵର୍ଗ ସେ ନିଷକାସିତ
କିଯା ଗ୍ୟା ଦୂତ ଇବଲୀସ, ମନୁଷ୍ୟୋଙ୍କୋ
ବହକାନେ ବାଲା, ଦୁଷ୍ଟ
ଶୈଦା = (ଶୈଦା) ମୋହିତ, ମୁଗ୍ଧ, ଫିଦା
ଶୋଅବା = (ଶୈବା) ବିଭାଗ, ଶାଖା,
ଟୁକଡା, ହିସ୍ସା, ସେକଶନ
ଶୋଅବଦା = (ଶୈବଦା) ଜାଦୁ କା ଖେଲ, ହାଥ
କି ସଫାଇଁ, ନଜର ବଂଦୀ, ଚାଲାକି
ଶୋଖ = (ଶୈଖ) ଚଂଚଲ, ଶରୀର, ତେଜ୍,
ହଂସମୁଖ
ଶୋଖୀ = (ଶୈଖୀ) ଚଂଚଲତା ,
ଚୁଲବୁଲାହଟ, ତେଜୀ, ଶରାରତ
ଶୋମୀ = (ଶୈମୀ) ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ, ଅଶୁଭ,
ମନ୍ଦୂସ
ଶୋର = (ଶୈର) ହୁଲଲଡ, ହଂଗାମା, ଧୂମ,

ତେଜ ଧଵନି
ଶୋରବା = (ଶୈରବା) ପତଳା ସାଲନ,
ପକକେ ହୃଦୀ ମାଂସ କା ପାନୀ, କରୀ, ତରୀ
ଶୋରିଶ = (ଶୈରିଶ) ବିଦ୍ରୋହ, ଅଶାଂତି,
ଉପଦ୍ରବ, ବଲବା, ବବାଲ
ଶୋରୀଦା = (ଶୈରୀଦା) ପରେଶାନ, ଵ୍ୟାକୁଲ,
ଜୁନୂନୀ, ଦୀବାନା
ଶୋଲା = (ଶୈଲା) ଜ୍ୟୋତି, ଜ୍ୱାଲା,
ଆଗ କି ଲପଟ, ଲୌ
ଶୋଶା = (ଶୈଶା) ଝଗଙ୍ଗେ କା କାରଣ,
ଚୁଟକୁଲା, ପୁର୍ଜା, ଟୁକଡା
ଶୋହଦା = (ଶୈହଦା) ଲଫଂଗା, ଲୁଚ୍ଚା,
ବଦମାଶ, ଗୁଂଡା
ଶୋ-ହଦା = (ଶୈହଦା) ଶହୀଦ କା ବହୁଚନ
ଶୋହରତ = (ଶୈହରତ) ପ୍ରସିଦ୍ଧି, ଖ୍ୟାତି,
ଲୋକପ୍ରିୟତା, ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ଶୋହରା = (ଶୈହରା) ଧୂମ ଧାମ, କୋଇ ବାତ
ମଶହୂର ହୋ ଜାନା
ଶୌକତ = (ଶୈକତ) ପ୍ରତାପ, ମହିମା,
ରୋବ, ଶାନ
ଶୌକ = (ଶୈକ) ରୁଚି, ମନଭାଵନ
ଗତିବିଧି
ଶୌକୀନ = (ଶୈକୀନ) କିସି ଚୀଜି ମେ ରୁଚି
ରଖନେ ବାଲା, ଛୈଲା, ରଂଗିଲା, ଅସ୍ୟାଶ
ଶୌହର = (ଶୈହର) ପତି, ସ୍ଵାମୀ, ଜୀବନ
ସାଥୀ

स (S)

सअद = (س) शुभ, नेक, मुबारक
सआदत = (سعادت) सौभाग्य, खुशक्रिस्मती, सम्मान, भलाई
सईद = (سعید) भाग्यवान, अच्छी क्रिस्मत वाला
सई = (سے) दौड़ धूप और प्रयत्न करना, अग्रिम धन राशि, हज की एक धार्मिक रीति
सक्त = (شک) शक्ति, बल, उर्जा
सक्ता = (شک) वह अवस्था जब कोई व्यक्ति मरा हुआ लगता है मगर वह जीवित होता है
सक्ना = (شکن) सम्भव होना, मुम्किन
सक्नाफ़त = (شکنخت) संस्कृति, सम्भ्यता
सक्नाबा = (شکنست) नहाने की टन्की, हौज़, नहाने का स्थान
सक्नाया = (شکنست) पानी का कटोरा, पानी पिलाना
सक्नीफ़ा = (شکنخ) चौड़ा तख्ता, ड्योढ़ी में बैठने का चौका
सक्नीना = (شکنین) चैन, सुकून, क्रार, हज़रत इमाम हुसैन की छोटी बेटी का नाम

सक्नील = (شکنل) भारी, बोझल, ना पचने वाला खाद्य पदार्थ
सक्नका = (شکنکا) पानी पिलाने वाला, मश्क में पानी भर का लाने वाला
सक्नफ़ = (شکنف) छत, तम्बू, टेट
सक्नर = (شکنر) नरक, जहन्नुम
सक्नलैन = (شکنلین) दोनों संसार
सखावत = (شخوات) उदारता, दरिया दिली
सखी = (شخی) उदार, दानी, बड़े दिल वाला
सख्त = (شخت) कड़ा, कठोर, पक्का, ठोस
सग = (شگ) कुत्ता, कूकुर
सगा = (شگا) अपना, वास्तविक, एक ही माता पिता की संतान
सच = (شچ) सत्य, सही, ठीक, वास्तविकता
सज़अ = (شجاع) पंक्षियों के चहकने की आवाज़
सजावट = (شجاوٹ) सज धज, बनाओ सिंघार, श्रृंगार
सज्जाद = (شجاد) बहुत सजदे करने वाला
सज्जादा = (شجاد) गद्दी, मुसल्ला, किसी पीर के बैठने का स्थान
सज्जादानशीन = (شجاده) किसी

पीर का उत्तराधिकारी

सजदा = (سجدہ) नमाज़ के समय
जमीन पर माथा टेकना,
नतमस्तक होना

सज़ा = (سچا) दण्ड, बुराई का बदला,
स्कूल में बच्चों को दंड

سڈک = (سڑک) मार्ग, रास्ता

سड़ना = (سڈنا) किसी फल में कीड़े
पड़ना, मृत शरीर से दुर्गन्ध उठना

सत्यानास = (ستی ناس) बरबादी,
विनाश, तबाही

सतर = (ستار) छुपाना, परदा, कमर
से घुटने तक का वस्त्र, पंक्ति,
रेखा, सतर

सतह = (ستہ) स्तर, समतल, तल

सतार = (ستار) छुपाने वाला, ढांपने
वाला, अल्लाह का एक नाम

سद = (صد) सौ, शत

سदा = (ہمہ شا) नित्य, लगातार

سدا = (امد) आवाज़, ध्वनि

سद्द = (سدد) रुकावट, दीवार, ओट

سद्देबाब = (سباب) द्वारा बन्द
करना, प्रतिबन्ध लगाना, पूरी
तरह रोक देना

سන = (سن) दिल धक से हो जाना,
एक पौधा जिस की छाल से रस्सी
बनती है

سන = (سن) वर्ष

سنا = (سن) प्रशंसा, स्तुति,
सराहना, बन्दना, तारीफ़

سناخ्वानी = (پندرہ) स्तुति गान,
प्रशंसा गीत गाना, गुणगान

سंग = (سینگ) पत्थर, साथ, साहचर्य,
सोहबत

سंगत = (سینگ) साथी, गाने बजाने
के कार्यक्रम में गायक के साथ
आवाज़ मिलाने वाले

سंगीن = (غمیں) गम्भीर, भारी,
बोझल, बन्दूक के आगे लगने
वाला करौली जैसा हथियार

سंगम = (غمیں) दो नदियों के मिलने
की जगह, मुलाकात, इकट्ठे होना

سंगमीل = (سینگ میل) एक नगर से
दूसरे नगर दूरी की बताने वाला
पत्थर

سंजाब = (بیان) दुर्लभ प्रजाति के
जानवर की खाल से बना नर्म वस्त्र

سंजाफ़ = (بیان) झालर, किनारा,
वह गोट जो कपड़ों पर सजावट के
लिए टांकी जाती है

سंजीदा = (جیدہ) गम्भीर, भारी
भरकम, अनुभवी, हास्य परिहास
में न पड़ने वाला

سन्तरी = (سنتری) प्रहरी, पहरेदार,

सିପାହୀ

सନଦ = (سن) ପ୍ରମାଣପତ୍ର, ପ୍ରମାଣ,

ଉପାଧି, ଡିଗ୍ରୀ

ସନ୍ନାଟା = (سنٹا) ଅକେଲା ପନ, ତନ୍ହା
ହୋନା, ଆବାଦୀ ନ ହୋନା, ଵୀରାନୀ,
ଖାମୋଶୀ

ସଂଭାଲନା = (بھالنا) ସହାରା ଦେନା,
ଥାମନା, ରୋକନା, ସହାୟତା କରନା,
ଗିରନେ ନ ଦେନା

ସଂଵାରନା = (سوارنا) କିସି ଚୀଜ଼ କେ
ରୂପ କୋ ନିଖାରନା, ବିକସିତ
କରନା, ସୌଂଦର୍ଯ୍ୟ କୋ ବଢାନା

ସନସନାହଟ = (سنہٹ) ହାଥ ପୈର ଯା
ପୂରେ ବଦନ ମେଂ ଝୁନଝୁନୀ

ସନସନୀ = (سنی) ଭୟ କା
ବାତାଵରଣ ବନାନା, ରୋମାଂଚ କେ ଲିଯେ
ବାତ କୋ ବଢାନା

ସପାଟ = (سپاٹ) ସମତଳ, ଚଟିଯଳ,
ସାଫ୍, ସାଦା

ସପାଟା = (سپاٹا) ଝାପଟ, ଲମ୍ବୀ ଦୌଡ଼
ଜୋ ତେଜୀ ସେ ପୂରୀ କି ଜାଏ, ସୈର,
ଘୂମନା ଫିରନା

ସଫାହତ = (سفاہت) କମୀନାପନ,
ନୀଚ ହରକତ, ମୂର୍ଖତା

ସଫ଼ାକ = (سفاک) ନିର୍ମମ, ନିର୍ଦ୍ୟୀ,
ହତ୍ୟାରା, ଖୂନୀ, ବେ ରହମ, ଅତ୍ୟାଚାରୀ

ସଫ଼ାହ = (سفاہ) ବହୁତ ରକ୍ତ ପାତ

କରନେ ଵାଲା, ସ୍ଵାଧୀନତା ଦିଲାନେ

ଵାଲା, ବହୁତ ବଡ଼ା ଦାନୀ

ସଫ଼ର = (سفر) ଯାତ୍ରା, କୂଚ, ଦୂସରେ
ସ୍ଥାନ କେ ଲିଯେ ପ୍ରସ୍ଥାନ, ରବାନଗୀ

ସଫେଦୀ = (سپିନ୍) ଉଜାଲା, ଅଂଡ଼ କା ଅଂଦର
କା ହିସ୍ସା, ଦୀଵାର ପର ଚୂନା କରିବାନା

ସଫିନା = (سپିନ୍) ନାଵ, କର୍ଷତୀ, ପାନୀ
କା ଜହାଜ, ଅଦାଲତୀ ସମ୍ମନ,
ଆଦେଶ-ପତ୍ର

ସଫୀର = (سپିନ୍) ରାଜଦୂତ, କିସି
ରାଜ୍ୟ ଯା ଦେଶ କା ପ୍ରତିନିଧି

ସବ = (سب) କୁଲ, ତମାମ, ହର ଏକ,
ପୂରା

ସବାତ = (سباٹ) ଠହରାଵ, ହଠ,
ସ୍ଥାଯିତ୍ବ, ସ୍ଥିରତା

ସବୀଲ = (سبیل) ପିଯାଊ, ଛବୀଲ,
ଉପାୟ, ରାସ୍ତା, ତରୀକ୍ରା

ସବକ୍ର = (سبکر) ପାଠ, ଶିକ୍ଷା, ଦଣ୍ଡ,
ସୀଖ

ସବକ୍ରତ = (سبکرତ) ବଢ଼ତ, କିସି ସେ
ଆଗେ ନିକଲନା, ପହଲ କରନା

ସବ୍ଜ = (سب) ହରା, ତାଜା, କଚ୍ଚା

ସବ୍ଜା = (سبز) ହରିଯାଲୀ, ହରା ଭରା,
ପେଡ଼ ପୌଥେ, ଘାସ ଵାଲା କ୍ଷେତ୍ର

ସବ୍ଜୀ = (سبز) ତରକାରୀ, ଭାଜୀ,
ସାଗ ପାତ

ସବତ = (سبତ) ମୁଦ୍ରାଂକିତ, ମୁହର

ଲଗନା, ପଥର ଯା ମଣି ପର କୋଈ
ଶବ୍ଦ ଖୁଦା ହୋନା
ସବ୍ବ = (س) ଗାଲି ଦେନା, ଲାନତ
ଭେଜନା, ବୁରା କହନା
ସବବ = (ب) କାରଣ, ଵଜହ, ସୋତ
ସମ = (م) ଧଵନି, ସୁର, ତାଲ
ସମା = (ع) ଆକାଶ, ଆସମାନ
ସମାଅ = (ع) ସୁନନା, କଳ୍ପନା
କି ମହଫିଲ
ସମାଅତ = (اع) ସୁନଵାଈ,
ଆଦାଲତୀ କାରକ୍ଷାଈ, ସୁନନେ କି
ଶକ୍ତି
ସମାକ୍ଷ = (ع) ମାର୍ବଲ ପଥର, ଏକ
ପ୍ରକାର କା ସଂଗେ ମରମର
ସମାଜତ = (جع) ଚାପଲୁସୀ,
ଖୁଶାମଦ, ଗିଙ୍ଗିଡ଼ାନା
ସମାନା = (ع) ପୂରା ହୋନା, ବସନା,
ସୁଗନ୍ଧମଯ ହୋନା, ପଟିଯାଳା କେ
ପାସ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦରଗାହ
ସମୀଅ = (ع) ସୁନନେ ଵାଲା, ଖୁଦା
କା ଏକ ନାମ
ସମୀନ = (ئيں) ବହୁମୂଲ୍ୟ,
ଅଷ୍ଟମୁଖୀ, ଆଠ ଭୁଜାଓଁ ଵାଲା
ସମେଟନା = (ئيں) ଇକଟ୍ଟା କରନା,
ଜମା କରନା, ପୂରା କରନା, ସଂଭାଲନା
ସମୈତ = (سيت) ସାଥମେଁ, ସଂଗ, ଇକଟ୍ଟେ
ସମୂମ = (وم) ଜହରୀଲୀ ହଵା,

ବିଷାକ୍ତ ଵାୟୁ, ବିଷେଲୀ ହଵା
ସମଜୀତା = (مجهوّز) ସନ୍ଧି, ସହମତି,
ଆପସୀ ଅନୁବଂଧ, ଏଗ୍ରମେଂଟ
ସମ୍ଭାବନା = (مس) ଦିଶା, ଓର, ତରଫ,
ରାସ୍ତା (ସିମ୍ବନ୍ତ)
ସମାନ = (مس) ସମୟ, ବକ୍ତତ, ରୌନକ,
ତମାଶା, ସେର, ମୌସମ, ଅଵସର, ଋତୁ,
ରଂଗ
ସମନ = (مُلّ) ମୂଲ୍ୟ, ମହତ୍ଵ, କୀମତ
ସଂବୋଧନ = (مسوون) ସମୋଦ୍ଦାନ, ତିକୋନା
ସମ୍ମାନ = (مس) ବିଷ, ଜହର
ସମର = (مس) ଫଳ, ମେଵା, ପରିଣାମ,
ବଦଳା, ଉପଜ
ସରା = (سر) ଘର, ହବେଲୀ, ଠହରନେ କୀ
ଜଗହ, ଧର୍ମଶାଲା, ଯାତ୍ରୀ ନିଵାସ,
ସରାଏ
ସରାପା = (پر) ହୁଲିଯା, ସର ସେ ଐର
ତକ ହର ଅଂଗ କି ପ୍ରଶଂସା ଵାଲା
କାବ୍ୟ
ସରାବ = (بسر) ମୃଗତୃଷ୍ଣା, ଭରମ,
ମିରାଜ
ସରାସୀମା = (سیم) ଘବରାୟା ହୁଆ,
ଚିଂତିତ, ପରେଶାନ
ସରାସର = (سرسر) ପୂରା, କୁଳ, ତମାମ,
ଏକ ସିରେ ସେ ଦୂସରେ ସିରେ ତକ
ସରାହନା = (سره) ତାରୀଫ କରନା, ଦାଦ
ଦେନା, ପ୍ରଶଂସା କରନା, ସରାହନୀୟ ଶବ୍ଦ

सरीଆ = (ଶ୍ରୀଆ) ଜଳଦୀ କରନେ ଵାଲା,
ତେଜ୍, ତ୍ଵରିତ, ତୁରଂତ
सରୋଶ = (ଶ୍ରୋଶ) ଆକାଶ-ବାଣୀ,
ଈଶ୍ଵର କା ସଂଦେଶ ଲାନେ ଵାଲେ
ଫରିଶତେ ହଜରତ ଜିବରିଲ
ସରୌତା = (ଶ୍ରୋତା) ଛାଲିଯା ଯା ଗଂଡେରୀ
କାଟନେ ଵାଲା ଯନ୍ତ୍ର
ସରକାନା = (ଶ୍ରୋକାନା) ଆଗେ ବଢାନା,
ଦୂସରୀ ତରଫ ଖିସକାନା, ଛୁପନା,
ଉଡା ଦେନା, ରିଶ୍ଵତ ଦେନା
ସରକାର = (ଶ୍ରୋକାର) ଶାସନ, ହୃଦୂମତ,
ସ୍ଵାମୀ, ଶାହୀ, ସମ୍ମାନ ବ୍ୟକ୍ତ
କରନେ ଵାଲା ଶବ୍ଦ
ସରକା = (ଶ୍ରୋକା) ଚୋରି
ସରଗର୍ମୀ = (ଶ୍ରୋଗର୍ମୀ) ଗତିବିଧି, ଦୌଡ୍
ଧୂପ, ପରିଶ୍ରମ, କୋଶିଶ
ସରଗୋଶୀ = (ଶ୍ରୋଗୋଶୀ) କାନା ଫୁସୀ,
ଚୁପକେ ସେ କୁଛ କହନା, ଚୁଗାଲୀ, କାନ
ମେ ବାତ କରନା
ସର୍ଦ = (ଶ୍ରେଷ୍ଠ) ଠଂଡା, ନୀରସ, ଧୀମା,
ମନ୍ଦ, ମୁର୍ଦ୍ଦା, ନପୁଂସକ
ସର୍ଦୀ = (ଶ୍ରେଷ୍ଠ) ଜାଡା, ଶୀତ ଋତୁ, ଠଂଡ,
ଜୁକାମ, କପକପୀ, ଶୀତକାଲ
ସରପଟ = (ଶ୍ରେଷ୍ଠ) ଘୋଡ଼େ କେ ଭାଗନେ
କି ବହୁତ ତେଜ ଗତି
ସରପରସ୍ତ = (ଶ୍ରେଷ୍ଠ) ଅଭିଭାଵକ,
ସରକ୍ଷକ

ସରଫରୋଶ = (ଶ୍ରୋଫୋଶ) ଜାନ ଦେନେ ପର
ହର ସମୟ ତୈୟାର, ଦିଲେର, ଜାଂବାଜ
ସରବରାହ = (ଶ୍ରୋବରାହ) ମୁଖିୟା, ପ୍ରଧାନ,
ପ୍ରମୁଖ
ସରବରହୈନା = (ଶ୍ରୋବରହୈନା) ନଂଗେ ସିର,
ବିନା ଟୋପୀ ପହନେ, ବିନା ସିର ପର
ଚାଦର ଡାଲେ
ସରନିଗ୍ନ୍ = (ଶ୍ରୋନିଗ୍ନ୍) ଝୁକନା, ଔଁଧା,
ସର କେ ବଳ, ଶର୍ମିଦା
ସରମା = (ଶ୍ରୋମା) ଜାଡା, ସର୍ଦୀ କା
ମୌସମ, ଠଂଡ
ସରମାଈ = (ଶ୍ରୋମାଇ) ଶୀତକାଲୀନ,
ଜାଡେ ସେ ସବନ୍ଧିତ, ଠଂଡ ମେ ପ୍ରୟୋଗ
ହୋନେ ଵାଲା
ସରମାୟାଦାରୀ = (ଶ୍ରୋମାୟାଦାରୀ) ପୂଂଜୀବାଦ,
କୈପିଟଲଇଜମ
ସରମାୟାକାରୀ = (ଶ୍ରୋମାୟାକାରୀ) ପୂଂଜୀ
ନିଵେଶ, କିସି ବ୍ୟବସାୟ ମେ ରୂପ୍ୟା
ଲଗାନା, ଇଂବେସ୍ଟମେଂଟ
ସରମଦ = (ଶ୍ରୋମଦ) ହମେଶା ରହନେ ଵାଲା,
ଦିଲ୍ଲି କେ ମଶହୂର ସୂଫୀ ଶାୟର
ଜିନକି ହତ୍ୟା ଔରଂଗଜେବ କେ ଆଦେଶ
ପର ହୁଇ
ସର୍ଵତ = (ଶ୍ରୋଵତ) ରୁସୁଖ, ଅପାର ଧନ,
ଅଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର, ସମୃଦ୍ଧି
ସରଵର = (ଶ୍ରୋଵର) ବାଦଶାହ, ଶାସକ,
ହାକିମ

सरसराहट = (سراہٹ) हवा से पत्तों के हिलने की आवाज़, सांप या कीड़ों के रेंगने की आवाज़

सरसरी = (سراہٹ) उचटती, चलते चलते, बिना महत्व दिये

सरहद = (سراہ) सीमा, किनारा, बार्डर

सलाख = (سلیخ) गोल छड़, लोहे का राड, सरिया

सलाम = (سلام) सकुशल रहने की दुआ, अभिनन्दन, नमाज़ के समापन पर कहे जाने वाले शब्द

सलामी = (سلامی) सम्मान व्यक्त करना, श्रद्धांजलि अर्पित करना, अंतिम विदाई

सलाम कराई = (سلام کرائی) कन्या पक्ष के बुजुर्गों द्वारा दूल्हा को दी जाने वाली धनराशि

सलामत = (سلامت) सुरक्षित, दीर्घायु, स्वस्थ रहने की कामना, कुशल क्षेम

सलासा = (سلاسا) तीन

सलासिल = (سلسل) बेड़ियाँ, कड़ियाँ, बन्दी के पैर में डाली जाने वाली ज़ंजीर

सलासत = (سلامت) लेखन में रवानी, नर्मा, कठिन शब्दों का प्रयोग न होना

सलीक़ा = (سلیک) सुग़इपन, बात

करने का हुनर, जगह के अनुसार आचरण बोध होना

सलीम = (سلیم) ठीक, उचित, चंगा, सादा दिल, अच्छे हृदय वाला

सलीस = (سلیس) आसान, सहज, साधारण लोगों की समझ में आने वाली भाषा

सल्तनत = (سلطنت) सामाज्य, राज्य, देश, अधिकार क्षेत्र

सलफ़ = (سلف) पूर्वज, पिछले युग के लोग, टाटा पर-दादा

सलफ़ी = (سلفی) एक मुस्लिम वर्ग

सलसबील = (سلسلہ) स्वर्ग की एक नदी का नाम, शराब, सुखद वस्तु

सिलसिला = (سلسلہ) श्रृंखला, कड़ियाँ, ज़ंजीर, लड़ी, वंश, सम्बंध

सलम = (سلام) अग्रिम धनराशि, किसी चीज़ की कीमत एडवांस में दे देना

सलमा = (سلما) महबूबा, प्रेमिका

सलमा = (سلام) सोने चांदी के पतले फ़ीतेको बट कर बनाया जाने वाला लचीला तार

सहाब = (بادل) बादल, घटा

सहार = (سہار) सहन, धीरज, धैर्य

सहारा = (پار) थामना, सहायता, विश्वास, मदद करना, आशा करना

सही = (ଶ୍ଵି) सୀଧା, ସ୍ଵୀକାର୍ୟ,
ବର୍ଦ୍ଦାଶତ କରନା
সহିହ = (ଶ୍ଵିହ) ଠୀକ, ଉଚିତ, ବୁଟି ରହିତ
সহେଲୀ = (ଶ୍ଵେଲୀ) ସଖୀ, କିସି
ମହିଳା କିମିତ୍ର, ହମ ଜୋଲୀ
ସହୂଲତ = (ଶ୍ଵେଲତ) ସୁଵିଧା, ଆସାନୀ
ସହନା = (ଶ୍ଵେନା) ବର୍ଦ୍ଦାଶତ କରନା,
ଝୋଲନା, ଧୈର୍ୟ ସେ କାମ ଲେନା
ସହର = (ଶ୍ଵର) ଭୋର, ସଵେରା, ତଡ଼କା, ଉଷା
ସହମ = (ଶ୍ଵମ) ଡର, ଭୟ, ହିସ୍ସା, ଭାଗ
ସହଲ = (ଶ୍ଵଲ) ସୁଲଭ, ସୁଵିଧାଜନକ,
ଆସାନ, ଉପଭୋକ୍ତା / ଉପ୍ୟୋଗକର୍ତ୍ତା କେ
ଅନୁକୂଳ
ସହଲାନା = (ଶ୍ଵେଲାନା) ହଳକେ ହଳକେ ହାଥ
ଫେରନା, ଚୁମକାରନା, ଥପକନା
ସହବ = (ଶ୍ଵବ) ଭୂଲ ଚୂକ, ଗଲତୀ
ସବାଦ = (ଶ୍ଵାଦ) କାଲକ, ଆସ ପାସ,
ଉପନଗରୀୟ କ୍ଷେତ୍ର, ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ
ସବାଦେ ଆଜମ = (ଶ୍ଵାଦେ ଆଜମ) ମହାନଗର,
ବଢ଼ି ସଂଖ୍ୟା, ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ
ସବାଲ = (ଶ୍ଵାଲ) ପ୍ରଶନ, ପୂଛନା, କୁଛ
ମାଂଗନା, ସମସ୍ୟା, ସଂଦେହ ଉତ୍ପନ୍ନ
କରନା
ସବାନେହ = (ଶ୍ଵାନେହ) ଜୀବନୀ, ଆତମକଥା
ସବାବ = (ଶ୍ଵାବ) ଅଚ୍ଛେ କାମ କା
ପୁରସ୍କାର, ଇନାମ, ଫଳ
ସବାର = (ଶ୍ଵାର) ଜୋ ପୈଦଳ ନା ହୋ,

କିସି ସବାରି ପର ଚଢ଼ା ହୁଆ, ମସ୍ତ,
ମତଵାଲା
ସବାରୀ = (ଶ୍ଵାରୀ) ଯାତ୍ରା କା ବାହନ,
ଯାତ୍ରୀ, କିସି ବୁରୀ ଆତମା ଯା ଜିନ୍ନ
କା ସବାର ହୋନା
ସବୀକ୍ର = (ଶ୍ଵୀକ୍ର) ସତ୍ୱ
ସବେର = (ଶ୍ଵୀର) ଶୀଘ୍ର, ପ୍ରଥମ, ପହଳେ,
ସମୟ ସେ ପୂର୍ବ
ସବେରା = (ଶ୍ଵୀରା) ଭୋର, ସୁବହ କା
ସମୟ, ପ୍ରକାଶ କା ଫୈଲନା
ସଥ୍ୟାହ = (ଶ୍ଵାହ) ସୈଲାନୀ, ପର୍ଯ୍ୟଟକ,
ଟ୍ରିରିସ୍ଟ, ସୈର ସପାଟେ କେ ଲିଏ
ନିକଲନେ ଵାଲା
ସଥ୍ୟାରା = (ଶ୍ଵାରା) ଗର୍ହ
ସଥ୍ୟାଲ = (ଶ୍ଵାଲ) ଦ୍ରବ, ତରଳ ପଦାର୍ଥ
ସଥ୍ୟଦ = (ଶ୍ଵଦ) ସରଦାର, ନେତା,
ଇମାମ, ପୈଗମ୍ବର ହଜରତ ମୋହମ୍ମଦ
କି ବେଟୀ ହଜରତ ଫାତିମା କେ ବଂଶଜ
ସା = (ଶା) ଜୈସା, ମିଲତା ଜୁଲ୍ତା
ସାଏବାନ = (ଶାଇବାନ) ଘର କେ ଆଗେ ଯା
ଛତ ପର ଲଗାଯା ଗ୍ୟା ଶେଡ, ଛପ୍ପର,
କପଡ଼େ କି ଛତ
ସାଏମା = (ଶାଇମା) ଚରାଈ ପର ନିକଲା ମରେଶୀ
ସାଏମା = (ଶାଇମା) ରୋଜାଦାର ଲଡ଼କୀ
ସାଏର = (ଶାଇର) ସୈଲାନୀ, ଘୂମନେ
ଫିରନେ ଵାଲା, ସୈର ସପାଟା କରନେ ଵାଲା
ସାଏଲ = (ଶାଇଲ) ଭିଖାରୀ, ମାଂଗନେ

ਵਾਲਾ, ਮਿਕੁਕ, ਸਵਾਲ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ
ਸਾਅਤ = (ع۱) ਘੜੀ, ਘੰਟਾ, ਲਮਹਾ,
 ਪਲ, ਸਮਧ ਬਤਾਨੇ ਵਾਲੀ ਘੜੀ,
 ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਧ
ਸਾਕਿਤ = (س۱) ਸ਼ਾਂਤ, ਚੁਪ,
 ਸ਼ਤਵਧ, ਨਿ਷ਕਿਯ
ਸਾਕਿਨ = (ج۱) ਨਿਵਾਸੀ, ਰਹਨੇ
 ਵਾਲਾ, ਠਹਰਾ ਹੂਆ, ਸ਼ਿਥਰ
ਸਾਕਿਤ = (ف۱) ਗਿਰਨਾ, ਰਦ ਹੋਨਾ,
 ਅਸ਼ੀਕੂਤ
ਸਾਕਿਬ = (ب۱) ਚਮਕੀਲਾ,
 ਚਮਕਦਾਰ, ਤਜ਼ਜਵਲ, ਰੌਸ਼ਨ
ਸਾਕੀ = (ع۱) ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਲਾਨੇ ਵਾਲਾ
ਸਾਖ = (ج۱) ਪ੍ਰਤਿ਷ਠਾ, ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ,
 ਏਤਿਬਾਰ
ਸਾਖਤ (ت۱) ਬਨਾਵਟ, ਸੰਰਚਨਾ,
 ਡਿਜ਼ਾਇਨ
ਸਾਗਰ = (غ۱) ਪਾਲਾ, ਜਾਮ,
 ਕੁਲਹੜ, ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਨੇ ਕਾ ਗਿਲਾਸ
ਸਾਜਿਦ = (ج۱) ਸਿਰ ਝੁਕਾਨੇ ਵਾਲਾ
ਸਾਜ਼ = (ج۱) ਸਾਮਾਨ, ਅਸਤਰ ਸ਼ਸਤਰ,
 ਮੇਲ ਜੋਲ, ਅਨੁਕੂਲ, ਬਨਾਨੇ ਵਾਲਾ,
 ਵਾਦਿਅ ਧੰਨਵ
ਸਾਜ਼ਿਸ਼ = (ج۱) ਷ਡਿਧੰਨ, ਮਿਲੀਮਿਗਤ,
 ਕਾਨੂਨ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤਿਵਿਧਿਆਂ
ਸਾਜ਼ਿਂਦਾ = (ج۱) ਸੰਗੀਤਜ, ਵਾਦਿਅ
 ਧਨਤ੍ਰ ਬਜਾਨੇ ਵਾਲਾ

ਸਾਥੀ = (ج۱) ਸੰਗ ਰਹਨੇ ਵਾਲਾ,
 ਮਿਤਰ, ਹਮਰਾਹੀ, ਸਹਯੋਗੀ
ਸਾਬਿਤ = (ج۱) ਸਿਦਧ, ਪੂਰਾ,
 ਸਰਵਮਾਨਿ, ਸਚਚਾ
ਸਾਦਾ = (ح۱) ਕੋਰਾ, ਬਿਨਾ ਲਿਖਾ
 ਹੁਆ, ਸਰਲ, ਆਸਾਨ, ਸਾਧਾਰਣ,
 ਭੋਲਾ-ਭਾਲਾ
ਸਾਦਗੀ = (ج۱) ਸਰਲ ਆਚਰਣ,
 ਸਾਧਾਰਣ ਰੂਪ
ਸਾਨ = (ح۱) ਇਸ਼ਾਰਾ, ਨਿਸ਼ਾਨ, ਚਿਨਹ, ਪਤਾ
 ਲਗਨਾ, ਧਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪਤਥਰ
ਸਾਨੀ = (پ۱) ਦੂਸਰਾ, ਦ੍ਰਵਿਤੀਯ,
 ਤੁਲਿਯ, ਸਮਕਕਾ, ਜੋੜ
ਸਾਨਿਹਾ = (ج۱) ਤ੍ਰਾਸਟੀ, ਸ਼ੋਕਪੂਰਣ
 ਘਟਨਾ, ਬੱਡੀ ਦੁਰ्घਟਨਾ
ਸਾਨਿਆ = (ج۱) ਦੂਸਰੀ, ਪਲ, ਸੇਕੋਂਡ,
 ਘੜੀ
ਸਾਨਵੀ = (ج۱) ਮਾਈਮਿਕ,
 ਦ੍ਰਵਿਤੀਕ, ਸੇਕਨਡੇਰੀ
ਸਾਂਸ = (س۱) ਸ਼ਵਾਸ, ਫੂਕ, ਦਰਾਰ,
 ਭਾਂਪ
ਸਾਬਿਕ = (ج۱) ਪੂਰਵ, ਭੂਤਪੂਰਵ,
 ਪਿਛਲੇ ਯੁਗ ਕਾ, ਆਗੇ ਜਾਨੇ ਵਾਲਾ
ਸਾਬਿਕਾ = (ج۱) ਪੁਰਾਨੀ ਪਰਮਪਰਾ,
 ਕਿਸੀ ਸੇ ਪਾਲਾ ਪਡਨਾ, ਜਾਨ ਪਹਚਾਨ
ਸਾਬਰੀ = (ج۱) ਖਜੂਰੋਂ ਕੀ ਸਥ ਸੇ
 ਤਚ ਪ੍ਰਯਾਤਿ, ਤਚ ਕੋਟਿ ਕਾ ਕਪਡਾ

सामान = (۱۷) माल, आवश्यक वस्तुएं, उपकरण, अस्त्र शस्त्र
सामईन = (۱۸) श्रोता, सुनने वाले
सामना = (۱۹) मुकाबला, मुठभेड़, बेपरदा हो कर मिलना, मुलाकात
सामराज = (۲۰) सामाज्यवाद, बादशाहत, अलोकतांत्रिक शक्तियां
साया = (۲۱) छांव, पेड़ की छाया, भूत प्रेत का प्रभाव, संरक्षण
साया = (۲۲) महिलाओं का लहँगा या घाघरा
सारा = (۲۳) सब का सब, तमाम, कुल
सारा = (۲۴) शुद्ध, बेहतरीन, सुगंधित, रस
सारिक = (۲۵) चोर
सारबान = (۲۶) ऊंट हाँकने वाला
साल = (۲۷) वर्ष, बरस
सालार = (۲۸) प्रधान, सेना प्रमुख, सरदार, सेनापति, नेतृत्व करने वाला
सालिक = (۲۹) यात्री, राह चलने वाला, जो दुनियादार भी हो और ईश्वरको भी पाना चाहे
सालिस = (۳۰) तीसरा, बिचौलिया, मध्यस्थ, तृतीय

सालिसी = (۳۱) पंचायत, मध्यस्थता, दो पक्षों के बीच समझौता कराना
साहिर = (۳۲) जादू करने वाला
साहिल = (۳۳) समुद्र यानदी का किनारा
सिकना = (۳۴) आग पर तपाया जाना, करारा करना, सेंकना
सिखाना = (۳۵) प्रशिक्षण देना, शिक्षा देना, समझाना, बहकाना, पट्टी पढ़ाना
सिङ्गी = (۳۶) पागल, मानसिक रूप से बीमार, दीवाना
सितान = (۳۷) स्थान, जगह, ठिकाना
सितारा = (۳۸) तारा, नक्षत्र, गोल चमकदार टुकड़े जो आंचल में टांके जाते हैं
सितवत = (۳۹) रोब, शान, क्रोध, कहर
सितम = (۴۰) अत्याचार, जुल्म, कष्ट पहुंचाना, अनधेर
सिन = (۴۱) आयु, उम्र
सिनान = (۴۲) भाला, बल्लम की नोक, बरछी (सिनां)
सिपारी = (۴۳) बलिदान, कुर्बान करना, फिदा करना
सिपास = (۴۴) धन्यवाद, प्रशंसा,

स्तुति

सिपାହ = (ସିପାହ) ସେନା, ଫୌଜ, ଲଶକର

सିପାହ ସାଲାର = (ସିପାହାର) ସେନାପତି, କମାଂଡର ଇନ ଚୀଫ୍, ସେନା ପ୍ରମୁଖ

ସିପାହୀ = (ସିପାହି) ସୈନିକ, ଯୋଦ୍ଧା, ପୁଲିସ ଵାଲା, ଫୌଜୀ, ସଂତରୀ

ସିପର = (ପିପର) ଢାଳ, ଆଙ୍ଗ, ରୋକ, କବଚ

ସିଫାରତଖାନା = (ସିଫାରତ ଖାନା) ଦୂତାଵାସ, ରାଜଦୂତ କା କାର୍ଯ୍ୟାଳ୍ୟ, ଏମ୍ବେସୀ

ସିଫାରିଶ = (ସିଫାରିଶ) ଅନୁଶଂସା, କାମ କରିବାରେ କେ ଲିଯେ ସକ୍ଷମ ବ୍ୟକ୍ତିତ ସେ ଜୋର ଲଗିବାନା

ସିଫାଲ = (ସିଫାଲ) ମିଟ୍ଟି, ଠୀକରା

ସିଫତ = (ସିଫତ) ମୋଟା, ଗାଢା

ସିଫଳ = (ସିଫଳ) ନୀଚା, ଉତାର, ଢଳାନ

ସିଫଲୀ = (ସିଫଲୀ) ଜାଦୁ ଟୋନା, ତନ୍ତ୍ର ମଂତ୍ର, ଆତମାଓମ୍ କୋ ବଶ ମେଂ କରନା

ସିବାକ୍ = (ସିବାକ୍) ସଂଦର୍ଭ, ଦୌଡ଼ ମେଂ ଆଗେ ବଢନା, ଗଣିତ ମେଂ ପ୍ରବୀଣ ହୋନା

ସିବ୍ରତ = (ସିବ୍ରତ) ବେଟେ ଯା ବେଟୀ କି ଔଲାଦ, ନଵାସା ଯା ପୋତା, ଗ୍ରେଡସନ

ସିମଟନା = (ସିମଟନା) ସୁକଙ୍ଗନା, ଇକଟ୍ଠେ ହୋନା, ସରକ ଜାନା

ସିର = (ସିର) ସର, ଖୋପଡ଼ୀ, ଚୋଟୀ, ଶୀଶ, ସ୍ଵାମୀ, ମାଲିକ

ସିରା = (ସିରା) କିନାରା, ଅଂତ, ପ୍ରାରମ୍ଭ

ସିରାଜ = (ସିରାଜ) ପ୍ରକାଶ, ଦୀପକ, ସୂର୍ଯ୍ୟ

ସିରହାନା = (ସିରହାନା) ସିର ରଖନେ କି

ଜଗହ, ତକିଯା, କବ୍ର କା ଉପରୀ ଭାଗ

ସିବା = (ସିବା) ଅତିରିକ୍ତ, ଅଲାଵା, ବଗୈର, ବିନା, ଫାଲତୁ

ସିବ୍ଵିଦ୍ୟା = (ସିବ୍ବିଦ୍ୟା) ସେଵିଂ, ଭାରତୀୟ ମୁସଲମାନୋମେ ଘର ମେଂ ବନନେ ଵାଲା ଇଦ କା ମୀଠା ବ୍ୟାଂଜନ

ସିବ୍ଵୁମ = (ସିବ୍ବୁମ) ତୃତୀୟ, ତୀସରା

ସିଲ = (ସିଲ) ତପେଦିକ, କ୍ଷୟ ରୋଗ, ଟୀ ବୀ, ମସାଲା ପୀସନେ ଵାଲା ପତ୍ଥର

ସିଲଫଚୀ = (ସିଲଫଚୀ) ହାଥ ଧୋନେ କା ବର୍ତନ

ସିସକି = (ସିସକି) ଦର୍ଦ କେ କାରଣ ଦାଂତ ଭୀଂଚ କର ସାଂସ ଲେନା, ଜ୍ୟାଦା ରୋନେ ସେ ସାଁସେ ଉଲଟନା

ସିଯାକ୍ = (ସିଯାକ୍) ସଂଦର୍ଭ, ବିଷ୍ୟ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ, ଗଣିତ, ଗିନତୀ

ସିଯାଦତ = (ସିଯାଦତ) ନେତୃତ୍ବ, ସରଦାରୀ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା, ଶାସନ

ସିଯାନା = (ସିଯାନା) କଂଜୂସ, ଚାଲାକ, ସମଝଦାର, ହୋଶିୟାର

ସିଯାର = (ସିଯାର) ଗୀଦଙ୍ଗ

ସିଯାସତ = (ସିଯାସତ) ରାଜନୀତି, ପାଲିଟିକ୍ସ

ସିଯାହ = (ସିଯାହ) କାଲା, ମନହୂସ, ଅଶୁଭ

ସିଯାହୀ = (ସିଯାହୀ) କାଲକ, ଅଂଧେରା, ରୌଶନାଈ, ଇଂକ

सীଖ = (سیخ) লোহে কি সরিয়া জিস
পর কবাব ভূনতে হেঁ
সীধা = (سیدھا) সজজন, শরীফ,
খরা, সরল, আসান, স্পষ্ট,
দাহিনী ওর, ডায়রেক্ট
সীঢ়ী = (سیدھی) ঊপর চढ়নে ঔর
নীচে উতৰনে কা সাধন, ঝীনা
সীক = (سینک) ঝাই কী তীলী
সীনা = (سینہ) ছাতী, শরীর মেঁ সামনে সে
গৰ্দন ঔর পেট কে বীচ কা ভাগ
সীনাকুবী = (سینہ کوبی) মাতম
করনা, ছাতী পীটনা
সীম = (سیم) চাংদী, রূপযা, ধন
সীমা = (سیم) মাথা, মুখ, চেহরা
সীমাব = (سیما ب) পারা, মরকরী
সীর = (سیر) লহসুন, লস্সন
সীরত = (سیرت) চরিত্র, আদত,
স্বভাব, গুন, কৌশল, পেগম্বর
সাহিব কী জীবনী
সীলন = (سیل) দীবারোঁ ঔর ছতোঁ
মেঁ নমী আনা
সুକৃত = (سکوت) সন্নাটা, খামোশী
সুକূন = (سکون) শাংতি, চেইন, ঠহরাব,
শাংত
সুକূনত = (سکونت) বাস, স্থাঈ
নিবাস, রহনে কী জগহ, ঘর, মকান
সুকড়না = (سکون) ঘট জানা,
জকড়াব, এঠন, সিমটনা, কম

হোনা (সিকুড়না)
সুক্রম = (سکرم) খরবী, তুটি, ঐব
সুকৃত = (سکوت) গির পড়না,
বরবাদী, কিসী রাজ্য পর বিরোধী
সেনা কা কংজ্ঞা হো জানা
সুখন = (سکن) বাত, কা঵্য, বোল,
গুফ্তগু
সুখন পরবর = (سکن پرہن) অচ্ছী
বাত করনে বালা, কবি, লেখক
সুড়োল = (سکون) খুশনুমা, সুন্দর,
আনুপাতিক
সুড়কনা = (سکن) নিগল জানা,
হঢ়প কর জানা, নাক সে দুবাঈ লেনা
সুতুন = (سون) খম্ভা, স্তংভ, লাট,
মীনার, পিলর
সুতুও = (ستوان) পতলী, নাজুক
সুথরা = (سٹر) স্বচ্ছ, সাফ,
উজলা, বেদাগ
সুন = (سون) সংবেদনহীন, নিষ্ক্রিয়,
মূর্ছিত, ছুনে পের পতা না চলনা
সুনানা = (سن) কহনা, রচনা
প্রস্তুত করনা, কিসী কো বুরা ভলা
কহনা, গালী দেনা
সুনার = (سن) সোনে কে আভূষণ
বনানে বালা
সুনী = (سون) বাত সুননা, বাত মান
লেনা

सुनी-सुनाई = (سُنی) अफवाह,
सुनी हुई बात, हवाई बात
सुनैहरा = (سُنہرہ) स्वर्णिम, सोने के
रंग का, पीला
सुन्नत = (سن) अनुसरण, रास्ता,
तरीका, पैगम्बर साहिब के
आचरण का अनुसरण
सुन्नी = (سنی) मुस्लिम वर्ग
सुंबुला = (سنبلا) कन्या राशि, जटा
मासी, केश जैसी लता, विर्ग
सुनसान = (سنسان) एकांत, उजाड़,
डरावना, वीरान
सुपारी = (پاری) छलिया, डली,
किसी को मारने का ठेका लेना
सुपुर्द = (پورڈ) हवाले करना,
सौंपना (सिपुर्द)
सुफूफ = (سُف) चूर्ण, पाउडर,
पिसी हुई दवाई
सुफ्ता = (سُفتہ) छेदा हुआ, सूराख
किया हुआ
सुफरा = (سُفرہ) भोजन, खाना
सुबुक = (بک) हल्का, कम भार
वाला, तेज़, चुस्त, चालाक
सुबकी = (بکی) झोंप, लज्जा,
शर्मिंदगी
सुबुकदोश = (بکدوش) कांधों पर से

बोझ उत्तरना, सेवा निवृत्त
होना, पद मुक्त होना
सबूत = (برہت) प्रमाण, साक्ष्य
सुबह = (بھر) भोर, प्रातः काल, सवेरा
सुबहा = (بھر) माला, तस्बीह
सुबहान अल्लाह = (سبحان الله) अल्लाह की कुदरत के क्या कहने,
प्रशंसा करने का शब्द
सुम्मा = (سماء) फिर, पीछे, बाद
सुम = (سم) घोड़े या गधे का पांव
सुर = (سر) राग, रागनी, धुन, स्वर
सुरअत = (سرعات) तीव्र, त्वरक,
तेज़ी, जल्दी, शीघ्र, त्वरित
सुराग = (سرخ) खोज, उंगली या
पैर का निशान, पता, तलाश
सुरीला = (سلیمان) अच्छा गाने वाला,
जो सुर को सही तरह अदा करने
वाला गायक
सुर्ल = (سرخ) मस्ती, हल्का सा
नशा, खुशी, ताज़गी
सुरैय्या = (سریخ) सप्तर्षि तारामन्डल,
सात सितारों का समूह, तारों का
झुरमुट
सुर्ख = (خر) लाल, रेड
सुर्खी = (خر) लाली, शीर्षक,
समाचार की हेड लाइन
सुर्खर = (خر) सफल, सम्मान

प्रାପ୍ତ କରନେ ଵାଲା	سୂଜନ = (سوزن) ସୂଝ
ସୁରଂଗ = (سرگ) ଧରତି କେ ନୀଚେ ବନା ରାସ୍ତା, ବାରୁଦ ସେ ଅସ୍ତ୍ର, ଗୁପ୍ତ ମାର୍ଗ, ଟନଲ, ମାଈନ	ସୂର୍ଯ୍ୟ = (سورج) ସୂର୍ଯ୍ୟ
ସୁରମର୍ଗୀ = (سرگر) ସୁରମା ଲଗୀ ଆଁଖେ	ସୂରାଖ = (سوراخ) ଛେଦ, ମୋଖା, ଝିରୀ
ସୁଲୁକ = (سلوك) ବ୍ୟବହାର, ଆଚରଣ, ବର୍ତ୍ତୀବ, ରବ୍ୟ୍ୟା	ସୂରତ = (صورت) ଶକଳ, ମାମଲା, ରାସ୍ତା, କୁରାଆନ କା କୋଇ ଅଧ୍ୟାୟ
ସୁଲ୍ତାନ = (سلطان) ସମାଟ, ବାଶାହ, ରାଜା, ଶାସକ	ସୂଦ = (سود) ବ୍ୟାଜ
ସୁଲଫ = (سلف) ଘରେଲୁ ଉପଯୋଗ କି ବସ୍ତୁଏଁ, ସୌଦା, ସାମାନ	ସୂନା = (سن) ନିର୍ଜନ, ଖାଲୀ, ଗୈର- ଆବାଦ, ଉଜାଙ୍ଗ, ଅକେଲା
ସୁଲଫଚୀ = (سلف) ଛୋଟେ ଛୋଟେ ସାମାନ ରଖନେ କା ଡିବ୍ବା	ସୂଲୀ = (سلوي) ଫାଂସି କା ତଥିତା, ଵହ ଖମ୍ଭା ଜିସ ପର ଫାଂସି ପାନେ ଵାଲେ ଲଟକାଏ ଜାତେ ହେଁ
ସୁଵାରତ = (سوارت) କିସି ଚିଜ୍ ଉଚିତ ଉପଯୋଗ, ବ୍ୟର୍ଥ ଜାନେ ଵାଲା ଭୋଜନ ଖା କର ଖତମ କରନା	ସୂସନ = (سوسن) ଆସମାନୀ ରଂଗ କା ଏକ ଫୂଲ
ସୁସ୍ତ = (ست) ଧୀମା, ହର କାମ ମେ ଦେର ଲଗାନେ ଵାଲା, ହଳ୍କେ ଚଲନେ ଵାଲା	ସେଜ = (سج) ଫୂଲାଁ କା ବିସ୍ତର, ଚାରପାଈ, ପଲଂଗ
ସୂ = (س) ତରଫ, ଓର, ଦିଶା	ସେଜନା = (سجين) ଉବଲନା, ଖୌଲନା, ପସିନା ବହାନା, ରିସନା, ପିଘଲନା, ଋଣ ଉତାରନା
ସୂକ୍ତ = (سکوت) ବାଜାର	ସେଂକନା = (سڪن) ଗର୍ମୀ ପହଞ୍ଚାନା, ସିକାଈ କରନା, ତାପନା
ସୂଖା = (سکھا) ଅକାଲ, ଵର୍ଷା ନା ହୋନେ କେ କାରଣ ଉପଜ ନା ହୋନା, ଦୁବଲା ପତଲା, ନିର୍ବଲ	ସେଂତ = (سینت) ନିଶୁଲ୍କ, ମୁଫ୍ତ, ବିନା କାରଣ
ସୂଧନା = (سڪن) ଗନ୍ଧ ଲେନା, ବାସ ଲେନା, ମହକ ମାଲୁମ କରନା	ସେଂତ ରଖନା = (سینت رکھنا) କୋଇ ଵସ୍ତୁ ଭଵିଷ୍ୟ ମେଁ ଉପଯୋଗ କେ ଲିଯେ ଉଠା କର ରଖ ଦେନା
	ସେର = (سیر) ପେଟ ଭରା, ତୃପ୍ତ, ପୁରାନେ ଜମାନେ ମେଁ ଭାର କରନେ କା ବାଂଟ

सେରାବ = (بِرَبْ) ଜିସକି ପ୍ଯାସ
ବୁଝା ଗଈହଁ ହୋ, ସିଂଚିତ, ତର

ସେହରା = (ହର) ଦୂଲ୍ହା କେ ମାଥେ ପର
ବାଂଧେ ଜାନେ ଵାଲେ ଫୁଲାଙ୍କ କି ଲଡ଼ିଯାଂ,
ବିବାହ ପର ଲିଖା ଗଯା କାବ୍ୟ

ସୈଫ୍ = (سیف) ତଳଵାର, ଶମଶୀର

ସୈର = (سیر) ଟହଲନା, ଘୂମନା
ଫିରନା, ତଫରିହ, ଵାକ କରନା

ସୈଲାବ = (بِلَابْ) ବାଢ଼, ପାନୀ କା
ଚଢ଼ାବ, ନଦୀ ମେଂ ଜଲ ସ୍ତର ବଢ଼ନା

ସୋ = (سو) ଵହ, ଜୋ, ତୋ, ଇସ ଲିଏ

ସୋଖତା = (سُوكھٌتٌ) ଜଲା ହୁଆ,
ଝୁଲସା ହୁଆ, ବଲୋଟିଂ ପେପର

ସୋଗ = (گُو) ଶୋକ, ଵହ ଅଵଧି
ଜିସମେ ଖୁଶି କେ ସମାରୋହ ନହିଁ ହୋତେ

ସୋଗବାର = (گوگو) ଶୋକ ମନାନେ
ବାଲା, ଶୋକ ସଂତପ୍ତ

ସୋଚ = (قُوش) ବିଚାର, ଧ୍ୟାନ, ଚିଂତା,
ପରେଶାନୀ

ସୋଜ୍ = (جُز) ଜଲନ, ଦୁଖ, ଇମାମ
ହୁସୈନ କି ଯାଦ ମେଂ ପଢ଼ା ଜାନେ ଵାଲା
ଶୋକ କାବ୍ୟ

ସୋଜିଶ = (جُزِش) ଜଲନ ଖୌଲନ,
ଦର୍ଦ, ତକଲୀଫ୍

ସୋନା = (سن) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ନୀଦ, ନିଦ୍ରା,
ଆଂଖ ଲଗନା, ଆରାମ କରନା

ସୋବ = (بُون) ଵସ୍ତ୍ର, କପଡ଼ା, ଲିବାସ,

ଅରବ କେ ପୁରୁଷ ଜୋ ଲମ୍ବା ସା କୁର୍ତ୍ତା
ପହନତେ ହୁଁ

ସୋହାନ = (ہُسَان) ରେତୀ, ଲକଡୀ ଯା
ଲୋହେ କୋ ରେତନେ ଵାଲା କାଂଟେଦାର ଯନ୍ତ୍ର

ସୋହାନେ ରୁହ = (ہُسَان روہ) ଆତମା କା
ଦୁଖ ପହୁଂଚାନେ ଵାଲା, ମନ କୋ କଷ୍ଟ
ଦେନେ ଵାଲୀ କୋଈ ଚୀଜ୍

ସୋହନ = (ہُسَن) ଏକ ପ୍ରକାର କା
ଈରାନୀ ହଲବା ଜିସେ ଭାରତ ମେଂ ପପଡୀ
ହଲବା କହତେ ହୁଁ

ସୌ = (سو) ଶତ

ସୌଗାତ = (سُوغات) ଭୈଂଟ, ତୋହଫା,
ଉପହାର, ସମୃତି ଚିନ୍ହ

ସୌଦା = (سودا) ଜୁନୂନ, ଧୁନ, ଖରିଦୀ
ହୁଇ ଚୀଜ୍, ବ୍ୟାପାର, ଘରେଲୁ ଉପଯୋଗ
କା ସାମାନ

ସୌଦାଗର = (سوداگر) ବ୍ୟାପାରୀ,
ସାମାନ ବେଚନେ ଵାଲା

ସୌଦାଈ = (پُودا) ଦୀଵାନା, ପାଗଲ,
କିସି କି ଧୁନ ମେଂ ମସ୍ତ

ସୌପନା = (پُون) କିସି ପର ବିଶ୍ଵାସ
କର କେ କୋଈ ଚୀଜ୍ ନିଗରାନୀ ମେଂ ଦେନା,
ହବାଲେ କରନା

ସୌର = (پُور) ବୈଲ

हाए = (۱۷) दुख, पीड़ा, चोट और कष्ट में प्रयोग होने वाला शब्द
हाएं = (۱۸) रोकने और टोकने के लिये प्रयोग होने वाला शब्द
हाएल = (۱۹) अङ्गचन, रुकावट, बीच में आ जाने वाला
हकीम = (۲۰) बुद्धिमान, होशियार, वैद्य, उपचारक, रोग का निदान करने वाले
हक्क = (۲۱) रगड़ना, खुरचना, छीलना, दूर करना
हक्का बक्का = (۲۲, ۲۳) आश्चर्य चकित, हैरान, भौचक्का हो जाना
हक्म = (۲۴) न्याय धीश, मध्यस्थ, सरपंच
हकलाना = (۲۵) अटक अटक कर बोलना
हक्क = (۲۶) सत्य, ठीक, सच्चाई, अधिकार, न्याय, योग्य, पुरस्कार, पारिश्रमिक
हक्काएक्क = (۲۷) वास्तविकता, सच्चाई, असली बात
हक्कीकत = (۲۸) सच्चाई, तथ्य, वास्तविकता, भेद
हक्कीकी = (۲۹) सगा, असली, जो बनावटी न हो, खरा, सत्यता पर

आधारित

हज = (۳۰) मुसलमानों की तीर्थयात्रा, सऊदी अरब में होने वाला वार्षिक पर्व
हजामत = (۳۱) सिर मूँडना, किसी की पिटाई करना, किसी को ठग लेना
हजो = (۳۲) आलोचना, निंदा, किसी की निंदा में लिखा गया काव्य
हज्जाम = (۳۳) बारबर, केश सज्जा करने वाला, शेव बनाने वाला कारीगर
हज्म = (۳۴) आयतन, मोटाई, फैलाव, जगह घेरने के क्षमता
हजर = (۳۵) पत्थर
हजला ए ऊर्लसी = (۳۶, ۳۷) दुल्हन के लिये फूलों से सजाया गया कमरा
हज़र = (۳۸) बकवास, बहुत बोलना, बक बक करना
हज़र = (۳۹) इंकार, खतरा, डर, एहतियात
हज़ार = (۴۰) सहस्र
हज़ारा = (۴۱) पौधों में पानी देने वाला फ़व्वारा, लाले का फूल, एक अफ़ग़ानी कबीला
हज़ारत = (۴۲) नगर में रहना,

शହରী ଜିଂଦଗୀ

ହଜୀନ = (ହୁଁ) ଦୁଖୀ, ଶୋକାକୁଲ,
ବ୍ୟାକୁଲ

ହଜୀମତ = (ହେତୁ) ପରାଜ୍ୟ, ହାର,
ପୀଛେହଟନା

ହଜୀରା = (ହେତୁ) ଲକଡୀ ଯା ଲୋହେ କା
ଘେରା, ମକବରେ କା ଗୁଂବଦ, କବ୍ର ପରରଖା
ଜାନେ ବାଲା ଚୌଖଟା

ହଜ୍ଫ = (ଫିଜ) ନିକାଳନା, ଦୂର
କରନା, କିସି ଶବ୍ଦ ଯା ଵାକ୍ୟ କୋ
ହଟନା, ଡିଲିଟ କରନା

ହଜମ = (ମୁହଁ) ସାଵଧାନୀ ବରତନା,
ସଚେତ ରହନା, ଦୂରଦର୍ଶିତା

ହଜମ = (ମୁହଁ) ପାଚନ, ଖା ଜାନା,
ଡକାର ଜାନା

ହଜରତ = (ହୁରତ) ଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀମାନ,
ଆଦରଣୀୟ, ମିସ୍ଟର, ଚାଲାକ, ଚାଲୁ
ହୋଶିଯାର, ଚଲତା ପୁର୍ଜୀ

ହଜଲ = (ହୁରତ) ବ୍ୟଂଗାତମକ କାବ୍ୟ,
ହାସ୍ୟ ଗଜଲ

ହଙ୍କ = (କୁରତ) କୁତେ କେ କାଟନେ ସେ
ହୋନେ ବାଲୀ ବୀମାରୀ, ରେବୀଜ୍

ହଙ୍କାନା = (କୁରତ) କିସି କୋ
ଧମକାନା, କିସି ପର ରୋବ ଝାଇନା,
ତରସାନା, ଭଙ୍ଗକାନା

ହଙ୍ତାଲ = (କୁରତ) କାମ ବଂଦୀ,
ସ୍ଟ୍ରାଈକ, ଉତ୍ପିଡନ କେ ବିରୋଧ ମେ ବଂଦ

କା ଆୟୋଜନ

ହଙ୍ପ = (ହୁରତ) ବିନା ଚବାଏ ଖା
ଜାନା, ବେଇମାନୀ କିସି କା ମାଲ
ଡକାର ଜାନା

ହଙ୍ବଙ୍ଗୀ = (ହୁରତ) ଘବରାହଟ, ଉତ୍ତାଵଲା
ପନ, ହଲଚଲ

ହଙ୍ବେଂଗ = (ହୁରତ) ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଗଙ୍ଗନା,
ଖଲବଲୀ, ଅଫରା ତଫରୀ, ଶୋର
ଶରାବା, ଉଧମ

ହଠଧର୍ମୀ = (ହୁରତ) ଅଫିଯଲ ପନ,
ଅନ୍ୟାୟ, ବେଇମାନୀ

ହତାମ = (ହୁରତ) ବବର ଶେର

ହତୌଡୀ = (ହୁରତ) ଲୋହାରୋ ଔର
ବଢ଼ିଯୀଙ୍କ କା ଔଜାର

ହତକ = (ହୁରତ) ନିରାଦର, ଅପମାନ,
ରୁସଵାଈ

ହତକ ଏ ଇଜ୍ଜତ = (ହୁରତ)
ମାନହାନି, ବଦନାମ କରନା

ହତା = (ହୁରତ) ଯହାଁ ତକ, ଫିର ଭୀ, ଜବ
ତକ, ଜହାଁ ତକ

ହତାବ = (ହୁରତ) ଲକଙ୍ଗହାରା, ଲକଡୀ
ବେଚନେ ବାଲା

ହତମୀ = (ହୁରତ) ପକକା, ଅଂତିମ, ପରମ

ହଥିଯାର = (ହୁରତ) ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର,
ଯୁଦ୍ଧ କା ସାମାନ

ହଥିଯାନା = (ହୁରତ) ଜବରଦସ୍ତୀ
କବ୍ଜା କରନା, ବଲ ପୂର୍ବକ କୋଈ ଚୀଜ

छીନ ଲେନା	ହଂଗ = (ହଙ୍ଗ) ଭାରୀ ଭରକମ ପନ, ଇରାଦା, ବଲ, ସେନା
ହଥେଲୀ = (ହତ୍ତିଲି) ହାଥ କେ ପଂଜେ କା ଅଂଦରୁନୀ ଭାଗ	ହଂଗାମ = (ହଙ୍ଗାମ) ସମୟ, ବକ୍ତା, ଅଵସର, ଜମାନା
ହଥକଡ଼ି = (ହତ୍ତକୁଡ଼ି) ଅପରାଧିଯୋଁ କେ ହାଥ ମେଁ ପହନାଈ ଜାନେ ଵାଲୀ ଜଂଜୀର, ହୈଂଡ କଫ	ହଂଗାମା = (ହଙ୍ଗାମା) ଦଂଗା, ଫସାଦ, ବଲବା, ଗଡ଼ବଡ, ଉପଦ୍ରବ, ଅରାଜକତା
ହଥକଂଡା = (ହତ୍ତକଂଡା) ଚାଲବାଜୀ, ଧୋଖା ଦେନା, ଘାତ ଲଗାନା, ଚାଲାକୀ, ଅନୁଚିତ ତରੀକେ ଅପନାନା	ହଂଗାମୀ = (ହଙ୍ଗାମୀ) ଆପାତ, ଆକସିମିକ
ହଦ = (ହଦ) ସୀମା, ପରିଧି, ଅଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର, ଔକ୍ତାତ	ହଂଜାର = (ହଙ୍ଜାର) ରାସ୍ତା, ମାର୍ଗ, ତାରୀକା, ଚଲନ
ହଦିଯା = (ହଦିଯା) ଉପହାର, ଭେଟ, ତୋହଫା, ନଜରାନା, ପରିତ୍ର ପୁସ୍ତକ କୀ କୀମତ	ହନାନ = (ହନାନ) ବହୁତ କୃପା କରନେ ବାଲା, ପରମ କୃପାଲୁ
ହଦୀକା = (ହଦୀକା) ଚହାର ଦୀଵାରୀ ସେ ଘିରା ବାଗ, ଖଜୂର କା ବାଗ	ହନୀଫ = (ହନୀଫ) ହଜରତ ଇବରାହିମ କେ ଧର୍ମ କୋ ମାନନେ ଵାଲା, ଅପନେ ଧର୍ମ କା ପକକା ବ ସଚ୍ଚା
ହଦୀଦ = (ହଦୀଦ) ଲୋହା	ହନ୍ତୁଜ = (ହନ୍ତୁଜ) ଅଭୀ ତକ, ଅବ ତକ, ଅଭୀ, ଇସ ସମୟ ତକ
ହଦୀସ = (ହଦୀସ) କହାନୀ, ପୁରାନେ ଯୁଗ କି କୋଈ କଥା, ନଈ ଚୀଜ୍, ପୈଗମ୍ବର ସାହିବ କା କଥନ	ହନ୍ତୁତ = (ହନ୍ତୁତ) ଲାଶ କୋ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନେ କେ ଲିୟେ ପ୍ର୍ୟୋଗ ହୋନେ ଵାଲେ ରସାୟନ
ହଦଫ = (ହଦଫ) ଲକ୍ଷ୍ୟ, ନିଶାନା, ଟାରଗେଟ	ହଂକାନା = (ହଙ୍କାନା) ଖଦେଇନା, ଭଗାନା, ହକାନା, ହାଁକନା
ହଦବ = (ହଦବ) ଟୀଲା, ତଂଚି ଜମୀନ, କୁବଡା ପନ	ହଂଡାନା = (ହଙ୍ଡାନା) ତଡ଼ି ପାର କରନା, ଦେଶ ସେ ନିକାଲନା, ଫିରାନା, ପ୍ରସାର ବ ପ୍ରଚାର କରନା
ହଦରନା = (ହଦରନା) କାଂପନା, ଥରଥରାନା, ହିଲନା	ହନ୍ତଫି = (ହନ୍ତଫି) ସୁନ୍ନି ମୁସଲମାନ ଜୋ ଇମାମ ଅବୁ ହନୀଫା କେ ବତାଏ ରାସ୍ତେ ପର ଚଲତେ ହୁଁ
ହଦସ = (ହଦସ) ପାଦନା, ନଈ ଚୀଜ୍, ଅବିଷ୍କାର, ଅଜୁବା, ଶୌଚ	ହଂବଲୀ = (ହଙ୍ବଲୀ) ସୁନ୍ନି ମୁସଲମାନ

जो इମାମ हଂବଲ କେବତାଏ ରାସ୍ତେ ପର
ଚଲତେହଁ
ହଫୀଜ = (ହିନ୍ଦୀ) ରକ୍ଷକ, ପହରେଦାର,
ଅଲ୍ଲାହ କା ଏକ ନାମ
ହଫ୍ତା = (ହିନ୍ଦୀ) ସପ୍ତାହ, ଶନିଵାର,
ସନୀଚର
ହଫ୍ତା ନାମା = (ହିନ୍ଦୀ) ସାପ୍ତହିକ
ପତ୍ର, ବୀକଲୀ
ହବାବ = (ହିନ୍ଦୀ) ପାନୀ କା ବୁଲବୁଲା,
ଏକ ଆଭୂଷଣ, ଘର ମେଁ ସଜାଏ ଜାନେ
ବାଲେ ଶୀଶେ
ହବୀବ = (ହିନ୍ଦୀ) ପ୍ଯାରା, ଦୋସ୍ତ,
ନିକଟତମ ମିତ୍ର
ହବ୍ବ = (ହିନ୍ଦୀ) ଦଵା କି ଗୋଲୀ,
ଟିକିଯା, ବୀଜ, ଟେବଲେଟ
ହବ୍ବା = (ହିନ୍ଦୀ) ଦାନା, ଦୁଂକା, ଜରା ସା,
ତନିକ
ହବ୍ଲ = (ହିନ୍ଦୀ) ଏକତା, ସହମତି,
ରସସୀ, ଜୋଡ଼, ରଗ
ହବ୍ରଶି = (ହିନ୍ଦୀ) ଅଫ୍ରିକା କେ ମୂଳ
ନାଗରିକ
ହବ୍ସ = (ହିନ୍ଦୀ) ହଵା ନା ଚଲନା,
ଘୁଟନ, କୈଟ, କାରାଵାସ
ହବ୍ସେ ଦଵାମ = (ହିନ୍ଦୀ) ଉମ୍ର କୈଟ,
ଅଜୀବନ କାରାଵାସ
ହମ = (ହିନ୍ଦୀ) ମେଁ ଓରେ ସାଥୀ, ମେଁ କେ
ସ୍ଥାନ ପର ଲଖନ୍ତୁ ବାଲେ ଖୁଦ କୋ

ହମ କହତେହଁ
ହମୀଦ = (ହିନ୍ଦୀ) ଜିସ କି ବହୁତ
ସ୍ତୁତି କି ଜାତି ହୋ
ହମୀମ = (ହିନ୍ଦୀ) ଗର୍ମ ପାନୀ, ମିତ୍ର,
ରିଶତେଦାର, ଗ୍ରୀଷମ ଋତୁ କି ମଧ୍ୟାଵଧି
ହମାଏଲ = (ହିନ୍ଦୀ) ଗଲେ ମେଁ ପହନା
ଜାନେ ବାଲା ଛୋଟା ସା କୁରାଅନ,
ତଲବାର ଲଟକାନେ କା ତସମା
ହମର = (ହିନ୍ଦୀ) ସବ, କୁଳ, ସାରା, ତମାମ
ହମେ = (ହିନ୍ଦୀ) ହମ ସବ କୋ, ମୁଝକୋ,
ହମ ତମାମ ଲୋଗୋଙ୍କୋ
ହମେଶା = (ହିନ୍ଦୀ) ସଦା, ସଦୈଵ, ଆୟେ
ଦିନ, ନିତ୍ୟ, ହର ଦମ
ହମଜା = (ହିନ୍ଦୀ) ଶେର, ବାଘ
ହମଜୁଲ୍ଫ = (ହିନ୍ଦୀ) ସାଦୂ, ଦୋ
ବହନୋଙ୍କେ ପତି
ହମ୍ଦ = (ହିନ୍ଦୀ) ପ୍ରଭୁ କି ସ୍ତୁତି, ଈଶ୍ଵର
କି ବଂଦନା
ହମନଶୀନ = (ହିନ୍ଦୀ) ସାଥ ବୈଠନେ
ବାଲା, ମିତ୍ର, ସାଥୀ, ସଂଗୀ
ହମବିସ୍ତରୀ = (ହିନ୍ଦୀ) ଯୌନ
ସମ୍ବନ୍ଧ ସ୍ଥାପିତ କରନା, ଏକ ସାଥ
ସୋନା, ସଂଭୋଗ କରନା
ହମମାଦ = (ହିନ୍ଦୀ) ବହୁତ ଅଧିକ
ସ୍ତୁତି ଯା ବଂଦନା କରନେ ବାଲା
ହମମାମ = (ହିନ୍ଦୀ) ସ୍ନାନ ଗୃହ,
ବାଥରୁମ, ସ୍ନାନାଗାର

हମ୍ମାଲ = (ହମ୍ମାଲ) ଭାର ଉଠାନେ ଵାଲା,
କୁଳୀ, ଶ୍ରମିକ, ମଜଦୂର
ହମ୍ମିଯତ = (ହମ୍ମିଯତ) ଲଜଜା, ଶର୍ମ,
ଲାଜ
ହମଲ = (ହମଲ) ଗର୍ଭ ମେଂ ଶିଶୁ ହୋନା,
ବୋଙ୍ଗ, ଭାର
ହମଲା = (ହମଲା) ଧାଵା ବୋଲନା, ଚଢାଈ
କରନା, ହଲ୍ଲା, ଵାର, ଚୋଟ
ହମଲଙ୍ ଇସ୍କାତ = (ହମଲଙ୍ ହମଲଙ୍) ଗର୍ଭ-ପାତ
ହମଵାର = (ହମଵାର) ପ୍ରଶସ୍ତ, ବରାବର,
ନିର୍ବାଧ
ହମଶୀର = (ହମଶୀର) ସଗେ ଭାଈ ବହନ,
ଏକ ହିଁ ମାଁ କା ଦୂଧ ପିନେ ଵାଲେ
ହମଶୀରା = (ହମଶୀରା) ବହନ
ହମସାଯା = (ହମସାଯା) ପଡ଼ୋସି
ହମସୁଖନ = (ହମସୁଖନ) ବାତ କରନେ
ଵାଲା, ସାଥୀ, ମିତ୍ର
ହରାମ = (ହରାମ) ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ,
ନିଷିଦ୍ଧ, ଜିସ କି ଧର୍ମ ଅନୁମତି
ନ ଦେ, ନାପାକ, ଅପିତ୍ର
ହରାରତ = (ହରାରତ) ତାପ, ଗର୍ମୀ,
ହଲ୍କା ବୁଖାର, ଜୋଶ, ଗୁସ୍ସା
ହର୍ରାଫା = (ହର୍ରାଫା) ମକକାର ଔରତ,
ଚାଲାକ ମହିଳା
ହରାଵଲ = (ହରାଵଲ) ସେନା କି ସର୍ଵ
ପ୍ରଥମ ଟୁକଡ଼ୀ, ସେନା କା ନେତୃତ୍ବ
କରନେ ଵାଲା ଘୁଙ୍ଗିସବାର ଦସ୍ତା

ହରୀକ = (ହରୀକ) ଜଳୀ ହୁଇ ଚୀଜ
ହରୀଫ = (ହରୀଫ) ପ୍ରତିଦିଵଂଦ୍ଵୀ,
ଵିରୋଧୀ, ପ୍ରତିଯୋଗୀ, ମୁକାବଲା
କରନେ ଵାଲା, ବୁରା ଚାହନେ ଵାଲା
ହରୀମ = (ହରୀମ) ଘର କି ଚହାର
ଦୀଵାରୀ, ପିତ୍ର କାବା ପରିସର କି
ବାହରୀ ଦୀଵାର
ହରୀମା = (ହରୀମା) ରୁକାଵଟ, ନିଷେଧ,
ମନାହୀ
ହରୀରୀ = (ହରୀରୀ) ରେଶମୀ ଵସ୍ତ୍ର,
ମହୀନ, ପତଳା
ହରୀସ = (ହରୀସ) ଲାଲଚୀ, ଈଷ୍ୟା
କରନେ ଵାଲା, ପେଟୁ, ଦେଖା ଦେଖି କାମ
କରନେ ଵାଲା
ହରକତ = (ହରକତ) ଗତିଵିଧି,
କାର୍ଯ୍ୟକଲାପ, ଗତି, ଗାୟକ ଦ୍ଵାରା
ଗାୟନ କୋ ପ୍ରଭାବ ଶାଲୀ ବନାନା
ହରଗିଜ୍ = (ହରଗିଜ୍) କବ୍ରି ନହିଁ, କିସି
କୀମତ ପର ନହିଁ
ହର୍ଜ = (ହର୍ଜ) ଆପତ୍ତି କି ବାତ,
ବଲବା, ଉପଦ୍ରବ, ଗଙ୍ଗାଙ୍ଗା, ଘାଟା
ହରଜ = (ହରଜ) ନୁକସାନ, ହାନି, ଦେର,
କମ୍ଭୀ
ହରଜାନା = (ହରଜାନା) କିସି କେ ନୁକସାନ
କି ଭରପାଈ, ଅର୍ଥଦଂଡ, ତାଵାନ
ହରଜା = (ହରଜା) ବେହୂଦା, ଅନୁଚିତ,
ବେତୁକା, ଅର୍ଥହିନ

ہرؑ = (اے) اکثر، ورن، بات، بول
ہرب = (بے) یو ددھ، لڈائے، جانگ
ہرم = (مر) کا بآ پریسرا جہاں
 ودھ یا یو ددھ کی ان نعمتی نہیں ہے،
 مہیلاؤں کا ککش
ہرم سرا = (مر مر) امیراؤں اور
 راجااؤں کے مہلوں میں مہیلاؤں کے
 لیے آرکٹیت س्थان
ہر = (ر) پری، پریتھک، تمام، سب
ہرہا = (ہر) پتھریلی جنمیں
ہیا = (ہی) لاج، لججہ، شرم
ہیات = (ہیا) جیون، زیندگی
ہیولا = (ہیو) چایا-آکوتی،
 ڈانچا، ڈول
ہیہاٹ = (ہیٹ) شوک ویکت
 کرنے یا دُخ جاتا نے کا شबد
ہلماک = (ہلکا) مارنا، ہتھیا،
 دُرھٹنے میں مُرثی
ہلماکت = (ہلکا) وینا ش، مौت،
 بارباڑی
ہلیف = (ہلیف) میتر، سہیوگی،
 اک دُسرے سے سُبندھ
ہلیم = (ہلیم) وینم، سہن شیل تا
 رخ نے والہ، اک سُواندھ
 مانساہاری ویجنا
ہلماں = (ہلماں) ویدھ، جیس پر
 پریتی بندھ نا ہو، اسلامی ریت سے

جانواروں کو جبھ کرنا
ہلماں جانماں = (ہلماں) وہ پش
 پکھی جنکا مانس خانے کی
 اسلام نے ان نعمتی دی ہے
ہلماں = (ہلماں) تین تلاک کے
 باد کیسی اور پُرُس سے نیکاہ
 کرنے کا نیتم
ہلماں = (ہلماں) میठا س، سُواد،
 جایکا، آرام، سُوخ
ہلکا = (ہلکا) گھٹیا، کم بھار
 والہ، اپمانیت
ہلکان = (ہلکا) ٹکا ماندا،
 پرے شان، اچے ت
ہلکل = (ہلکل) بھد خولنا،
 سماڈھان، سُلڈھانا، مُشکل کو
 آسان کرنا،
ہلکلماں = (ہلکلماں) بال کاٹنے
 والہ، باربار، کے ش سُج جا کرنے
 والہ، ہے یار درسرا
ہلکلماں = (ہلکلماں) ڈھنیا، رُنگ
 بے چنے والہ
ہلکلماں = (ہلکلماں) گلہ، ٹے ٹووا، مُونہ کا
 اندھنی بھاگ
ہلکلماں = (ہلکلماں) ڈھر، کسے ب، پریدھی،
 سانگ ڈن، لوہے یا لکडی کا گول کُنڈا
ہلکلماں-ا-انٹیخاب = (ہلکلماں-ا-انٹیخاب)
 چُناف کسے ب

ହଲଫ = (ହଲଫ) ଶପଥ ଲେନା, ଵଚନ
ଦେନା, କସମ ଖାନା
ହଵା = (ହବ) ବାୟୁ, ପବନ
ହଵାଈ = (ହବୀଏ) ଏକ ପ୍ରକାର କା
ପଟାଖା, ଅଫିବାହ, ଉଡ଼ାଈ ହୁଈ ଖବର,
ବେତୁକି ବାତ
ହଵେଲୀ = (ହେଲୀ) ବିଶାଲ ଗୃହ, କୋଠି,
ବହୁତ ବଡ଼ା ଘର, ମହଲ ଜୈସା ମକାନ
ହଵାବାଜ଼ = (ହବାଜ଼) ବାୟୁ ଯାନ ଉଡ଼ାନେ
ବାଲା, ବିମାନ-ଚାଲକ, ପାଯଲଟ
ହଵାରୀ = (ହବାରୀ) ଵଫାଦାର ମିତ୍ର,
ହଜରତ ଈସା ମସୀହ କେ ସାଥୀ
ହଵାଲା = (ହବାଲା) ସଂଦର୍ଭ, ଉଲ୍ଲେଖ, ଉଦ୍ଧୃତ
ହଵାଲା = (ହବାଲା) ଦେଶ ବିଦେଶ ଥିଲେ
କା ଗୈର କାନ୍ଦୁନୀ କାରୋବାର
ହଵାଲାତ = (ହବାଲାତ) ଥାନେ ମେଂ ବନା
ବଂଦୀ ଗୃହ, ସଜ୍ଜା ହୋନେ ଥିଲେ ତକ
କି ଅବଧି
ହଵାଲେ କରନା = (ହବାଲେ କରନା) ସଂରକ୍ଷଣ
ମେଂ ଦେନା, ସୁପୁର୍ଦ୍ଦ କରନା
ହବଲଦାର = (ହବଲଦାର) ହେଡ କାଂସ୍ଟେବଲ
ହବ୍ଵା = (ହବ୍ଵା) ହଜରତ ଆଦମ କି
ପତନୀ କା ନାମ
ହଵାସ = (ହବାସ) ହୋଶ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟାଁ,
ସମଙ୍ଗ, ସ୍ପର୍ଶ କୋ ମହ୍ସୁସ କରନେ କି
ଶକ୍ତି
ହଵସ = (ହବସ) ଵାସନା, ଅଧିକ ସେ

ଅଧିକ ପାନେ କି ଚାହତ
ହଶାଶ = (ହଶାଶ) ହଂସ ମୁଖ, ପ୍ରସନ୍ନ,
ଖୁଶ
ହଶାଶ ବଶାଶ = (ହଶାଶ ବଶାଶ) ବହୁତ
ଖୁଶ, ପ୍ରସନ୍ନଚିତ, ବାଗ୍ ବାଗ୍
ହଶମତ = (ହଶମତ) ଵୈଭବ, ଗୌରବ,
ମହିମା, ସେବକାଙ୍କ କା ସମ୍ମହ, ସୈନ୍ୟ
ଦସ୍ତେ, ସଂସାଧନ କି ବହୁତାୟତ
ହଶ = (ହଶ) ପ୍ରଲୟ, ସଂସାର କା
ଅଂତିମ ଦିନ, ହଂଗାମା, ଶୋର-ଗୁଲ
ହସୀବ = (ହସୀବ) ହିସାବ ଲେନେ ବାଲା,
ଲେଖା ଜୋଖା ରଖନେ ବାଲା
ହସୀନ = (ହସୀନ) ସୁନ୍ଦର, ଖୂବସୂରତ
ହସୀନ = (ହସୀନ) ମଜବୂତ, ସୁରକ୍ଷିତ
ହସ୍ତ = (ହସ୍ତ) ଜୀବନ, ହସ୍ତୀ,
ଜିଂଦଗୀ
ହସ୍ତୀ = (ହସ୍ତୀ) ଅସ୍ତିତ୍ବ,
ବାସ୍ତବିକତା, ମୌଜୁଦଗୀ, ବିସାତ,
ଦୁନିଆ, ସଂସାର
ହସଦ = (ହସଦ) ଜଲନ, ଈଷ୍ୟା, ଦଵେଷ,
କପଟ
ହସନ = (ହସନ) ନେକ, ଅଚ୍ଛା, ସୁନ୍ଦର,
ହଜରତ ଅଲୀ କେ ବଢ଼େ ପୁତ୍ର କା ନାମ
ହସନ ଥା
ହସପତାଳ = (ହସପତାଳ) ଚିକିତ୍ସାଲ୍ୟ,
ଅସପତାଳ, ହାସିପଟଲ, ଉପଚାର କେନ୍ଦ୍ର
ହସବ = (ହସବ) ଅନୁସାର

हसब-नसब = (حسب نب) वंश, पूर्वजों का सिलसिला, माँ बाप का पारिवारिक संबंध

हसरत = (حضرت) वह इच्छा जो पूरी ना हो, वह अरमान जो दिल में रहा, नाकाम आरज़ू

हस्सान = (حسن) बहुत बुद्धिमान, बहुत अच्छा, अरबी के सुप्रसिद्ध शायर हस्सान बिन साबित

हाक = (حک) हाँकना, आवाज़, ध्वनि

हाकिम = (حاکم) शासक, राजा, सम्राट, प्रधान, हुक्म चलाने वाला

हाजिब = (حجب) पहरेदार, रक्षक, प्रहरी

हाजिरा = (حیرة) बहुत गर्म दोपहरी, गर्मी की दोपहर, हज़रत इस्माईल की माता का नाम

हाजत = (حاجة) आवश्यकता, आशा, निवेदन, आरज़ू, शौच लगना

हाजी = (حجى) हज कर चुका व्यक्ति

हाजी = (حجى) व्यंग्य करने वाला, हास्य अभिनेता

हाज़ा = (هذا) यह, इस

हाज़िक = (حیک) विशेषज्ञ, अपने क्षेत्र के उस्ताद, बुद्धिमान

हाज़िर = (حاضر) उपस्थित, मौजूद, तैयार, जो सामने हो

हाज़िरी = (حاضری) अदालत, स्कूल या कार्यालय में उपस्थिति, शहीदों की याद में महाभोज

हाज़िरीन = (حاضرین) उपस्थित जन समूह

हाज़िमा = (حزم) पाचन शक्ति

हातिम = (حاتم) दानी, उदार, बड़े दिल वाला

हातिम ताई = (حاتم تاہی) अरब के एक महादानी का नाम

हातिफ़ = (حائف) अनदेखी अवाज़ आकाश वाणी

हाथी = (حٹھ) गजराज

हादिसा = (حدیث) दुर्घटना, वारदात, सदमा

हादी = (حدیث) मार्गदर्शन करने वाला, रहनुमा, पेशवा

हाँ = (حـ) अच्छा, सही, भला, हाँ, ठीक

हाँकना = (حـکـ) पशुओं को डंडे से आगे बढ़ाना, डींग मारना

हाँडी = (حـڈـ) खाना पकाने का बर्तन, शीशे का सजावटी पात्र जिसमें बल्ब लगते हैं

हाँपना = (حـپـ) सांस फूलना, जल्दी-जल्दी सांस लेना, सांस उखड़ना (हाँफना)

ହାଫିଜ = (ହିଜ) ରକ୍ଷକ, ପ୍ରହରୀ, ପହରେଦାର, ଜିସନେ ପୂରା କୁରାନ ଯାଦ କିଯା ହୁଆ ହୋ	ନା ଆନେ ଵାଲା ଘୋଡ଼ା, ହଜରତ ମୂସା କେ ଭାଈ କା ନାମ
ହାଫିଜା = (ହିଜା) ସ୍ମରଣ ଶକ୍ତି, ଯାଦଦାଶତ	ହାରୁଣୀ = (ହୁରୁଣା) ଅଡିଯଲ, ଢୀଟ, ଅବଜ୍ଞାକାରୀ
ହାମିଜ = (ହିମିଜ) ଖଟଟା	ହାରସିଂଗାର = (ହେରୁଣା) ଏସେ ଫୂଲାଁ କା ଏକ ପେଡ଼ ଜିସକେ ପୁଷ୍ପ ରାତ ମେଂ ଖିଲତେ ହୁଁ ଓରେ ସୁବହ ବିଖର ଜାତେ ହୁଁ
ହାମିଦ = (ହିମିଦ) ସ୍ତୁତି କରନେ ଵାଲା, ପ୍ରଶଂସା କରନେ ଵାଲା	ହାଲ = (ହାଲ) ଵର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଗ, ଦଶା, ସ୍ଥିତି, ଝଟକା, ଚାଲ, ଗତି, କ୍ଵାଲୀ ମେଂ ମନ୍ତ୍ର ମୁଗ୍ଧ ହୋନା
ହାମିଲ = (ହିମିଲ) ବୋଙ୍ଗ ଉଠାନେ ଵାଲା, ମଜ୍ଜଦୂର, ଶ୍ରମିକ	ହାଲା = (ହାଲା) ଶରାବ, ଦାରୁ ମଦିରା
ହାମିଲା = (ହିମିଲା) ଗର୍ଭଵତୀ, ମହିଳା ଜିସ କେ ପେଟ ମେଂ ଶିଶୁ ପଲ ରହା ହୋ	ହାଲା = (ହାଲା) ଦାଏରା, ଚାଂଦ କା କୁଂଡଲ
ହାମୀ = (ହିମି) ସମର୍ଥକ, ସହାୟତା କାରନେ ଵାଲା, ସ୍ଵୀକାର, ହାଁ କହନା, ଇକରାର କରନା	ହାଲା = (ହାଲା) ଅଭୀ, ଇସୀ ବକ୍ତ, ହାଲାତ = (ହାଲାତ) ପରିସ୍ଥିତି, ମାହୌଲ (ହାଲତ କା ବହୁବଚନ)
ହାମୂନ = (ହାମୂନ) ମୈଦାନ, ଜଂଗଳ, ବୀରାନା, ରେଗିସ୍ଟାନ, ମରୁସ୍ଥଳ	ହାଲିଯା = (ହାଲିଯା) ହାଲ ମେଂ ଘଟିତ, ଵର୍ତ୍ତମାନ ସମୟ ମେ
ହାର = (ହାର) ପରାଜ୍ୟ, ମାତ, ଗଲେ ମେ ଡାଲୀ ଜାନେ ଵାଲୀ ମାଲା	ହାଲୀ ମଵାଲୀ = (ହାଲୀ ମଵାଲୀ) ଆସପାସ ବୈଠନେ ଵାଲେ, ସାଥୀ ସଂଗୀ, ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଲୋଗ
ହାରିଜ = (ହାରିଜ) ରୋକନେ ଵାଲା, ପ୍ରତିରୋଧ କରନେ ଵାଲା	ହାଲତ = (ହାଲତ) ସ୍ଥିତି, ଅଵସ୍ଥା, କଂଡ଼ିଶନ
ହାରିଜା = (ହାରିଜା) ଅଣଙ୍ଗୋ ସେ ବନା ହୁଆ ଖାନା	ହାଵୀ = (ହାଵୀ) ଭାରୀ ପଙ୍ଗନେ ଵାଲା, ପ୍ରବଳ, ଘେରନେ ଵାଲା
ହାରିବ = (ହାରିବ) ଭାଗନେ ଵାଲା, ଭଗୋଡ଼ା	ହାଵନ = (ହାଵନ) ଓେଖଲୀ, ଖରଲ
ହାରିସ = (ହାରିସ) କିସାନ, କୃଷକ, ଖେତିହର	ହାଶା = (ହାଶା) ଖଂଡନ କେ ଲିଯେ ପ୍ର୍ୟୋଗ ହୋନେ ଵାଲା ଶବ୍ଦ, ହରଗିଜ
ହାରନ = (ହାରନ) ଆସାନୀ ସେ କାବୁ ମେ	

- नହିଁ, କଦାପି ନହିଁ, ବିଲ୍କୁଲ ନହିଁ
ହାଶିମ = (ହାଶିମ) ଦୁଗ୍ଧ ଦୋହନେ ଵାଲା,
 ସୂପ ବାଟନେ ଵାଲେ, ପୈଗମ୍ବର ସାହିବ
 କେ ପର-ଦାଦା କା ନାମ
ହାଶିଯା = (ହାଶିଯା) କିନାରା, ପୁସ୍ତକ
 ଯା କାପୀ କେ ଚାରୋ ଓର କା ସାଦା
 ହିସ୍‌ସା, ଫୁଟ ନୋଟ, ପାଦ ଲେଖ
ହାସିଦ = (ହାସିଦ) ଈଷ୍ଟା କରନେ ଵାଲା,
 ଜଲନେ ଵାଲା, ଶତ୍ରୁ, ବୁରା ଚାହନେ ଵାଲା
ହାସିଲ = (ହାସିଲ) ପ୍ରାପ୍ତି, ପାନା,
 ବିକ୍ରି, ଆଯ, ମତଲବ, ପରିଣାମ, ଫଳ
ହିକାୟତ = (ହିକାୟତ) କଥା, କହାନୀ,
 ମିଥକ, କିସି ଦିଲଚସ୍‌ପ ଘଟନା
 କା ଵିଵରଣ
ହିକମତ = (ହିକମତ) ବୁଦ୍ଧିମାନୀ,
 ଉପଚାର, ଚତୁରାଇ, ଵିଧି, ହକୀମୀ
 ଇଲାଜ କି ପଦ୍ଧତି
ହିକାରତ = (ହିକାରତ) ତିରସ୍କାର,
 ତୁଚ୍ଛ, ଘୃଣା, ଅପମାନ, ଗିରାହୁଆ
ହିଚକିଚାନା = (ହିଚକିଚାନା) ଝିଙ୍ଗକନା,
 ସଂକୋଚ, ଅନିଚ୍ଛା ଓର ଇଚ୍ଛା କେ
 ବୀଚ କି ମନୋସ୍ଥିତି
ହିଚକୀ = (ହିଚକୀ) ଆଵାଜ କେ ସାଥ
 ରୁକ ରୁକ କର ସାଂସ ନିକଲନା,
 ଅଂତିମ ସାଂସ
ହିଜାବ = (ହିଜାବ) ଶର୍ମ, ହ୍ୟା, ଲାଜ,
 ଲଜ୍ଜା, ପର୍ଦା, ନକାବ, ସିର ପର
- ସ୍କାର୍ଫ ଯା ଦୁପଟ୍ଟା ଢାଂକନା
ହିଜା = (ହିଜା) ହିଜଜେ, ଵର୍ତନୀ,
 ଶବ୍ଦ-ବିନ୍ୟାସ, ଇମଲା
ହିଜାଜ = (ହିଜାଜ) ସତ୍ତାଦୀ ଅରବ କା
 ପୁରାନା ନାମ
ହିଜଡ଼ା = (ହିଜଡ଼ା) କିନ୍ନର, ନା ପୁରୁଷ
 ନା ସ୍ତ୍ରୀ
ହିଜରୀ = (ହିଜରୀ) ପୈଗମ୍ବର ସାହବ କେ
 ମକକା ସେ ପଲାଯନ କେ ଵର୍ଷ ସେ ଶୁରୁ
 ହୋନେ ଵାଲା ଇସ୍‌ଲାମୀ ଵର୍ଷ
ହିଜରତ = (ହିଜରତ) ପଲାଯନ, ଉତ୍ପରାସ,
 ପୈଗମ୍ବର ସାହବ କା ମକକେ ସେ
 ମଦୀନା ପଲାଯନ
ହିଜରା = (ହିଜରା) ଵିରହ, ଜୁଦାଇ,
 ବିଛଙ୍ଗନା, ଅଲଗ ହୋନା, ବିଚଛେଦ,
ହିଜ୍ବ = (ହିଜ୍ବ) ଅକେଲାପନ, ଜୁଦାଇ,
 ଵିରହ
ହିଜ୍ବ = (ହିଜ୍ବ) ଦଲ, ପାର୍ଟୀ, ସଂଗଠନ,
 ପକ୍ଷ
ହିଜ୍ବେ ଇକିତଦାର = (ହିଜ୍ବେ ଇକିତଦାର) ସତ୍ତାପକ୍ଷ
ହିଜ୍ବେ ଇଖିତଲାଫ = (ହିଜ୍ବେ ଇଖିତଲାଫ) ଵିପକ୍ଷ, ଵିରୋଧୀ ଦଲ
ହିଜ୍ୟାନ = (ହିଜ୍ୟାନ) ବୁଖାର ମେ ବଡ
 ବଡ଼ାନା, ଅର୍ଥ ହୀନ ବାତ କହନା,
 ଅପନେ ଆପ ସେ ବାତ କରନା
ହିଦ୍ଦତ = (ହିଦ୍ଦତ) ଗର୍ମୀ କି ତେଜୀ,

ज़ोर, जोश	नाम जायदाद लिख देना, दान करना, वक़्फ़ करना
हिदायत = (ହିଡ଼ାଇ) निर्देशन, मार्ग दर्शन, समझाना, सिखाना	हिमाएत = (ହିମାଇ) समर्थन, तरफ़दारी, सहायता
हिदायतकार = (ହିଡ଼ାଇଟ) निर्देशक, डायरेक्टर	हिमाकृत = (ହିମାଇ) मूर्खता, बेवकूफ़ी
हिफ़ज़ = (ହିଫ୍ଜ) स्मरण, ज़बानी याद रखना, रक्षा, सम्मान	हिमार = (ହିମାର) गधा, बेवकूफ, मूर्ख
हिफ़ाज़त = (ହିଫ୍ଜାତ) सुरक्षा, बचाव, सलामती, रक्षा, पहरेदारी	हिम्मत = (ହିମାତ) साहस, हौसला, शौर्य
हिना = (ହିନା) मेहंदी	हिरासत = (ହିରାସତ) गिरफ़तारी, कारागार भेजा जाना, अभिरक्षा, कस्टडी
हिंद = (ହିନ୍ଦ) भारत वर्ष	हिर्ज़ = (ହିର୍ଜ) तन्त्र मन्त्र, दुआ तावीज़, आश्रय स्थल
हिंदी = (ହିନ୍ଦି) देवनागरी में लिखी जाने वाली राज भाषा, भारतीय मूल का व्यक्ति	हिरफ़त = (ହିରଫ୍ତ) कला, कौशल, कारीगरी, पेशा, चालाकी, मक्कारी
हिंदू = (ହିନ୍ଦୁ) सनातन धर्मी, महबूब के गाल का काला तिल, प्रेमिका के काले केश	हिरमान = (ହିରମାନ) उदासी, निराशा, दुर्भाग्य
हिंदवी = (ହିନ୍ଦୁଵୀ) हिंदी और उर्दू का पुराना नाम	हिर्स = (ହିର୍ସ) लालच, हवस, लोभ
हिंदसा = (ହିନ୍ଦସା) अंक, आंकड़ा, अदद, गिनती	हिलाल = (ହିଲାଲ) पहली रात का चांद
हिबाला = (ହିଲାଲ) रस्सी, जाल, फ़ंदा, बन्धन	हिल्म = (ହିଲମ) नमता, सहिष्णुता, नर्मी
हिबाला-ए-अक़द = (ହିଲାଲ-ଏ-କାଦ) विवाह का गठबन्धन, शादी का विशेष लिबास	हिशाम = (ହିଶାମ) उदार, दरिया दिल
हिबा = (ହିବା) भैंट स्वरूप किसी के	हिस = (ହିସ) संवेदन शीलता, हिल्ने डुलने में सक्षम
	हिसाब = (ହିସାବ) अंक गणित, गणना, गिनती, लेन देन, भाव, समझ, लेखा जोखा
	हिसार = (ହିସାର) घेरा, चक्र, चहार

दੀଵାରୀ

ହିସ୍‌ସା = (ହୀସା) ଅଂଶ, ଭାଗ, ଟୁକଡା,
ସାଙ୍ଗୋଦାରୀ, ବିଭାଜନ, କମ୍ପନୀ କା
ଶେଯର

ହୀ = (ହୀ) କେଵଳ, ସିର୍ଫ, ଅକେଲା

ହୀଚ = (ହୀଚ) କୋଈ, କୁଛ ନହିଁ, କମ,
ଫିକା, ନିକମ୍ମା, ନାକାରା

ହୀମା = (ହୀମା) ଝିଧନ

ହୀମୀୟା = (ହୀମିଆ) ଜାଦୁ କା ଜାନ

ହୀଲା = (ହୀଲା) ବହାନା କରନା, ଧୋଖା
ଦେନା, ଚାଲ ବାଜୀ, ରୋଜଗାର, କାମ

ହୁକୂମତ = (ହୁକୂମତ) ସରକାର, ରାଜ, ଶାସନ

ହୁକମ = (ହୁକମ) ଆଦେଶ, ଫରମାନ, ତାଶ
କେ ପତ୍ତାମେ କାଳେ ରଂଗ କା ପାନ

ହୁକମରାନୀ = (ହୁକମରାନୀ) ଶାସନ କରନା,
ରାଜ କରନା, ବାଦଶାହତ

ହୁକକାମ = (ହୁକକାମ) ଅଧିକାରୀଗଣ,
ପ୍ରଶାସକ ମଣଡଳ

ହୁକକା = (ହୁକକା) ଆଗ କେ ନୀଚେ
ତମ୍ବାକୁ ରଖ କର ପାନୀ କେ ଅଂଦର ସେ
ଧୂମପାନ କରନେ କା ଯଂତ୍ର

ହୁଜୂମ = (ହୁଜୂମ) ଭୀଡ଼, ଜନ ସମୂହ,
ଝୁଙ୍ଡ

ହୁଜରା = (ହୁଜରା) ଶଯନ କଷ୍ଟ, ମସ୍ତିଜଦ
ସେ ମିଲା ହୁଆ ଛୋଟା ସା କମରା,
କୋଠରୀ

ହୁଜଜତ = (ହୁଜଜତ) ତକରାର, ବହସ,

ଝାଗଡା, ଵାଦ-ବିଵାଦ

ହୁଜୂର = (ହୁଜୂର) ମାନନୀୟ, ସମ୍ମାନୀୟ,
ଆଦରଣୀୟ (କୋ ସମ୍ବୋଧିତ କରନେ
କା ଶବ୍ଦ)

ହୁଜନ = (ହୁଜନ) ରୋନା, ଦୁଖ ବ୍ୟକ୍ତ
କରନା, ଆଂସୁ ବହାନା

ହୁଦା = (ହୁଦା) ସୀଧା ରାସ୍ତା, ନିର୍ଦ୍ଦେଶନ

ହୁଦୂଦ = (ହୁଦୂଦ) ସୀମାଏଁ, ଶ୍ରେଣିଯାଂ,
ଲିମିଟ୍ସ

ହୁନ = (ହୁନ) ପୁରାନେ ଯୁଗ ମେଁ ଦକ୍ଷିଣୀ
ଭାରତ ମେଁ ଚଲନେ ଵାଲା ସିକକା,
ମୁଦ୍ରା, ଦୌଲତ, ଧନ

ହୁଂକାର = (ହୁଂକାର) ହାମୀ ଭରନା, କିସି
କାମ କେ ଲିଯେ ହାଁ କହନା

ହୁଂଡାର = (ହୁଂଡାର) ଭେଡିଯା

ହୁନର = (ହୁନର) କୌଶଳ, କଳା,
କାରୀଗରୀ, ପ୍ରତିଭା, ଶିଳ୍ପ

ହୁବୁବାତ = (ହୁବୁବାତ) ଅନାଜ, ଗାଲଲା,
ଜର୍ମିଦାର କୋ ଭେଟ ସ୍ଵରୂପ ଦୀ ଜାନେ
ଵାଲୀ ଉପଜ

ହୁବୂବ = (ହୁବୂବ) ହଵା କା ଚଲନା

ହୁବୂବ = (ହୁବୂବ) ଗୋଲିଯାଂ, ଦାନେ

ହୁବୁଲ ବତନ = (ହୁବୁଲ ବତନ) ଦେଶ ପ୍ରେମ

ହୁବ୍ବ = (ହୁବ୍ବ) ପ୍ରେମ, ମୋହବ୍ବତ, ପ୍ର୍ୟାର,
ଶୌକ, ଆରଜ୍ଞୀ

ହୁଙ୍କନା = (ହୁଙ୍କନା) କିସି କି ଜୁଦାଈ ମେଁ
ବ୍ୟାକୁଲ ହୋନା, ବଚ୍ଚୋଂ କା କିସି କୋ

यାଦ କରନା, ତରସନା
ହୃଦଂଗ = (ହୃଦଂଗ) ହଙ୍ଗାମା, ଶୋର
 ଶରାବା, ଯୁଵକୋରେ ଉଛଲ କୁଦ
ହୁରମତ = (ହୁରମତ) ସମ୍ମାନ, ଆବରୁ,
 ପବିତ୍ରତା, ନିଷେଧ, ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ
ହୁର୍ = (ହୁର୍) ଜୋ ବ୍ୟକ୍ତି କିସି କା
 ଦାସ ନା ହୋ, ସ୍ଵତଂତ୍ର, ଆଜ୍ଞାଦ
ହୁରିଯତ = (ହୁରିଯତ) ଆଜ୍ଞାଦୀ,
 ସ୍ଵତଂତ୍ରତା, ଗୁଲାମୀ ଥିଲୁକିତ
ହୁମାୟୁନ = (ହୁମାୟୁନ) ଶୁଭ, ଭାଗ୍ୟବାନ,
 ଆଶୀଷ
ହୁମୁକ୍ = (ହୁମୁକ୍) ମୂର୍ଖତା, ବେବକୁଫି,
 ନାଦାନୀ
ହୁମୈରା = (ହୁମୈରା) ଲାଲ ରଂଗ କି
ହୁମକନା = (ହୁମକନା) ଶିଶୁ କା ଏକ
 ଗୋଦ ଥିଲୁକିତ ଦୂସରୀ ଗୋଦ ମେଂ ଜାନେ କେ ଲିଏ
 ଉତ୍ତାଵଲା ହୋନା
ହୁଲିଯା = (ହୁଲିଯା) ବହରୁପ, ଭଗଲ,
 ଅପରାଧୀ ଯା ଖୋଏ ବ୍ୟକ୍ତି କି
 ଶକଳ-ସୂରତ ଓ ବସ୍ତର କା ବିଵରଣ
ହୁଲୁଲ = (ହୁଲୁଲ) ଏକ ଚୀଜକା ଦୂସରୀ
 ଚୀଜମେ ପୂରୀ ତରହ ଘୁଲ ଜାନା
ହୁସାମ = (ହୁସାମ) ତଲବାର, ଶମଶୀର
ହୁସୈନ = (ହୁସୈନ) ହଜରତ ଅଲୀ କେ
 ଦୂସରେ ବେଟେ, ଜିନକି ଯାଦ ମେଂ ହର ଵର୍ଷ
 ମୋହରମ ମନାଯା ଜାତା ହୈ
ହୁସନ = (ହୁସନ) ସୁନ୍ଦରତା, ସାଁଦର୍ଯ୍ୟ,

ଖୁବସୂରତି
ହୁ = (ହୁ) ମସ୍ତିମେ ମୁଁହ ଥିଲୁକିତ ନିକଲନେ
 ବାଲୀ ଆଵାଜ, ଶୋର ଶରାବା, ହୁଲିଯା,
 ଭ୍ୟ, ଡର
ହୂକ = (ହୂକ) ବହ ଦର୍ଦ ଜୋ ଦିଲ ମେଂ
 ବାର ବାର ଉଠେ, ଯା ଅଚାନକ ଉଠେ
ହୂତ = (ହୂତ) ହେଲ ମଛଲୀ
ହୂଦା = (ହୂଦା) ଠୀକ, ସହି, ଉଚିତ
ହୂର = (ହୂର) ସ୍ଵର୍ଗ କି ଅପସରା
ହୂଲ = (ହୂଲ) ଧକକା ମାରନା, ସଦମା
ହେକଡ଼ି = (ହେକଡ଼ି) ଶେଖି, ନକ୍ଶେବାଜୀ,
 ଦବଂଗଈ, ଜୋର ଜବରଦସ୍ତି
ହେରା-ଫେରି = (ହେରା-ଫେରି) ଧୋଖା-ଧଙ୍ଗି,
 କୋଇ ଵସ୍ତୁ ଖରିଦ କର ବାର-ବାର
 ଵାପସ କରନେ ଜାନା
ହୈ = (ହୈ) ଉପସ୍ଥିତ ହୋନା, ମୌଜୁଦ
ହୈଏତ = (ହୈଏତ) ସଂରଚନା, ବନାବଟ,
 ରୂପ, ଶକଳ
ହୈକଲ = (ହୈକଲ) ଯହୂଦୀ ଧର୍ମ ସ୍ଥଳ,
 ଶରୀର କି କାଠି, ଗଲେ ମେଂ ପହନା ଜାନେ
 ବାଲା ତାଵିଜ ଯା ଆଭୂଷଣ
ହୈଜାନ = (ହୈଜାନ) ଉବାଲ, ଉତ୍ତେଜନା,
 ତେଜୀ, ଜୋର,
ହୈଦର = (ହୈଦର) ଶେର, ବାଘ, ସିଂହ,
 ହଜରତ ଅଲୀ କା ଉପନାମ
ହୈଫ = (ହୈଫ) ଦୁଖ, ଅଫସୋସ, ଖେଦ,
 ଦମନ, ଉତ୍ପିଡନ

हैरान = (ਹਾਂਡ) ਅਚੰਭਿਤ, ਹਕਕਾ
ਬਕਕਾ, ਦੰਗ
ਹੈਰਤ = (ਹਾਂਡ) ਅਚੰਭਾ, ਤਾਜ਼ੁਬ, ਹੈਰਾਨੀ
ਹੈਵਾਨ = (ਹਾਂਡ੍ਰੋ) ਪ੍ਰਾਣੀ, ਜਾਨਵਰ,
ਪਥੁ, ਮਵੇਂਸੀ, ਜੰਗਲੀ
ਹੈਸਿਧਤ = (ਹੈਂਡਿਟ) ਦਰਜਾ, ਸਿਥਤਿ, ਕ਷ਮਤਾ
ਹੋਡ = (ਹੂਡ) ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਾਜ਼ੀ, ਸ਼ਰਤ,
ਦਾਵ, ਆਪਾ-ਧਾਪੀ, ਘਾਤ
ਹੋਤ = (ਹੂਦ) ਧਨ, ਕਲ, ਸ਼ਕਿਤ, ਪ੍ਰੂਜੀ
ਹੋਤਾ = (ਹੂਦ) ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ, ਨਹੀਂ ਹੋਨੇ
ਔਰ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬੀਚ ਕਾ ਸ਼ਬਦ,
ਨਾਤੇਦਾਰ, ਸਮੱਬੰਧੀ
ਹੋਲੇ = (ਹੂਲੇ) ਧੀਰੇ ਧੀਰੇ, ਆਹਿਸਤਾ,
ਸਹਜਤਾ
ਹੋਸ਼ = (ਹੂਂਡ) ਸੁਦੰਧ, ਬੁਦਧਿ, ਆਪੇ
ਮੌਂ ਆਨਾ, ਸਮਝਾ, ਸੰਭਲਨਾ,
ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਨਾ
ਹੋਂਖਿਆਰੀ = (ਹੂਂਡਿਆਰੀ) ਬੁਦਧਿਮਾਨੀ,
ਚਤੁਰਾਈ, ਸਾਵਧਾਨੀ, ਸਮਝਦਾਰੀ
ਹੌਕਾ = (ਹੂਕ) ਲਾਲਚ, ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ
ਖਾਨੇ ਕੀ ਤਮਨਾ, ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਕੋ
ਪਾਨੇ ਕੀ ਬਹੁਤ ਇਚਛਾ
ਹੌਜ਼ = (ਹੂਝ) ਤਰਣ ਤਾਲ, ਜਲ
ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਬਨਾਯਾ ਜਾਨੇ
ਵਾਲਾ ਛੋਟਾ ਟੈਂਕ
ਹੌਦੜ = (ਹੂਡੜ) ਲਕੜੀ ਕਾ ਬਨਾ
ਹੌਦਾ ਜੋ ਊਂਟ ਯਾ ਹਾਥੀ ਕੀ ਪੀਠ ਪਰ

ਬੈਠਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਰਖਾ ਜਾਤਾ ਹੈ
ਹੌਲ = (ਹੂਲ) ਮਨ ਮੌਂ ਭਯ ਬੈਠ ਜਾਨਾ,
ਘਬਰਾਹਟ
ਹੌਸਲਾ = (ਹੂਲ) ਤਤਸਾਹ, ਪ੍ਰੇਰਣਾ,
ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ, ਹਿਮਮਤ, ਦਿਲੇਰੀ,
ਅਰਮਾਨ

ਤੰਦੂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

ਤੰਦੂ ਅਕਸਰ ਮਾਲਾ

ਅਲਿਫ਼ =	।	ਸੁਆਦ =	ਸੁ
ਬੇ =	ਬ	ਜੁਆਦ =	ਯੁ
ਪੇ =	ਪ	ਤੋਏ =	ਤੋ
ਤੇ =	ਤ	ਯੋਏ =	ਯੋ
ਟੇ =	ਟ	ਏਨ =	ਏ
ਸੇ =	ਥ	ਵੈਨ =	ਵੈ
ਜੀਮ =	ਉ	ਫੇ =	ਫ
ਚੇ =	ਔ	ਕਾਫ਼ =	ਕਾ
ਬਡੀ ਹੈ =	ਹ	ਕਾਫ =	ਕ
ਖੇ =	ਖ	ਗਾਫ =	ਗ
ਦਾਲ =	,	ਲਾਮ =	ਲ
ਡਾਲ =	ڈ	ਮੀਮ =	ਮੀ
ਜਾਲ =	ਝ	ਨੂਨ =	ਨੂ
ਰੇ =	ਰ	ਵਾਓ =	ਵਾ
ਝੇ =	ਝ	ਛੋਟੀ ਹੈ =	ਹੋ
ਜੇ =	ਜ	ਦੋਚਥਮੀ ਹੈ =	ਦੋਚਥਮੀ
ਜੇਹ =	ਝ	ਹਮਜਾ =	ਹਮਜਾ
ਸੀਨ =	ਸ	ਛੋਟੀ ਯੇ =	ਹੋ
ਸ਼ੀਨ =	ਸ਼	ਬਡੀ ਯੇ =	ਬਡੀ

ہندوستان دنیا کا واحد ملک ہے جہاں سب سے زیادہ زبانیں بولی جاتی ہیں۔ تاہم نکل کی تمام زبانوں میں اردو اور بھارتی ہے حد انتہا ہیں۔ اپنے قومدارے ملک میں انگریزی کا پانی بہت عام ہو گیا ہے۔ لیکن ان سے اردو اور بھارتی کی اہمیت کم نہیں ہو گیتی۔ بندی ہمارے نکل کی قومی زبان ہے اور اردو کو ملک کے کئی سویں میں دوسری سرکاری زبان کا درجہ حاصل ہے۔ اردو کی شیرینی تسلیم خاص دعائیں کا پیٹے دام بھت میں گرفتار کیا ہے۔ موصوف ہندوستان بلکہ بھارت کے پیغمبر ملکوں میں اسی زبان کے گرفتار نظر جاتے ہیں۔ تاہمے ملک میں بھارتی اردو و بھارتی بہنوں و دوڑکنیں بھائیوں و دوں زبانوں میں بہت سموں فرقے ہے۔ اس بات سے غصہ نظر کر فاسد آئیں اور مشکلت آئیں بھارتی میں زمین آسمان کا فرقہ ہو جاتا ہے۔ بھارتی میں زندگی، علاوہ فرمی کی جگہ صرف فوج (army) کا استعمال کافی کچھ جاتا ہے جس کی وجہ سے لفظوں کے معنی میں اتنا فرقہ ہو جاتا ہے کہ دوہوں لفظ ایک دوسرے کے مقابلہ میں جاتے ہیں۔ مجھے ذکر ہے کہ براہ اس کے علاوہ مختلف لفظوں کی تبلیغی طاقت بڑیا فیروز۔ اس طرح کی بہت حد تک پورا اکری ہے۔

گلیل حسن شیخی میں اردو اذپار انتساب کے لیے بھرپور موصوف ہے اس کی حیات میں 33 سال سے کمی زیادہ کا تجربہ کھلتے ہیں۔ وہ وزیر نامہ رائٹر، سماں رائٹر میں رینیڈٹ لائیٹر کے طور پر کام کر رکھے ہیں۔ 21 سال و درجہ تین کی رہے۔ درجہ تین کے لفاظ پر کوکام بنانے کے علاوہ پیغمبر مسیح نے بھارتی پر ڈیسیں ہیں۔ وہ درجہ تین کا بہوں کے لفاظ بھی ہیں۔ اس کی خدمات کے پیش نظر اُسی مسیح مسیح، مسعود، انعامات داعیزادے نے اور اسجاپکا ہے۔

قوی کنسٹل برائے فروغ اردو زبان
وزارت ترقی انسانی وسائل، حکومت جنوبی
فروغ اردو بھوپال ایسی 9
آئندہ نو ہائی، گولانی، دہلی 110025
تعداد: ۱۱۰۰ پ